ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Základná škola, Nabrežná 95, Nové Zámky

Hrdo, šťastne, bezpečne a úspešne v modernej škole

Obsah

1 Základné údaje o škole 4

2 Vízia školy 8

2.1 Hodnoty školy 8

2.2 Profil žiaka 8

2.3 Charakteristika a ciele školského vzdelávacieho programu 8

2.4 Ciele školy 9

2.5 SMART ciele 10

3 Formy vzdelávania 11

3.1 Blokové vyučovanie 11

3.2 Tandemové vyučovanie 11

3.3 Outdoorové vyučovanie 11

3.4 Exkurzie v rámci regiónu 12

3.5 Zážitkové vyučovanie 12

3.6 Projektové vyučovanie 12

3.7 Rovesnícke učenie 13

3.8 Vyučovací jazyk 13

3.9 Personálne obsadenie 13

4 Školský podporný tím 14

5 Metakognícia, charakter a rozvoj cností 20

5.1 Praktické nástroje a ich aplikácia škole 21

5.2 Možnosti integrácie do nášho školského dňa 22

5.3 Filozofia školy 25

5.4 Celoškolské cnosti 26

6 Bilaterálna integrácia 32

7 Hodnotenie žiakov v základnom vzdelávaní 34

8 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov 39

9 Rámcový učebný plán - 1. cyklus – šk.r. 2025/2026 a šk.r. 2026/2027 42
10 Učebné osnovy pre 1. cyklus 43
10.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia 43
10.1.1 Slovenský jazyk a literatúra 43
10.1.2 Hravá angličtina a Anglický jazyk 66
10.1.3 Nemecký jazyk 71
10.2 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda 79
10.2.1 Človek a príroda 79
10.3 Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika 98
10.3.1 Matematika 98
10.3.2 Informatika 131
10.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť 137
10.4.1 Človek a spoločnosť 137
10.4.2 Náboženská výchova - rímskokatolická 154
10.4.3 Etická výchova 167
10.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce 178
10.5.1 Učíme sa pre život 178
10.5.2 Človek a svet práce 186
10.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra 195
10.6.1 Hudobná výchova 195
10.6.2 Výtvarná výchova 205
10.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb 212
10.7.1 Telesná a športová výchova 212
11 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s VIN 222
11.1 Vymedzenie cieľov, poslania a zamerania školy 222
11.2 Podporné opatrenia 223

11.3 Aplikácia podporných opatrení 226
11.3.1 Aktéri podporných opatrení: 226
11.3.2 Vertikálny model podporných opatrení: 233
I. Všeobecné podporné opatrenia 233
II. Cielené podporné opatrenia 238
III. Špecifické podporné opatrenia 240
11.4 Psychologické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi so švvp 241
11.5 Špeciálno-pedagogické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi so švvp 252
11.6 Logopedické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi so švvp 259
11.7 Zásady hodnotenia žiakov s IVP 260
11.8 Intervencie 272
12 Školský klub detí (ŠKD) STONOŽKA 276

1 Základné údaje o škole

NÁZOV: Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

ADRESA: Ul. Nábrežná 2335/95, 940 51 Nové Zámky

IČO: 36106011

DIČ: 2021516750

KONTAKT: 0356410526

MAIL: skola@zsnabrezna.sk

TYP ŠKOLY: plnoorganizovaná základná škola

VYUČOVACÍ JAZYK: slovenský

STUPNE VZDELANIA: primárne vzdelanie, nižšie stredné vzdelanie

FORMA VZDELÁVANIA:

- denná
- dištančná

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu, ktorý je základným dokumentom školy, v ktorom sme zohľadnili naše podmienky, potreby a regionálne špecifiká. Východiskom pre náš školský vzdelávací program je štátny vzdelávací program., ktorý vymedzuje ciele výchovy a vzdelávania, vzdelávacie štandardy vyučovacích predmetov jednotlivých vzdelávacích oblastí a rámcový učebný plán, podľa ktorého sme si zostavili svoje vlastné učebné plány.

Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“) bol schválený dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 ministrom školstva, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie od prvého ročníka od šk.r. 2025/2026 na základe registrácie školy v rezortnom informačnom systéme.

Učebný plán a učebné osnovy sú vypracované podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (2023) platné od školského roka 2025/2026 postupne od 1. ročníka, t.j. od 1.9. 2025.

Úspešným absolvovaním príslušného vzdelávacieho programu môže žiak získať niektorý zo stupňov základného vzdelania:

- **primárne vzdelanie (ISCED 1)** získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka (4.) vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy alebo absolvovaním posledného ročníka základnej školy, ak ide o žiaka s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím, alebo úspešným absolvovaním 2. cyklu základného vzdelávaniaa úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kavlif. rámca (SKKR/EKR:1)

- **nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2)** získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka (9.) vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základnej školy, úspešným absolvovaním externého testovania na účel získania nižšieho stredného vzdelania alebo úspešným absolvovaním komisionálnej skúšky na získanie nižšieho stredného vzdelania v rámci programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania alebo úspešným absolvovaním 3.cyklu základného vzdelávania žiak a získa aj úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalif. rámca (SKKR/EKR:2)

Dokladom o získanom stupni vzdelávania je vysvedčenie s doložkou, v ktorej je presne zapísaný dosiahnutý stupeň.

DĹŽKA VZDELÁVANIA:
od 1.9.2025 pre žiakov 1. ročníka:
Prvý cyklus – 3 roky (1.-3.ročník)
Druhý cyklus – 2 roky (4.-5.ročník)
Tretí cyklus – 4 roky (6.-9.ročník)

Od 1.9.2024	Od 1.9.2025
1.-4. ročník: 4 roky	1.-3. ročník: 3 roky
5.-9. ročník: 5 rokov	

ZÍSKANIE PRÁVNEJ SUBJEKTIVITY: od 1.1.2000

ZRIAĎOVATEĽ: Mesto Nové Zámky
ADRESA: Hlavné námestie 10 , 940 02 Nové Zámky
KONTAKT: 035/6921 785

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky sa nachádza neďaleko nábrežia rieky Nitry, na sídlisku v blízkosti centra mesta Nové Zámky obklopená obytnými domami. Výchovno-vyučovací proces sa zabezpečuje v jednej dvojpodlažnej budove, v ktorej sa nachádza 27 tried, špeciálne učebne chémie, fyziky, biológie, informatiky, cudzích jazykov, multifunkčná učebňa a detská sauna. K budove sú spojovacou chodbou pripojené 2 telocvične s posilňovňou a zrekonštruovanými šatňami. V átriu školy sa nachádza priestor na exteriérové vzdelávanie. Samostatným vchodom prichádzajú žiaci do nedávno novozriadenej dielne a cvičnej kuchynky.

Na našej základnej škole veríme, že úlohou vzdelávania nie je iba odovzdávať vedomosti, ale aj pripravovať deti na život. Snažíme sa, aby si naši žiaci odniesli zo školy nielen fakty z učebníc, ale aj praktické zručnosti, ktoré využijú v každodenných situáciách. Učíme ich kriticky myslieť, spolupracovať, komunikovať a nebáť sa nových výziev.

Základom našej školy je **prívetivý a odborný pedagogický tím**. Naši učitelia pristupujú k deťom s láskavosťou, trpezlivosťou a porozumením. Každý žiak je pre nás jedinečný, preto sa snažíme rozvíjať jeho silné stránky a podporovať ho tam, kde potrebuje pomoc. Veľkú oporu v škole predstavujú aj naše vychovávateľky, ktoré sa starajú o príjemnú a podnetnú atmosféru v školskom klube detí STONOŽKA, špeciálne pedagogičky, ktoré poskytujú odbornú podporu deťom so špeciálnymi potrebami, a asistentky, ktoré pomáhajú pri výučbe a zaisťujú, aby deti so ŠVVP lepšie pochopili učivo a ľahšie ho zvládli.

Spoluprácu s rodičmi považujeme za kľúčovú. Rodičia sú pre nás partneri na spoločnej ceste za vzdelaním a šťastným detstvom ich detí. Spolu s nimi hľadáme najlepšie spôsoby, ako deti motivovať a podporiť v učení, záujmoch i osobnostnom rozvoji.

Veľký dôraz kladieme na **výučbu cudzích jazykov**. V dnešnom globalizovanom svete je znalosť jazykov neoceniteľnou výhodou. Preto chceme, aby si naši žiaci osvojili nielen anglický jazyk, ktorý je základom medzinárodnej komunikácie, ale aj nemecký jazyk, ktorý je dôležitý pre našich susedov a pracovné príležitosti v budúcnosti, a španielsky jazyk, ktorý

otvára brány do ďalších krajín sveta. Našim cieľom je, aby sa deti nebáli jazyk používať v praxi a získali z neho radosť.

Nezabúdame ani na **zdravie a bezpečnosť žiakov**. Učíme ich starať sa o svoje telo aj duševnú pohodu, podporujeme zdravý životný štýl, športové aktivity a správne návyky. Zároveň dbáme na to, aby sa deti v škole cítili chránené, rešpektované a v bezpečí.

Podporujeme **záujmy a talenty** našich žiakov. Ponúkame im možnosti zapojiť sa do športových, umeleckých či záujmových krúžkov, v ktorých môžu rozvíjať svoju tvorivosť, vytrvalosť a tímového ducha.

Naša základná škola je miestom, kde sa vzdelanie spája s láskavým prístupom, kde sa rešpektujú individuálne potreby detí a kde sa každý žiak cíti dôležitý. Chceme, aby od nás odchádzali mladí ľudia pripravení nielen na ďalšie štúdium, ale aj na život – so znalosťami, zručnosťami a hodnotami, ktoré im pomôžu budovať svoju budúcnosť.

2 Vízia školy

„Hrdo, šťastne, bezpečne a úspešne v modernej škole.“

2.1 Hodnoty školy

Hrdosť na výsledky svojej práce;

Šťastie – radosť z vlastného napredovania;

Bezpečnosť – bezpečné a rešpektujúce prostredie pre všetkých;

Úspešnosť – otvorenosť novým nápadom, podnetom, technológiám, zážitkom a myšlienkam.

2.2 Profil žiaka

Žiak našej školy:

- používa potrebné stratégie učenia sa
- kriticky myslí, logicky uvažuje a rieši problémy
- otvorene, všestranne komunikuje aspoň jedným cudzím jazykom
- je tolerantný, ohľaduplný k iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám
- rozvíja svoj zdravý životný štýl a chráni svoje fyzické, duševné a sociálne zdravie
- pozná svoje vlastné schopnosti, uplatňuje ich spolu s osvojeným vedomosťami pri rozhodovaní o vlastnej a profesionálnej orientácii
- je vnímavý, citlivý k prežívaniu iných, k prostrediu i k prírode

Profil žiaka našej školy predstavuje jeho postupný rozvoj po dosiahnutí stanovených cieľov od nástupu do školy až po ukončenie vzdelávania.

Komunita rodičov:

- nulté rodičovské združenie s rodičmi aj deťmi (Ž-U-R) – 1. deň v škole
- 1 x do roka aktivita s rodičmi a deťmi mimo školy
- 1x štvrťročne report rodičom o pokroku žiaka (TU, ŠPT, asistent, vychovávateľka) – forma odovzdania – osobne, neformálne stretnutie s TU

2.3 Charakteristika a ciele školského vzdelávacieho programu

ŠkVP sme konkretizovali s ohľadom na potreby a možnosti žiakov našej školy s prihliadnutím na požiadavky ich rodičov ako aj reálne podmienky školy, v ktorých vzdelávanie prebieha. Tieto sú odrazom dlhodobého procesu vývoja školy. Do nášho programu sme tiež premietli aj skúsenosti, ktoré sme získali v minulosti v procese zavádzania inovačných prvkov do procesu výučby a života našej školy. Druhou silnou stránkou školy sú

jazyky. Ponúkame od 1. ročníka metódu CLLIL, posilnili sme anglický jazyk a od 7. ročníka pri voľbe druhého jazyka si žiaci majú možnosť vybrať z viacerých jazykov: nemčina, ruština, španielčina. Možnosť výberu záleží vždy od personálneho obsadenia učiteľov a možnosti školy. Jazykové zručnosti si žiaci rozvíjajú aj zapojením sa do ERAZMU+ a eTwinningu.
Od školského roku 2024/25 sme zaviedli ranné kruhy. Snažíme sa klásť dôraz na duševné zdravie našich žiakov, podporujeme ich emocionálne a sociálne kompetencie. Už dlhoročne pracujeme v škole so žiakmi so špeciálne výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), pre ktorých je vytvorený podporný tím. Tvoria ho: 1 psychologička, 2 špeciálne pedagogičky, výchovný a kariérny poradca, koordinátor prevencie. Snažíme sa pre žiakov vytvárať také podporné opatrenia, ktoré im uľahčia vzdelávanie v našej škole.

2.4 Ciele školy

Cieľ 1. cyklu: Ukáž mi, ako to zvládnuť

- poznať základné nástroje učenia sa
- vyjadriť vlastný názor
- spoznať základy jedného cudzieho jazyka
- spoznať princípy kritického myslenia
- spoznať vlastné hodnoty a talent
- objavovať tvorivosť
- spoznať základy pohybovej aktivity a zdravého životného štýlu

Cieľ 2. cyklu: Môžeme robiť spoločne, ja to už dokážem

- nadobudnúť zodpovednosť za vlastné učenie
- uplatňovať nástroje učenia sa
- prijať názory iných
- rozvíjať základy jedného cudzieho jazyka
- rozvíjať jednotlivé gramotnosti
- rozvíjať kritické myslenie
- rozvíjať a uplatňovať svoj talent
- rozvíjať tvorivosť
- rozvíjať pohybové aktivity a zdravý životný štýl

Cieľ 3. cyklu: Ukážem Ti, ako to zvládnuť

- prevziať zodpovednosť za svoje učenie
- obhájiť vlastný názor
- vedieť sa dohovoriť aspoň jedným cudzím jazykom
- uplatňovať jednotlivé gramotnosti v bežnom živote
- uplatňovať kritické myslenie, vedieť argumentovať
- využívať naplno svoj talent v bežnom živote a učení sa
- tvorivo myslieť
- žiť aktívne a zdravo

2.5 SMART ciele

1. Do 1.9.2026 bude každý učiteľ aspoň raz za polrok zbierať reflektívnu spätnú väzbu žiakov a anonymnú spätnú väzbu od žiakov na efektivitu vyučovacích metód a podporu v učení. Výsledky budú zohľadnené pri plánovaní výučby a budú preukázateľne viesť k úprave vyučovacích metód v prospech zlepšenia výsledkov a spokojnosti žiakov.

2. Do 1.9.2027 bude minimálne 75% žiakov zapojených aspoň do jedného projektového vyučovania ročne, v ktorom budú rozvíjať svoje kritické myslenie, medzipredmetové vzťahy a spoluprácu. Projekty budú hodnotené učiteľmi aj samotnými žiakmi s dôrazom na ich spokojnosť a úroveň učenia.

3. Do 1.9.2026 budú všetci učitelia školy systematicky integrovať aktivity zamerané na rozvoj charakterových cností (ako sú napr. zodpovednosť, rešpekt, spolupráca a empatia) do svojich učebných plánov a vyučovania. Výsledky budú pravidelne monitorované prostredníctvom žiackych spätných väzieb a preukázateľného zlepšenia v správaní a medziľudských vzťahov žiakov.

3 Formy vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v našej škole prebieha dennou formou štúdia. Vyučovanie sa začína o 8:00 hod. Vyučovanie prebieha prevažne formou blokov v kombinácii s klasickými 45 minútovými hodinami, pričom počet hodín, počas ktorých sa výchovno-vzdelávacia činnosť uskutočňuje touto formou a ich obsahové zameranie bolo prerokované na Pedagogickej rade a je zachovaná celková časová dotácia predmetu podľa učebného plánu. Škola využíva ďalšie formy vyučovania, ako outdoorové vyučovanie, tandemové vyučovanie, zážitkové vyučovanie a projektové vyučovanie...

3.1 Blokové vyučovanie

Blok - vyučovacia jednotka v triede, ktorá trvá 90 minút. Vyučovací deň tvoria dva dopoludňajšie bloky, po ktorých nasledujú 45 minútové hodiny. Postavené je na prepájaní učiva a napĺňaní výkonových štandardov situáciami z reálneho života s činnosťami žiakov. Blokové vyučovanie v 1. a 2. cykle sa plánuje cez mapu mysle - tému dňa, kde sú úlohy integrované cez všetky predmety v jednom dni. Téma je motivačná, aby naladila a vtiahla žiakov na aktívnu a objavnú činnosť, individuálnu prácu na zadanej aplikačnej úlohe, skupinovú prácu, prezentáciu individuálnej alebo skupinovej práce, spätnú väzbu formou sebahodnotenia aj slovného hodnotenia učiteľom. Využívajú sa v celej škole po prvom vyučovacom bloku od 11.20 hod, podľa platného rozvrhu hodín.

3.2 Tandemové vyučovanie

Pri tandemovom vyučovaní vyučujú spolu dvaja pedagogickí zamestnanci, ktorí zároveň spolupracujú aj na plánovaní, realizácii a reflexii danej vyučovacej hodiny. Výhodou tohto vyučovania je, že sa žiaci učia aktívne, výchovno-vzdelávací proces je dynamickejší s možnosťou individuálneho prístupu k žiakom. Žiaci zažívajú odbornú diskusiu, čím sa zároveň rozvíja ich kritické myslenie. Týmto vyučovaním sa rozvíjajú kompetencie učiteľov, ide u užšiu spoluprácu dvoch pedagogických zamestnancov. Využívame k tomu spravidla pedagogické asistentky, supervízorov alebo vychovávateľky ŠKD.

3.3 Outdoorové vyučovanie

Vzdelávanie vo vonkajšom školskom prostredí s cieľom kvalitatívneho zlepšenia výchovno-vzdelávacieho procesu. Škola sa zameriava na využívanie troch hniezd outdoorového vyučovania na školskom dvore, ktoré sú prispôsobené na tento druh vyučovania. Jedná sa konkrétne o tematicky zameraný ekochodníček, bylinkovú záhradu a exteriérovú triedu.

Využívajú sa prevažne na vyučovanie predmetov prírodovedného charakteru, no rovnako aj na vyučovanie ktoréhokoľvek iného vyučovacieho predmetu.

3.4 Exkurzie v rámci regiónu

Cieľom tematických exkurzií je bližšie spoznávať prostredie rôznych úradov, inštitúcií a organizácií v regióne, prepájať učenie so životom. Tematické exkurzie : Hasičská zbrojnica, Polícia SR, knižnica A. Bernoláka, Galéria umenia, Múzeum J. Thajna ...

3.5 Zážitkové vyučovanie

Naším cieľom je posilniť rozvoj osobnosti, sebapoznanie, lepšiu kooperáciu tímu, odhalenie silných a slabých miest tímovej práce, rozvoj kreativity a posilnenie spontánnosti. Prostredníctvom zážitku získajú žiaci vedomosti a zručnosti tak, aby si ich každý osvojil na celý život. Formy zážitkového vyučovania:

- spontánna výtvarná tvorba (napr. Deň Zeme, Deň vody ...),
- v druhom ročníku prvého cyklu na jednej hodine týždenne v predmete Človek a spoločnosť organizovať vychádzky so zameraním na orientáciu a spoznávanie blízkeho okolia,
- využitie tvorivej dramatiky vo vyučovaní (napr. bábkové divadlo, rolové hry, improvizácie, dialogizácia...),
- spolupráca s rodičmi (besedy s napr. včelárom, lesníkom, lekárom...),
- využitie zážitkovej učebne.

3.6 Projektové vyučovanie

Ročníkové projekty budú prebiehať s cieľom:

- spoznať a rozvíjať potenciál žiakov, ich schopnosti, talenty a predpoklady,
- prehĺbiť znalosti žiakov o kultúrnych a historických pamiatkach v regióne
- rozvíjať jazykové, komunikačné a prezenčné zručnosti,
- prakticky využiť získané vedomosti z jednotlivých predmetov.

1.ročník - Stretnutie s prírodou

2.ročník – Moje mesto

3.ročník - Zo života našich predkov

Školské výlety sú zamerané na spoznávanie prírodných a kultúrno-historických pamiatok nášho regiónu.

3.7 Rovesnícke učenie

Učenie sa učením druhých. Učiteľ je sprievodcom, ktorý vkladá dôveru do svojich žiakov. Žiaci fungujú v úlohe učiteľa a participujú na tvorbe vyučovacieho procesu – vyberajú metódy a formy výučby. Rovesnícke učenie podporuje rozvoj kritického myslenia, vzájomnej komunikácie, sebareflexie a spolupráce medzi žiakmi pri riešení rozličných problémových situácií.

3.8 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v našej základnej škole je slovenský jazyk, v ktorom sa vyučujú všetky predmety v každom vzdelávacom cykle.

3.9 Personálne obsadenie

V našej ZŠ máme v každom ročníku tri triedy. V školskom roku 2026/2027 sme otvorili 4 prvácke triedy. V prvom cykle (v 1. – 3. ročníku) sa bude striedať 9 triednych učiteľov, ktorí vyštudovali učiteľstvo pre 1.stupeň; v druhom cykle (v 4. – 5. ročníku) budú triednymi učiteľmi traja učitelia z prvého stupňa a traja z druhého stupňa; v treťom cykle (v 6. – 9.ročníku) budú triednymi učiteľmi len pedagógovia pre druhý stupeň.

4 Školský podporný tím

Podľa zákona 138/2019 § 84a riaditeľ vytvoril na účely inkluzívneho vzdelávania Školský podporný tím. Vznikol pre efektívnejšie zavádzania inklúzie a vytváranie systému podpory pre žiakov, učiteľov a rodičov.

ŠPT bol schválený na pedagogickej rade a jeho fungovanie je zaznamenané aj v ŠkVP.

Členmi školského podporného tímu sú pedagogickí a odborní zamestnanci:

- 1.školská špeciálna pedagogička (školská logopedička)
- 2.školská špeciálna pedagogička
- 3.školská špeciálna pedagogička
- školská psychologička
- výchovná poradkyňa
- zástupkyňa za asistentky učiteľa

Činnosť ŠPT:

- poradný orgán vedenia ZŠ,
- pravidelné Konziliárne stretnutia s učiteľmi: pri identifikácii nového žiaka, ktorý potrebuje podporné opatrenia – poskytnutie poradenstva – aké sú potreby žiaka, vysvetliť odporúčania atď., pre ostatných žiakov podľa potreby,
- metodická podpora pre pedagogických asistentov – pravidelné stretnutia – usmernenie pri práci, riešenie problémov, ...
- metodická podpora pre kolegov,
- konzultácie a poradenstvo pre žiakov a rodičov,
- účasť na zápise do 1. ročníka, následná depistáž v 1. ročníku,
- depistáž podľa potreby, orientačné psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenie,
- podpora učiteľom a žiakom pri prechode žiakov do 5. ročníka, žiakom 9. ročníka, novoprijatým žiakom a ich rodičom.

Školský podporný tím

1. Škola disponuje v súlade s § 84a zákona č. 138/2019 Z. z. školským podporným tímom zloženým z troch školských špeciálnych pedagógov, školského psychológa a

výchovného poradcu a zástupkyni za asistentov učiteľa v súčinnosti s externými členmi z centra poradenstva a prevencie (CPP). Tím úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, pedagogickými asistentkami, učiteľmi, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi.

2. Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozmanité služby:
   - poradenstvo žiakom, rodičom a zamestnancom,
   - prevenciu a intervenciu, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii,
   - výchovné a kariérové poradenstvo žiakom a rodičom,
   - preventívne programy a aktivity v triedach,
   - podporu učiteľom počas vyučovania,
   - depistáže a orientačnú diagnostiku,
   - besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a pod.

3. Činnosť odborného tímu sa riadi platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním centra poradenstva a prevencie v našom okrese.

Vymedzenie cieľov, poslania a zamerania školy:

Cieľ, poslanie a zameranie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania podľa § 3 školského zákona. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§ 3 písm. d) školského zákona), ktoré je uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania. A nielen žiakov, ale aj každého dospelého človeka v školskom prostredí – t. j. rodičov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

Systém podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podpornej úrovne 1. – 5. stupňa definovanej v § 131 školského zákona a bližšie popísaných MŠVVaŠ SR, najmä z podpornej úrovne 1. stupňa a 2. stupňa. To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých

vzťahov, či kultúry rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju žiaka. Pedagogický zbor, ktorý pôsobí v podpornej úrovni 1. stupňa najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, je v našej škole doplnený o Školský podporný tím, ktorý intenzívne napomáha podpore vzťahov medzi pedagogickými zamestnancami a rodičmi na ceste k žiakom. Takýto tím je zložený z odborných zamestnancov a niektorých pedagogických zamestnancov, ktorí spoločne pracujú tímovo v školskom prostredí.

Od školského r. 2025/2026 nastúpila naša škola na cestu k inkluzívnemu vzdelávaniu otvorením sa pre nové profesie a činnosti so snahou budovať inkluzívnu klímu a kultúru.
Inkluzívna cesta je zameraná na:

- podporu každého žiaka, ale aj učiteľa a rodiča v tom, čo potrebuje k svojmu rastu,
- poskytovanie komplexnej podpory na škole v spolupráci so Školským podporným tímom prostredníctvom preventívnych aktivít, programov a včasného reagovania na krízové situácie,
- budovanie vzťahového trojuholníka dieťa, rodič a učiteľ,
- formatívne hodnotenie a reflexiu.

Naša škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej ich individuálnym potrebám, potrebám triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a cítilo sa tak. Chceme tak zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti.

Činnosť Školského podporného tímu sa riadi § 131 školského zákona, a § 84 písm. a) zákona 138/2019 Z. z., výkonovými a obsahovými štandardami odborných činností i popísanými stupňami podpory (predovšetkým ide o podpornú úroveň 1. a 2. stupňa), ale aj metodickými usmerneniami VÚDPaP-u (napr. ŠPT, 2022). Tento tím veľmi úzko spolupracuje s CPP. V škole tím úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, učiteľmi, vedením školy, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi.
Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a sú metodicky

podporovaní centrami poradenstva a prevencie v danom okrese. Pôsobenie týchto zamestnancov je plne v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, so školským zákonom a najlepším záujmom žiakov. Napriek tomu, že samotná činnosť tímu nepodlieha špeciálnemu súhlasu rodičov, tak ako je to napríklad v rezorte zdravotníctva, predsa jeho činnosť je podporná, partnerská a otvorená, s vysokým štandardom etiky a transparentnosti a informačnou povinnosťou vo vzťahu k rodičom. Držíme sa zásady, že rodič je partner školy a je nielen informovaný, ale aj priamo zapojený do podpory dieťaťa.

Hlavnými oblasťami podpory sú v súlade s § 131 školského zákona prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťažívej situácii, podporu učiteľa počas vyučovania, depistáže pri zápisoch alebo v prvých ročníkoch, sociometrie, besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a ďalšie. Práca a činnosť týchto zamestnancov je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a napĺňania cieľov výchovy a vzdelávania.

Škola na podporu výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov podľa § 2 písm. h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom, a to tak, že zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov v úzkej spolupráci so ŠPT:

a) poskytuje všetkým žiakom podporu na podpornej úrovni 1. stupňa, ako sú preventívne programy, ranné kruhy, pravidelné elektronické aj osobné konzultácie rodičov s učiteľmi, kariérové poradenstvo,
b) zostavuje školský poriadok zameraný na spravodlivejšie a ľudskejšie formované pravidlá školského života v súčinnosti so žiakmi a radou školy,
c) pravidelne sleduje a realizuje skríning dochádzky, prospechu a správania žiakov cez prístup ŠPT do internetovej žiackej knižky a triednej knihy, prinášanie systémových návrhov na zlepšenie, špecifické sledovanie rizikových faktorov, ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ, prechod na druhý stupeň ZŠ, prestup alebo odchod žiaka, obdobie dospievania,

d) umožňuje všetkým žiakom prístup k ŠPT a jeho službám, keď to v priebehu celej školskej dochádzky žiak alebo jeho rodič potrebuje na individuálnu podporu v kríze, životných ťažkostiach alebo na vlastný rozvoj svojho potenciálu,
e) umožňuje prácu v škole a triedach aj zamestnancom CPP pri preventívnej činnosti, krízovej intervencii, skríningu i spolupráci na podpore detí a rodičov v úzkej súčinnosti so ŠPT,
f) informuje rodičov, žiakov a zamestnancov cez webovú stránku školy, nástenky, internetovú žiacku knižku o ďalšej podpornej činnosti.

Škola zároveň poskytuje špecifickú podporu aj žiakom, ktorí podľa § 2 písm. i) majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tá sa realizuje:

- v podmienkach všeobecnej podpory s využitím všeobecných podporných mechanizmov školského vzdelávacieho programu, keď učitelia vytvárajú v triedach takú atmosféru spolupráce, slobody a zodpovednosti, podpory a diferencovaného prístupu v hodnotení a metódach, že žiak dokáže účinne napredovať bez ďalších úprav,
- v rámci vytvárania individuálneho vzdelávacieho programu podľa § 7a školského zákona, pričom sa realizuje úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti,
- spoluprácou s ďalšími subjektmi a sieťovaním sa s CPP, políciou, sociálnou kuratelou, lekármi a ďalšími organizáciami pre komplexnejšiu podporu všetkých detí.

Individuálny vzdelávací program dopĺňa a upravuje tento školský vzdelávací program a zahŕňa:

a) vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (zväčša na odporúčanie ŠPT a triedneho učiteľa) a stanovenie ŠVVP a následných odporúčaní úprav,
b) vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča,

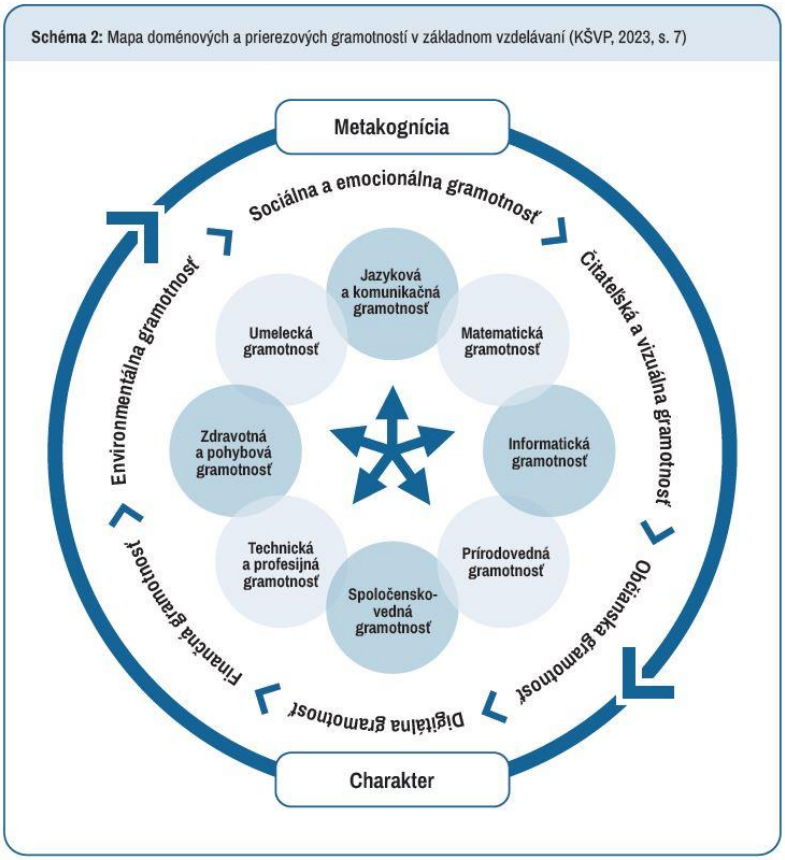
c) úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, prípadne asistenta, ak pôsobí v triede, a člena ŠPT v prepojení na odporúčania centra poradenstva a prevencie,
d) dodatočnú psychologickú a špeciálnopedagogickú starostlivosť, ktorú má žiak možnosť využiť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo,
e) zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania,
f) úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úpravu a zmenu systému hodnotenia alebo nehodnotenie v predmetoch.

5 Metakognícia, charakter a rozvoj cností

Súčasťou vzdelávacieho procesu podľa nového štátneho vzdelávacieho programu je aj reflexia procesu učenia, konania a vyjadrenia. Žiak je vedený k tomu, aby vedel opísať svoje myšlienkové postupy a stratégie učenia, riešenia úloh a na základe toho zdokonaľovať svoju schopnosť učiť sa, vnímať svoj osobnostný potenciál a preberať zodpovednosť za vlastné učenie sa a rozvoj. Žiak je podporovaný v zámernej konfrontácii uvažovania a konania s etickými hodnotami a podnecovaný k tvorivosti.

Z tohto dôvodu sú súčasťou školského vzdelávacieho programu tzv. nadpredmetové koncepty **metakognícia** a **charakter**, ktorých ciele sa napĺňajú v rámci rozvíjania všetkých doménových a prierezových gramotností podľa schémy:

Schéma 2: Mapa doménových a prierezových gramotností v základnom vzdelávaní (KŠVP, 2023, s. 7)

Metakognícia je spôsob myslenia a ako taká nie je založená na spôsobilosti osvojovania si poznatkov a skúseností reflexívnym spôsobom. Definuje rozmýšľanie o vlastnom myslení. Metakogníciu si žiaci musia osvojiť. Učitelia sa snažia nasmerovať svojich žiakov k takýmto úvahám:

- *Ktorý predmet ma baví a ktorý nie? Prečo?*
- *Čo vnímam pozitívne na aktivite, ktorú sme robili?*
- *Čo sa mi robilo ľahko a čo ťažko?*
- *Ktorú z týchto úloh si vyberiem a prečo?*
- *Ktoré úlohy viem vyriešiť ľahko a ktoré ťažko? Prečo asi?*
- *Ako som postupoval/-a pri riešení úlohy, ktorú som vyriešil/-a úspešne?*
- *Ako som postupoval/-a pri riešení úlohy, ktorú som vyriešil/-a neúspešne?*
- *Kde som urobil/-a chybu a ako ju napraviť?*
- *Čomu rozumiem a čomu nerozumiem?*
- *Ako budem postupovať pri riešení tejto úlohy?*
- *Ako som spokojný/-á s vlastným výkonom?*
- *V čom by som sa chcel/-a zlepšiť?*
- *Čo ma baví a čo nie?*
- *Za akých okolností sa mi učí najlepšie?*
- *Čo chcem robiť v živote a čo preto musím teraz urobiť?*

Učitelia pri riešení učebných úloh a školských situácií kladú otázky a podnety, ktoré ich budú viesť k uvažovaniu nahlas. Hľadanie takýchto odpovedí na otázky a podnety učiteľov smerujúce k metakognícii sa tak postupne stane životnou rutinou žiakov a vedie k posilňovaniu potreby celoživotného vzdelávania.

5.1 Praktické nástroje a ich aplikácia škole

Rozvoj metakognície je najefektívnejší, ak sa stane každodennou rutinou a je rozdelený do troch fáz vyučovacej hodiny alebo aktivity:
1.fáza: pred učením (Plánovanie) - Učiteľ pred začatím práce stimuluje žiakov k premýšľaniu o tom, čo ich čaká a ako budú postupovať.
Otázky pre žiakov: Ako budem postupovať pri riešení tejto úlohy? Čo k tomu budem potrebovať? Ktorú z týchto úloh si vyberiem a prečo?

2.fáza: počas učenia (Monitorovanie a uvažovanie nahlas) - Počas samostatnej alebo skupinovej práce učiteľ podnecuje žiakov, aby verbalizovali svoje kroky. Hlasné uvažovanie pomáha zachytiť moment, kedy žiak narazí na prekážku.
Otázky pre žiakov: Čo sa mi robí ľahko a čo ťažko? Čomu v tomto kroku rozumiem a čomu nerozumiem?
3.fáza: po učení (Reflexia a hodnotenie)Po dokončení úlohy žiaci spätne analyzujú svoj úspech či neúspech a hľadajú spôsoby zlepšenia.
Otázky pre žiakov: Ako som postupoval pri riešení úlohy, ktorú som vyriešil úspešne? Kde som urobil chybu a ako ju môžem nabudúce napraviť? Ako som spokojný s vlastným výkonom a v čom by som sa chcel zlepšiť?

5.2 Možnosti integrácie do nášho školského dňa

Ranný kruh**:** Ideálny čas na nastavenie cieľov dňa. Žiaci môžu odpovedať na otázky typu: „Za akých okolností sa mi dnes bude učiť najlepšie?“ alebo „Na čo sa chcem dnes najviac sústrediť?“
Práca s chybou**:** Chyba sa nevníma ako zlyhanie, ale ako metakognitívny nástroj. Učiteľ vedie žiaka k analýze: „Prečo táto chyba vznikla a aký iný postup môžem zvoliť?“
Sebahodnotiace listy: Jednoduché vizuálne hárky (napr. s použitím semaforu alebo škál), kde žiaci po skončení bloku vyučovania stručne zaznačia, ktoré úlohy vedeli vyriešiť ľahko a ktoré ťažko.
Cieľom týchto aktivít je, aby sa hľadanie odpovedí na metakognitívne podnety stalo pre žiakov prirodzenou životnou rutinou, ktorá posilní ich vnútornú motiváciu a potrebu celoživotného vzdelávania.

Konkrétne úlohy pre 1. stupeň ZŠ zamerané na metakogníciu: a ako priamo do zadania klasických úloh včleníme metakognitívny rozmer. Učiteľ nerieši len správnosť výsledku, ale navádza žiaka sledovať svoj vlastný myšlienkový postup.

Matematika:
Úloha s voľbou stratégie**:** „Vypočítaj príklad 34 + 8. Predtým, ako začneš písať, povedz susedovi v lavici (alebo napíš na okraj papiera), či budeš radšej počítať tak, že si osmičku rozdelíš na 6 + 2, alebo použiješ počítadlo. Prečo je pre teba tento spôsob ľahší?“

Analýza chýb (Detektív): „Pozri sa na tento vyriešený príklad: 42 - 5 = 43. Je v ňom chyba. Skús opísať, ako asi uvažoval škriatok, ktorý tento príklad počítal. Kde urobil chybu a ako ju môže napraviť?“

Odhad náročnosti: „Pred tebou sú tri slovné úlohy (krátka, stredná, dlhá). Skôr než začneš počítať, označ si hviezdičkou tú, o ktorej si myslíš, že ju vyriešiš najrýchlejšie. Po dopočítaní skontroluj, či bol tvoj odhad správny.“

Slovenský jazyk a literatúra:

Predpoveď deja (Predvídanie): „Prečítaj si nadpis rozprávky a pozri si ilustráciu na strane 15. Zatvor knihu a skús predpovedať, o čom príbeh bude. Čo z toho, čo už vieš o svete, ti pomohlo urobiť tento odhad?“

Sledovanie porozumenia (Záložka): „Počas čítania textu použi ceruzku. Ak vete úplne rozumieš, daj vedľa nej na okraj malú fajočku ✓. Ak narazíš na slovo alebo vetu, ktorej nerozumieš, daj tam otazník ?. Keď dočítaš, vráť sa k otáznikom. Ako zistíš, čo tie slová znamenajú?“

Reflexia po dočítaní**:** „Po prečítaní článku o psíkoch napíš jednu vec, ktorú si už predtým vedel, a jednu novú vec, ktorú si sa práve dozvedel. Pomohlo ti niečo z tvojich starých vedomostí lepšie pochopiť tento nový text?“

Človek a príroda:

Plánovanie bádania**:** „Ideme skúmať, ktoré materiály plávajú na vode a ktoré sa potopia. Skôr ako hodíš predmety do vody, napíš si na papier svoj predpoklad (hypotézu). Podľa čoho si sa rozhodoval pri tvojom odhade?“

Uvažovanie nahlas pri triedení: „Roztrieď obrázky zvierat na cicavce, vtáky a plazy. Pri každom zvierati nahlas povedz aspoň jeden znak (napr. má perie, rodí živé mláďatá), ktorý ťa presvedčil o tom, že patrí práve do tejto skupiny.“

Učenie sa z neúspechu: „Tvoj semienkový experiment s fazuľou nevyklíčil tak, ako sme čakali. Skús porozmýšľať a opísať, v ktorom kroku starostlivosti mohol nastať problém. Čo urobíš nabudúce inak?“

Človek a spoločnosť:

Prepájanie s osobnou skúsenosťou**:** „Učíme sa o doprave a bezpečnosti na ceste. Predstav si svoju každodennú cestu do školy. Ktoré miesta na tvojej trase sú bezpečné a kde si musíš dávať najväčší pozor? Prečo?“
Práca s mapou / Plánom školy: „Máš za úlohu nájsť na pláne školy cestu z vašej triedy do jedálne. Popíš spolužiakovi presný postup krokov, ktoré urobíš vo svojej hlave, aby si sa v plániku nestratil.“
Hodnotenie vlastného prínosu: „V skupine ste tvorili plagát o našej obci. Ako sa ti pracovalo v tíme? Ktorá úloha na plagáte bola tvoja a ako si spokojný s tým, ako si ju zvládol?“

Charakter chápeme ako celistvý súbor pozitívnych ľudských vlastností (cností), ktoré smerujú k dobru, formujú motiváciu človeka, kultivujú jeho emócie a podporujú prosociálne správanie.

Výchova charakteru sa odohráva predovšetkým v rodine, sekundárne v širšej komunite a kultúre, vrátane školy, a prebieha počas celého života.

V školskom prostredí predstavuje výchova charakteru nadpredmetový koncept, ktorý presahuje rámec gramotností a úzko súvisí s celkovým rozvojom osobnosti žiaka. Nejde len o pomenúvanie hodnôt, ale o každodenné usmerňovanie života školy tak, aby sa cnosti stali súčasťou učenia i vzťahov. Výchova charakteru má pomôcť žiakom stať sa viac autonómnymi a schopnými sebareflexie na ceste nadobúdania dobrých ľudských vlastností. Zahŕňa všetky explicitné i implicitné výchovné aktivity, ktoré napomáhajú rozvoju rozumových, morálnych a občianskych cností človeka. Koncepcia výchovy charakteru vychádza z celostného chápania človeka a spoločnosti.

V praxi sa charakter kultivuje **tromi základnými procesmi** pomenovanými v angličtine ako „Caught, taught and sought“.

- Charakter sa dá „**zachytiť**“ (caught), ak je výchova charakteru neoddeliteľnou súčasťou kultúry a étosu školského prostredia. Pomerne ľahko je rozpoznať, aké hodnoty sa žijú v škole a aké cnosti sú v nej prítomné podľa toho, ako sa správajú k sebe navzájom vedenie, učitelia, žiaci či rodičia.

- Charakter je možné aj priamo a zámerne „**vyučovať**“ (taught), ak je obsahovo zakotvený v kurikule a v celej pedagogickej praxi školy, t.j. aj vo všetkých predmetoch, nielen na hodinách etickej či náboženskej výchovy.
- charakter sa možno tiež „**usilovať**“ (sought) prostredníctvom zámerne vybraných skúseností a zážitkov, ku ktorým dochádza v rámci formálneho kurikula, ako aj mimo neho. Nejde teda o jednu zázračnú metódu, jednu zázračnú hodinu, jedného zázračného učiteľa, ale o komplexné úsilie školy.

5.3 Filozofia školy

Veríme, že škola má byť miestom, kde deti nielen získavajú vedomosti a zručnosti, ale zároveň objavujú svoju hodnotu, učia sa budovať zdravé vzťahy a rozvíjajú charakter potrebný pre život. Naším cieľom je vytvárať školské prostredie založené na bezpečí, dôvere, rešpekte, spolupatričnosti a aktívnom prežívaní hodnôt v každodenných situáciách.

V súlade s princípmi nového Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie vnímame vzdelávanie ako komplexný proces rozvoja osobnosti žiaka, v ktorom sa vedomosti, zručnosti, postoje, hodnoty a charakter navzájom prepájajú a dopĺňajú. Popri rozvíjaní gramotností a kľúčových kompetencií preto cielene podporujeme výchovu charakteru, sociálno-emocionálne učenie a rozvoj cností, ktoré vedú žiakov k zodpovednému, rešpektujúcemu a aktívnemu životu v spoločnosti.

Výchovu charakteru nevnímame ako samostatný predmet, ale ako prirodzenú a neoddeliteľnú súčasť každodenného života školy. Prejavuje sa v spôsobe komunikácie, vo vzťahoch, v atmosfére triedy, v riešení konfliktov, v spolupráci i v každodenných rozhodnutiach. Charakter sa formuje postupne prostredníctvom skúseností, osobného príkladu, vzťahov, reflexie a každodenného konania.

Škola vytvára podmienky, v ktorých sa žiaci učia:

- poznávať a prijímať seba samých,
- budovať zdravé a rešpektujúce vzťahy,
- spolupracovať a niesť spoluzodpovednosť za spoločenstvo,
- zvládať náročné situácie primeraným spôsobom,
- reflektovať svoje správanie a rozhodnutia,

- konať v súlade s hodnotami demokratickej a rešpektujúcej spoločnosti.

Rozvoj cností sa uskutočňuje prostredníctvom každodenných situácií, ranných kruhov, reflexií, zážitkového a projektového vyučovania, spolupráce, dobrovoľníckych aktivít, spoločných školských podujatí i osobného príkladu pedagógov. Dôležitou súčasťou je vytváranie priestoru pre rozhovor, sebapoznanie, prijatie odlišností a budovanie bezpečného školského prostredia, v ktorom každý žiak môže zažívať pocit prijatia, hodnoty a spolupatričnosti.

Súčasťou koncepcie školy je systematický a veku primeraný rozvoj cností, ktoré podporujú osobnostný rast žiakov a napomáhajú formovať ich charakter. Jednotlivé cnosti sú rozvíjané postupne a nadväzujú na vývinové potreby detí v jednotlivých ročníkoch tak, aby sa prirodzene stávali súčasťou života školy i každodenného konania žiakov.

5.4 Celoškolské cnosti

Spolupatričnosť

Spolupatričnosť predstavuje schopnosť vytvárať a upevňovať vzťahy založené na prijatí, spolupráci, vzájomnej podpore a zodpovednosti za spoločné prostredie. Dôraz sa kladie na budovanie bezpečného školského spoločenstva, v ktorom každý človek vníma, že má svoje miesto, hodnotu a význam. Rozvíja sa schopnosť všímať si potreby druhých, spolupracovať, pomáhať a aktívne prispievať k pozitívnej atmosfére školy.

Rešpekt

Rešpekt tvorí základ kvalitných medziľudských vzťahov a pozitívnej klímy školy. Pozornosť sa venuje úcte voči sebe samému, druhým ľuďom, pravidlám, rozmanitosti názorov, kultúrnym hodnotám i okolitému prostrediu. Rozvíja sa schopnosť počúvať, komunikovať s úctou, prijímať odlišnosti a správať sa zodpovedne voči sebe i druhým.

Na celoškolské cnosti nadväzuje systematický rozvoj ďalších charakterových kvalít primerane vekovým a vývinovým potrebám žiakov jednotlivých ročníkov.

Rozvoj cností v jednotlivých ročníkoch

1. ročník

Trpezlivosť

Rozvoj trpezlivosti pomáha deťom zvládať čakanie, regulovať impulzívne reakcie a postupne dokončovať začaté činnosti. Dôraz sa kladie na schopnosť vytrvať pri úlohách a prijímať prirodzený priebeh učenia i medziľudských vzťahov.

Samostatnosť

V tomto období sa podporuje osvojovanie základných pracovných, sebaobslužných a organizačných návykov. Pozornosť sa venuje primeranému rozhodovaniu, zvládaniu jednoduchých povinností a budovaniu zodpovednosti za vlastné konanie.

Priateľskosť

Cieľom je vytvárať pozitívne vzťahy založené na láskavosti, prijatí a vzájomnej pomoci. Dôležitou súčasťou je rozvoj spolupráce a budovanie bezpečnej a podporujúcej atmosféry v triede.

2. ročník

Zvedavosť

Podporuje sa prirodzená túžba poznávať, objavovať nové súvislosti a aktívne sa zapájať do učenia. Dôraz sa kladie na rozvoj schopnosti klásť otázky, skúmať a hľadať nové poznatky.

Citlivosť

Rozvíja sa vnímavosť voči pocitom, potrebám a prežívaniu druhých. Pozornosť sa venuje empatickému správaniu, ohľaduplnosti a uvedomovaniu si dôsledkov vlastného konania.

Štedrosť

Cieľom je podporovať ochotu deliť sa o čas, pomoc, pozornosť i materiálne veci. Dôraz sa kladie na rozvoj nezištnej pomoci a konania dobra voči druhým.

3. ročník

Jedinečnosť

Pozornosť sa venuje objavovaniu vlastnej identity, schopností, záujmov a osobných kvalít. Rozvíja sa prijatie vlastnej jedinečnosti a zároveň úcta k odlišnostiam, talentom a osobnosti druhých ľudí.

Pracovitosť

Podporuje sa zodpovedný prístup k práci, vytrvalosť a schopnosť dokončiť začaté úlohy. Dôraz sa kladie na uvedomenie si významu pravidelného úsilia pri dosahovaní cieľov.

Vzájomnosť

Rozvoj tejto cnosti vedie k budovaniu spolupráce, dôvery a ochoty pomáhať druhým. Pozornosť sa venuje vytváraniu vzťahov založených na podpore, rešpekte a spolupatričnosti.

4. ročník

Úprimnosť

Dôraz sa kladie na pravdivú a otvorenú komunikáciu, schopnosť priznať chybu a budovať dôveru vo vzťahoch. Rozvíja sa uvedomenie, že úprimnosť patrí medzi základné piliere zdravých medziľudských vzťahov.

Spravodlivosť

Prostredníctvom každodenných situácií sa podporuje cit pre férovosť, rešpektovanie pravidiel a zodpovedný prístup k druhým. Pozornosť sa venuje schopnosti vnímať rôzne pohľady a hľadať spravodlivé riešenia.

Sebaláska

Podporuje sa budovanie zdravého a láskavého vzťahu k sebe samému. Dôraz sa kladie na prijatie vlastných silných stránok i nedostatkov, rozvoj primeraného sebavedomia a uvedomenie si vlastnej hodnoty.

5. ročník

Nadšenie

Podporuje sa aktívny a pozitívny prístup k učeniu, objavovaniu a spoločným aktivitám. Dôraz sa kladie na rozvoj radosti z poznávania a zapájania sa do života triedy a školy.

Zodpovednosť

Pozornosť sa venuje uvedomovaniu si dôsledkov vlastných rozhodnutí a správania. Rozvíja sa spoľahlivosť, samostatnosť a zodpovedný prístup k povinnostiam i medziľudským vzťahom.

Ochota

Rozvíja sa pripravenosť pomáhať, spolupracovať a všímať si potreby druhých. Dôraz sa kladie na aktívny prístup, ústretovosť a dobrovoľné zapájanie sa do spoločných aktivít.

6. ročník

Sebaúcta

Pozornosť sa venuje uvedomovaniu si vlastnej hodnoty, rešpektovaniu seba samého a budovaniu zdravých osobných hraníc. Rozvíja sa schopnosť vážiť si svoje schopnosti, rozhodnutia i vlastnú jedinečnosť.

Porozumenie

Podporuje sa schopnosť načúvať druhým, vnímať ich pocity, postoje a potreby. Dôraz sa kladie na rozvoj empatie, rešpektujúcej komunikácie a hľadanie porozumenia aj v rozdielnych situáciách a názoroch.

Čestnosť

Rozvíja sa pravdivé, morálne a zodpovedné konanie vo vzťahu k sebe i druhým. Pozornosť sa venuje schopnosti konať správne aj v situáciách vyžadujúcich osobnú odvahu.

7. ročník

Tvorivosť

Podporuje sa schopnosť tvorivo myslieť, prinášať nové nápady a hľadať originálne riešenia rôznych situácií. Priestor dostáva predstavivosť, samostatné uvažovanie a rozvoj vlastného potenciálu.

Pevná vôľa

Rozvíja sa schopnosť vytrvať pri plnení cieľov, prekonávať prekážky a nevzdávať sa pri neúspechu. Dôraz sa kladie na vnútornú motiváciu, odhodlanie a schopnosť pracovať na sebe aj v náročných situáciách.

Sebadisciplína

Podporuje sa schopnosť vedome regulovať svoje správanie, emócie a rozhodnutia. Pozornosť sa venuje rozvoju zodpovednosti, vytrvalosti, dodržiavaniu pravidiel a efektívnemu hospodáreniu s časom.

8. ročník

Vernosť

Dôraz sa kladie na budovanie dôvery, lojality a stability vo vzťahoch. Rozvíja sa vernosť priateľstvám, hodnotám, záväzkom a schopnosť stáť pri druhých aj v náročnejších situáciách.

Vlastenectvo

Podporuje sa pozitívny vzťah ku krajine, kultúrnemu dedičstvu, tradíciám, jazyku a histórii vlastného národa. Rozvíja sa občianska zodpovednosť, úcta k demokratickým hodnotám a uvedomenie si významu aktívneho občianstva.

Spoľahlivosť

Rozvíja sa schopnosť plniť dohody, niesť zodpovednosť za svoje konanie a byť dôveryhodným členom kolektívu. Dôraz sa kladie na stabilitu správania, dôslednosť a zodpovedný prístup vo vzťahoch i povinnostiach.

9. ročník

Vytrvalosť

Podporuje sa schopnosť dlhodobo pracovať na svojich cieľoch, prekonávať prekážky a pokračovať aj v náročných situáciách. Dôraz sa kladie na rozvoj odolnosti a vytrvalého úsilia.

Odvaha

Rozvoj tejto cnosti vedie k schopnosti obhájiť správne postoje, konať v súlade s hodnotami a prijímať zodpovedné rozhodnutia aj v náročných situáciách.

Sebadôvera

Podporuje sa budovanie primeranej istoty vo vlastné schopnosti, rozhodnutia a potenciál. Dôraz sa kladie na schopnosť dôverovať sebe, zvládať nové výzvy a vstupovať do ďalších životných etáp s vedomím vlastnej hodnoty.

Profil absolventa školy

Absolvent našej školy je vedený k tomu, aby dokázal konať zodpovedne, rešpektujúco a samostatne, budovať zdravé medziľudské vzťahy, spolupracovať, reflektovať svoje správanie a aktívne prispievať k pozitívnemu spoločenstvu. Je pripravený uplatňovať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a hodnoty v osobnom, školskom i spoločenskom živote a pristupovať k sebe i druhým s úctou, empatiou a zodpovednosťou.

6 Bilaterálna integrácia

Od 1.9.2025 sme od 1. ročníka zaviedli školský program bilaterálnej integrácie (tzv. BI program). Ide o pohybový program na zlepšenie koncentrácie, pracovnej pamäte, motoriky (hrubej i jemnej), koordinácie a rovnováhy. Ponúka niekoľko základných cvikov zameraných na rozvoj motoriky, koordinácie, rovnováhy a prepájania kognície a pohybu. V dôsledku cvičenia sa zrýchľuje psychomotorické tempo žiakov, ľahšie sa koncentrujú v škole a zlepšujú sa im študijné výsledky.

Cviky precvičujeme so žiakmi pred začiatkom vyučovania každý deň za účelom zlepšenia zamerania pozornosti, výdrže, sluchovej, sekvenčnej pamäte, alebo aj ako zábavnejšiu formu rozvíjania koncentrácie. Prostredníctvom hry a pohybu žiaci lepšie a ľahšie vnímajú a ochotnejšie spolupracujú.

Program začína od jednoduchých zostáv pohybov, resp. v závislosti od úrovne, na ktorej sa žiak nachádza. Mnohí žiaci majú oslabené sluchové spracovávanie, sekvenčnú pamäť, je pre nich ťažké zapamätať si niekoľko za sebou idúcich inštrukcií, či už v čítanej, písanej, alebo počutej forme. Majú spomalené tempo, alebo sú naopak veľmi roztržité a nedokážu sa dostatočne koncentrovať. Taktiež sú žiaci, ktorí pôsobia nemotorne, akoby im to pomalšie myslelo, pritom sú to však veľmi inteligentní a bystrí ľudia.

Program Bilaterálnej integrácie využíva súbor prirodzených pohybov človeka, ktoré by za bežných okolností mali byť zautomatizované.

V dnešnej dobe mnohé deti nemajú dostatočné zručnosti na to, aby čo najefektívnejšie dokázali prepájať kogníciu (myslenie) s motorikou (pohyb). Našim cieľom je práve túto oblasť zlepšiť. Cviky využívajú pedagógovia aj počas vyučovania za účelom zlepšenia zamerania pozornosti, výdrže, sluchovej, sekvenčnej pamäte alebo aj ako zábavnejšia forma na rozvíjania koncentrácie. Prostredníctvom hry a pohybu žiaci lepšie a ľahšie dokážu vnímať a budú ochotnejšie spolupracovať.

Všetky cviky programu BI v sebe zahŕňajú viacero zložiek, od pohybu samostatných končatín, cez tzv. homolaterálne pohyby, ku krížovým a následne ďalej do priestoru v rámci všetkých troch telesných rovín a prepájania obidvoch hemisfér súčasne. Od pomerne

jednoduchých zostáv, sa dokážeme dostať k nesmierne komplexným a zložitým kombináciám, ktoré vyžadujú schopnosť dobrej koncentrácie, pamäte, rovnováhy, či integrácie viacerých zmyslových systémov. Je potrebné vedieť zosúladiť myseľ s telom, aby fungovali ako jeden dobre namazaný stroj bez toho, aby to niekde škrípalo.

Veľkou výhodou pohybového programu bilaterálnej integrácie je možnosť prispôsobiť cviky jednak pohybovým zdatnostiam žiakov, ale aj tomu, čo má rád. Niektorí žiaci majú radšej dynamickejšie cviky, iní naopak preferujú pomalšie tempo s väčším zaťažením kognitívneho systému. Cieľom učiteľa je nájsť takú kombináciu cvikov, ktorá bude pre žiakov príťažlivá, nebude príliš jednoduchá, ale ani zložitá natoľko, aby ho odradila od cvičenia. Nie je nevyhnutné, aby boli cviky vykonávané pomaly. Dbáme však na precíznosť pohybu, pretože tá je veľmi dôležitá.

1. **Cviky sú veľmi náročné** – v takomto prípade sa žiak vzdáva relatívne rýchlo. Program musí vychádzať z aktuálnych možností žiakov a cviky musia korešpondovať s úrovňou, na ktorej sa nachádzajú.
2. **Cviky sú príliš jednoduché** – v takomto prípade sa žiak začne veľmi rýchlo nudiť a odmietať cvičenie. Program bilaterálnej integrácie v tomto bode nemá veľmi konkurenciu, pretože ponúka širokú paletu možností a cvikov a úrovní náročnosti, akú snáď neponúka žiadny iný. Akonáhle žiak zvládne cvik v predpísanom období cvičenia, nie je dôvod čakať a „nudiť sa“ do ďalšej kontroly.
3. **Cviky musia byť vykonávané príliš pomaly** – v takomto prípade budú s veľkou pravdepodobnosťou odmietať cvičenie deti s diagnózou ADHD, hyperaktívne deti, veľmi živé, dynamické deti, alebo menšie deti, pre ktoré pomalý pohyb ešte jednoducho nie je fyziologický. Program bilaterálnej integrácie ponúka možnosť tak pomalších, ako aj dynamických prevedení cvikov, či už na mieste, alebo v priestore. Na svoje si príde naozaj každý.

Program bilaterálnej integrácie je licencovaným programom chráneným autorskými právami : dr. Andrew Dalziell-a a/alebo Mgr. Kataríny Sipos (pre Slovensko) alebo licencovanou osobou , akou je naša špeciálna pedagogička Mgr. Jana Kondelčíková a triedne učiteľky z 1.-4. ročníka.

7 Hodnotenie žiakov v základnom vzdelávaní

Formy a metódy priebežného a súhrnného hodnotenia sú vypracované postupne podľa jednotlivých predmetov v ďalšej kapitole.

Vyučovacie predmety, ktoré sa nehodnotia:

V súlade so školským vzdelávacím programom, platnou legislatívou a rozhodnutím Pedagogickej rady Základnej školy, Nábrežná 95, Nové Zámky 1.9.2026 sa v predmetoch *Náboženská výchova* a *Etická výchova* v 1. cykle **neuplatňuje** klasifikácia známkou.

Výsledky vzdelávania sa hodnotia formou „aktívne absolvoval/absolvovala“ alebo „neabsolvoval/neabsolvovala“.

Postup odvodenia súhrnného hodnotenia z priebežného

Podkladom pre súhrnné hodnotenie žiaka sú nasledujúce nástroje:

- Priebežná klasifikácia – previerky, testy, diktáty, krátke previerky, päťminútovky/bleskovky, ústne odpovede (záleží od povahy vyučovacieho predmetu)
- Portfólio žiaka (z niektorých predmetov) – práce, pracovné listy, projekty, výstupy žiaka, sebahodnotiace hárky
- Diagnostika – záznamy učiteľa o konkrétnom pokroku a posune žiaka podľa určených kritérií

Súhrnné hodnotenie žiakov klasifikáciou v 1.cykle sa realizuje v súlade s **§ 55 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)** a v zmysle **Dodatku č. 5 k ŠVP**.

Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka **objektívne a primerane náročne**, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy. Veľký dôraz sa kladie na **kladné a motivujúce hodnotenie**. Prospech žiaka v predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- **1 – výborný,**
- **2 – chválitebný,**
- **3 – dobrý,**
- **4 – dostatočný,**
- **5 – nedostatočný.**

Charakteristika klasifikačných stupňov:

Stupeň 1 (výborný):

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný):

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý):

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný):

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný):

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prospech z vyučovacieho predmetu Informatika sa na vysvedčení uvádza arabskou číslicou, označujúcou klasifikačný stupeň.

Evidencia o hodnotení (spôsob dokumentovania pokroku žiaka)

Priebežná evidencia v EduPage. Slovné hodnotenie, známky – výstupy nástrojov sumatívneho hodnotenia, aktivita na vyučovaní, priebežná klasifikácia, priebežné slovné hodnotenie učiteľa – formy formatívneho hodnotenia

Pokrok žiaka - Diagnostické záznamy učiteľa – spätná väzba od učiteľa pravidelne vyhodnocovaný na pedagogickej rade, konzultovaný so zákonnými zástupcami.

Intervaly a pravidlá preverovania vzdelávacích výsledkov žiakov

Každý žiak bude priebežne hodnotený (sumatívne) prostredníctvom nástrojov hodnotenia vo vyučovacom predmete za polročné hodnotiace obdobie najmenej**: dvakrát** v predmete s jednohodinovou časovou dotáciou týždenne, **štyrikrát** v predmete s dvoj- a viachodinovou časovou dotáciou týždenne.

Oznamovanie tematických, písomných prác – elektronická triedna kniha v Edupage alebo ústne žiakom.

Počet tematických, písomných prác testov 1/deň

Počet krátkych previerok, testov - 2/deň

Koordinácia hodnotenia medzi učiteľmi jednotlivých predmetov a ročníkov

Koordinácia hodnotenia bude zabezpečovaná prostredníctvom pravidelných zasadnutí koordinačných tímov učiteľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a pedagogických rád. Učitelia budú spolupracovať pri tvorbe, aktualizácii a uplatňovaní jednotných kritérií hodnotenia tak, aby boli zabezpečené **transparentnosť**, **objektivita** a **porovnateľnosť hodnotenia** v jednotlivých predmetoch a ročníkoch.

Dôležitá je i spolupráca a kooperácia pri tvorbe a revízii ŠkVP.

Pravidlá informovania žiaka a jeho zákonných zástupcov o pokroku v oblasti vedomostí, zručností a spôsobilostí v kontexte stanovených cieľov a výkonu

Škola zabezpečuje pravidelné a preukázateľné informovanie žiaka a jeho zákonných zástupcov o dosiahnutých výsledkoch, pokroku, silných stránkach a oblastiach, ktoré si vyžadujú zlepšenie.

Informovanie prebieha **priebežne** počas celého školského roka prostredníctvom elektronickej žiackej knižky, rodičovských združení, konzultačných hodín a individuálnych stretnutí so zákonnými zástupcami.

Spôsob, akým budú triedny učiteľ a vedenie školy priebežne informovaní o stave hodnotenia žiakov

Triedni učitelia a vedenie školy budú priebežne informovaní o stave hodnotenia jednotlivých žiakov prostredníctvom elektronického informačného systému školy, pedagogickej dokumentácie, klasifikačných záznamov a pravidelných pedagogických rád (4 krát ročne). Vyučujúci jednotlivých predmetov budú priebežne zaznamenávať výsledky hodnotenia žiakov a poskytovať informácie o ich vzdelávacích výsledkoch, dochádzke, aktivite a prípadných výchovno-vzdelávacích problémoch triednym učiteľom.

8 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Povinná školská dochádzka sa vzťahuje aj na cudzincov s trvalým pobytom v Slovenskej republike. Pri prechodnom pobyte alebo poskytnutí dočasného útočiska sa povinná školská dochádzka formálne nevzťahuje, avšak naša škola prijíma dieťa pochádzajúce z cudzej krajiny.

Pred samotným nástupom žiaka do školy (ideálne aspoň 3 dni vopred) sa realizuje **neformálny rozhovor** so zákonným zástupcom a žiakom v priateľskej atmosfére.

Požadované dokumenty prvého kontaktu:

- Žiadosť o prijatie do základnej školy a rodný list žiaka (úradný preklad).
- Doklad o povolení na pobyt a adrese na Slovensku.
- Číslo zdravotnej poisťovne.
- Úradný preklad vysvedčenia z predchádzajúcej školy (v humanitárnych prípadoch, napr. u azylantov či odídencov, môže riaditeľ zaradiť žiaka aj bez dokladov o vzdelaní).

Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa (odporúčané).Nedostatočná znalosť štátneho (slovenského) jazyka nie je dôvodom na odmietnutie prijatia žiaka do školy.

Zaradenie žiaka do ročníka

- určujúci faktor – vek: Žiak sa primárne zaraďuje do príslušného ročníka podľa svojho veku, nie podľa úrovne ovládania slovenského jazyka.
- podmienečné zaradenie: Z dôvodu jazykovej bariéry je možné žiaka podmienečne zaradiť do ročníka podľa veku, výnimočne maximálne o jeden ročník nižšie. Výrazný vekový rozdiel medzi spolužiakmi však spôsobuje frustráciu a zhoršuje sociálne väzby.
- rozhodnutie riaditeľa: Žiaka zaraďuje riaditeľ školy najneskôr do 3 mesiacov od začatia konania o azyl alebo poskytnutie dočasného útočiska. Odporúča sa však konať bezodkladne.
- zloženie triedy: do jednej triedy sa snažíme zaradiť iba 3 – 5 cudzincov

Adaptačný proces a podpora v triede

Nástup do školy predstavuje pre dieťa psychickú záťaž a často je sprevádzaný kultúrnym šokom. Škola preto aktívne buduje bezpečné prostredie.

- Adaptačný koordinátor: Triedny učiteľ, ktorý sprevádza žiaka minimálne prvé 4 týždne (zoznámenie s poriadkom, rozvrhom, priestormi školy).
- Rovesnícka podpora : Na dobrovoľnej báze určujeme vždy minimálne dvoch spoľahlivých slovenských spolužiakov (tútorov), ktorí novému žiakovi pomáhajú s orientáciou, chodia s ním do učební, na obed a zapájajú ho cez prestávky do kolektívu.
- Zasadací poriadok: Nový žiak sa usádza do predných lavíc po stranách triedy, aby dobre videl na učiteľa aj na spolužiakov. Vždy sedí vedľa slovenského spolužiaka.
- Rešpektovanie obdobia ticha: Žiaci-cudzinci často prechádzajú fázou ticha, ktorá môže trvať 3 až 6 mesiacov. Počas tohto obdobia sa na žiaka netlačíme, aby ústne komunikoval pred triedou.
- Identita žiaka: Učiteľ dbá na správnu výslovnosť žiakovo mena. Nikdy sa žiakovi nedáva slovenské meno ani prezývka kvôli zjednodušeniu výslovnosti. Len v prípade, ak o to cudzinec sám požiada.

Didaktické zásady a vyučovací proces

- Prispôsobenie prejavu: Učiteľ hovorí pomalšie, spisovne, zreteľne artikuluje, vyhýba sa zložitým súvetiam, zdrobneninám a metaforám.
- Jednotné pokyny: Používame sa stále rovnaké formulácie (napr. *napíš, prečítaj, vypočítaj*), ideálne podporené piktogramami.
- Vizuálna opora: Používame obrázkové karty, myšlienkové mapy, harmonogramy a komunikačné karty s bežnými frázami (*potrebujem WC, bolí ma...*).
- Tematický slovník a portfólio: Žiak si s pomocou učiteľa a spolužiakov vytvára osobný slovník (stĺpce: slovenské slovo – obrázok – poznámka/preklad v materinskom jazyku). Do portfólia si ukladá svoje úspešné práce.
- Podpora materinského jazyka: Materinský jazyk je vnímaný ako most k slovenčine. Žiakovi sa umožňuje pracovať s prekladovými slovníkmi či digitálnymi aplikáciami. Na túto funkciu sa v našej škole využívajú tablety.

Overovanie vedomostí a hodnotenie

- Preferovaná forma overovania: Spočiatku sa jednoznačne uprednostňuje písomná a praktická forma (priraďovanie slov k obrázkom, dopĺňanie písmen, testy s výberom možností, sekvenčné radenie obrázkov).
- Ústne skúšanie: Ústne overovanie vedomostí sa realizuje výhradne individuálne, nikdy nie pred celou triedou, aby sa predišlo stresu a frustrácii.
- Redukcia chýb: Nehodnotia sa gramatické chyby v ústnom a písomnom prejave, ale obsahová správnosť odpovede. Opravy sa nerobia červeným perom. Učiteľ namiesto negatívneho hodnotenia modeluje správne vyjadrenie.
- Úprava zadaní (redukcia): Žiak plní rovnakú tému ako trieda, ale rozsah úloh je zmenšený (napr. namiesto celého diktátu dopĺňa iba vynechané hlásky do textu).
- Oslobodenie od Testovania 9: Ak je žiak z predmetu slovenský jazyk a literatúra hodnotený stupňom nedostatočný, absolvoval alebo neabsolvoval, nemusí sa so súhlasom riaditeľa zúčastniť celoštátneho externého testovania.
- Na hodinách bežného slovenského jazyka a literatúry sa u žiaka-cudzinca kladie dôraz na slovenčinu ako na nástroj dorozumievania, nie na teoretickú gramatiku.
- V 1. polroku sú cudzinci hodnotení slovne, neskôr známkou.

9 Rámcový učebný plán - 1. cyklus – šk.r. 2025/2026 a šk.r. 2026/2027

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín ŠVP/ŠkVP 1. r.	2. r.	3. r.	Spolu ŠVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	24
	Anglický jazyk	1	2	3	3 + 3
	Druhý cudzí jazyk (nemecký jazyk) / Športová príprava/ Učíme sa pre život	1	1	1	3
Človek a príroda	Človek a príroda	1	1	1	3
Matematika a informatika	Matematika	4	4	4	12
	Informatika	0	0	1	1
Človek a spoločnosť	Človek a spoločnosť	0	1	2	3
	Etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	3
Človek a svet práce	Človek a svet práce	1	1	1	3
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	3
	Výtvarná výchova	1	1	1	3
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	6
Povinné hodiny spolu:	64 hodín	20	21	23	64
Disponibilné hodiny	6 hodín	1	3	1	6
Spolu za cyklus	70 hodín				
Časové dotácie v ročníkoch		22	23	25	70

10 Učebné osnovy pre 1. cyklus

10.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

10.1.1 Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	**Slovenský jazyk a literatúra**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 279 hodín ročne - 9 hodín týždenne 2. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne 3. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	**1.ročník:** Striežovská a kol.: Šlabikár LIPKA pre 1. ročník 1. a 2. časť., Čítanka LIPKA pre 1. ročník., Písanie. AITEC. Virgovičová a kol.: Šlabikár pre 1. ročník 1. a 2. časť., Čítanka pre 1. ročník., Písmenká moji kamaráti. Orbis Pictus Istropolitana. **2.ročník:** Anhová: Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ. TAKTIK. Anhová: Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ – pracovný zošit. TAKTIK. Nosáľová, Dienerová, Hirková: Čítanka pre2.ročník ZŠ. AITEC. Alexovičová, Ďuricová: Hravá čítanka pre 2.ročník ZŠ. TAKTIK. **3.ročník:** Hirschnerová, Adame: Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ. AITEC. Hirschnerová, Adame: Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ – pracovný zošit. AITEC. Hirschnerová, Filaová Ondráš: Čítanka pre 3. ročník ZŠ. Poľana. Alexovičová, Ďuricová: Hravá čítanka pre 3.ročník ZŠ. TAKTIK.

Charakteristika predmetu

V dnešnej spoločnosti je ovládanie jazyka alebo viacerých jazykov nevyhnutným predpokladom spoločenského a pracovného uplatnenia človeka. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiaka, ktoré ho pripravuje na proces vzdelávania a následne na pracovnú a životnú sebarealizáciu. Učenie sa jazykov žiakovi pomáha aj pri osobnostnom, sociálnom a kultúrnom rozvoji. Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Viesť jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
2. Vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave.
3. Písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá.
4. Vytvoriť primeraný písaný a obrazovo-písaný text.
5. Počúvať a čítať primerané vecné texty.
6. Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
7. Počúvať a čítať primerané literárne texty, interpretovať ich obsah a obraznosť v kontexte vlastných skúseností.
8. Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodiť z textu základné implicitné informácie.
9. Klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu.
10. Vyjadriť verbálne a neverbálne predstavu o sebe a svoje prežívanie okolitého sveta.
11. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus *SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA*					
		VÝKONOVÝ ŠTANDARD			
			1.ročník	**2.ročník**	**3. ročník**
			Vhodne použiť rôzne pozdravy pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu v bežnej komunikácii. *Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia v bežnej komunikácii.* *Vhodne použiť pozdravy pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu vo verejnej komunikácii.* *Sformulovať zisťovaciu a doplňovaciu otázku.* *Použiť na vyjadrenie prosby a priania rôzne slovné spojenia a vety.* *Sformulovať jednoduché zdôvodnenie bežného javu.* *V dvojici klásť otázky a odpovedať na ne.* *Začať jednoduchý dialóg v dvojici, použiť pritom vhodné jazykové prostriedky.* *Viesť jednoduchý dialóg v dvojici striedaním otázok a odpovedí.*	***Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom.*** *Predstaviť sa v bežnej komunikácii.* *Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia vo verejnej komunikácii.* *Použiť pri tykaní a pri vykaní spisovné tvary slovesa.* ***Poďakovať a ospravedlniť sa primerane adresátovi a prostrediu.*** *Porovnať význam zisťovacej a doplňovacej otázky a uplatniť pri nich spisovnú melódiu.* *Vyjadriť rôzne komunikačné zámery (otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas) v dialógu.* *Sformulovať jednoduché zdôvodnenie vlastného konania.* *Začať a ukončiť jednoduchý dialóg v dvojici vhodnými jazykovými prostriedkami.* ***Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky.*** *Jasne a zrozumiteľne sformulovať svoju myšlienku, potrebu a svoj pocit.* *Udržiavať pri vyjadrení svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu s komunikačným partnerom očný kontakt.*	***Sformulovať otázku, prosbu, prianie, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie.*** *Vyjadriť rôzne komunikačné zámery (otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas, námietku) v dialógu.* *Odlíšiť rôzne komunikačné zámery a použiť pri ich vyjadrení spisovnú melódiu.* ***Požiadať o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť.*** ***Viesť jednoduchý dialóg a klásť vecné otázky.*** *Formulovať vecné otázky a odpovede, neodbočovať od témy.* *Vyjadriť v dialógu rôzne komunikačné zámery (oznámenie, otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas, námietku, zdôvodnenie a pod.). Uplatniť pravidlá vedenia dialógu prostredníctvom telefónu.* *Použiť pri vedení dialógu vhodné vety, slová a slovné spojenia, vhodnú melódiu, mimiku a vhodné gestá.* ***Vyjadriť myšlienky, potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom.*** *Jasne a zrozumiteľne sformulovať rozvité vyjadrenie svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu vhodnými slovami.* *Pozorne sledovať reakciu komunikačného partnera na vyjadrenie svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu (očný kontakt, melódia, mimika, gestá).*

		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Komunikačné zvyklosti	• rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa	• rozlišovanie oslovenia, tykania/vykania vo verejnom a v súkromnom komunikačnom prostredí, • formulovanie ústneho poďakovani a ospravedlnenia.	
		Komunikačné zámery a ich vyjadrenie	• formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, • formulovanie prosby, • priania formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom	• formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, formulovanie jednoduchého • zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom	• formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, formulovanie prosby, priania, nesúhlasu a námietky, • porovnávanie rôznych spôsobov ich vyjadrenia, formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , presnosť a pravdivosť • vyjadrenia pri požiadaní o informáciu a pri poskytnutí informácie
		Dialóg	• pozorné počúvanie komunikačného • partnera , nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	• nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: kladenie otázok a formulovanie odpovedí, pravidelné striedanie replík oboch komunikačných partnerov , nácvik dialógu v • dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	• priamy dialóg a telefonický dialóg, nácvik dialógu • v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.
		Komunikačné prostriedky a pravidlá	• rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom tém dialógu.	• uplatňovanie a rozlišovanie melódie viet podľa komunikačného zámeru, uplatňovanie • pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).	• používanie vhodných slovných spojení a viet pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov funkčné používanie pohybových prostriedkov počas • dialógu, uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, • spodobovanie a splývavá výslovnosť).

		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• pozdrav, predstavenie sa, • odpoveď, pozorné počúvanie, • slovo, slovné spojenie, rozhovor, otázka (zisťovacia a doplňovacia), veta,	• tykanie/vykanie, poďakovanie, ospravedlnenie, • prosba, prianie, nesúhlas, • spisovná výslovnosť (hláska, dĺžka hlásky, dvojhláska, prízvuk, melódia)	• námietka, požiadanie o informáciu, poskytnutie informácie, zdôvodnenie
	H ov or en á pr od uk ci a	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:**	**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
			Vybrať si s pomocou učiteľa tému hovoreného prejavu. Graficky zaznamenať kľúčové slová k vybratej téme hovoreného prejavu. *Spontánne vyrozprávať prežitú udalosť. Vyrozprávať príbeh podľa obrázka.* *Uplatniť v rozprávaní časovú postupnosť pomocou obrázkovej osnovy.* *Pozorovať priamo predvádzaný pracovný postup.* *Pozorovať vonkajší vzhľad reálneho predmetu a vymenovať jeho hlavné znaky.* *Pozorovať vonkajší vzhľad zobrazeného predmetu a vymenovať jeho hlavné znaky podľa kategórií (tvar, farba, veľkosť, materiál).* *Predniesť tradičný vinš. Pripraviť si a v triede predniesť blahoželanie individuálnemu adresátovi.* *Pozorne si vypočuť hovorený prejav spolužiaka, iných hovoriacich v*	***Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu.*** *Vyjadriť doterajšie skúsenosti s vybratou témou hovoreného prejavu. Písomne zaznamenať kľúčové slová k vybratej téme hovoreného prejavu.* *Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Pripraviť si rozprávanie príbehu pomocou obrázkovej osnovy a predniesť ho v triede.* *Pomocou obrázkovej osnovy usporiadať poradie pozorovaných alebo vykonávaných činností.* *Pozorovať vonkajší vzhľad blízkej osoby a vymenovať jeho hlavné znaky podľa kategórií (výška, chôdza, časti tela atď.). Pri prednese príležitostného prejavu uplatniť zreteľnú artikuláciu, spisovnú výslovnosť a vhodné tempo.* *Pri prednese príležitostného prejavu udržiavať očný kontakt s adresátom a používať vhodnú mimiku a vhodné gestá.* *Odpovedať na otázky k svojmu hovorenému prejavu.* *Primerane a vhodne klásť otázky k obsahu hovoreného prejavu iných hovoriacich.*	*Písomne zaznamenať svoje myšlienky a informácie k vybratej téme hovoreného prejavu. Pri zbieraní informácií k vybratej téme hovoreného prejavu využiť okrem vlastných myšlienok aj poznanie a skúsenosti iných ľudí (rodiny, spolužiakov, kamarátov).* *Pri zbieraní informácií k vybratej téme hovoreného prejavu využiť knihy, časopisy a webové stránky.* ***Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu.*** *Sformulovať odkaz pre individuálneho a kolektívneho adresáta s uvedením presných údajov. Poznať kľúčové informácie, ktoré má obsahovať oznam (kto, čo, kde, kedy, ako). Písomne pripraviť oznam o triednom/školskom podujatí pomocou zápisu kľúčových informácií. Predniesť v prostredí triedy oznam o triednom/školskom podujatí.* *Uplatniť pri prednese oznamu spisovnú výslovnosť, vhodné zvukové a pohybové prostriedky (melódiu, tempo, pauzu, mimiku, gestá).* ***Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku.*** *Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Pripraviť si rozprávanie reálneho alebo vymysleného príbehu pomocou slovnej osnovy a predniesť ho v triede.* *Použiť v príbehu jazykové prostriedky podporujúce*

			triede/v škole.		*vyjadrenie autorského zámeru.* *Zaujať poslucháča vhodným a pestrým modulovaním hlasu (melódia, pauza, tempo) a vhodným použitím mimiky a gest.* ***Povedať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.*** *Pomocou slovnej osnovy vymenovať pozorované alebo vykonávané činnosti v poradí.* *Písomne zaznamenať a ústne povedať postupnosť činností v pracovnom postupe.* *8. Pri vymenúvaní opisovaných činností a opisovaných znakov objektu použiť presné a výstižné pomenovania.* ***Predniesť jednoduchý príležitostný prejav.*** *Pripraviť si a v triede predniesť pozvanie pre individuálneho a kolektívneho adresáta (použiť presné údaje, vhodné oslovenie, tykanie/vykanie).* ***Korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení.*** *Sformulovať, čo chcem v svojom hovorenom prejave zlepšiť.* ***Vypočuť hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu.*** *Poskytnúť spolužiakovi radu na zlepšenie jeho hovoreného prejavu.* ***Uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.***

		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Príprava a prednes hovoreného prejavu	• výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa, • členenie textu, využitie obrázkovej osnovy , • artikulačné a výslovnostné cvičenia prednes hovoreného prejavu v • prostredí triedy, jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu.	• výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa, • členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , artikulačné a • výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, • prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, • jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu.	• výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, • zhromažďovanie slovnej zásoby a informácií potrebných na rozvíjanie témy , • rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, rozprávať, opísať, • členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , artikulačné a výslovnostné • cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, • jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu .
		Reflexia hovoreného prejavu	• pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov a iných hovoriacich.	• úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa, • kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, • formulovanie odpovedí na položené otázky.	• úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa alebo spolužiakov, • kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, vyslovovanie predpokladov • formulovanie odpovedí na položené otázky.
		Žánre hovoreného textu	• jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, • uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, jednoduchý • príležitostný prejav: nácvik ústneho, blahoželania a tradičného vinša.	• jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, reálny alebo vymyslený príbeh, • uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, • jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho pozvania, privítania, rozlúčenia, tradičného vinša.	• vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (odkaz, oznam) , jednoduchý opisný text: • postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba),

		Komunikačné prostriedky a pravidlá	• vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách a jednoduchých súvetiach.	• používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, • vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú), • uplatňovanie melódie prejavu podľa obsahu, • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások,	• používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, námietka, • uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová, • uplatňovanie melódie, významovej pauzy a tempa prejavu podľa obsahu a komunikačného zámeru textu, uplatňovanie • pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť),
					• pozorovanie rozdielov medzi spisovnou výslovnosťou a bežnou výslovnosťou v danom regióne alebo v miestnom nárečí .
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• blahoželanie, vinš.	• Rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh), opis (predmetu), pozvanie, privítanie, rozlúčenie, blahoželanie, vinš, • zámer vety: oznámenie, otázka, rozkaz, • spisovná výslovnosť (melódia, prestávka, prízvuk, dĺžka hlásky, dvojhláska).	• téma, rozvíjanie témy, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, informácia • (odkaz, oznam), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh), opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), zámer vety, • prosba, prianie, nesúhlas, námietka, zdôvodnenie, • slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie

	Písaná produkcia	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**	**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
			Písať čitateľne veľké tlačené písmená slovenskej abecedy. *Písať čitateľne s oporou o grafický vzor písané písmená slovenskej abecedy.* *Uviesť témy blízke svojej životnej skúsenosti.* *Pomenovať rôzne témy svojho osobného života.* *Napísať minimálne dve na seba nadväzujúce vety viažuce sa na jednu udalosť.* *Písať čitateľne všetky písmená slovenskej abecedy.* *Písať podľa osvojených pravidiel sémantického a interpunkčného pravopisu: veľké písmeno na začiatku vety, interpunkčné znamienka na konci vety.*	*Písať veľké a malé písmená slovenskej abecedy automatizovane.* *Písať čitateľne a automatizovane tlačené a písané písmená slovenskej abecedy pri písaní slov a viet.* *Doplniť vlastný obrázok primeraným písomným komentárom.* *Písomne zaznamenať myšlienky o blízkej téme alebo ich vyjadriť obrázkom.* *Doplniť písaný text primeraným obrazovým vyjadrením.* *Zapísať slová vystihujúce aktuálne prežívané pocity, predstavy a náladu.* *Zapísať slová vystihujúce pocity, predstavy a náladu vyvolané miestom, predmetom, osobou, hudbou, obrazom, vôňou.* *Písomne zaznamenať nápady a námety k téme tvoreného textu podľa požiadaviek žánru tvoreného textu.* *Napísať jednoduchý odkaz pre individuálneho alebo kolektívneho adresáta.* *Voliť vhodný obsah písomného odkazu pre adresáta podľa vlastného komunikačného zámeru.* *Doplniť písomný odkaz vhodným grafickým symbolom.*	***Písať všetky písmená slovenskej abecedy automatizovane a čitateľne.*** *Použiť osvojené písmená pri písaní textov.* ***Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku ich životnej a jazykovej skúsenosti.*** *Uplatniť pri písaní súvislého textu na tému blízku svojej životnej skúsenosti vhodné spájacie a nadväzovacie prostriedky.* *Myšlienkovo rozvinúť tému blízku svojej životnej skúsenosti preferovaným spôsobom.* ***Vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy.*** *Voľne spísať svoje spomienky na udalosti, osoby a miesta.* *Voľne spísať svoje predstavy o budúcnosti alebo o vymyslených svetoch.* *Prostredníctvom voľného písania vyjadriť svoj postoj.* ***Zhromaždiť základné informácie k téme textu.*** *Zozbierať s pomocou učiteľa informácie k téme tvoreného textu z rôznych informačných zdrojov (knihy, časopisy, internet).* ***Napísať jednoduchý informačný text.*** *Vyjadriť v texte pohľadnice vhodné obsahy na základe vlastného komunikačného zámeru aj s uplatnením grafických a obrazových prvkov. Napísať oznam o konaní blížiaceho sa podujatia s vyjadrením kľúčových informácií a s primeranou grafickou úpravou.*

				Napísať pohľadnicu individuálnemu alebo kolektívnemu adresátovi s uvedením jeho poštovej adresy a s vyjadrením primeraného obsahu. *Napísať o (skutočnej, vymyslenej) udalosti s dodržaním základnej časovej postupnosti. Písomne zaznamenať kroky pri pozorovanej činnosti.* *Usporiadať záznam krokov vykonávanej alebo pozorovanej činnosti podľa časového sledu.* *Opraviť vo vlastnom napísanom texte základné jazykové chyby: písanie veľkých písmen na začiatku vety a vo vlastných menách, interpunkčné znamienka na konci viet.* *Písať podľa osvojených pravidiel fonematického pravopisu: rozlišovacie znamienka, pravopis dvojhlások, pravopis ä, dvojzložkové písmená.* *Písať podľa osvojených pravidiel fonematického pravopisu: i/í po mäkkých spoluhláskach, y/ý po tvrdých spoluhláskach, slabičný pravopis, pravopis slabík so slabikotvornými spoluhláskami.*	*Vytvoriť pozvánku na vlastné podujatie pre individuálneho alebo kolektívneho adresáta s vyjadrením kľúčových informácií o podujatí a s primeranou grafickou úpravou.* *Uplatňovať pri tvorbe informačných textov (odkaz, pohľadnica, oznam, pozvánka) osvojené jazykové znalosti a pravopisné pravidlá.* ***Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok.*** *Uplatniť v písomnom rozprávaní primerané prostriedky vyjadrujúce časové a logickopríčinné vzťahy medzi vetnými celkami.* ***Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.*** *Uplatniť pri zaznamenávaní krokov vykonávanej alebo pozorovanej činnosti primerané slová a slovné spojenia vystihujúce kľúčové detaily. Písomne pomenovať hlavné znaky pozorovaného objektu (konkrétny predmet a blízka osoba).* ***Upraviť obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu.*** *Identifikovať a opraviť jazykové a pravopisné nedostatky vlastného napísaného textu podľa osvojených vedomostí a zručností.* *Upraviť s pomocou učiteľa obsah vlastného napísaného textu podľa svojho komunikačného/autorského zámeru.* ***Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.*** *Písať podľa osvojených pravidiel sémantického pravopisu: pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien.* *Písať podľa osvojených pravidiel etymologického pravopisu: i/í, y/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch domácich slov. Písať podľa osvojených pravidiel etymologického pravopisu: prevzaté slová.*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
Elementárne písanie	prípravné (predpisateľské) cviky, percepčno-motorické zručnosti pri písaní, využívanie obrázkovej osnovy pri členení textu , fonematická analýza a diferenciácia, prevod hlásky na písmeno, písanie písmen slovenskej abecedy, písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeného textu, písanie podľa diktovania, písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok .	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme, • výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa • komunikačného/autorského zámeru, využívanie obrázkovej alebo slovnej osnovy pri členení textu,	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa alebo samostatne, • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme, • výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru, • využívanie slovnej osnovy pri členení textu, • tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa alebo prostredníctvom kontrolných otázok,
Proces tvorenia textu		• tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa, • prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.	• prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.
Žánre písaného textu	• tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) • jednoduché techniky tvorivého písania .	• tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozvánka, pohľadnica), • jednoduché písomné rozprávanie: vyjadrenie prežitej udalosti, zážitku, vymyslený príbeh, • uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, jednoduché techniky • tvorivého písania.	• vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (oznam, správa), • jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba), jednoduché • techniky tvorivého písania.

		Komunikačné prostriedky a pravidlá	• vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach .	• vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), • vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú).	• vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, • námietka, používanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte (opakovanie • slova, synonymá, zámená, rovnaký tvar slovesa), uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová.
		Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu		• fonematický pravopis: rozlišovacie znamienka; delenie hlások na samohlásky (krátke, dlhé), dvojhlásky a spoluhlásky (tvrdé, mäkké) ako východisko uplatňovania fonematického pravopisu; pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, y/ý po	• etymologický pravopis: vymedzenie obojakých spoluhlások; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch domácich slov (frekventovaných a deťom blízkych); pravopis prevzatých slov (frekventovaných a deťom blízkych),

				• tvrdých spoluhláskach; slabičný pravopis (de, le, lie atď.); pravopis dvojhlások, pravopis ä, dvojzložkové písmená (ch, dz, dž); pravopis slabík so slabikotvornými spoluhláskami, sémantický pravopis: písanie veľkého písmena na začiatku vety; rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy), interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety; použitie spojovníka pri delení slov na konci riadka.	• morfematický pravopis: vybrané slovesné tvary a slovotvorné prípony: jednotné písanie i/í v tvaroch minulého času; jednotné písanie i/í ako tematickej morfémy (*robiť, robím*); jednotné písanie prípon pri zdrobnených, zveličených alebo citovo zafarbených • slovách (nosík, nosisko, *mamička*), interpunkčný pravopis; písanie čiarky v jednoduchej vete.
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• písmeno, abeceda, písané písmo, tlačené písmo, • veta, začiatok vety, koniec vety	• informácia (odkaz, oznam, pozvánka, pohľadnica), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh • zámer vety: oznámenie, otázka, rozkaz, prosba, • pravopis a pravopisné pravidlo, rozlišovacie znamienka; samohlásky (krátke, dlhé), dvojhlásky a • spoluhlásky (tvrdé, mäkké), slabikotvorné spoluhlásky, pravopis vlastných podstatných mien (mená • osôb a zvierat, miestne geografické názvy), veta, začiatok vety, koniec vety, interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník, spojovník).	• text, téma, rozvíjanie témy, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, • informácia (, opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), zámer vety: prianie, • nesúhlas, námietka, zdôvodnenie, • slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie, obojaké spoluhlásky, vybrané slová, príbuzné slová.

	Vecná recepcia	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**			
			1.ročník	**2.ročník**	**3. ročník**
			Sluchovo rozlíšiť slová, slabiky, hlásky. Správne priradiť písmená k hláskam. Prečítať nahlas a potichu písmená a slabiky. Prečítať nahlas a potichu slová a vety. *Predpovedať obsah textu podľa nadpisu.* *Predpovedať obsah textu pomocou obrazového materiálu.* *Porozumieť jednoduchým grafickým schémam. Orientovať sa v obrazovej encyklopédii. Porozumieť jednoduchým piktogramom a náčrtom.* *Voľne reprodukovať obsah počúvaného vecného textu.* *Graficky (symbolmi alebo kresbou) zaznamenať kľúčové slová a informácie z počúvaného textu.* *Porozumieť dejovej postupnosti a konaniu postáv pri počúvaní bežného (neumeleckého) rozprávania prežitej udalosti alebo reálneho/vymysleného príbehu.*	*Prečítať nahlas a potichu krátke vecné texty a porozumieť im.* *Opraviť vlastné chyby pri čítaní (s pomocou učiteľa).* *Identifikovať a označiť kľúčové slová v čítanom vecnom texte.* *Porozumieť doslovným informáciám v čítanom vecnom texte.* *Vyvodiť významy neznámych slov z počúvaného vecného textu.* *Vyvodiť súvislosti medzi informáciami v počúvanom vecnom texte.* *Orientovať sa v obrazových vecných knihách. Orientovať sa v jednoduchej tabuľke (rozvrh hodín) a v pláne činnosti.* *Voľne reprodukovať obsah čítaného (prezeraného) súvislého, nesúvislého alebo obrazovo-písaného vecného textu.* *Porozumieť postupnosti dejov a uvádzania vlastností a okolností deja v obrazovopísanom opise pracovného postupu.*	***Prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu.*** *Uplatniť pri hlasnom čítaní splývavú a spisovnú výslovnosť, významovú pauzu, vhodnú melódiu a vhodné tempo reči.* *Klásť otázky k obsahu čítaného textu.* ***Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte.*** *Identifikovať a označovať kľúčové slová v počúvanom vecnom texte.* *Porozumieť doslovným informáciám v počúvanom vecnom texte.* *Klásť otázky k informáciám doslovne uvedeným v počúvanom a v čítanom vecnom texte.* ***Vyvodiť základné implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu.*** *Vyvodiť súvislosti medzi informáciami v čítanom vecnom texte.* *Klásť otázky k informáciám vyvodeným z počúvaného a z čítaného vecného textu.* *Orientovať sa v členení textu na úvod, jadro, záver a na odseky.* ***Orientovať sa v nesúvislom a obrazovo- písanom texte.*** *Orientovať sa v obrazovo-písanom reklamnom texte.* *Porozumieť doslovným informáciám a vyvodiť základné implicitné významy v obrazovo-písanom texte. .*

					Reprodukovať text vlastnými slovami a zhrnúť kľúčové informácie. *Písomne zaznamenať kľúčové slová a informácie z počúvaného až čítaného (prezeraného) textu. Stručne zhrnúť a písomne zaznamenať informácie vyvodené z počúvaného a z čítaného (prezeraného) textu.* ***Sledovať vlastné porozumenie textu.*** ***Rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním.*** *Identifikovať kľúčové informácie v počúvanom a čítanom informačnom texte (oznam, správa). Identifikovať opisované hlavné znaky opisovaného predmetu a podľa typu osoby (predmet: tvar, farba, veľkosť, materiál, použitie; osoba: výška, chôdza, časti tela a pod.).* ***Použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných celkov.***

		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Elementárne čítanie	• fonematické uvedomovanie – sluchová analýza zvukových jednotiek hovorenej reči (rozlišovanie slov, slabík, identifikácia hlásky) , • poznávanie písmen, upevňovanie korešpondencie hlásky a písmena , nácvik • čítania slov, viet a krátkych textov (primeranej a postupne sa zvyšujúcej náročnosti), • oprava vlastných chýb pri čítaní, uplatňovanie splývavej výslovnosti, významovej pauzy, melódie a tempa reči pri hlasnom čítaní,	• oprava vlastných chýb pri čítaní , • ovládanie abecedy a jej využitie pri orientácii v abecedných zoznamoch	
		Porozumenie textu	• vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, s oporou o doterajšie znalosti žiaka,	• identifikovanie kľúčových slov v texte a ich jednoduché zaznamenanie, • porozumenie doslovného (explicitného) významu textu a jeho reprodukcia,	• vyvodzovanie základných implicitných významov z textu (vytváranie inferencií) na základe otázok učiteľa: význam slov a slovných spojení, súvislosti medzi slovami a vetami, súvislosti medzi informáciami z textu a doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, • stručné zhrnutie získaných informácií .

		Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	• vnímanie chýb a nepresností pri čítaní ako prirodzenej súčasti učenia sa, ktorú je možné ovplyvniť vlastným úsilím, požiadaním o pomoc a komunikáciou s druhými .	• pozorovanie učiteľovho premýšľania pri čítaní (učiteľ „myslí nahlas“): komentovanie porozumenia alebo neporozumenia, identifikovanie príčiny nedostatočného porozumenia, naznačovanie riešenia, • hodnotenie vlastného porozumenia, posúdenie správnosti vlastnej odpovede, miery istoty (napr. *Podľa čoho viem, že som to správne pochopil?*).	
		Žánre vecného textu	• porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh.	• vyhľadávanie kľúčových informácií v informačnom texte (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo): oznam a správa, • porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh, • identifikovanie hlavných znakov opisovaného objektu, orientácia v jednoduchých nesúvislých toch: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka.	• porozumenie postupnosti dejov v opise pracovného postupu, • porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy a náčrty, piktogramy, obrazové encyklopédie, edukačné videá, • identifikovanie reklamy v médiách a rozhovor o jej účinku.

		Komunikačné prostriedky a pravidlá		• pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety, • rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien: základné významové skupiny vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy).	• úvod do poznávania slovných druhov: vytvorenie prvotnej predstavy o význame a využití slovných druhov v texte, • pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách prítomného času, rozlišovanie tvarov slovesa v texte, • vyvodzovanie významov slov z textu: neznáme slová, viacvýznamové slová, emocionálne slová, frazeologické prirovnania a iné jednoduché frazémy, • pozorovanie lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným a s opačným významom, nadradené a podradené slová, • pozorovanie slovotvorne súvisiacich slov v texte, rozhovor o ich významovom vzťahu.
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• text, veta, slovo, slabika, hláska, písmeno, abeceda.	• obsah textu, informácia, kľúčové slová, nadpis, ilustrácia, zhrnutie informácií, • súvislý text: informácia (oznam, správa), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh).	• úvod, jadro, záver, časová postupnosť, odsek, • opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), • nesúvislý text: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka, reklama, • slovné druhy: sloveso (časovanie, osoba), podstatné meno (všeobecné a vlastné podstatné mená), • slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie.
	Zážitková prodoukcia	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**	**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
			Prezerať si a listovať tak rôzne dostupné knihy a publikácie. Prečítať s pomocou jednoduché texty v šlabikári a v čítanke.	***Prechádzať od počúvania čítaného textu k vlastnému čítaniu a k čítaniu s pomocou.*** *Prečítať jednoduchý umelecký text nahlas alebo potichu s pomocou i bez pomoci.*	*Samostatne čítať umelecké texty primeranej náročnosti. Sústredené vlastným tempom čítať knihy rôznych žánrov a foriem spracovania.* ***Čítať s porozumením texty umeleckej literatúry primeranej náročnosti.***

			Prečítať s pomocou obrázkovú knihu s malým množstvom textu. *Predpovedať obsah počúvaného a čítaného textu podľa jeho nadpisu a obrázka k textu pred začiatkom jeho čítania. Prerozprávať text s jednoduchou dejovou líniou s oporou o ilustráciu alebo pomocou učiteľa. Odpovedať a klásť otázky k obsahu počúvaného alebo čítaného textu. Pomenovať a opísať vlastnými slovami čo ma v počúvanom a v čítanom texte zaujalo. Rozpoznať tému umeleckého textu podľa ilustrácie alebo obálky knihy. Spontánne prejaviť svoje reakcie (myšlienky, potreby a pocity) na počúvaný a čítaný text a na ilustrácie. Graficky (symbolmi alebo kresbami) zaznamenať svoje myšlienky, potreby, pocity a zážitky z počúvaného a z čítaného textu a z ilustrácií. Spontánne vyjadriť svoje pocity a zážitky z počúvaného a z čítaného textu. Naučiť sa naspamäť umelecký text primeranej dĺžky a kvality. Dodržiavať spisovnú výslovnosť a zreteľnú artikuláciu. Spontánne prejaviť pocity a zážitky z divadelného a filmového predstavenia alebo z rozhlasového vysielania. Stvárniť sekvencie počúvaného textu pomocou pantomímy.*	*Porozumieť doslovným informáciám uvedeným v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Vyvodiť význam neznámych slov v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Odpovedať a klásť otázky k doslovným informáciám uvedeným v počúvanom alebo čítanom texte. Identifikovať s pomocou učiteľa zaujímavé informácie, fázy deja, postavy, miesta a pod. Povedať, o čom je text, čo je v ňom dôležité.* ***Vyjadriť svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného, čítaného textu a z ilustrácií.*** *Vyjadriť pocity a myšlienky súvisiace s tým, čo ma v texte zaujalo. Povedať svoj názor na obsah počúvaného alebo čítaného textu. Porovnať svoje názory, pocity a zážitky z textu so spolužiakmi. Zapojiť sa do dialógu alebo do diskusie o čítanom texte. Porozumieť zmyslu a obsahu literárneho textu primeranej dĺžke a kvalite, vybratého podľa vlastného záujmu a preferencií. Zreteľne a výrazne predniesť naučený umelecký text.* *Porovnať svoje pocity a zážitky so spolužiakmi.* *Zapojiť sa do debaty o divadelnom a filmovom predstavení alebo o rozhlasovom vysielaní.* *Vyrozprávať stručne a v logickom slede dej videného alebo počutého príbehu.* ***Dramatizovať s pomocou učiteľa vhodné literárne texty.***	*Identifikovať kľúčové informácie a neznáme slová v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Prerozprávať text s jednoduchou dejovou líniou bez opory.* ***Odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu.*** *Odpovedať a klásť otázky k vyvodeným informáciám z počúvaného alebo čítaného textu.* ***Identifikovať v texte to, čo ho zaujalo (myšlienky, slová, ilustrácie).*** *Zdôvodniť výber prvkov, ktoré ma v umeleckom texte zaujali. Porovnať (zhody a rozdiely) svoje skúsenosti a zážitky so skúsenosťami a zážitkami postáv v texte.* ***Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu.*** *Sformulovať svoje odporúčania/neodporúčanie textu iným.* *Začať dialóg alebo diskusiu o prečítanom alebo vypočutom texte.* ***Predniesť naspamäť literárny text primeraný veku.*** *Použiť pri prednese a recitácii textu správnu melódiu a tempo reči. Použiť pri recitácii textu očný kontakt a silnú emóciu pomocou mimiky a gestikulácie. Dbať pri recitácii na kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania.* ***Vyrozprávať svoje zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania.*** *Odporučiť predstavenie alebo vysielanie kamarátovi a svoje odporúčanie zdôvodniť.*

			Vybrať si text na čítanie podľa obálky, ilustrácie alebo iných preferencií. Vyhľadať s učiteľom alebo inej osoby texty na čítanie pre zážitok alebo pomocou iného účelu.	*Stvárniť sekvenciu čítaného textu pomocou pantomímy. Čítať kratšie úseky textu alebo jednoduchý umelecký text s dôrazom na roly. Stvárniť spolu so spolužiakmi časť alebo celý dej vybraného literárneho textu použitím metód tvorivej dramatiky (pantomíma, rolová hra atď.). Sformulovať vlastné preferencie na text na čítanie podľa svojho záujmu (zvieratá, stroje, móda, príroda, a i.) alebo podľa účelu textu (zábava, informácie, poučenie, oddych, a i.). Orientovať sa v triednej, školskej a miestnej knižnici. Všimnúť si záujem iných o knihy a o témy sa inšpirovať tým pri vlastnom čítaní.*	***Vyhľadávať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných.*** *Vyhľadať samostatne texty na čítanie pre zážitok alebo iný účel. Všimnúť si podobnosti a rozdiely medzi textami (obsah, forma, ilustrácie, téma). Porovnať rôzne texty z hľadiska ich obsahu, formy, ilustrácie a témy.*
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
		Čítanie s porozumením	• rozoznávanie slov a viet v počúvanom a v čítanom texte a uvedomenie si, že na seba nadväzujú a vytvárajú text, • odlíšenie textu od ilustrácie, • domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie a čítanie ilustrácie.	• predvídanie z počutého a prečítaného textu, • identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš), • odlíšenie poézie od prózy, • prerozprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu s pomocnými otázkami a nápoveďami učiteľa.	• identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš, odsek), • odhadovanie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu (prirovnania, frazémy, emocionálne slová, • vyjadrenie pochopenia rozdielu medzi reálnym a imaginárnym svetom, uvádzanie príkladov na využitie fantázie.

		Čítanie pre zážitok	• stvárnenie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky pod vedením učiteľa, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a	• sebapoznávanie, porovnávanie seba a vlastných skúsenosti s postavami a textami, hľadanie zhody a rozdielov, hľadanie riešení pre situácie v texte, • vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom,	• rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, ich charakteru, vlastností, opis prostredia, situácie, a to s pomocou ilustrácie aj bez nej, • vyjadrovanie postoja k prečítanému a k počutému textu, k literárnym hrdinom a hrdinkám, k zobrazenej téme, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu ,
			• svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy • spracovania textu v knihách a časopisoch, sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia,	• formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, • porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu.	• spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, sprostredkovanie • umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, sprostredkovanie umeleckého zážitku cez • divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor • pri tvorení textu.

		Samostatný/sebavedomý čitateľ	• orientovanie sa v zdrojoch na čítanie, • spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie (triedna knižnica, školská knižnica, mestská/obecná knižnica).	• vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa, • rozširovanie čitateľského teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie, • spoznávanie čitateľských skúseností a literárnych znalostí v rodine a okolí .	• vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne, rozširovanie čitateľského • teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie.
		Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	• monitorovanie kvality čítania a možných zdrojov pomoci (*Viem text prečítať?, Čo mi pritom môže pomôcť?*).	• monitorovanie porozumenia prípadne neporozumenia obsahu a významu prečítaného textu (*Viem, čo text hovorí?*), kladenie otázok na porozumenie, riešenie • úloh k textom, prepájanie tém s reálnym životom.	• uvedomenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní.
		Tematické okruhy a textová realizácia	• tematické okruhy pre 1. cyklus: domov, rodina, priateľstvo, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat, • čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: riekanka, hádanka, rozprávka.	• tematické okruhy pre 1. cyklus: medziľudské vzťahy, zdravie, dobro, zlo, pravda a lož, človek ako súčasť prírody, pomoc iným, • čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: ľudová pieseň, báseň, obrázkový príbeh.	• tematické okruhy pre 1. cyklus: medzigeneračné vzťahy a porozumenie, prijatie a odmietanie, česť/čestnosť, človek ako súčasť prírody, moje mesto/obec, zvyky, spôsob života, miestne tradície a kultúra, záľuby a koníčky, • čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov, bájka, povesť, bábková hra, komiks.
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• kniha, časopis, knižnica, • riekanka, hádanka, rozprávka.	• text, ilustrácia, autor, spisovateľ, ilustrátor, nadpis, ľudová pieseň, • báseň, obrázkový príbeh.	• strofa, rým, verš, odsek, bájka, • povesť, bábková hra.

10.1.2 Hravá angličtina a Anglický jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	**Hravá angličtina, Anglický jazyk**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 99 hodín ročne - 3 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	**1.ročník:** Paul Shipton, Mary Charrington, Charlotte Covill, Let's Explore 1, Oxford **2.ročník:** Paul Shipton, Mary Charrington, Charlotte Covill, Let's Explore 2, Oxford **3.ročník:** Paul Shipton, Mary Charrington, Charlotte Covill, Explore Together 1, Oxford

Charakteristika predmetu

Osvojenie si cudzieho jazyka má pre žiakov veľký význam, pre jeho komplexný rozvoj a ďalšie vzdelávanie. Pri rozvíjaní komunikácie v cudzom jazyku sa učia porozumieť vlastnej i cudzej kultúre a všímajú si rozdiely medzi kultúrami krajín. Žiaci si osvojujú počiatočné komunikačné jazykové zručnosti v kontexte každodenných situácií blízkych životu žiakov. Vo vyučovaní aplikujeme prístup zameraný na žiaka. Žiaci si osvojujú jazyk vykonávaním zmysluplných úloh, ktoré sú zamerané na reálny život. Žiakov vedieme k tomu,

aby vedeli komunikovať a zapojiť sa do komunikačných jazykových činností (recepcia, produkcia, interakcia). V rámci recepcie rozvíjame u žiakov schopnosť počúvania, čítania a porozumenia textu. Produkcia zahŕňa rozvíjanie vytvoriť text a interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu na veku primeranej úrovni.

Hlavným cieľom 1. cyklu je dosiahnuť úroveň počiatočného osvojenia si prvého cudzieho jazyka (pred-úroveň A1). V prvom cykle žiak dokáže vnímať nové zvuky, slová a informácie, ktoré mu cudzí jazyk prináša. Prostredníctvom počúvania a hovorenia sa učí používať známe výrazy a veľmi jednoduché slovné spojenia. Rozumie krátkym pokynom a jednoduchým vetám s vizuálnou oporou. Na základe poskytnutého vzoru používa veľmi jednoduché slovné spojenia v hovorenej a písomnej podobe. Je motivovaný k ďalšiemu objavovaniu cudzieho jazyka a učí sa vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou kultúrou a kultúrou iných krajín/ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozoznať známe slová a jednoduché slovné spojenia, ktoré sa týkajú osoby žiaka a jeho bezprostredného okolia.
2. Porozumieť krátkym, jednoduchým textom s vizuálnou oporou.
3. Porozumieť krátkym pokynom.
4. Verbálne reagovať na základe príkladov a podnetov z okolia.
5. Na základe príkladu vedieť písomne reprodukovať jednoduché slovné spojenia a krátke vety.
6. Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus *JAZYK A KOMUNIKÁCIA* *Cudzie jazyky (Hravá angličtina, Anglický jazyk)*				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	*Rozoznať bežné, známe slová (napr. farby, oblečenie, jedlá) za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne a pomaly v známom kontexte.*	*Porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým otázkam a vetám za predpokladu, že sú povedané pomaly a zreteľne a sú sprevádzané vizuálnymi prostriedkami alebo gestami.*	*Porozumieť ilustrovanému príbehu s jednoduchými každodennými slovami a jednoduchým informačným materiálom (napr. pozvánke na narodeninovú oslavu), Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka.*
	PRODUKCIA Ústny prejav Písomný prejav	*Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení,* *Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu*	*Podľa príkladu vytvoriť krátke vety o sebe, podľa príkladu opísať svoje bezprostredné okolie pomocou jednoduchých slov a viet.*	*Na niečo ukázať a opýtať sa, čo to je, reprodukovať krátku riekanku/pieseň. podľa predlohy napísať bežné jednoduché slová a jednoduché krátke vety, napísať základné informácie o sebe a svojom okolí.*
	INTERAKCIA Ústna interakcia	*Porozumieť jednoduchým pozdravom a reagovať na ne (dokáže pozdraviť, povedať svoje meno, opýtať sa druhých, ako sa volajú, a jednoduchým spôsobom sa rozlúčiť).* *V priamej komunikácii používať základné slová a slovné spojenia, ako sú „áno“, „nie“, „prepáčte“, „prosím“, „ďakujem“, „nie, ďakujem“.*	*Klásť jednoduché otázky a porozumieť krátkym, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. farby, názvy niektorých živočíchov, potravín, oblečenia). Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.*	*Porozumieť veľmi jednoduchým pokynom, ktoré učiteľ dáva v škole, a reagovať na ne (napr. „Otvor si knihu.”, „Poď sem.”, „Vezmi si pero.”).*

Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Funkcie jazyka	• Nadviazať kontakt pri stretnutí: pozdraviť sa /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. • Požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu. • Požiadať o povolenie, súhlas	• Nadviazať kontakt pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. • Požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu • Predstaviť záľuby a preferencie (čo mám rád)	• Požadovať a poskytnúť informácie • Predstaviť záľuby a preferencie • Zaujať postoj • Vyjadriť návrh a reagovať naň • Vyjadriť a zistiť želania, pocity • Reagovať na príbeh
	Jazyková zložka, jazykové prostriedky	• Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are • Otázka “How many?” • Otázka “What color is it?” + odpoveď “It’s...” • Sloveso “like/don’t like” Základné číslovky 0-10 Sloveso “have got” v prítomnom čase	• Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are osobné zámená: I, you, • he, she, it. opytovacie zámená: who, what, how many • sloveso „have got“ v prítomnom čase jednoduchom základné • číslovky 0-20 predložky miesta: in, • on	• Časovanie pomocného slovesa “to be” v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky a záporu • základné privlastňovacie zámená: my, your, his, her • opytovacie zámená: who, what, where, when, how • Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are • väzby there is/there are – oznamovacia veta, otázka, zápor • Základné číslovky 0-20 • Časovanie slovesa “have got”, v jednotnom a množnom čísle, oznamovacia veta, otázka, zápor • sloveso „can“ v prítomnom čase jednoduchom • predložky miesta: in, on, under

	Sociolingválna zložka	• Poznať základné frázy pri stretnutí: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa • Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: narodeniny, Vianoce, Veľká noc	• Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: meniny, Vianoce, Veľká noc	• Reálie – škola v UK • Príroda • Halloween
	Tematické okruhy	• Farby • Čísla 0 – 10 • Rodina a spoločnosť • Domov a bývanie • Príroda a životné prostredie • Oblečenie • Ľudské telo • Pomenovanie jedál • Multikultúrna spoločnosť	• Abeceda • Príroda a životné prostredie (dni v týždni, mesiace v roku) • Škola, školské pomôcky • Rodina a spoločnosť • Ľudské telo • Čísla 0 – 20 • Voľný čas a záľuby (hračky) • Multikultúrna spoločnosť	• Rodina a spoločnosť • Domov a bývanie • Ľudské telo, starostlivosť o zdravie • Vzdelávanie • Voľný čas a záľuby • Odievanie a móda • Príroda a životné prostredie • Multikultúrna spoločnosť • Obchod a služby
	Druhy textov	• Riekanky • Pesničky • Maľované čítanie	• Riekanky • Pesničky • Maľované čítanie	• Úryvky ilustrovaných rozprávok a príbehov • Krátke opisy • Piesne • Básničky • Riekanky • Komiksy • Plagáty, oznámenia, letáky ...a pod.

10.1.3 Nemecký jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	**Nemecký jazyk**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 4. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 5. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	**1.ročník:** Eva Kollerová, Hravé úlohy z nemeckého jazyka, Nesvady **2.ročník:** Monika Bovermann, Manuela Georgiakaki, Renate Zschrälich, Paul, Lisa&Co. Starter, München **3.ročník:** Monika Bovermann, Manuela Georgiakaki, Renate Zschrälich, Paul, Lisa&Co. Starter, München

Charakteristika predmetu

Osvojenie si cudzieho jazyka má pre žiakov veľký význam, pre jeho komplexný rozvoj a ďalšie vzdelávanie. Pri rozvíjaní komunikácie v cudzom jazyku sa učia porozumieť vlastnej i cudzej kultúre a všímajú si rozdiely medzi kultúrami krajín. Žiaci si osvojujú počiatočné komunikačné jazykové zručnosti v kontexte každodenných situácií blízkych životu žiakov. Vo vyučovaní aplikujeme prístup zameraný na žiaka. Žiaci si osvojujú jazyk vykonávaním zmysluplných úloh, ktoré sú zamerané na reálny život. Žiakov vedieme k tomu, aby vedeli komunikovať a zapojiť sa do komunikačných jazykových činností (recepcia, produkcia, interakcia). V rámci recepcie rozvíjame u žiakov schopnosť počúvania, čítania a porozumenia textu. Produkcia zahŕňa rozvíjanie vytvoriť text a interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu na veku primeranej úrovni.

Hlavným cieľom 1. cyklu je dosiahnuť úroveň počiatočného osvojenia si prvého cudzieho jazyka (pred-úroveň A1). V prvom cykle žiak dokáže vnímať nové zvuky, slová a informácie, ktoré mu cudzí jazyk prináša. Prostredníctvom počúvania a hovorenia sa učí používať známe výrazy a veľmi jednoduché slovné spojenia. Rozumie krátkym pokynom a jednoduchým vetám s vizuálnou oporou. Na základe poskytnutého vzoru používa veľmi jednoduché slovné spojenia v hovorenej a písomnej podobe. Je motivovaný k ďalšiemu objavovaniu cudzieho jazyka a učí sa vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou kultúrou a kultúrou iných krajín/ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozoznať známe slová a jednoduché slovné spojenia, ktoré sa týkajú osoby žiaka a jeho bezprostredného okolia.
2. Porozumieť krátkym, jednoduchým textom s vizuálnou oporou.
3. Porozumieť krátkym pokynom.
4. Verbálne reagovať na základe príkladov a podnetov z okolia.
5. Na základe príkladu vedieť písomne reprodukovať jednoduché slovné spojenia a krátke vety.
6. Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus *JAZYK A KOMUNIKÁCIA* *Cudzie jazyky (Nemecký jazyk)*				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	*Rozoznať bežné, známe slová (napr. farby, oblečenie, jedlá) za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne a pomaly v známom kontexte.*	*Porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým otázkam a vetám za predpokladu, že sú povedané pomaly a zreteľne a sú sprevádzané vizuálnymi prostriedkami alebo gestami.*	*Porozumieť ilustrovanému príbehu s jednoduchými bežnými slovami a jednoduchým informačným materiálom (napr. pozvánke na narodeninovú oslavu), Odhadnúť význam slova z priloženého obrázka.*
	PRODUKCIA Ústny prejav Písomný prejav	*Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, imitovať správnu výslovnosť a intonáciu*	*Podľa príkladu vytvoriť krátke vety o sebe, podľa príkladu opísať svoje bezprostredné okolie pomocou jednoduchých slov a viet.*	*Na niečo ukázať a opýtať sa, čo to je, reprodukovať krátku riekanku/pieseň. podľa predlohy napísať bežné jednoduché slová a jednoduché krátke vety, napísať základné informácie o sebe a svojom okolí. Napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia.*
	INTERAKCIA Ústna interakcia	*Porozumieť jednoduchým pozdravom a reagovať na ne (dokáže pozdraviť, povedať svoje meno, opýtať sa druhých, ako sa volajú, a jednoduchým spôsobom sa rozlúčiť). V priamej komunikácii používať základné slová a slovné spojenia, ako sú „áno“, „nie“, „prepáčte“, „prosím“, „ďakujem“, „nie, ďakujem“.*	*Klásť jednoduché otázky a porozumieť krátkym, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. farby, názvy niektorých živočíchov, potravín, oblečenia). Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.*	*Porozumieť veľmi jednoduchým pokynom, ktoré učiteľ dáva v škole, a reagovať na ne (napr. „Otvor si knihu.”, „Poď sem.”, „Vezmi si pero.”). Dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, pričom komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení hovoriaceho. Používať čísla, údaje o množstve, cenách a čase. Vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach*

Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Funkcie jazyka	• Nadviazať kontakt pri stretnutí: • pozdraviť sa /odpovedať na pozdrav, • predstaviť sa, rozlúčiť sa • Požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu. • Požiadať o povolenie, súhlas	• Nadviazať kontakt pri stretnutí: ***a)*** osloviť niekoho, pozdraviť ***b)*** /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. • Požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu • Predstaviť záľuby a preferencie (čo mám rád)	• Požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu • *Predstaviť záľuby a preferencie* • *Vyjadriť postoj* • *Vyjadriť a zistiť želania, pocity* • *Pochopiť príbeh (s priloženými obrázkami)*

	Jazyková zložka, jazykové prostriedky	• Ukazovacie zámená a väzba: Der, die, das ist/ sind... • Otázka "Wieviel?" • Otázka "Welche Farbe ist das?", odpoveď "Das ist..." • Sloveso "sein" • Základné číslovky 0-10 • Sloveso "haben" v prítomnom čase	• Ukazovacie zámená a väzba: Der, die, das ist/ sind... • Osobné zámená: ich, du,er, sie, es, wir • Opytovacie zámená: wer, was, wie • slovesá „haben a kommen" v prítomnom čase • Základné číslovky 0-12 • Predložky miesta: in, auf	• Časovanie pomocného slovesa "sein" v jednotnom čísle v prítomnom čase, tvorba otázky a záporu • Základné privlastňovacie zámená: mein, dein, • Opytovacie zámená: wer, was, wo, wann, wie • Ukazovacie zámená a väzba: Das ist/sind..., oznamovacia veta, otázka, zápor, akuzatív • Základné číslovky 0-20 • Časovanie slovesa "haben", v jednotnom a množnom čísle, oznamovacia veta, otázka, zápor • Otázka „Was kostet...?" • Sloveso „können" v prítomnom čase • Predložky miesta: in, auf, unter

	Sociolingválna zložka	1.ročník	2.ročník	3.ročník
		c) poznať základné frázy pri stretnutí, predstaviť sa, pozdraviť sa, rozlúčiť sa, poďakovať sa ***d)*** vedieť reagovať na udalosť, zablahoželať - narodeniny, Vianoce, Veľká noc	• poznať základné frázy pri stretnutí, telefonovaní, predstaviť sa, pozdraviť sa, rozlúčiť sa, poďakovať sa • identifikovať, súhlasiť, nesúhlasiť • vedieť reagovať na udalosť, zablahoželať - narodeniny, Vianoce, Veľká noc	• poznať základné frázy pri stretnutí, predstaviť sa, pozdraviť sa, rozlúčiť sa, poďakovať sa • identifikovať, súhlasiť, nesúhlasiť • vyjadriť, čo mám/nemám rád, čo uprednostňujem • narodeniny, Vianoce, Veľká noc - jednoduchá slovná zásoba
	Tematické okruhy	***e)*** Farby ***f)*** Čísla 0-10 ***g)*** Rodina a spoločnosť	***o)*** Čísla 0-12 ***p)*** Farby ***q)*** Dni v týždni, mesiace v roku	***x)*** Čísla 0-20 ***y)*** Predmety, veci ***z)*** Rodina a spoločnosť

		h) Pomenovanie jedál ***i)*** Príroda a životné prostredie ***j)*** Ľudské telo ***k)*** Oblečenie ***l)*** Domov a bývanie ***m)*** Multikultúrna spoločnosť ***n)***	***r)*** Rodina a spoločnosť ***s)*** Príroda ***t)*** Záľuby a športy ***u)*** Jedlá a nápoje ***v)*** Škola ***w)*** Multikultúrna spoločnosť	***aa)*** Záľuby, hudobné nástroje ***bb)*** Príroda ***cc)*** Dni v týždni, mesiace v roku ***dd)*** Obchod a služby ***ee)*** Krajiny a cestovanie ***ff)*** Narodeninová oslava ***gg)*** Multikultúrna spoločnosť ***hh)***
	Druhy textov	***ii)*** Riekanky ***jj)*** Piesne ***kk)*** Maľované čítanie	***ll)*** Krátke opisy ***mm)*** Piesne ***nn)*** Komiksy ***oo)*** Básne	***pp)*** Krátke opisy ***qq)*** Piesne ***rr)*** Komiksy ***ss)*** Básne

10.2 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

10.2.1 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť	**Človek a príroda**
Vyučovací predmet	**Človek a príroda**
Škola	Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	**1.ročník:** Mgr. Rút Dobišová Adame, Mgr. Oľga Kováčiková – Prvouka pre prvákov – pracovná učebnica. AITEC, 2015 **2.ročník:** Mgr. Rút Dobišová Adame, Mgr. Oľga Kováčiková – Prvouka pre druhákov – pracovná učebnica. AITEC, 2015 **3.ročník:** Mgr. Rút Dobišová Adame, Mgr. Oľga Kováčiková – Prírodoveda pre tretiakov – pracovná učebnica. AITEC, 2023

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť **Človek a príroda** sa zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Pod pojmom prírodovedná gramotnosť rozumieme schopnosť využívať prírodovedné poznatky, ktoré žiak získal pozorovaním zákonitostí prírody a života. Táto oblasť ho učí formulovať otázky, hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete,

v ktorom žijeme. Žiak sa učí o prírode, o zmenách, ktoré v nej nastávajú samovoľne, ale aj v dôsledku ľudskej aktivity. Učí ho porozumieť princípom, sledovať a skúmať prírodné javy, robiť objektívne závery pozorovania. Táto vzdelávacia oblasť kladie základy prírodných vied. Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z troch zložiek: tvorby a rozvoja prírodovedných predstáv (obsahový rámec), tvorby a rozvoja postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec) a spôsobilostí vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec). V našom prvom cykle táto vzdelávacia oblasť má podobu prírodovedne zameraného integrovaného predmetu.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.
2. Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.
3. Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.
4. Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pri tom mäkké zručnosti.
5. Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.
6. Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.

Komponenty :1. Látky, 2. Interakcie,3. Energia,4. Zem,5. Vesmír,6. Organizmus,7. Ekosystém,8. Dedičnosť a premenlivosť, 9. Evolúcia

Ciele zamerané na osobnostný rozvoj

1. Budovať morálne vedomie, túžbu po poznaní, statočnosť, odolnosť, úctu k druhým, spravodlivosť a líderstvo.
2. Spolu so žiakmi odhaľovať ich potenciál a silné stránky osobnosti.
3. Poskytovať cielenú podporu pre žiakov pri prekonávaní individuálnych znevýhodnení.

Ciele zamerané na socializáciu a enkulturáciu

1. Vytvorením vlastných pravidiel školy smerovať k rešpektovaniu všeobecne platných spoločenských pravidiel.
2. Vytvárať príležitosti na spoločné plánovanie a realizáciu aktivít pre všetkých aktérov a rozvíjať tak pocit spolupatričnosti ku škole.

Ciele zamerané na generické kompetencie a mäkké zručnosti

1. Prostredníctvom cielených aktivít rozvíjať čítanie s porozumením, digitálnu gramotnosť, kritické myslenie, tvorivosť a prezentačné schopnosti
2. Vytvárať na každej vyučovacej hodine aktivity rozvíjajúce mäkké zručnosti – komunikáciu, zvládnutie konfliktov, empatiu, asertivitu, reziliencu, proaktívnosť, schopnosť reflexie, tímovú prácu, organizačné schopnosti, plánovanie.

Ciele zamerané na intelektový rozvoj

1. Získať vzťah k učeniu sa a objavovaniu prostredníctvom interaktívnych aktivít.
2. Prezentovať, odôvodňovať, dávať do súvislostí a aplikovať poznatky.

<table>
<tr><td colspan="4">Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus
ČLOVEK A PRÍRODA</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Výkonový štandard</td><td colspan="3">1. cieľ: Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.</td></tr>
<tr><td>1.ročník</td><td>2.ročník</td><td>3.ročník</td></tr>
<tr><td>Opísať vlastnými slovami, čo pozoruje, čo nové zistil;
Uvedomiť si, že výskumná otázka určuje to, čo má byť skúmané;
Porozumieť, že predpoklad je výrok o tom, čo sa stane v skúmanej situácii;
Porozumieť, že predpoklad nie je tip, predpoklad vyplýva z predchádzajúceho poznania;
Pozorovať precízne podľa stanoveného postupu skúmania;</td><td>Porovnať výsledky pozorovania so spolužiakmi so snahou overiť, či bolo pozorovanie dostatočne spoľahlivé;
Sústrediť sa na detaily pozorovanej situácie tak, aby vedel na konci pozorovania/skúmania odpovedať na otázku, ktorá skúmanie iniciovala;
Diskutovať o predpokladoch so spolužiakmi a vnímať že predpoklad môžu formulovať rôzne skúmajúce osoby rôzne;
Identifikovať situácie, v ktorých je potrebné pozorovanie opakovať;</td><td>Navrhovať čiastočné obmeny v postupe pozorovania, aby bolo možné získať spoľahlivejšie údaje.
Na základe formulovanej jednoduchej výskumnej otázky pozorovať tak, aby získal informácie potrebné na zodpovedanie danej otázky. Formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou. Pri pozorovaní získať presné a spoľahlivé údaje, a ak je to potrebné, pozorovanie opakovať;
Zdôvodniť triedenie objektov do vopred určeného počtu špecifikovaných skupín;
Navrhnúť jednoduché vlastné meradlá, používať jednoduché štandardné meradlá;
Vnímať nepotvrdený predpoklad ako novú informáciu, nie ako chybu; Vyhýbať sa chybám pri práci s údajmi.</td></tr>
<tr><td colspan="3">2. cieľ: Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.</td></tr>
<tr><td>1.ročník</td><td>2.ročník</td><td>3.ročník</td></tr>
<tr><td>Porozumieť, že predpoklad je výrok o tom, čo sa stane v skúmanej situácii;
Vysloviť záver v podobe vyjadrenia toho, čo nové žiak sám pre seba zistil, čo ho prekvapilo;
Prezentovať výsledky svojho skúmania pred spolužiakmi.</td><td>Uvedomiť si, že tvrdenia musia z niečoho vyplývať. Na podnet učiteľa zdôvodniť svoje tvrdenie relevantnou skúsenosťou;
Porozumieť, že predpoklad nie je tip, predpoklad vyplýva z predchádzajúceho poznania;
Formulovať záver zo skúmania v podobe odpovedí na výskumnú otázku, bez odvolávania sa na získané údaje skúmaním.</td><td>Zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a/alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa;
Na podnet učiteľa zdôvodniť svoje tvrdenie zaznamenanými údajmi;
Formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou;
Diskutovať o predpokladoch so spolužiakmi;</td></tr>
</table>

	Orientovať sa v tabuľke a dohodnutými značkami zaznamenať informácie o pozorovaných objektoch; Bez použitia písanej formy jazyka a s pomocou inštrukcií učiteľa vytvorí záznam z jednoduchého pozorovania alebo skúmania;	Porovnať vlastné výsledky s tými, ktoré získali spolužiaci a identifikovať podobnosti a odlišnosti; Uvedomiť si, že rôzni ľudia majú rôzne skúsenosti a preto môžu o rovnakých otázkach a úlohách uvažovať rôzne. Uvedomiť si, že tvrdenia musia z niečoho vyplývať. Prezentovať vlastný spôsob uvažovania o riešení výskumnej otázky v pracovnej skupine a vypočuť si spôsoby uvažovania spolužiakov;	Formulovať záver v podobe odpovede na výskumnú otázku s odvolaním sa na údaje získané skúmaním. Zapísať záver v podobe ucelených viet; Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely; Zdôvodnenie rozdielov vo forme výmeny prostredníctvom identifikácie rozdielnych postupov skúmania, nezhodných objektov skúmania, či prostredníctvom identifikácie nepresného pozorovania; Rešpektovať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi;
	3. cieľ: Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Orientovať sa v tabuľke a dohodnutými značkami zaznamenať informácie o pozorovaných objektoch; Bez použitia písanej formy jazyka a s pomocou inštrukcií učiteľa vytvorí záznam z jednoduchého pozorovania alebo skúmania; Vysloviť záver v podobe vyjadrenia toho, čo nové žiak sám pre seba zistil, čo ho prekvapilo; Posúdiť, ktoré z poskytnutého súboru výrokov vyjadria to, čo zo získaných údajov vyplýva a čo nie.	Podľa tabuliek vyplnenej skúmanými vlastnými údajmi povedať, čo bol predpoklad a čo nové zistil; Bez použitia písanej formy jazyka vytvoriť záznam z pozorovania a chápať ho ako zdroj informácií pre tvorbu verbálne prezentovaného záveru z pozorovania/skúmania; Na podnet učiteľa zdôvodniť svoje tvrdenie relevantnou skúsenosťou; Formulovať záver zo skúmania v podobe odpovedí na výskumnú otázku, bez odvolávania sa na získané údaje skúmaním; Zamýšľať sa nad údajmi získanými pozorovaním a/alebo skúmaním a vytvárať závery. Uvedomiť si, že tvrdenia musia z niečoho vyplývať;	Zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu; Vytvárať záznam zo skúmania do vopred pripravenej štruktúry s použitím jednoduchých slovných vyjadrení v písomnej podobe; Vyhodnotiť proces a výsledky získané skúmaním; Zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a/alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa. Na podnet učiteľa zdôvodniť svoje tvrdenie zaznamenanými údajmi; Formulovať záver v podobe odpovede na výskumnú otázku s odvolaním sa na údaje získané skúmaním.

		Vyhľadá (obrazovú, neskoršiu slovnú) informáciu v dvoch odlišných zdrojoch, ktoré mu učiteľ poskytne.	Zapísať záver v podobe ucelených viet s odvolávaním sa na získané pozorovania; Vytvárať logické úsudky z údajov získaných skúmaním; Vyhľadať konkrétne informácie na základe poskytnutého postupu; Uvedomiť si, že existujú rôzne informačné zdroje s rôznou mierou dôveryhodnosti; Porovnáva zhodu v informáciách (obrazových, neskôr slovných). Pri vyhľadávaní informácií v informačných zdrojoch si uvedomuje potrebu overiť si ju.
	4. cieľ: Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pritom mäkké zručnosti.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Prezentovať výsledky svojho skúmania pred spolužiakmi; Spontánne spolupracuje na riešení úloh s niektorými členmi skupiny; Prezentovať vlastný spôsob uvažovania o riešení výskumnej otázky v pracovnej skupine a vypočuť si spôsoby uvažovania spolužiakov; Komunikovať a spolupracovať s cieľom efektívnejšej práce a/alebo zaujímavejších riešení.	Porovnať vlastné výsledky s tými, ktoré získali spolužiaci a identifikovať podobnosti a odlišnosti; Mať záujem o spoluprácu pri riešení problému; Uvedomiť si, že rôzni ľudia majú rôzne skúsenosti a preto môžu o rovnakých otázkach a úlohách uvažovať rôzne; Na úlohách v rámci skupiny pracovať samostatne, ale následne s členmi skupiny diskutovať a porovnávať rôzne spôsoby riešenia úloh.	Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely; Spolupracovať na riešení úloh s členmi skupín tak, že vytvára priestor pre zapojenie všetkých členov skupín (neprimerane sa nepresadzuje, nezostáva v úzadí); Rešpektovať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi; Vnímať rôzne spôsoby uvažovania spolužiakov o tom istom probléme ako podnet k vylepšeniu navrhovaných riešení výskumných otázok; Na základe diskusie s členmi skupiny preberať niektoré prvky riešenia úloh, ktoré navrhli členovia.

	5. cieľ: Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Všímať si okolie a spontánne opisovať, čo nové zistil a/alebo čo by bolo zaujímavé; Vyhodnotiť úspešnosť svojej výskumnej práce pomocou hodnotiacej škály.	Prejaviť záujem o skúmanie okolitého prostredia. Na podnet učiteľa uvažovať a vytvárať návrhy, čo iné by bolo možné v pozorovanej situácii skúmať, zistiť; S pomocou učiteľa identifikovať možnosti zlepšenia výskumnej práce a verbalizovať ich.	Riešiť úlohy vedúce k skúmaniu okolitého prostredia, ktoré zadáva učiteľ; Svoju výskumnú činnosť vnímať ako jeden zo zdrojov nových poznatkov; S pomocou učiteľa hodnotiť svoju výskumnú prácu; S pomocou učiteľa vyhodnotiť pokrok vo svojej výskumnej práci bez snahy porovnávať sa s inými.
	6. cieľ: Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Uvedomiť si, že je potrebné chrániť prírodu. Na podnet učiteľa sa k živým organizmom správať s rešpektom a citlivo; Uvedomiť si, že prírodu je potrebné chrániť; Uvedomiť si, že znečistené prostredie má negatívny vplyv na zdravie človeka; Uvedomiť si potrebu starať sa o svoje telo a chrániť svoje zdravie na základe určených pravidiel.	Uvedomiť si, čo všetko z ľudských potrieb pochádza z prírody, ako človek na prírodu dokáže negatívne vplývať; Uvedomiť si, že živé organizmy majú rôzne potreby, podobne ako človek, v nevhodných podmienkach sa správne nevyvíjajú; Vymenovať príklady nezodpovedného správania sa voči prírode; Uviesť príklad negatívneho a pozitívneho vplyvu prostredia na zdravie človeka; Navrhnúť jednoduché úpravy vo svojom životnom štýle v zmysle podpory starostlivosti o svoje telo a v zmysle ochrany svojho zdravia.	Prejaviť rešpekt voči prírode a uvedomovať si potrebu ju chrániť; Citlivo manipulovať so živými organizmami; Vnímať prejavy a dôsledky nezodpovedného správania sa v prírode s ohľadom na ochranu vlastného zdravia, zdravia iných, prírodných zdrojov a životného prostredia; Vysvetliť, ako niektoré nevhodné spôsoby správania sa voči prírode môžu viesť k ohrozeniu zdravia; Uvažovať o tom, čo všetko človek z prostredia získava a čo sa stane, ak sú zdroje znečistené; Uvedomiť si vlastnú zodpovednosť za svoje telo a jeho zdravie; Starať sa o svoje telo a chrániť si zdravie na základe vlastných vedomostí o fungovaní ľudského tela.

Komponent: Látky/ Rozvoj predispozície k pojmom hmotnosť, objem, hustota, skupenstvá látok, skupenské zmeny látok, rozpúšťanie a filtrácia				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový štandard	**Pojmy, vzťahy, fakty**	Všetky objekty zaberajú priestor, majú svoju hmotnosť, to, či objekt na vode pláva alebo nepláva, závisí od materiálu/látky, z ktorej je objekt vyrobený, nie všetky látky sa vo vode rozpúšťajú.	Všetky objekty zaberajú priestor, majú svoj objem a svoju hmotnosť, objekty s rovnakým objemom nemusia mať rovnakú hmotnosť a objekty s rovnakou hmotnosťou nemusia mať rovnaký objem; Všetky materiály/látky môžu byť tuhého, kvapalného alebo plynného skupenstva, v závislosti na vonkajších podmienkach; Proces rozpúšťania látok vo vode (rozpúšťadle) je možné urýchliť.	Materiály/látky môžu meniť skupenstvo; Topenie predstavuje premenu tuhého skupenstva na kvapalné; Tuhnutie predstavuje premenu kvapalného na tuhé skupenstvo; Vyparovanie predstavuje premenu kvapalného na plynné skupenstvo; Kondenzácia predstavuje premenu plynného na kvapalné skupenstvo, nie všetky zložky zmesí je možné oddeliť filtráciou, výsledok filtrácie závisí od toho, aký hustý filter použijeme.
	Činnosti	Porovnávanie hmotnosti objektov; Objavovanie princípu merania hmotnosti; Skúmanie plávania objektov na vode vzhľadom na ich tvar, hmotnosť, objem, materiál, z ktorého sú vyrobené; Skúmanie rozpúšťania látok vo vode.	Porovnávanie objemu a hmotnosti objektov, objavovanie princípu merania hmotnosti a objemu objektov; Porovnávanie hmotnosti objektov, ktoré majú rovnaký objem a porovnávanie objemu objektov, ktoré majú rovnakú hmotnosť; Porovnávanie vlastnosti materiálov/látok v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve;	Skúmanie zmeny skupenstva vody v súvislosti s meniacou sa teplotou (topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia); Identifikácia teploty topenia a varu vody; Odlíšenie procesu topenia a rozpúšťania; Identifikácia zložiek zmesí, ktoré je možné oddeliť filtráciou; Porovnávanie výsledkov filtrácie pri použití rôznych filtrov/sitiek. Dokazovanie prítomnosti rozpustených látok vo vode. Skúmanie urýchlenia rozpúšťania materiálov/látok vo vode.

		Komponent: Interakcie/ Rozvoj predispozície k pojmom magnetizmus, svetlo, vlastnosti látok		
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový štandard	**Pojmy, vzťahy, fakty**	Podľa toho, koľko svetla objekt prepúšťa, môžu vznikať rôzne tmavé a rôzne farebné tiene; Dĺžka a smerovanie tieňa závisí od vzájomnej pozície svetelného zdroja, objektu a plochy, na ktorej sa tieň zobrazuje; Zdanlivý pohyb Slnka počas dňa a roka spôsobuje zmenu smerovania a dĺžky tieňov objektov upevnených v zemi.	Magnetom sú priťahované len kovy, avšak nie všetky, na každom magnete je možné identifikovať dva póly, severný a južný.	Pri vzájomnej interakcii magnetov sa súhlasné póly dvoch magnetov odpudzujú a nesúhlasné priťahujú; Magnety sa vzájomne odlišujú svojimi magnetickými vlastnosťami.
	Činnosti	Skúmanie priepustnosti svetla rôznymi objektmi/materiálmi. Skúmanie tvorby tieňa; Porovnávanie dĺžky tieňa v závislosti od pozície svetelného zdroja, Skúmanie súvislosti tieňov a zdanlivého pohybu Slnka po oblohe.	Skúmanie správania sa magnetov voči nekovovým a rôznym kovovým predmetom; Porovnávanie magnetických vlastností rôznych magnetov.	

		Komponent: Energia/ Rozvoj predispozície k pojmom tepelná energia, teplota, telesná teplota.		
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový štandard	**Pojmy, vzťahy, fakty**	Zahrievanie a ochladzovanie objektov je proces, ktorý sa vyskytuje všade okolo nás; Dodaním tepla (tepelnej energie) je možné zvýšiť teplotu telesa.	Ľudské telo si udržiava stálu telesnú teplotu, ktorá je u všetkých ľudí približne rovnaká.	Zdrojom tepla (tepelnej energie) sú aj mnohé organizmy, vrátane človeka; Vzduch s vyššou teplotou stúpa hore, vzduch s nižšou teplotou klesá dolu.

	Činnosti	Porovnávanie teploty objektov pred a po zahrievaní.	Porovnávanie teploty ľudského tela rôznych ľudí; Subjektívne (pocitové) a objektívne (s použitím teplomera) posudzovanie teploty objektov.	Identifikácia zdrojov tepla (vrátane živých organizmov) v pozorovateľnom okolí; Skúmanie zmien teploty tela človeka počas dňa; Skúmanie prúdenia teplého a studeného vzduchu.
Komponent: <u>Zem</u>/ Rozvoj predispozície k pojmom voda (hydrosféra), vzduch (atmosféra), pôda, horniny, minerály (litosféra).				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový štandard	**Pojmy, vzťahy, fakty**	Pôda obsahuje živé a neživé zložky, pričom časť neživých zložiek pochádza z odumretých organizmov; Voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a to v kvapalnom, tuhom a plynnom skupenstve; Voda je podmienkou života organizmov.	Humus ako zložka pôdy predstavuje materiál tvorený odumretými zvyškami organizmov, ktorý je dôležitý pre úrodnosť pôdy; Voda a vzduch sú dôležitými súčasťami pôdy a vplývajú na jej úrodnosť; Pitie vody z neoverených zdrojov môže byť pre zdravie a život človeka nebezpečné.	Pod vrstvou pôdy sa nachádzajú horniny; Horniny aj minerály sa od seba odlišujú rôznymi vlastnosťami; Prítomnosť vzduchu je podmienkou života človeka. Vzduch je plyn, ktorý vypĺňa aj priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne.
	Činnosti	Skúmanie zloženia vzoriek pôdy, identifikácia živých, neživých zložiek, a zložiek, ktoré majú pôvod v živých organizmoch (odumreté).	Porovnávanie vody z rôznych lokálnych zdrojov; Identifikácia prítomnosti vody v rastlinách a v pôde.	Porovnávanie vlastností rôznych druhov pôd a hornín; Triedenie rôznych minerálov a hornín na základe jednoznačne pozorovateľných znakov (tvrdosť, farba, lesk, vryp, pórovitosť, skúška s octom); Porovnávanie a špecifikácia pitnej a nepitnej vody, (ne)identifikovateľnosť prítomnosti rôznych materiálov/látok/ objektov vo vode; Identifikácia prítomnosti vzduchu v prostredí.

Komponent: Vesmír/ Rozvoj predispozície k pojmom hviezda, súhvezdie, prirodzená družica - Mesiac, mesačné fázy.				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový **štandard**	**Pojmy, vzťahy, fakty**	Najbližšou hviezdou k planéte Zem je Slnko. Okrem Slnka je možné na oblohe v noci pozorovať aj ďalšie hviezdy; Slnko sa každý deň zdanlivo pohybuje po oblohe od východu na západ.	Na nočnej oblohe je možné pozorovať rôzne stále zoskupenia hviezd, ktoré nazývame súhvezdia; Medzi najznámejšie, na Slovensku pozorovateľné súhvezdia, patria: Veľký voz (Veľká medvedica), Labuť, Kasiopea, Orión; V rôznych ročných obdobiach dominujú na nočnej oblohe rôzne súhvezdia; Niektoré hviezdy je možné vidieť na nočnej oblohe počas celého roka, napríklad Polárku.	Mesiac je prirodzená družica Zeme, na oblohe počas roka pozorujeme jej rôzne veľkú osvetlenú časť; Tvar osvetlenej časti Mesiaca na oblohe sa z dňa na deň mení, pričom sa pravidelne striedajú fázy nov, prvá štvrť, spln a posledná štvrť.
	Činnosti	Pozorovanie zdanlivého pohybu Slnka po oblohe počas dňa a počas roka v reálnych a modelových situáciách.	Rozpoznávanie známych súhvezdí nočnej oblohy.	Pozorovanie zmien mesačných fáz (nov, prvá štvrť, spln, posledná štvrť) počas mesiaca a roka.

Komponent: Organizmus/ Rozvoj predispozície k pojmom životné prejavy organizmov, klíčenie a rast rastlín, životný cyklus rastlín, húb a živočíchov, obehová, dýchacia, pohybová a oporná sústava človeka, zmyslové orgány.				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový štandard	**Pojmy, vzťahy, fakty**	Človek získava informácie z prostredia prostredníctvom zmyslov: zrakom, sluchom, hmatom, čuchom a chuťou; Základnými orgánmi rastlín sú koreň, stonka, list, kvet a plod, ktorý obsahuje semená. Živé od neživých zložiek prírody vieme odlíšiť pomocou identifikácie životných prejavov organizmov. Medzi prejavy života patrí pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie a reakcie na podnety z prostredia;	Mnohé rastliny sa rozmnožujú semenami, ktoré sa často nachádzajú v rôznych plodoch. Plody obsahujúce semená vznikajú z kvetov. Nie z každého kvetu vznikne plod obsahujúci semená, jednou z podmienok je prenos peľu z kvetu inej rastliny rovnakého druhu; Semená rastlín potrebujú na klíčenie vodu, vzduch a vhodnú teplotu. Po vyklíčení rastlina potrebuje pre svoj rast okrem vody, vzduchu a vhodnej teploty aj svetlo a živiny z pôdy; Životný cyklus rastliny začína klíčením semien a je ukončený odumretím rastliny, ktorá priniesla semená pre vznik novej generácie; Každý orgán má pre život rastliny dôležitú funkciu. Koreň, stonka a listy zabezpečujú upevnenie v pôde, príjem dôležitých látok z prostredia a vylučovanie nepotrebných látok do prostredia. Kvety a plody so semenami zabezpečujú rozmnožovanie rastliny.	Základnými orgánmi obehovej sústavy sú srdce a cievy; Srdce funguje ako pumpa na krv, ktorá je cievami rozvádzaná po celom tele; Prostredníctvom krvi sú po tele rozvádzané všetky dôležité látky, napríklad tie, ktoré človek prijíma potravou, či dýchaním; Základným orgánom dýchacej sústavy sú pľúca. Prostredníctvom pľúc získava človek zo vzduchu kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný. Zároveň sa pomocou pľúc človek pri výdychu zbavuje oxidu uhličitého; Základnými orgánmi oporno-pohybovej sústavy sú kostra a svaly, ktoré zabezpečujú všetky vedomé aj podvedomé pohyby tela. Pravidelný pohyb je pre rozvoj svalov a zdravie organizmu veľmi dôležitý.

	Činnosti	Skúmanie významu zmyslových orgánov pre život človeka; Identifikácia, z ktorej časti rastliny pochádza určitý druh ovocia/zeleniny. Pozorovanie rôznych zložiek prírody a identifikácia životných prejavov rôznych druhov živočíchov, rastlín a húb (pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie, reakcia na podnety z prostredia);	Skúmanie podmienok klíčenia rastlín (a ich rastu), porovnávanie podmienok klíčenia (a rastu) rôznych rastlín; Porovnávanie rastlinných plodov a semien rôznych rastlín vzhľadom na ich spôsob rozširovania v prostredí; Skúmanie vegetatívneho rozmnožovania rastlín; Porovnávanie životného cyklu živočíchov so životným cyklom rastlín a húb.	Identifikácia základných orgánov dýchacej, obehovej, opornej a pohybovej sústavy človeka; Skúmanie vonkajších prejavov fungovania dýchacej, obehovej a oporno-pohybovej sústavy človeka; Uvažovanie o význame krvi v tele človeka v súvislosti s príjmom potravy a dýchaním; Identifikácia princípov starostlivosti o vlastné zdravie na základe poznatkov o fungovaní vybraných orgánových sústav.

Komponent: <u>Ekosystém</u>/ Rozvoj predispozície k pojmom ekosystém, potravový vzťah.

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	Rastliny produkujú kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný.	Všetky živé organizmy potrebujú potravu a líšia sa nárokmi na potravu; Rôzne organizmy žijú v rôznom prostredí, podľa toho, aké podmienky pre život potrebujú, napríklad vyžadujú rôzne množstvo a kvalitu vody, vzduchu, pôdy a prítomnosť iných organizmov.	Život človeka je od rastlín, húb a živočíchov závislý, využíva ich nielen ako potravu, ale aj ako zdroj surovín na výrobu rôznych predmetov dennej potreby; Rovnako, ako je človek závislý od rastlín a živočíchov, je závislý aj od neživej prírody; Rôzne druhy rastlín, húb a živočíchov môžu byť pre človeka nebezpečné.

	Činnosti		Porovnávanie prostredí, v ktorých žijú rôzne rastliny vzhľadom na množstvo vody, tepla a svetla, ako aj kvality substrátu (živnej pôdy); Porovnávanie živočíchov podľa zloženia ich potravy.	Porovnávanie zloženia potravy rôznych druhov živočíchov, identifikácia potravových konkurentov; Rozpoznávanie vybraných poľnohospodárskych, liečivých a jedovatých rastlín a húb blízkeho okolia, hospodárskych a jedovatých živočíchov; Skúmanie závislosti človeka od rastlín, živočíchov a neživej zložky ekosystému.
Komponent: <u>Dedičnosť a premenlivosť</u>/ Rozvoj predispozície k pojmom rod, druh a jedinec, dedičnosť, premenlivosť.				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Pojmy, vzťahy, fakty	Mláďatá určitých druhov živočíchov sa na svojich rodičov podobajú viac ako na iné jedince rovnakého druhu, čo je spôsobené dedičnosťou.	Pre určitý typ rastliny je typický konkrétny tvar, veľkosť, farba rastlinného orgánu a odlišuje sa tým od iných rastlín;	Zo semena určitej rastliny vyrastie rastlina rovnakého druhu.
	Činnosti	Porovnávanie mláďat a dospelých jedincov a vyvodzovanie záverov, ktoré mláďatá sa na dospelé jedince podobajú a ktoré nie; Identifikácia prirodzenej rôznorodosti ľudí (v rámci rodiny i mimo nej).	Rozpoznávanie rastlinných a živočíšnych druhov podľa identifikačných znakov uvedených v atlase rastlín alebo živočíchov;	Skúmanie rastu rastlín rovnakého druhu a identifikácia podobností (dedičnosť) a odlišností (premenlivosť); Skúmanie podobností a odlišností rastlín a živočíchov rovnakého druhu a rôznych druhov (druhová rozmanitosť).

Komponent: Evolúcia/ Rozvoj predispozície k pojmom adaptácie k prežitiu, kamufláž, mimikry, taxonómia organizmov.				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Pojmy, vzťahy, fakty			Spôsob života rôznych druhov rastlín, húb a živočíchov je jedinečný; Rôzne skupiny organizmov sa prispôsobili rôznemu spôsobu života a podľa podobností ich vieme zaraďovať do rôznych skupín a podskupín; Podľa miery ich vzájomnej príbuznosti triedime živočíchy do skupín: bezstavovce, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce; Na základe rozpoznania typických znakov organizmov ich vieme zaradiť do skupiny a pomenovať; Niektoré organizmy sa dnes na Zemi nevyskytujú (vyhynuli), zachovali sa ich zvyšky a stopy po ich živote.
	Činnosti			Skúmanie prispôsobenia sa rastlín a živočíchov životu v konkrétnych podmienkach; Porovnávanie tvaru časti tiel živočíchov vzhľadom na ich spôsob života; Porovnávanie a zoskupovanie živočíchov a rastlín podľa miery ich vzájomnej podobnosti/príbuznosti; Rozpoznávanie a pomenúvanie vybraných lokálnych druhov rastlín, húb a živočíchov; Porovnávanie súčasných a vyhynutých organizmov, uvažovanie o prispôsobovaní sa prostrediu; Skúmanie výstražného a maskovacieho zafarbenia rôznych druhov živočíchov a uvažovanie o ich význame pre prežitie organizmov v prostredí; Porovnávanie sfarbenia samcov a samíc rôznych živočíšnych druhov, porovnávanie sfarbenia mláďat a dospelých jedincov vzhľadom na snahu prežiť v prostredí; Porovnávanie výhod a nevýhod spoločenského a samotárskeho spôsobu života živočíchov.

Prierezové gramotnosti:

Vizuálna gramotnosť

1. ročník:

- citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti
- prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní

2. ročník:

- orientovať sa vo svete vizuality a umenia
- rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy

3. ročník:

- porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia

Čitateľská gramotnosť

1. ročník:

- monitorovať vlastné porozumenie a využívať metokognitívne stratégie

2. ročník:

- využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele

3. ročník:

- porozumieť rôznym druhom textu, na viacerých úrovniach – od explicitných významov cez vyvodzovanie implicitných významov po kritické hodnotenie textu

Digitálna gramotnosť:

2. ročník:

- využívať digitálne technológie bezpečne – kybernetická bezpečnosť
- rešpektovať duševné vlastníctvo

3. ročník:

- zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie a prácu
- vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami, používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá
- tvoriť digitálny obsah (vrátanie programovania)
- riešiť problémy a kriticky myslieť

Finančná gramotnosť:

1. ročník:

- porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti

2. ročník:

- vedieť reagovať na nové osobné udalosti a meniace sa ekonomické prostredie

3. ročník:

- využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov
- finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne hospodáriť
- analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú, ekonomickú a finančnú situáciu

Občianska gramotnosť:

1. ročník:

- orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu

2. ročník:

- poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách

3. ročník:

- byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie

Mediálna gramotnosť:

1. ročník:

- interpretovať informácie a mediálne obsahy

2. ročník:

- prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám

3. ročník:

- eticky a korektne sa prezentovať, odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením

Interkultúrna gramotnosť:

1. ročník:

- rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí

- spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia a vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú

2. ročník:

- citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí
- rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia udržateľnosti

3. ročník:

- rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie
- rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnym environmentálnych problémov
- poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia
- prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom aktivít primeraných veku

<u>Sociálna a emocionálna gramotnosť:</u>

1. ročník:

- rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty
- bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií

2. ročník:

- prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie
- vnímať vlastné prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných
- definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných
- utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality

3. ročník:

- asertívne, ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii
- efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj v rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi
- plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom
- analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie

- rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a k iným v nich fungovať

Tematické dni:

Škola realizuje v 1., 2. a 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu 8 vyučovacích dní v školskom roku. Jeden vyučovací deň je v rozsahu 6 vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky vychádzajú zo vzdelávacích štandardov predmetov, prierezových gramotností, vízie a priorít školy. Tematický deň je realizovaný formou medzipredmetového vyučovania počas jedného dňa (v prípade potreby dlhšie) alebo formou exkurzie, ktorej predchádza príprava.

1. Zelený deň
2. Zvyky a tradície
3. Deň vody
4. Deň Zeme
5. Deň matiek
6. Deň včely
7. Valentínske učenie
8. Halloweenske učenie

10.3 Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika

10.3.1 Matematika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	**Matematika**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne 2. ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne 3. ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	**1.ročník:** M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre prvákov 1. a 2. časť, AITEC. **2.ročník:** M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre druhákov 1. a 2. časť, AITEC. M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre druhákov - učebnica, AITEC. **3.ročník:** M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre tretiakov 1. a 2. časť, AITEC. M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre tretiakov - učebnica, AITEC.

Charakteristika predmetu

Predmet matematika poskytuje základy prírodovedného poznania. Matematické vzdelávanie je zamerané na vytváranie príležitostí matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického

obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť či presnosť, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií, sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti a prierezových spôsobilostí žiakov. Matematická gramotnosť je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky. Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnúť stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov.

Matematický obsah je v tomto dokumente členený na tri obsahové komponenty: Čísla a operácie s číslami; Závislosti, vzťahy a práca s údajmi; Geometria, ktoré sa ďalej delia na menšie tematické oblasti. Pre každú tematickú oblasť a každý cyklus sú definované pojmy, vzťahy a postupy.

Komponent: Čísla a operácie s číslami

Obsahový komponent Čísla a operácie s číslami poskytuje príležitosti na rozvíjanie rôznorodých predstáv o číslach a ich významoch na nadobudnutie skúseností s operáciami s číslami a s úpravou číselných výrazov, ako aj s riešením aplikačných úloh a problémov s využitím aritmetických operácií a vzťahov medzi nimi.

Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi

Obsahový komponent Závislosti, vzťahy a práca s údajmi je zameraný na rozvíjanie schopností žiakov objavovať pravidlá, závislosti, vzťahy, vedieť ich opísať pomocou algebrických výrazov, rovníc a nerovníc a narábať s údajmi. Narábanie s údajmi znamená vedieť ich vyhľadávať, nachádzať vzťahy a súvislosti medzi nimi, uskutočňovať zber údajov, zaznamenávať ich, usporadúvať a triediť, reprezentovať a interpretovať údaje.

Komponent: Geometria

Obsahový komponent Geometria je zameraný na rozvíjanie geometrického uvažovania žiakov. Taktiež je zameraný na skúmanie rovinných a priestorových útvarov a vzťahov medzi nimi, na osvojovanie si princípov merania, rozvíjanie schopnosti odhadovať mieru a nadobudnúť praktické zručnosti pri riešení polohových a metrických geometrických úloh, ktoré majú svoje uplatnenie v mnohých profesiách.

Matematické myslenie má významný podiel na kultivovaní kritického uvažovania a na rozvíjaní dôležitých osobnostných vlastností, vrátane tzv. mäkkých zručností. V každom z vyššie uvedených obsahových komponentov je dôležité vykonávať také činnosti v matematike, ktoré umožňujú rozvíjať u žiakov tímovú spoluprácu, komunikačné, argumentačné a prezentačné zručnosti, tvorivé a kritické myslenie, ale zároveň aj vytrvalosť, presnosť, či zmysel pre používanie rôznorodých reprezentácií, techník, stratégií a spôsobov uvažovania. Matematické praktiky sú členené na tri činnostné jednotky: matematické reprezentácie; matematické modelovanie a matematický jazyk, komunikácia a argumentácia. Matematické reprezentácie sú zamerané na rozvíjanie schopnosti vyberať, používať a interpretovať vhodné reprezentácie, resp. modely matematických objektov alebo situácií. Reprezentácie pojmov, vzťahov a postupov majú rôzny stupeň abstrakcie (enaktívne, ikonické a symbolické). Na úrovni uvádzania do matematickej gramotnosti je vhodné používať enaktívne a ikonické reprezentácie založené na používaní konkrétnych predmetov, obrázkov, schém, tabuliek a iných znázornení, na úrovni rozvinutej gramotnosti majú formu symbolických reprezentácií v podobe výrazov, rovníc, vzorcov a podobne.

Matematické modelovanie zahŕňa návrh stratégie riešenia problému počnúc pochopením a analýzou problému s využitím matematických reprezentácií, vyriešením matematického problému a reflexiou riešenia v kontexte pôvodnej úlohy.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia vplývajú na rozvíjanie matematického a kritického uvažovania a sú závislé nielen od úrovne matematickej gramotnosti žiaka. Schopnosť žiakov používať matematický jazyk, komunikovať o hľadaní stratégií a riešení problémov a schopnosť argumentačne podporiť, resp. zamietnuť matematické myšlienky sú dôležitými predpokladmi na aktívne zapojenie sa do spoločenského života.

Osvojenie si matematického obsahu a matematických praktík je prostriedkom na rozvoj matematickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Ciele predmetu:

1. Rozumieť matematickým pojmom, vzťahom a postupom na úrovni zodpovedajúcej edukačným potrebám a schopnostiam žiakov.

2. Používať matematické reprezentácie – používať vhodné modely a reprezentácie matematických pojmov, vzťahov a postupov v rôznych situáciách a interpretovať ich.

3. Navrhnúť stratégie riešenia problémov – transformovať jednoduché problémy reálnych situácií do matematickej podoby, navrhnúť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy riešenia problémov, prezentovať a posúdiť výsledky v kontexte pôvodného problému a ovládať postupy na kontrolu riešení.

4. Kriticky uvažovať a argumentovať – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, vyhodnocovať a optimalizovať stratégie riešenia matematických problémov, vyvodzovať logické dôsledky a zdôvodňovať riešenie problému, vrátane identifikácie chyby, opravy chyby a jej vnímania ako nevyhnutnej súčasti učenia sa.

5. Používať matematický jazyk a komunikovať – počúvať s porozumením, vecne a presne komunikovať pomocou prirodzeného aj matematického jazyka, diskutovať o problémoch a tímovo spolupracovať pri riešení matematických úloh.

6. Zmysluplne vyberať a používať vhodné matematické nástroje na reprezentáciu a riešenie problémov, a posúdiť ich efektívnosť.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus:

Hlavným cieľom 1. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci nadobudli matematickú gramotnosť na elementárnej úrovni, teda mali osvojený základný matematický obsah, aktivované prvotné matematické kompetencie, vytvorené základy matematických praktík, matematickej identity a pozitívneho obrazu o význame matematiky.

Ďalšie ciele:

1. Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti a riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.
2. Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.
3. Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.
4. Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich.
5. Orientovať sa v rovine a priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.
6. Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.
7. Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.

	Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus ***MATEMATIKA***		
Štandardy výkonový	**1. cieľ: Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.**		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Používať prirodzené čísla do 20 v rôznych kontextoch. Aplikovať poznatky z numerácie do 20 pri riešení úloh. *Sčitovať a odčitovať prirodzené čísla v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.* *Sčitovať a odčitovať na modeloch (dynamický model, statický model).* *Sčitovať a odčitovať pomocou znázornenia.* *Sčitovať počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu. Sčitovať a odčitovať použitím zautomatizovaného spoja.*	*Používať prirodzené čísla do 100 v rôznych kontextoch. Aplikovať poznatky z numerácie do 100 pri riešení úloh.* *Sčitovať a odčitovať prirodzené čísla v obore do 100 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčitovať a odčitovať celé desiatky.* *Sčitovať a odčitovať dvojciferné a jednociferné čísla bez prechodu cez základ 10. Sčitovať dvojciferné číslo a celú desiatku, odčitovať celú desiatku od dvojciferného čísla. Odčitovať jednociferné číslo od dvojciferného s prechodom cez základ 10.*	***Používať prirodzené čísla do 1000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 1000 pri riešení úloh.*** *Používať prirodzené čísla do 10 000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 10 000 pri riešení úloh.* ***Sčitovať a odčitovať prirodzené čísla v obore do 1000 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.*** *Sčitovať a odčitovať celé desiatky, stovky, tisícky. Pričitovať celú desiatku, stovku, tisícku k trojciferném (štvorciferném) číslu. Odčitovať jednociferné číslo, celú desiatku, stovku, tisícku od trojciferného (štvorciferného) čísla.* ***Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 aj mimo oboru násobilky využitím algoritmov, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi a pracovať so zlomkami na prípravnej úrovni.*** *Vykonávať základné spoje násobenia a delenia v obore do 100 na úrovni automatizácie.* *Vykonávať delenie so zvyškom v obore do 100 na úrovni manipulácie s predmetmi.* *Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 využitím pamäťových a elektronických algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií.* *Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 mimo*

			oboru násobilky využitím písomných algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.

	2. cieľ: Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Používať jednoduché tabuľky na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie v aplikačných úlohách.	*Používať jednoduché tabuľky na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v aplikačných úlohách.*	***Používať jednoduché tabuľky a grafy na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v reálnom živote a v aplikačných úlohách.***
	3. cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Identifikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti. Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života. *Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie.*	*Opísať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti.* *Vysvetliť jednoduché pozorované závislosti z reálneho života.* ***Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života, vysvetliť ich, modelovať a používať v každodennom živote.*** *Navrhovať stratégie riešenia jednoduchých kombinatorických a pravdepodobnostných situácií a ich reprezentácií na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.*	***Identifikovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti a nachádzať ich reprezentácie v rôznych oblastiach života.*** ***Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie, navrhovať a aplikovať stratégie ich riešenia na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.***

	4. cieľ: Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Rozlišovať, pomenovať *a vymodelovať jednoduché rovinné útvary.* ***Rozlišovať a pomenovať*** *jednoduché priestorové útvary.*	***Opísať*** *jednoduché rovinné útvary.* ***Nachádzať reprezentácie jednoduchých rovinných útvarov v realite****.* ***Opísať*** *jednoduché priestorové útvary* ***a nachádzať ich reprezentácie v realite****.*	***Skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary. Vykonávať jednoduché geometrické konštrukcie pomocou pravítka, kružidla alebo iných (vrátane digitálnych) nástrojov.*** ***Vymodelovať jednoduché priestorové útvary. Skladať a rozkladať priestorové útvary.***
	5. cieľ: Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Orientovať sa v rovine. *Rozoznávať jednoduché orientačné situácie.* *Rozlišovať súmerné útvary.*	*Používať prirodzený aj symbolický jazyk na hľadanie cesty.* *Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie. Merať a odhadovať dĺžku úsečky. Používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky.* *Tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.*	***Orientovať sa v rovine, priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty.*** ***Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie a riešiť ich pomocou algoritmických postupov.*** ***Merať a odhadovať dĺžku úsečky, používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky a využívať ich v reálnom živote.*** ***Rozlišovať súmerné útvary, nachádzať ich v realite a tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.***

6. cieľ: Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.

1.ročník	2.ročník	3.ročník
Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 20: *- určiť súčet, ak sú dané sčítance,* *- zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek,* *- určiť rozdiel dvoch čísel,* *- zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek,* *- porovnať rozdielom,* *- určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov.*	*Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 100:* *- určiť súčet, ak sú dané sčítance,* *- zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek,* *- určiť rozdiel dvoch čísel,* *- zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek,* *- porovnať rozdielom,* *- určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov.* *Riešiť zložené slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií: a + b + c; a – b – c.*	***Riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.*** *Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 1 000:* *- určiť súčet, ak sú dané sčítance,* *- zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek,* *- určiť rozdiel dvoch čísel,* *- zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek.* *Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 100:* *- porovnať rozdielom,* *- určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov,* *- zväčšiť dané číslo niekoľkokrát,* *- rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti),* *- rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu),* *- zmenšiť dané číslo niekoľkokrát,* *- porovnať podielom.*

			Riešiť zložené slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií: a – (b + c); (a + b) – c; a + (a + b); a + (a – b); a + a . b; a + a : b; a . b + c; a . b + c . d. *Riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.*
	7. cieľ: Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Používať elementárne poznatky z logiky a množín v konkrétnych situáciách na riešenie jednoduchých matematických úloh na prípravnej úrovni.		

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard **Číslo a operácia** **Komponent: Čísla**	***Prirodzené čísla v obore 10 000***	***Pojmy:*** **Aktívne:** pravda/nepravda, platí/neplatí, aspoň, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, jednociferné číslo, dvojciferné číslo, párne/nepárne číslo, porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší, usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak),pred, za, hneď pred, hneď za, posledný, predposledný, číselná os (v obore do 20). **Pasívne:** rozklad; číselný rad (v obore do 20). ***Vzťahy:*** Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel (v obore do 20).	***Pojmy:*** **Aktívne:** pravda/nepravda, platí/neplatí, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, cifra, dvojciferné číslo, jednotky, desiatky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; približne (v obore do 100). **Pasívne:** rozklad, číselný rad(v obore do 100). ***Vzťahy:*** Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah (v obore do 100).	***Pojmy:*** **Aktívne:** pravda/nepravda, platí/neplatí, všetci, každý, niekto, nikto, aspoň, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí, viacciferné číslo (dvoj-, troj-, štvor-), jednotky, desiatky, stovky, tisícky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; zaokrúhľovanie, približne(v obore do 1000). **Pasívne:** rozklad; číselný rad(v obore do 1000). ***Vzťahy:*** Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah(v obore do 1000).

		Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 20(vzostupné, zostupné), orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou(v obore do 20). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie :** používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok (v obore do 20). **Matematické modelovanie:** využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 20 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia:** porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, správne čítanie a písanie čísla do 20; používanie znakov porovnávania (v obore do 20).	***Postupy:*** Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 100 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; riešenie jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni (v obore do 100). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 100 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 100). **Matematické modelovanie** –	***Postupy:*** Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 10 000 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; zaokrúhľovanie na desiatky, stovky a tisícky, zaokrúhľovanie v reálnom kontexte (približne), riešenie jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni(v obore do 1000). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 10 000 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 1000). **Matematické modelovanie** – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 10 000 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady, zaokrúhľovanie) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať(v obore do 1000).

			využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 100 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 100). **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 100; interpretovanie čísla do 100 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslic (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania(v obore do 100).	**Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 10 000; interpretovanie čísla do 10 000 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslic (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania a zaokrúhľovania(v obore do 1000).

	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 1000	***Pojmy:*** **Aktívne:** sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac (v obore do 20). **Pasívne:** súčet, rozdiel. ***Vzťahy:*** Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom(v obore do 20).	***Pojmy:*** **Aktívne:** sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac(v obore do 100). **Pasívne:** sčítanec, súčet, rozdiel. ***Vzťahy:*** Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom (v obore do 100).	***Pojmy:*** **Aktívne:** sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac(v obore do 1000). **Pasívne:** sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel. ***Vzťahy:*** Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom(v obore do 1000).

		Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 20; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 20). **Matematické modelovanie** – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 20). **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie	***Postupy:*** Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 100; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 100). **Matematické modelovanie** – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov,	***Postupy:*** Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 1 000; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 1000). **Matematické modelovanie** – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 1000). **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov(v obore do 1000).

		symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do20).	resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 100). **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do 100).	

	Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 100			***Pojmy:*** **Aktívne:** násobenie, delenie, krát, delené, koľkokrát viac/menej. **Pasívne:** násobok, najbližší menší/väčší násobok; činiteľ, súčin; zvyšok po delení, delenec, deliteľ, podiel; zlomok. ***Vzťahy:*** Vzťah násobenia a delenia ako inverzných operácií; vlastnosti násobenia (komutatívnosť, asociatívnosť, 0 ako agresívny prvok, 1 ako neutrálny prvok násobenia) a delenia (význam 0 a 1 pri delení); porovnávanie podielom; vzťah medzi sčítaním a násobením, vzťah medzi delením a odčítaním; vzťah delenia a zlomku, porovnávanie zlomkov na rovnakých modeloch; poradie operácií. ***Postupy:*** Násobenie a delenie – násobenie ako zjednotenie rovnako početných disjunktných množín a ako karteziánsky súčin množín, delenie na rovnaké časti a delenie podľa obsahu; delenie so zvyškom na úrovni manipulácie s predmetmi; základné spoje násobenia a delenia na úrovni automatizácie; pamäťové (rozkladom, nie memorovaním), písomné a elektronické algoritmy násobenia a delenia do 100 aj mimo oboru násobilky; skúška správnosti pomocou inverznej operácie; zlomok – zlomok ako časť celku a počet prvkov časti celku na úrovni modelovania (obdĺžnikový, kruhový, úsečkový model); určenie časti celku vyjadrenej zlomkom, pomenovanie vyznačenej časti celku.

				Matematické praktiky: **Matematické reprezentácie** – znalosť a využívanie rôznych reprezentácií násobenia a delenia; používanie viacerých modelov na znázornenie zlomku. **Matematické modelovanie** – používanie vlastností násobenia a delenia pri riešení matematických úloh; používanie vzťahov medzi operáciami pri zjednodušovaní a optimalizácii výpočtov, resp. overovaní výsledkov; riešenie úloh na porovnávanie zlomkov na prípravnej úrovni (pomocou modelov). **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – čítanie a zapisovanie násobenia a delenia; používanie symbolických znakov násobenia a delenia; vysvetľovanie postupu násobenia a delenia v obore do 100 pomocou konkrétnych modelov; identifikovanie a zdôvodnenie použitia násobenia a delenia v obore do 100 pri riešení jednoduchých úloh a interpretovanie výsledkov; identifikovanie výskytu zlomkov v bežnom živote a ich interpretovanie.

	Číselné výrazy v riešení úloh			***Pojmy:*** **Aktívne:** zátvorky. ***Vzťahy:*** Vzťahy medzi aritmetickými operáciami v obore prirodzených čísel; poradie operácií. ***Postupy:*** Číselné výrazy – vykonávanie operácií s číselnými výrazmi (aj so zátvorkami) a ich optimalizácia; rovnice a nerovnice – určenie neznámeho čísla vo vzťahu rovnosti alebo nerovnosti vyjadreného symbolom alebo obrázkom (metódou pokus-omyl alebo postupným dosadzovaním čísel), overovanie správnosti riešenia jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia písmena ako neznámej) pomocou inverzných operácií alebo kalkulačky; slovné úlohy – riešenie jednoduchých slovných úloh (zväčšenie/zmenšenie čísla o niekoľko jednotiek, porovnávanie rozdielom); riešenie nepriamo formulovaných slovných úloh na sčítanie a odčítanie; riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie (zväčšenie/zmenšenie čísla niekoľkokrát, porovnávanie podielom); riešenie zložených slovných úloh. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov (vrátane digitálnych) na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov a slovných úloh. **Matematické modelovanie** – analyzovanie a navrhovanie stratégie riešenia jednoduchej reálnej situácie; dodržiavanie štandardných postupov riešenia slovných úloh a znalosť metód ich riešenia; posúdenie reálnosti výsledkov.

				Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – určovanie a vysvetľovanie správneho poradia aritmetických operácií; diskutovanie o počte riešení jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej); vysvetľovanie a zdôvodňovanie výberu metódy riešenia aplikačnej slovnej úlohy; zdôvodňovanie a overovanie výsledkov; formulovanie jednoduchých úloh, v ktorých sa aplikujú a modelujú aritmetické operácie; používanie osvojenej jednoduchej matematickej terminológie z numerácie a operácií.

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Základy práce so vzormi a postupnosťami	***Pojmy:*** **Pasívne:** vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 20). ***Vzťahy:*** Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 20). ***Postupy:*** Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 20). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. **Matematické modelovanie** – objavenie	***Pojmy:*** **Pasívne:** vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 100). ***Vzťahy:*** Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 100). ***Postupy:*** Identifikácia prvkov/členov a pravidla opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, napr. typu "ab", "abb", "aabb", "abc", "abbb"); určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 100). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych,	***Pojmy:*** **Pasívne:** vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 1000). ***Vzťahy:*** Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 1000). ***Postupy:*** Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 1000); identifikácia vzorov prítomných v reálnom živote (v prírode, v kultúre, v športe a umení). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností.

		jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach.	kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. **Matematické modelovanie** – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.	**Matematické modelovanie** – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.
	Základy práce s jednoduchými závislosťami a vzťahmi	***Pojmy:*** **Aktívne:** euro, minca, bankovka; hodina, deň, týždeň, víkend, mesiac, rok. **Pasívne:** ručičkové a digitálne hodiny. ***Vzťahy:*** Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota. ***Postupy:*** Znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 20). ***Matematické praktiky*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie národnej meny (platidlo). **Matematické modelovanie** - aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí	***Pojmy:*** **Aktívne:** cent, minúta, polhodina, kalendár, vek. **Pasívne:** ručičkové a digitálne hodiny. ***Vzťahy:*** Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín. ***Postupy:*** Doplnenie chýbajúcich hodnôt do tabuľky priamej úmernosti; peniaze – rozmieňanie bankoviek a mincí, premeny peňažných jednotiek (eurá a centy), porovnávanie a usporiadanie peňažných jednotiek pomocou peňažných modelov; čas – označovanie a pomenovanie jednotiek času, určovanie (čítanie, zapisovanie) a znázornenie času na ručičkových a	***Pojmy:*** **Aktívne:** sekunda, štvrťhodina, trištvrte hodina. **Pasívne:** ručičkové a digitálne hodiny. ***Vzťahy:*** Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; časové vzťahy – vzťahy medzi časovými jednotkami, vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín; priama úmernosť – závislosti medzi dvomi veličinami v priamej úmernosti na prípravnej úrovni. ***Postupy:*** Priama úmernosť – objavovanie a identifikácia pravidla v priamej úmernosti, orientácia v časových intervaloch (od – do); premeny susedných jednotiek času pomocou modelov ručičkových hodín; iné jednoduché vzťahy – objavovanie iných, netradičných

		jednoduchých úloh. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	digitálnych hodinách, zapísanie času z ručičkových do digitálnych hodín a naopak, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 100). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** –používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky, používanie reprezentácie pre základné a odvodené časové jednotky. **Matematické modelovanie** –riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec, sudoku v obore do 1000). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie tabuľky ako reprezentácie priamej úmernosti; používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky. **Matematické modelovanie** – modelovanie a riešenie jednoduchých prípravných úloh s priamou úmernosťou; riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.

	Základy riešenia jednoduchých kombinatorických situácií	***Pojmy:*** **Pasívne:** možnosť, počet možností. ***Vzťahy:*** Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch prvkov. ***Postupy:*** Objavenie a dodržanie systému usporiadania dvojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslic); vytvorenie rôznych dvojciferných čísel z množiny číslic (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne predmety). **Matematické modelovanie** – riešenie problémov o usporiadaní dvoch predmetov, znakov, symbolov a číslic (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	***Pojmy:*** **Pasívne:** možnosť, počet možností, systém. ***Vzťahy:*** Organizačný princíp (systém) usporiadania, troch prvkov. ***Postupy:*** Objavenie a dodržanie systému usporiadania trojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslic); vytvorenie rôznych trojciferných čísel z množiny číslic (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne tabuľky). **Matematické modelovanie** – riešenie problémov o usporiadaní troch, predmetov, znakov, symbolov a číslic (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	***Pojmy:*** **Pasívne:** možnosť, počet možností, systém. ***Vzťahy:*** Organizačný princíp (systém) usporiadania štyroch prvkov. ***Postupy:*** Objavenie a dodržanie systému usporiadania štvorprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslic); vytvorenie rôznych štvorciferných čísel z množiny číslic (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne grafy). **Matematické modelovanie** – riešenie problémov o usporiadaní štyroch predmetov, znakov, symbolov a číslic (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – opísanie, vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie; komunikovanie a zdôvodňovanie využitia usporiadania prvkov v reálnom živote.

	Pozorovanie jednoduchých pravdepodobnostných situácií	***Pojmy:*** **Pasívne:** určite áno/nie. ***Vzťahy:*** Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. ***Postupy:*** Rozlišovanie istej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – tvorba jednoduchých reprezentácií istej situácie. **Matematické modelovanie** – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – rozhodovanie o istej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	***Pojmy:*** **Pasívne:** isté, možné, nemožné. ***Vzťahy:*** Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. ***Postupy:*** Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. **Matematické modelovanie** – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – rozhodovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	***Pojmy:*** **Pasívne:** isté, možné, nemožné. ***Vzťahy:*** Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. ***Postupy:*** Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. **Matematické modelovanie** – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – rozhodovanie a diskutovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.

	Základy práce s údajmi	***Pojmy:*** **Aktívne:** tabuľka, riadok, stĺpec. **Pasívne:** údaj. ***Vzťahy:*** Súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. ***Postupy:*** Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka) a orientácia v nich. **Matematické modelovanie** – používanie jednoduchej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	***Pojmy:*** **Aktívne:** tabuľka. **Pasívne:** údaj. ***Vzťahy:*** Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. ***Postupy:*** Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov numericky rôznymi spôsobmi (tabuľka, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, piktogram) a orientácia v nich. **Matematické modelovanie** – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie	***Pojmy:*** **Aktívne:** tabuľka. **Pasívne:** údaj, graf, stĺpcový graf. ***Vzťahy:*** Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia; súradnice v súradnicovom systéme. ***Postupy:*** Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, grafov a diagramov; zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov (graficky, numericky) rôznymi spôsobmi (tabuľka, graf, diagram, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek a grafov; určovanie súradníc objektov a umiestňovanie objektov podľa daných súradníc do tabuliek a štvorcových sietí. ***Matematické praktiky:***

			jednoduchej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek, diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	**Matematické reprezentácie** – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, graf, piktogram) a orientácia v nich. **Matematické modelovanie** – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchej tabuľky alebo grafu ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek a diagramov; diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi; využívanie súradníc štvorcovej siete pri komunikácii počas jednoduchých hier.
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Komp. Geom. – obsahový štandard	***Orientácia v rovine a priestore***	***Pojmy:*** **Aktívne:** smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). **Pasívne:** súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. ***Vzťahy:*** Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. ***Postupy:*** Určovanie polohy objektov v rovine a	***Pojmy:*** **Aktívne:** smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). **Pasívne:** súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. ***Vzťahy:*** Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. ***Postupy:*** Určovanie polohy objektov v rovine a	***Pojmy:*** **Aktívne:** medzi, šípka (symbol ukazujúci smer). **Pasívne:** súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. ***Vzťahy:*** Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. ***Postupy:*** Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v

		priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti), hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). **Matematické modelovanie** – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke.	priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti a jednoduchej mape), resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). **Matematické modelovanie** – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.	rovine (v štvorcovej sieti , resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti alebo na mape; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). **Matematické modelovanie** – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.

	Základy skúmania geometrických útvarov v rovine	***Pojmy:*** **Aktívne:** rovná/krivá čiara, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh. **Pasívne:** lomená čiara, uzavretá čiara, otvorená čiara. ***Vzťahy:*** Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží). ***Postupy:*** Rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií). **Matematické modelovanie** – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán), **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých	***Pojmy:*** **Aktívne:** bod, úsečka, polpriamka, priamka, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, vrchol, strana, **Pasívne:** krajné body úsečky, začiatok polpriamky, štvoruholník, mnohouholník. ***Vzťahy:*** Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží), zhodnosť úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek podľa dĺžky. ***Postupy:*** Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útvare); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), rysovanie štvorcov, obdĺžnikov a trojuholníkov v štvorcovej sieti a vyznačovanie ich vrcholov; skladanie a rozkladanie jednoduchých rovinných útvarov (štvorcov, obdĺžnikov, trojuholníkov a iných mnohouholníkov). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane	***Pojmy:*** **Aktívne:** stred úsečky, kružnica, kruh, stred, polomer. **Pasívne:** rovina, štvoruholník, mnohouholník. ***Vzťahy:*** Trojuholníková nerovnosť na úrovni manipulácie. ***Postupy:*** Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útvare); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), objavovanie trojuholníkovej nerovnosti manipuláciou s predmetmi; rysovanie kružníc (s ľubovoľným/daným stredom, s ľubovoľným/daným polomerom a prechádzajúcich daným bodom); prenášanie úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek na úrovni manipulácie s predmetmi; modelovanie a určovanie stredu úsečky. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami); používanie modelov mnohouholníkov na skladanie a rozkladanie útvarov.

		geometrických vzťahoch.	bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami). **Matematické modelovanie** – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán, vrcholov, strany rovnakej/rôznej dĺžky a pod.); aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.	**Matematické modelovanie** – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; overovanie správnosti jednoduchej geometrickej konštrukcie. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.

	Základy skúmania geometrických útvarov v priestore	***Pojmy:*** **Aktívne:** kocka, guľa, valec. **Pasívne:** stavba z telies/kociek. ***Vzťahy:*** Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi. ***Postupy:*** Rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov; stavanie stavieb z telies alebo z kociek. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. **Matematické modelovanie** – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov.	***Pojmy:*** **Aktívne:** kocka, guľa, kváder, valec. **Pasívne:** stavba z telies/kociek ***Vzťahy:*** Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. ***Postupy:*** Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. **Matematické modelovanie** – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov, riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek.	***Pojmy:*** **Aktívne:** kocka, guľa, kváder, valec, stena, hrana. **Pasívne:** ihlan, kužeľ; stavba z telies/kociek, plán stavby z kociek. ***Vzťahy:*** Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. ***Postupy:*** Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy, hrany, steny); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu, tvorba jednoduchého plánu stavby z kociek; tvorba modelov priestorových útvarov z danej siete. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. **Matematické modelovanie** – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; používanie vlastností priestorových útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet stien, vrcholov, hrán, stien rovnakého tvaru a pod.); používanie skladania a rozkladania

				priestorových útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh; riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení; identifikovanie chyby v stavbe alebo pláne a jej oprava **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek; interpretovanie symbolických záznamov stavieb z kociek/telies.
	Jednoduché postupy merania a určovania miery		***Pojmy:*** **Aktívne:** dĺžka, najkratší/najdlhší, kratší/dlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší **Pasívne:** vzdialenosť, šírka, výška.	***Pojmy:*** **Aktívne:** dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší **Pasívne:** vzdialenosť, šírka, výška.

			Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). ***Postupy:*** Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky (vlastné jednotky: ceruzka, dlaň, lakeť, palec, stopa, krok a pod., univerzálne jednotky: mm, cm). **Matematické modelovanie** – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.	***Vzťahy:*** Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). ***Postupy:*** Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm, dlhšie v dm, m a km) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky, univerzálne jednotky: mm, cm, dm, m, km. **Matematické modelovanie** – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.

	Základy skúmania a tvorby súmerných útvarov	***Pojmy:*** **Pasívne:** súmerný. ***Vzťahy:*** Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). ***Postupy:*** Dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. **Matematické modelovanie** – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	***Pojmy:*** **Pasívne:** súmerný. ***Vzťahy:*** Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). ***Postupy:*** Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. **Matematické modelovanie** – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	***Pojmy:*** **Pasívne:** súmerný, nesúmerný. ***Vzťahy:*** Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). ***Postupy:*** Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných a nesúmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, modelovanie osi súmernosti; dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). ***Matematické praktiky:*** **Matematické reprezentácie** – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. **Matematické modelovanie** – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. **Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia** – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.

10.3.2 Informatika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	**Informatika**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	3. ročník 33 hodín ročne -1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	RNDr. A. Blaho, PhD., prof. RNDr. Ivan Kalaš, PhD.: Informatika s Emilom 3

Charakteristika predmetu

Informatika, informatické vzdelávanie má pripravovať žiakov na život v digitálnom svete. Je to systematický a konštruktivistický vzdelávací proces, ktorý učí žiakov, ako riešiť problémy a skúmať svet informatickými prostriedkami.

Vzdelávanie má prebiehať ako sociálna interakcia, poznávanie, spolupráca, komunikácia a riešenie problémov. Zároveň prináša prepojenie na iné predmety.

Rozvíja informatické činnosti akými sú napríklad objavovanie a zovšeobecňovanie vzťahov, zákonitostí a postupov, kvantitatívne i abstraktné uvažovanie a správna argumentácia. Integrácia informatických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých osobnostných vlastností, akými sú presnosť, vytrvalosť a kritické myslenie.

Cieľom informatického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej informatickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Rozvíjanie informatickej gramotnosti znamená osvojenie si informatického obsahu a informatických postupov, ktoré umožňujú riešiť problémy pomocou nástrojov informatiky. Osvojenie si informatického obsahu a informatických výkonov je prostriedkom na rozvoj informatickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Ciele vzdelávania pre 1.cyklus

1. Analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou.
2. Riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov.
3. Na intuitívnej úrovni skúmať a hodnotiť riešenie.
4. Zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom a grafikou.
5. Zoznámiť sa s elementárnou lineárnou a tabuľkovou reprezentáciou údajov.
6. Zoznámiť sa so základnou prácou s digitálnymi technológiami a aplikáciami.
7. Zoznámiť sa s digitálnym prostredím pre prácu s webovými stránkami.
8. Zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus *INFORMATIKA*		
		3.ročník
Výkonový štandard	**Žiak vie, dokáže**	**1. cieľ: Analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou.** • rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia, vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, • uvažovať o budúcom riešení.
		2. cieľ: Riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov. riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napríklad robot, korytnačka), vytvoriť program skladaním príkazov do postupnosti, • aplikovať elementárne pravidlá na riadenie vykonávateľa, doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracovaný program.
		3. cieľ: Na intuitívnej úrovni skúmať a hodnotiť riešenie. • interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s postupnosťou príkazov, • vyhľadať a opraviť chybu v zápise riešenia a vo výsledku po vykonaní postupnosti príkazov, • diskutovať o svojich riešeniach.
		4. cieľ: Zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom a grafikou. • použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a textov, • nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov a textov.
		5. cieľ: Zoznámiť sa s elementárnou lineárnou a tabuľkovou reprezentáciou údajov. • orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií, • organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov.
		6. cieľ: Zoznámiť sa so základnou prácou s digitálnymi technológiami a aplikáciami. pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni, • spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu, prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikácie.

		7. cieľ: Zoznámiť sa s digitálnym prostredím pre prácu s webovými stránkami. použiť nástroje na prezeranie webových stránok, získať informácie z webových stránok, vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, • diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, diskutovať o rizikách na internete.	
		8. cieľ: Zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť. • diskutovať o digitálnych technológiách a o ich využití pri učení sa, doma a na zábavu.	
Obsahový štandard	**Komponenty**	**3.ročník**	
	Programovanie	***Analýza problému***	***Pojmy:*** Príkaz, program ***Vzťahy:*** Pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne). ***Procesy:*** Idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia. ***Činnosti:*** Navrhovanie riešenia, vyjadrenie plánu riešenia ako postupnosti krokov. Riešenie problémov, v ktorých sa treba rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia. Riešenie problémov, v ktorých treba vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Diskusia o budúcom riešení.
		Konštrukcie jazyka	***Pojmy:*** Príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov., programovací jazyk ***Vzťahy:*** Priamy príkaz – akcia vykonávateľa, ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok. ***Procesy:*** Riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa, zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov. ***Činnosti:*** Riešenie problémov priamym riadením vykonávateľa (napríklad robot, korytnačka). Vytvorenie programu skladaním príkazov do postupnosti. Doplnenie, dokončenie, modifikovanie rozpracovaného programu.

		Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	***Pojmy:*** Krokovanie, chyba ***Vzťahy:*** Chyba ako zlý výsledok, chyba v postupnosti príkazov. ***Procesy:*** Krokovanie, rozpoznanie chyby. ***Činnosti:*** Interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s postupnosťou príkazov. Vyhľadanie a oprava chyby v zápise riešenia a vo výsledku po vykonaní postupnosti príkazov.

			Diskusia o vlastných riešeniach.
	Údaje	***Práca s údajmi rôznych typov***	***Pojmy:*** Oblasť, odsek. ***Vzťahy:*** Zvýraznenie textu, zarovnanie odseku, obrázok v texte. ***Procesy:*** Kreslenie základných útvarov, nastavenia grafických parametrov, opravovanie textu. ***Činnosti:*** Použitie konkrétnych nástrojov editora na tvorbu a úpravu obrázkov, textov. Hľadanie, odhalenie a oprava chyby pri úprave obrázkov a textov
		Údajové štruktúry	***Pojmy:*** Postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec. ***Vzťahy:*** Pozícia v postupnosti a v tabuľke. ***Procesy:*** Orientácia v jednoduchých štruktúrach ***Činnosti:*** Riešenie problémov, v ktorých treba vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií. Vytváranie jednoduchých štruktúr údajov podľa zadania. Manipulácia so štruktúrami údajov podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel.

	Technológie	***Hardvér a softvér***	***Pojmy:*** Aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha. ***Vzťahy:*** Ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu. ***Procesy:*** Ovládanie programov pohybom, klikaním a ťahaním, zadávanie jednoduchých textov. ***Činnosti:*** Práca so základným hardvérom na používateľskej úrovni (klávesnica, myš, obrazovka). Spustenie aplikácie na pracovnej ploche, ukončenie bežiacej aplikácie. Prihlásenie sa a odhlásenie sa z programu/aplikácie.
		Počítačové siete	***Pojmy:*** Webová stránka, prehliadač, vyhľadávač. ***Vzťahy:*** Adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok. ***Procesy:*** Orientácia na webovej stránke, vyhľadávanie textov a obrázkov na zadaných stránkach, bezpečné správania sa na internete. ***Činnosti:*** Použitie webového prehliadača na prezeranie webových stránok a vyhľadanie a získanie informácie na zadaných stránkach internetu. Diskusia o výsledkoch vyhľadávania.
		Digitálna spoločnosť	Diskusia o rizikách na internete. ***Pojmy:*** Digitálne technológie, digitálna spoločnosť , IKT ***Vzťahy:*** Digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma, v škole ***Procesy:*** Používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie. ***Činnosti:*** Diskusia o digitálnych technológiách a o ich využití pri učení sa, doma a na zábavu.

10.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

10.4.1 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	**Človek a spoločnosť**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	2. ročník 33 hodín ročne – 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	**2.ročník:** Rút Dobišová Adame: Prvouka pre druhákov. AITEC. **3.ročník:** Dudášová J., Mäsiar P., Muchová P.: Vlastiveda pre tretiakov – pracovná učebnica. AITEC.

Charakteristika predmetu

Cieľom predmetu je poznávať a skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci sa vedia orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
2. Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
3. Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
4. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
5. Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
6. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ
Človek a spoločnosť

1. **cieľ: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec**
2. **cieľ: S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine**
3. **cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí**
4. **cieľ: Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny**
5. **cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých – cieľ naplnený aj v predmete ETV**
6. **cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom – cieľ naplnený aj v predmete ETV**
7. **cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní – cieľ naplnený aj v predmete ETV**
8. **cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými – cieľ naplnený aj v predmete ETV**
9. **cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ – cieľ naplnený aj v predmete ETV**
10. **cieľ: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy – cieľ naplnený aj v predmete ETV**

Výkonový štandard: všetky komponenty		
	2.ročník	**3.ročník**
	Uviesť príklady vybraných prírodných, historických a kultúrnych prvkov v blízkom okolí. *Jednoducho opísať a určiť, na čo slúžia vybrané prírodné, historické alebo kultúrne prvky v okolí.* *Popisovať základné charakteristiky pozorovaných objektov, ako sú farba, tvar, veľkosť, pohyb, zvuky a pod.* *Pozorovať svoje okolie s cieľom získať informácie potrebné na riešenie jednoduchej zadanej úlohy.* *Stanoviť si cieľ, objekt alebo tému jednoduchého pozorovania na základe toho, čo chce zistiť / čo sa chce dozvedieť. Vecne odpovedať na otázky týkajúce sa určenej témy.* *Klásť vecné otázky týkajúce sa určenej témy v dvojici alebo v malej skupine.* *Požiadať o informáciu týkajúcu sa určenej témy pri práci v dvojici alebo v malej skupine.* *Popísať dianie na obrázku/fotografii/ilustrácii/videu.* *Využiť informácie získané z obrázkov, fotografií, ilustrácií a krátkych textov na zodpovedanie otázok.* *Odpovedať na jednoduché otázky k zobrazeniu na obrázku/fotografii/ilustrácii/videu.* ***Podieľať sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy podľa predpísaného postupu.(C2)***	***Mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.(C1)*** ***Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.(C2)*** *Rozlíšiť podstatné a nepodstatné informácie získané z pozorovania.* *Graficky alebo písomne zaznamenať informácie získané z jednoduchého pozorovania.* ***Viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme.(C2)*** *Poskytnúť informáciu týkajúcu sa určenej témy.* ***Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry.(C2)*** *Sformulovať jednoduchý predpoklad na základe obrazových zdrojov a textov (napr. čo môže byť mimo fotografie, čo by sa stalo keby..., ako bude príbeh pokračovať, čo je treba zmeniť, aby...?).* ***Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu.(C2)*** ***Čítať obsah jednoduchej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov.(C2)*** ***Riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.(C7)***

	Výkonový štandard: geografický komponent		
		2.ročník	**3.ročník**
		Pomenovať prvky a objekty vo svojom okolí. *Určiť polohu a vzdialenosť prvkov a objektov v okolí.* *Orientovať sa v miestnej krajine používaním pojmov.* *Identifikovať orientačné body v blízkom okolí.* *Samostatne používať pojmy označujúce polohu a smer.* *Správne reagovať na pokyn o smere pohybu.* *Správne opísať polohu zadaného prvku/objektu v blízkom okolí zo svojej pozície.* *Zostrojiť nákres triedy z vertikálnej polohy.* *Označiť polohu objektov v nákrese/pláne triedy s jeho otočením alebo pootočením.* *Identifikovať rôzne miesta, kam cestujú ľudia z jeho rodiny alebo blízkeho okolia, ako sú škola, práca, nákupy, návštevy úradov, lekárov, príbuzných alebo miesta výletov a dovoleniek.* *Opísať rôzne spôsoby cestovania, ako sú pešia chôdza, jazda na bicykli, autom, verejná doprava autobusom, električkou, vlakom, loďou alebo preprava lietadlom a vysvetliť, kedy a prečo sú viac a menej vhodné.* *Zhodnotiť jednoduché bezpečnostné aspekty cestovania, ako sú dodržiavanie pravidiel cestnej premávky alebo opatrenia na ochranu pred možnými rizikami.* ***Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a krajinou na príkladoch z miestnej krajiny.(C4)*** ***Opísať vplyv počasia na krajinu a život ľudí v priebehu dňa a roka.(C4)*** *Prejavovať starostlivosť o zachovávanie čistoty vo svojom okolí. Uviesť príklady dôležitosti vody v krajine a šetrného vzťahu k nej (pitie, umývanie, zavlažovanie).* *Jednoducho opísať dôvody ochrany prírody na príkladoch zo svojho okolia.*	***Používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine.(C1)*** ***Určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky.(C1)*** *Určiť polohu Slovenska na jednoduchej mape Európy.* *Pomenovať svetadiely na jednoduchej mape sveta alebo glóbuse.* *Identifikuje svetadiely na jednoduchej mape sveta alebo na glóbuse.* ***Orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov.(C2)*** *Správne opísať polohu zadaného prvku/objektu v blízkom okolí z pozície zadaného prvku/objektu.* *Opísať známu trasu k určitému cieľu pomocou orientačných bodov.* ***Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape.(C2)*** *Zostrojiť plán školy a časti obce (s vybranými prvkami, resp. prispôsobený štruktúre budov).* *Porovnať zostrojené plány s leteckou snímkou rôznych mierok.* *Nájsť cielené miesto podľa jednoduchej mapy.* ***Opísať kam, ako a prečo cestujú ľudia z rodiny alebo blízkeho okolia.(C3)*** *Určiť rozdiely v pravidelnosti cestovania za rôznym účelom (pravidelné – denné, týždenné / nepravidelné) zo života.* *Naplánovať jednoduchú cestu na základe poznatkov o cestovaní členov jeho rodiny alebo blízkeho okolia, zahrňujúc cieľ cesty, spôsob dopravy a dôvody cestovania.* ***Uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí.(C4)*** *Uviesť základné dôvody a spôsoby triedenia odpadu a riadiť sa nimi vo svojom bezprostrednom okolí (rodina, škola).* *Aktívne triediť odpad, šetriť energie a chrániť prírodu a životné prostredie vo svojom blízkom okolí.*

Obsahový štandard: geografický komponent		
Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí	***Pojmy:*** Miestna krajina, orientácia, poloha v priestore. ***Činnosti:*** Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí. Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore, dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.) Opis a zaznamenávanie cesty do školy alebo k inému objektu v obci a miestnej krajine. Spoznávanie prírodných a historických prvkov obce a jej okolia podľa miestnych daností (napríklad park, les, chránený strom, prírodná rezervácia, potok, rieka, rybník, vrch, kostol, socha, fontána, brána, hrad), vrátane posúdenia ich stavu (udržiavaný, neudržiavaný, bezpečný, nebezpečný a i.).	***Pojmy:*** Prírodné a historické prvky, turistické značenie. ***Činnosti:*** Určovanie relatívnej polohy v teréne alebo na mape (v pláne) a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov. Orientovanie sa podľa svetových strán v teréne. Využívanie turistického značenia pri plánovaní výletov a orientácii v teréne. Rozlišovanie pojmov podľa podmienok obce (napríklad dolina, údolie, vrch, pohorie, tiesňava, rovina, rieka, potok, jazero, rybník, breh, ostrov, les, pole, kameňolom, námestie, ulica). Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa – „Čo je za tým vrchom? Kam vedie táto cesta? Odkiaľ a kam tečie potok?" a pod.
Orientácia v pláne a na mape	***Pojmy:*** Plán, mapa, mapové znaky, legenda. ***Činnosti:*** Vyjadrovanie žiackych predstáv o priestorovom rozmiestnení objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu (vtáčej perspektívy) formou jednoduchých modelov alebo náčrtkov. Tvorba jednoduchého orientačného plánu (mapového náčrtku) obce alebo jej časti na základe leteckej snímky. Odhadovanie skutočnej vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy obce na mape Slovenska	***Pojmy:*** Grafická mierka, vzdialenosť, svetové strany, poloha na mape, letecká snímka, glóbus, svetadiely a oceány. ***Činnosti:*** Orientácia plánu a orientácia v pláne. Určovanie svetových strán na mape. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy Slovenska na mape Európy. Pomenovanie svetadielov a oceánov na glóbuse na jednoduchej mape sveta.

	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	***Pojmy:*** Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života. ***Činnosti:*** Posudzovanie vplyvu rôzneho prostredia na človeka – prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, nové a staré, čisté a znečistené, jednotné a rôznorodé. Pozorovanie počasia a jeho vplyvu na prírodu a ľudí počas dňa a roka spojené s grafickým zaznamenávaním oblačnosti a jednoduchým zápisom nameraných hodnôt teploty vzduchu. Identifikovanie dôvodu (za prácou, vzdelaním, službami, oddychom, poznaním, priateľmi), cieľa (blízka obec, okresné mesto, krajské mesto, zahraničie) a pravidelnosti (denne, týždenne, mesačne, ročne) cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách spolužiakov. Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci spojené s posúdením ich vplyvu na životné prostredie. Hľadanie rozdielov medzi mestom a vidieckou obcou na žiakom známych príkladoch. Uvažovanie nad výhodami a nevýhodami bývania vo veľkom meste, malom meste, vidieckej obci alebo satelite. Identifikovanie základných podobností a odlišností svojej obce (prírodné prostredie, architektúra, spôsob života) a vybranej obce zo zahraničia.	

Výkonový štandard: dejepisný komponent		
	2.ročník	**3.ročník**
	Orientovať sa v čase pomocou konvenčných prostriedkov určovania času.(C1) ***Rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok.(C3)***	**Porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.(C3)** **Prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu.(C3)**

Obsahový štandard: dejepisný komponent			
	Orientácia v čase	***Pojmy:*** Časová postupnosť, plánovanie času, kalendár. ***Činnosti:*** Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok). Tvorba vlastného kalendára jedného týždňa podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v mesiaci aktuálneho roka. Personalizácia cieľov, vytváranie priorít a ich zdôvodnenie, odlíšenie činností podľa osobnej dôležitosti (povinností, užitočných a oddychových aktivít). Tvorba časového harmonogramu dňa a týždňa.	***Pojmy:*** Časová postupnosť, plánovanie času, meranie času, kalendár. ***Činnosti:*** Zoraďovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra…). Tvorba vlastného kalendára jedného mesiaca podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v minulom minulého roku. Porovnanie a zdôvodnenie používania rôznych spôsobov merania času (rytmus dňa, prírody, konvenčné merače). Určovanie času na hodinách.
	Pozorovanie zmien v čase	***Pojmy:*** Rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy. ***Činnosti:*** Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka aj z pozície iného člena. Zostavovanie trojgeneračného rodostromu ako vizualizácie rodinných vzťahov. Pátranie po najstarších pamiatkach v obci, miestach pamäti (najstarší hrob na cintoríne, artefakty v rodine, historické budovy, pamätníky, staré stromy a pod.).	***Pojmy:*** Povesť, pamiatky. ***Činnosti:*** Prerozprávanie alebo stvárnenie príbehu (povesť, legenda) spojeného s obcou alebo jej okolím. Pozorovanie zmien v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov. Porovnávanie spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti (škola, hračky, práca a zamestnania, odev, obchod) na základe informácií získaných z rôznych prameňov.

Výkonový štandard: občiansky komponent		
Žiak vie, dokáže:	**2.ročník**	**3.ročník**
	Vysvetliť, za čo zodpovedá riaditeľ školy a starosta obce / miestnej časti alebo primátor mesta. Opísať účel úradov a služieb v obci. ***Ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny.(C3)*** *Uviesť príklady najstarších artefaktov (budov, pamiatok, prvkov, objektov a pod.) v obci.* *Rozlíšiť rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).* *Opísať rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).* *Identifikovať rôzne druhy médií (tlačené: publikácie, billboardy, plagáty a i., elektronické: televízia, rozhlas, DVD, USB, internet a i.).* *Zistiť, ktoré druhy médií sa používajú vo svojom okolí.* *Opísať predstavy o svojom budúcom povolaní.* *Uviesť príklady rôznych zamestnaní s náplňou činnosti.* *Uviesť príklady rôznych profesií participujúcich na výrobe vybraného produktu/poskytnutí služby.* *Zdôvodniť prečo pracujú príbuzní/blízki ľudia žiaka.* *Zdôvodniť výber svojho vysnívaného budúceho zamestnania/povolania (prečo chce byť tým, čím chce).* *Uviesť príklady tovarov s miestom ich kúpy. Vysvetliť rozdiel medzi tovarom a službou.*	***Stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite a obci.(C1)*** *Uviesť príklad aktivít, ktoré realizujú združenia občanov v obci.* *Identifikovať významné kultúrne a športové podujatia v obci alebo jej okolí.* ***Uskutočniť jednoduchý prieskum o názoroch na vybraný problém v škole alebo jej okolí.(C2)*** ***Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania.(C8) Posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.(C8)*** *Vysvetliť význam deľby práce na vybranom príklade.* *Identifikovať výhody a nevýhody zamestnaní/povolaní svojich príbuzných/blízkych ľudí.* ***Pomenovať rôzne zdroje informácií.(C9)*** *Uviesť jednoduché príklady situácii, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu.* *Popísať jednoduchý postup v situáciách, v ktorých potrebujem nájsť informáciu. .* *Zvažovať spoľahlivosť rôznych zdrojov informácií.* ***Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.(C9)*** *Na príklade vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopismi, televíziou a rozhlasom s tematickým zameraním.* *Uviesť príklady situácií potreby televízie a novín.* *Uviesť príklad média ako zdroja oznamov, správ, zábavy, reklamy.* ***Identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.(C9)***

Obsahový štandard: občiansky komponent			
	Poznávanie pravidiel vo svojom živote		Obsah bude naplnený v predmete Kruh komunity
	Život obce a vzťahy v komunite	***Pojmy:*** Obec, inštitúcie, sviatky, tradície, rozmanitosť. ***Činnosti:*** Identifikovanie významných inštitúcií a služieb v obci s posúdením ich funkcie pre život komunity podľa podmienok obce (napríklad obecný úrad, obchody, služby, kostol, pošta, policajná a hasičská stanica, lekáreň, ambulancia, železničná a autobusová stanica alebo zastávka, kultúrne a komunitné centrum, zberný dvor, útulok pre zvieratá, čistiareň odpadových vôd, výrobný podnik, poľnohospodárske družstvo). Rozlišovanie súkromného a verejného priestoru na konkrétnych príkladoch v obci a jej okolí. Identifikovanie významných kultúrnych a športových podujatí v obci a jej okolí. Oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávenia sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti. Spoznávanie rozmanitosti kultúrnych prejavov a preukazovanie citlivosti voči druhým v bezprostrednom okolí (triede, škole, susedstve, obci).	***Pojmy:*** Obec, inštitúcie, komunita, súkromný a verejný priestor, symboly. ***Činnosti:*** Zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru. Identifikovanie miest náboženského charakteru v obci a ich významu pre spoločenstvo veriacich. Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok (štátne a obecné symboly, symboly EÚ, logá).

	Zodpovedné hospodárenie	***Pojmy:*** Povolania, tovary a služby, cena, peniaze. ***Činnosti:*** Oboznamovanie sa s deľbou práce na konkrétnych príkladoch v komunite a v obci. Spoznávanie rôznych povolaní so základným opisom ich pracovnej náplne. Rozlíšenie ponuky tovarov a služieb v najbližšom okolí.	***Pojmy:*** Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, šetrenie. ***Činnosti:*** Odhad, zistenie a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb. Diskutovanie o potrebe starostlivosti o svoje, o zverené či zdieľané veci a statky.
		Osvojovanie si návykov smerujúcich k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím (predchádzanie vzniku odpadu a jeho separovanie, šetrenie spotreby vody a elektrickej energie).	
	Základy aktívneho občianstva	***Pojmy:*** Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. ***Činnosti:*** Identifikovanie činností, ktoré zlepšujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci a činností, ktoré sú pre prostredie a zdravie ľudí škodlivé. Realizácia jednoduchého prieskumu s cieľom identifikovať možnosti zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí. Identifikovanie konkrétnych potrieb solidarity v škole a okolí alebo doma a okolí (napr. vo vzťahu k novým spolužiakom z iných oblastí a krajín, k ľuďom so špeciálnymi a inými potrebami a znevýhodnením, k starším a chorým osobám). Riešenie modelových situácií (napr. koho a ako požiadať o pomoc, tiesňové linky).	***Pojmy:*** Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. ***Činnosti:*** Skúmanie vybraného problému v obci a jej okolí, ktorý je spôsobený nevhodnou činnosťou človeka (napr. nevhodné zaobchádzanie so zvieratami, vandalizmus, znečistenie verejných priestorov, nelegálna skládka, spaľovanie odpadu, parkovanie na chodníkoch, vizuálny smog).

	Základy práce s mediálnym obsahom	***Pojmy:*** Médiá ***Činnosti:*** Identifikovanie druhov médií a dôvody ich využívania (zdroj informácií a zábavy). Pomenovanie vplyvu reklamy na naše túžby a správanie	***Pojmy:*** Zdroje informácií, médiá, reklama. ***Činnosti:*** Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia informácií. Rozlišovanie fikcie a reality, zdrojov informácií (kniha, správy, youtube, televízia, rozprávka). Navrhovanie zásad veku primeraného využívania rôznych médií a neubližujúceho správania v online priestore voči iným. Odlíšenie pravdivej a nepravdivej (zavádzajúcej) informácie a pomenovanie jej dôsledkov na konkrétnych príkladoch.

Výkonový štandard: eticko-osobnostný komponent		
	2.ročník	**3. ročník**
	Uviesť príklad situácie stretnutia sa s klamstvom. *Identifikovať dôsledky šírenia nepravdy /klamstva.* *Vyjadriť svoje myšlienky a pocity iba na vyzvanie, zjednodušene a v uzavretých schémach (páči sa mi – nepáči sa mi, súhlasím – nesúhlasím).* *Jednoducho sformulovať svoje myšlienky a pocity bez reflexie ich dopadu na druhých (egocentrický prístup).* *Vyjadriť svoje myšlienky a pocity tak, že si všíma, ako pôsobia na druhých.* *Vhodne, slušne a zdvorilo reagovať na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej témy.* *Pomenovať emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).* *Pomenovať prejavy emócií (úsmev, plač, zaťaté päste, sčervenanie, pokoj, nepokoj a pod.).* *Vhodne a slušne verbálne vyjadriť svoje bežné emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).* *Vyjadriť svoje emócie v súlade s tým, čo aktuálne cíti.* *Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine.* *Opísať vonkajšie znaky, ktorými sa žiaci odlišujú (oblečenie, farba vlasov, farba očí).* *Opísať vonkajšie i vnútorné vlastnosti, ktorými sa ľudia odlišujú (výška, pohlavie, materinský jazyk, povahové vlastnosti).* *Opísať rozlišujúce znaky medzi spolužiakmi, kamarátmi, inými známymi ľuďmi.* *Pomenovať príbuzenské vzťahy (syn/dcéra, brat/sestra) resp. uviesť mená spolužiakov a opísať, čo kto zvyčajne robí.*	***Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých.(C5)*** ***Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.(C5)*** *Pomenovať svoju rolu v rodine či triede abstraktnejším pojmom (zabávač, vodca, mysliteľ, tichý pomocník, rebel, obranca slabších a pod.).* *Vyvodiť dôsledky svojej role v rodine a triede pre svoj ďalší rozvoj (výhody a nevýhody, zodpovednosť).* ***Pomenovať, čo ho spája s ostatnými.(C5)*** *Pomenovať nielen okolnosti skupiny a vzťahy v skupine, ale aj vyššie ľudské hodnoty (dodržiavame pravidlá, máme k sebe vzájomnú úctu, vieme sa otvorene porozprávať, povzbudzujeme sa navzájom, pomáhame druhým a pod.).* ***Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom).(C5)*** ***Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v okolí.(C5)*** ***Vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.(C6)*** *Opísať reakcie spolužiakov (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie svojich myšlienok a pocitov, vyplývajúcich z určenej témy.* *Opísať svoje reakcie (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej téme.* ***Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám a podporné.(C6)*** *Viesť jednoduchý dialóg na zistenie svojich aktuálnych emócií a aktuálnych emócií svojho spolužiaka.* *Primerane vyjadriť svoje emócie a zároveň ich regulovať tak, aby rešpektoval dohodnuté pravidlá komunikácie.*

	Okrem popisu príbuzenských vzťahov a typického konania členov rodiny alebo spolužiakov pomenovať aj ich osobné vlastnosti s opisom toho, ako sa prejavujú. *Opísať na príkladoch, aký má osobitý vzťah k jednotlivým členom rodiny, resp. k jednotlivým spolužiakom a ako sa prejavuje navonok.* *Pomenovať vonkajšie okolnosti vzájomného spojenia s ostatnými (sme spolužiaci, členovia jednej rodiny, kamaráti v ŠKD/krúžku a pod.).* *Pomenovať vzájomné vzťahy v skupine (je nám spolu dobre, sme zábavná partia, vzájomne si pomáhame, spolu sa staráme o kvety, chceme spolu vyhrať súťaž a pod.).* *Identifikovať možnosti zlepšenia života v triede/škole.* *V práci v skupine navrhnúť možné riešenia.* *Hlasovaním vybrať prezentované návrhy na zlepšenie života v triede/škole.* *Opísať svoje charakterové vlastnosti.* *Opísať svoje záľuby.* *Pomenovať a oceniť dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov. Pomenovať a oceniť svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.* *Identifikovať kladného hrdinu v príbehu.* *Vlastnými slovami opísať, čo hrdinské hrdina v príbehu vykonal.* *Vyjadriť svoj súhlas/nesúhlas s konaním rôznych postáv príbehu.* *Identifikovať koho vo svojom okolí považuje za hrdinu a prečo.*	*Autenticky vyjadriť svoje emócie s ohľadom na druhých tak, aby ich nezranil.* *Diskutovať v skupine o návrhoch regulácie emócií a prezentovať ich pred ostatnými.* ***Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.(C6)*** ***Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.(C7)*** *Opísať predstavy o svojom budúcom živote.* *Opísať svoju najväčšiu túžbu alebo sen.* ***Oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať.(C7)*** ***Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov.(C7)*** *Diskutovať v skupine o hlavných znakoch hrdinského konania.* *Identifikovať konkrétnu/fiktívnu osobu ako svoj vzor.* *Zdôvodniť výber konkrétnej/fiktívnej osoby ako svojho vzoru.* ***Uviesť príklad nepravdivej správy.(C9)*** *Navrhnúť možnosti overenia nepravdivej informácie.* *Potvrdiť pravdivosť/nepravdivosť uvedenej informácie jednoduchým argumentom.* ***Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.(C10)*** *Aplikovať návrhy na zlepšenie života v triede/škole.* *Vyhodnotiť výsledky zavedeného opatrenia (s odstupom času).*

Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent			
	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znak úcty	**Pojmy:** Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie,. **Činnosti:** Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.	**Pojmy:** Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. **Činnosti:** Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.
	Sebapoznávanie	**Pojmy:** Túžby, sny, osobné plány. **Činnosti:** Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní.	**Pojmy:** Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. **Činnosti:** Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými. Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.

	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	**Pojmy:** Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca. **Činnosti:** Identifikovanie jedinečných a zaujímavých čŕt druhého človeka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom.	**Pojmy:** Obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. **Činnosti:** Identifikovanie jedinečných a zaujímavých čŕt druhého človeka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.
	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	**Pojmy:** Domov, rodina, príbuzní a blízki. **Činnosti:** Zamýšľanie sa nad hodnotou domova. Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v rodine. Preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom a blízkym osobám. Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny.	**Pojmy:** Komunita, inšpiratívni ľudia. **Činnosti:** Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v komunite. Preukazovanie vďačnosti blízkym osobám a inšpiratívnym ľuďom. .
	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozerá	**Pojmy:** Čestnosť a pravdovravnosť, dobré vlastnosti. **Činnosti:** Rozpoznávanie dôsledkov pravdovravnosti a klamstva na život. Identifikovanie kladných vlastností hrdinu.	**Pojmy:** Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. **Činnosti:** Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom. Diskusia o vlastných vzoroch. Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov.

	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	**Pojmy:**	**Pojmy:** Emócie (hrdosť, súcit, dôvera, rozrušenie, a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch.

		Emócie (nadšenie, radosť, strach, hnev, prekvapenie a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. **Činnosti:** Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.	**Činnosti:** Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.
	Sebariadenie		***Pojmy:*** Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. ***Činnosti:*** Rozpoznávanie významu sebaovládania a sebariadenia – nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť. Určovanie priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.

10.4.2 Náboženská výchova - rímskokatolická

Vzdelávacia oblasť	**Človek a spoločnosť**
Vyučovací predmet	Náboženská výchova - rímskokatolícka
Škola	ZŠ Nábrežná 95, Nové Zámky
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	Sväté písmo, metodické materiály KPKC
Poznámky z RUP	

Charakteristika a ciele VO/predmetu (zo ŠVP)

Učebné osnovy tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Hlavný cieľom 1. cyklu je ***uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti***. Žiaci vnímajú jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vedia vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Poznajú dôležité etapy života Ježiša Krista, ktorého vnímajú ako Spasiteľa a ako priateľa a porovnávajú svoje správanie s Božími prikázaniami. Žiaci chápu modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom, vedia formulovať jednoduché modlitby, vnímajú chrám ako priestor modlitby, úcty a slávenia Bohoslužby.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

- pomenovať jedinečnosť človeka
- porozumieť základným otázkam kresťanskej viery v Boha
- poznávať a osvojiť si kresťanskú vieru v trojjediného Boha
- komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu
- opísať a pochopiť príbeh o Ježišovom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní
- prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna
- chápať Cirkev ako miestne spoločenstvo a porozumieť bohoslužbám primeraným spôsobom
- pomenovať základné pravidlá života a aplikovať vo svojom živote vzájomné odpustenie, pochopenie, porozumenie

Charakteristika vzdelávacej oblasti náboženskej výchovy/náboženstva

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa na našej škole vyučuje ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike, náboženská výchova/náboženstvo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi na Slovensku.

Ciele vyučovacieho predmetu náboženská výchova

Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosti sveta a života z pohľadu náboženstva a viery. Na náboženskej výchove žiak rozvíja svoju **náboženskú gramotnosť** a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu.

Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a religiozitou iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo a vyjadrovať a žiť svoju vlastnú religiozitu a osobnú vieru.

Prvý ročník: **Sme deťmi nebeského Otca**

Dieťa v škole začína novú etapu svojho života, ktorá je preň veľmi dôležitá. Dokáže žasnúť nad stvoreným svetom, teší sa zázrakom, ktoré môže objaviť v prírode. Cez prirodzenú rodinu a svet, v ktorom žije, postupne objavuje pravdy o Bohu Otcovi Stvoriteľovi. Spoznáva život Ježiša – Božieho Syna a vníma jeho výnimočnosť. Začína si uvedomovať základy kresťanskej viery a osvojuje si základné náboženské návyky a modlitby. Učí sa vnímať a konfrontovať biblické udalosti s udalosťami vo svojom živote. Vníma seba ako súčasť veľkej Božej rodiny. Učí sa myslieť aj na iných konaním dobrých skutkov podľa Ježišovho vzoru.

Druhý ročník: Počúvame radostnú zvesť

Žiak sa prehlbuje v poznávaní pravdy o Bohu na základe „počúvania“ radostnej zvesti. Cez biblické príbehy Starého i Nového zákona vníma záujem Boha o človeka a postupne si osvojuje základné prvky mravného konania. Žiak vníma, že patrí do Cirkvi a prehlbuje svoj vzťah s Bohom.

Tretí ročník: Náš život s Ježišom

Viera je odpoveďou na počuté Božie slovo. Je to Boží dar. Žiak postupne prechádza od viery prirodzenej k viere nadprirodzenej. Učí sa konfrontovať svoje postoje s Božími prikázaniami a kriticky prehodnocuje svoje správanie. Vyučovanie náboženstva v 3. ročníku dopĺňa prípravu k prijatiu sviatosti zmierenia a Eucharistie, je s ňou prepojené a pomáha k celkovej príprave k sviatostnému životu detí.

Charakteristika komponentov a tematických celkov vo vzdelávacej oblasti

Vzdelávací predmet rímskokatolícka náboženská výchova/náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované **v 5 komponentoch:**

- komponent **Boh a človek** reflektuje predovšetkým otázky o zmysle života a o Bohu a oboznamuje so základnými prejavmi viery a náboženstva;
- komponent **Ježiš Kristus** umožňuje žiakom poznať blahozvesť o živote a

účinkovaní Ježiša Krista a vytvoriť si k nemu osobný vzťah;

- komponent **Sväté Písmo** otvára žiakom prístup k pochopeniu Božieho slova v biblických textoch,
- komponent **Cirkev a sviatosti** pozýva ku stretnutiu s kresťanmi v cirkvi a v spoločenstve, predstavuje univerzálnosť cirkvi i jej spásonosné poslanie poskytovať vo sviatostiach znaky spásy pre každého veriaceho človeka;
- komponent **Kresťanský život** ponúka žiakom priestor zaoberať sa konkrétnymi formami osobného i spoločného prežívania viery, poskytuje kritériá pre etické a morálne konanie a správanie sa človeka, motivuje k zodpovednému angažovaniu sa.

Obsahové komponenty sa v každom ročníku a cykle konkretizujú prostredníctvom tematických celkov, ktoré sú špecifikované cez **obsahové štandardy**. Základné tematické celky nie sú predkladané ako názvy vyučovacích hodín, ale cez vymedzenie obsahu sa môžu stať témami konkrétnych vyučovacích hodín, pričom je dôležité mať na zreteli, že výučba by mala mať tak zorganizovanú štruktúru, aby umožnila kumulatívne a systematicky prepojené náboženské učenie. Skôr teda chápeme tematické celky ako „vzdelávacie línie“, ktoré sa špirálovito a rôznou intenzitou rozvíjajú vo výchovno-vzdelávacom procese a orientujú sa na výkonový štandard žiaka.

Prierezové témy

Osobný a sociálny rozvoj (OSR), enviromentálna výchova (ENV), mediálna výchova MDV, multikultúrna výchova (MDV), ochrana života a zdravia (OZO), tvorba projektu a prezentačné zručnosti (TBZ), regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra (RGV), finančná gramotnosť (FIG). Prierezové témy sú priamo zapracované v obsahu a cieľoch predmetu.

Hodnotenie predmetu

Vo výchovných predmetoch budú žiaci priebežne hodnotení s prihliadnutím na vzťah k predmetu, tvorivosť, motiváciu a snahu. Pri priebežnom hodnotení vo všetkých vzdelávacích oblastiach sa môžu využívať motivačné pečiatky, nálepky aj slovné pochvaly. Počas školského roka sa bude tvoriť portfólio žiaka, zložené z prác žiakov z jednotlivých vzdelávacích oblastí. Pri celkovom hodnotení žiaka sa budú zohľadňovať aj nasledujúce kritériá:

- príprava na vyučovanie,
- práca na hodine (aktivita, pozornosť, samostatnosť, tvorivosť, vypracovanie úloh v PZ),
- spolupráca so spolužiakmi pri skupinovej práci, pomoc spolužiakom,
- celkové správanie žiaka na hodinách,
- kultivovanosť vyjadrenia,
- rešpektovanie pokynov na prácu.

Vo všetkých vzdelávacích oblastiach budú žiaci priebežne učiteľom hodnotení **formatívne.** počas vyučovania, na záver hodiny, na konci tematického celku i počas školského roka. Formatívne hodnotenie sa bude využívať nielen na sebahodnotenie, ale i na vzájomné hodnotenie žiak-žiak; učiteľ-žiak a žiak učiteľ.

Nástroje formatívneho hodnotenia
- Spätnoväzbové hodnotenie, slovné hodnotenie - Checklist - sebahodnotiaca karta žiaka - Predikčná karta - Portfólio žiaka - Rovesnícke hodnotenie - Hodnotenie učiteľom - Semafor

Ku každému tematickému celku budú vytvorené sebahodnotiace listy pre žiaka, ktorými bude žiak kriteriálne hodnotiť aktuálnu úroveň svojho procesu učenia sa. Kritériá v sebahodnotiacom liste budú vychádzať z edukačných cieľov. Žiak označuje úroveň dosiahnutia daného kritéria v aktuálnom čase, sleduje svoj priebeh učenia sa a odkrýva oblasti, v ktorých sa môže zlepšovať.

Príkladmi sebahodnotenia môžu byť:

- **Symboly** – napr. pohyby rúk, smajlíci, semafor, značka, ktorá vystihuje ich výkon;
- **Zdôvodnenie** - odpoveď na otázku;
- **Modelovanie** - učiteľ žiakom predvedie spôsob sebahodnotenia, následne žiaci kopírujú model hodnotenia,
- **Hodnotiaci komunikatívny kruh** - žiaci sa podelia so svojimi pocitmi, hodnotia svoju prácu,
- **Sebahodnotiace listy** - záznamy, ciele, priebežnej práci a dosiahnutých výsledkoch

Sebahodnotenie – príklady

Práca sa mi podarila. Správne a bez pomoci som vyriešil zadanú úlohu.

Úlohu som vyriešil. Občas som sa pomýlil.

Nepodarilo sa mi vyriešiť úlohu. Nie som so svojou prácou spokojný/á

Žiaci budú taktiež súhrnne hodnotení 2- krát ročne popisnou formou (polročné a záverečné hodnotenie).

Na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka sa uvádza jedna z možností v zmysle zákona 245/2008 Z. z. :

a) **„aktívne absolvoval“,** ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval,
b) **„absolvoval“,** ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval,
c) **„neabsolvoval“**, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval.

Zákonní zástupcovia budú informovaní prostredníctvom Edupage.

Učebné osnovy NBV rímskokatolícke pre 1.cyklus (1.-3. ročník)

Človek a spoločnosť : Náboženská výchova			
Komponent č. 1: BOH a ČLOVEK			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník

Výkonový štandard	**Žiak vie, dokáže:** -	spoznáva Boha Otca cez udalosti stvorenia, pozoruje svet okolo seba a vie ho rôznym spôsobom opísať osvojuje si základné kresťanské modlitby vníma pôstne obdobie, vníma potrebu zriekania si uvedomuje, že na tomto svete nie je sám, má rodinu a kamarátov dokáže jednoduchými slovami ďakovať za svoj život a rodinu,	vymenuje spôsoby komunikácie človeka s Bohom jednoducho vysvetlí, odkiaľ sa vzal na svete hriech vie prerozprávať, ako sa Boh prihováral Abrahámovi, Mojžišovi a vyvolenému národu, informatívne pozná Desatoro.	vníma vieru ako súčasť života človeka uvedie príklad viery prirodzenej a nadprirodzenej spoznáva príbehy biblických postáv, ktoré sú pre neho vzorom viery v Boha a vie ich reprodukovať vyjadruje svoju vieru prostredníctvom modlitby Verím v Boha a vie ju naspamäť oboznamuje sa so sviatosťami, a vie ich vymenovať pozná priebeh krstu, pozná symboly

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		***1. Sme deti Otca*** 1.1 Ja a moja rodina, škola 1.2 Svet, v ktorom žijem 1.3 Boh je stvoriteľ 1.4 Boh je Otec 1.5 Oslavujem Otca 1.6 Som jedinečné Božie stvorenie 1.7 Rozprávam sa so svojím nebeským Otcom 1.8 Boh mi dáva pomocníka 1.9 Boh nás učí rozdávať láska	***1. Počúvame Boha Otca*** 1.1 Boh hovorí rozličným spôsobom 1.2 Boh k nám hovorí cez Sv. písmo 1.3 Stvorenie človeka 1.4 Prví ľudia neposlúchli Boh 1.5 Povolanie Abraháma 1.6 Boh oslovuje Mojžiša 1.7 Pravidlá pre lepší život	***1. Moja viera v Boha*** 1.1 Potrebujem vieru? 1.2 V akého Boha verím? 1.3 Vzory viery 1.4 Vyznanie viery 1.5 Sedem sviatostí 1.6 Som Božie dieťa - krst

Človek a spoločnosť : Náboženská výchova				
Komponent č. 2 : JEŽIŠ KRISTUS				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Výkonový štandard	**Žiak vie, dokáže:** -	• osvojovať si biblické príbehy Ježišovho narodenia, smrti a zmŕtvychvstania a vie ich rôznym spôsobom opísať/nakresliť/vyjadriť • objavovať výnimočnosť Ježiša- Božieho Syna prostredníctvom zázrakov, ktoré konal • vymenuje aspoň tri Ježišove zázraky • formovať si návyk pravidelnej modlitby , vie spamäti modlitbu Zdravas Mária	• Žiak si uvedomuje , že Ježiš nebol obyčajný človek, osvojuje si a jednoducho reprodukuje biblické príbehy o Ježišovom živote- • zvestovaní, narodení, • Jánovi Krstiteľovi, • o verejnom učinkovaní Pána Ježiša dobre pozná aspoň tri podobenstvá, vie ich jednoducho popísať a svojimi slovami vysvetliť.	• vníma prítomnosť zla a hriechu vo svete i vo svojom živote, • jednoducho vysvetlí, čo je hriech a vie popísať rozdiel medzi ľahkým a ťažkým hriechom, • reprodukuje podobenstvo o márnotratnom synovi, prostredníctvom ktorého spoznáva, že Boh je milosrdný Otec, • osvojuje si priebeh sviatosti zmierenia, • vyjadrí ľútosť nad svojimi hriechmi, • konfrontuje a prehodnocuje svoje správanie pri spytovaní svedomia, • je ochotný odpustiť

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		*Spoznávame Ježiša* 1.1 Advent 1.2 Narodenie Ježiša 1.3 Traja mudrci 1.4 Modlím sa k Bohorodičke – Panne Márii 1.5 Ježišovo detstvo 1.6 Ježišove zázraky 1.7 Ježiš uzdravuje 1.8 Ježiš kriesi mŕtvych 1.9 Ježiš za nás trpel 1.10 Pôst 1.11 Veľká noc – z´mrtvychvstanie	*Ježiš prináša radostnú zvesť* 1.1 Očakávanie Mesiáša 1.2 Zvestovanie 1.3 Stretnutie Márie a Alžbety 1.4 Narodenie Mesiáša 1.5 Ježišov krst v Jordáne 1.6 Galilejskí rybári 1.7 Ježišove podobenstvá	*Boh vedie svoj ľud* 1.1 Vyvolený národ dôveruje Bohu 1.2 Boh zachraňuje svoj ľud 1.3 Boh nám dáva prikázania 1.4 Pravidlá pre život s Bohom 1.5 Ježiš napĺňa zákon 1.6 Náš život podľa prikázaní
Človek a spoločnosť : Náboženská výchova				
Komponent 4: Cirkev a sviatosti				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Výkonový štandard	**Žiak vie, dokáže**	• vníma, že na svete nie je sám, okrem svojej rodiny patrí i do Božej rodiny – Cirkvi, • porovnáva svoju rodinu s Božou rodinou, do ktorej taktiež patrí, • popíše kostol, do ktorého chodí a vymenuje jeho hlavné prvky, • porozpráva, ako slávi nedeľu so svojou rodinou. vníma, že Srdce Ježiša je naplnené láskou k nemu aj ku každému človeku našej farnosti a vždy čaká na stretnutie s nami •	• uvažuje a zdôvodní, v čom môže byť Ježiš pre neho vzorom, • na základe biblických príbehov vysvetlí, prečo ľudia Ježiša nasledovali alebo ho odmietali, • pozná Zlaté pravidlo, • vie uviesť príklady, kedy koná a kedy nekoná podľa Zlatého pravidla, • porovnáva svoje konanie s konaním Ježiša a Zlatým	• jednoducho vysvetlí, čo je hriech a vie popísať rozdiel medzi ľahkým a ťažkým hriechom • reprodukuje podobenstvo o márnotratnom synovi, prostredníctvom ktorého spoznáva, že Boh je milosrdný Otec • osvojuje si priebeh sviatosti zmierenia • reprodukuje zázraky, jednoducho vysvetlí ich význam vyjadrí ľútosť nad svojimi hriechmi • konfrontuje a prehodnocuje svoje

			pravidlom, • aplikuje Zlaté pravidlo do svojho života a prejaví pozornosť voči svojim spolužiakom.	správanie pri spytovaní svedomia, • je ochotný v konfliktných situáciách odpustiť tým, ktorí mu ublížili • vie vymenovať časti sv. zmierenia, chce pristupovať k sviatosti zmierenia
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Obsahový štandard		*. Žijeme v Božej rodine* 1.1 Božia rodina Cirkev 1.2 Nedeľa – deň Pána 1.3 Kostol - dom nielen pre anjelov 1.4 Patrón našej farnosti	*Prijímame radostnú zvesť* a) Ježiš je môj vzor b) Prinášam ovocie c) Boháč a Lazár d) Žijem ako kresťan e) Dom na skale f) Pozvanie na hostinu	*Ježiš ponúka odpustenie* a) Hriech – neposlušnosť voči Bohu b) Márnotratný syn – milosrdenstvo c) Ježiš odpúšťa hriechy d) Vzájomné odpustenie e) Sviatosť zmierenia f) Posledná večera g) Eucharistia – pokrm pre dušu h) Svätá omša

Komponent 5: Kresťanský život				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Výkonový štandard	**Žiak vie, dokáže**	- reprodukuje príbeh o milosrdnom Samaritánovi - rozvíja svoju vnímavosť pre potreby blížneho a všíma si, kto v jeho okolí potrebuje pomoc, - spoznáva a osvojuje si životné príbehy Panny Márie a svätých a uvedie príklad, v čom ich môže napodobňovať, - uvažuje, aký dobrý skutok z lásky by mohol vykonať vo svojej rodine, triede, okolí, ktorým napodobní milosrdného Samaritána, - napíše si predsavzatie, kedy a ako sa chce stretávať s Ježišom počas prázdnin.	- pozná príbeh Ježišovho utrpenia, smrti, zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia, - vie porozprávať, kedy vznikla Cirkev a kto do nej patrí, - formuje návyk modlitby - rozhovoru s Bohom, vie naspamäť modlitbu Otče náš, - vlastnými slovami sformuluje jednoduchú modlitbu vďaky, - slávi nedeľu ako osobitný deň spolu s rodinou a v cirkevnom spoločenstve.	- si osvojuje biblické príbehy o hostine a vie ich reprodukovať - chápe spojitosť medzi Poslednou večerou, obetou na kríži a svätou omšou - vysvetlí rozdiel medzi obyčajným chlebom a Eucharistiou - pozná a vymenuje základné časti svätej omše - si vytvára návyk pravidelného stretávania sa s Ježišom v modlitbe, pri svätej omši, vo svätom prijímaní i vo sviatosti zmierenia

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		*Učíme sa od Ježiša* 1.1 Chcem konať dobro 1.2 Chcem byť ako Ježiš 1.3 Mária – naša Matka 1.4 Svätí – Boží priatelia	. *V Cirkvi žijeme radostnú zvesť* a) Ježiša chcú zabiť b) Utrpenie Pána Ježiša c) Zmŕtvychvstanie d) Ježiš odchádza do neba e) Turíce f) Apoštoli pokračujú v diele g) Cirkev Božia rodina h) Patrím do Cirkvi – môj krst i) Modliť sa ako Ježiš j) Modlitba	*Ježiš - Chlieb života* a) Ježiš a Zachej b) Zázrak rozmnoženia chleba c) Ježišova obeta d) Zmierenie s Otcom e) Ježiš uzdravuje f) Farizej a mýtnik g) Na ceste s Ježišom h) Nedeľa – deň s Pánom i) S Ježišom každý deň j) Prisľúbenia Božského Srdca

10.4.3 Etická výchova

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	**Etická výchova**
Škola	Základná škola 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín rožne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Cieľom etickej výchovy je rozvíjať u žiakov medziľudské vzťahy, schopnosť spolupráce a komunikácie. Žiakov učí dodržiavaniu pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými. Žiaci vnímajú jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Rešpektujú základné pravidlá spolunažívania a komunikácie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
2. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
3. Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
4. Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými.

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

	Učebné osnovy pre 1.cyklus ***ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ*** ***Etická výchova***		
Výkonový štandard	**1. cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých**		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Opísať vonkajšie znaky, ktorými sa žiaci odlišujú (oblečenie, farba vlasov, farba očí). *Opísať vonkajšie i vnútorné vlastnosti, ktorými sa ľudia odlišujú (výška, pohlavie, materinský jazyk, povahové vlastnosti).* *Pomenovať príbuzenské vzťahy (syn/dcéra, brat/sestra) resp. uviesť mená spolužiakov a opísať, čo kto zvyčajne robí.* *Pomenovať vonkajšie okolnosti vzájomného spojenia s ostatnými (sme spolužiaci, členovia jednej rodiny, kamaráti v ŠKD/krúžku a pod.).* *Všimnúť si, že spolužiaci či iní ľudia, potrebujú s niečím pomôcť, poznať a popísať ich potrebu.*	*Opísať rozlišujúce znaky medzi spolužiakmi, kamarátmi, inými známymi ľuďmi.* *Okrem popisu príbuzenských vzťahov a typického konania členov rodiny alebo spolužiakov pomenovať aj ich osobné vlastnosti s opisom toho, ako sa prejavujú.* *Opísať na príkladoch, aký má osobitý vzťah k jednotlivým členom rodiny, resp. k jednotlivým spolužiakom a ako sa prejavuje navonok.* *Pomenovať vzájomné vzťahy v skupine (je nám spolu dobre, sme zábavná partia, vzájomne si pomáhame, spolu sa staráme o kvety, chceme spolu vyhrať súťaž a pod.).* *Vhodne ponúknuť pomoc, primeranú veku a schopnostiam, vybratému spolužiakovi alebo človeku v blízkom okolí.*	***Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých.*** ***Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.*** *Pomenovať svoju rolu v rodine či triede abstraktnejším pojmom (zabávač, vodca, mysliteľ, tichý pomocník, rebel, obranca slabších a pod.).* *Vyvodiť dôsledky svojej role v rodine a triede pre svoj ďalší rozvoj (výhody a nevýhody, zodpovednosť).* ***Pomenovať, čo ho spája s ostatnými.*** *Pomenovať nielen okolnosti skupiny a vzťahy v skupine, ale aj vyššie ľudské hodnoty (dodržiavame pravidlá, máme k sebe vzájomnú úctu, vieme sa otvorene porozprávať, povzbudzujeme sa navzájom, pomáhame druhým a pod.).* ***Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom).*** ***Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.***

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

	2. cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Slušne komunikovať na úrovni mechanicky naučených pozdravov, a v prípade, že je k tomu donútený okolnosťami (autoritou učiteľa, očakávaním odmeny). *Slušne komunikovať a byť zdvorilý bežne a spontánne, ale bez hlbšieho významu medziľudského vzťahu (napr. „lebo sa to má“, „lebo také sú pravidlá“).* *Vyjadriť svoje myšlienky a pocity iba na vyzvanie, zjednodušene a v uzavretých schémach (páči sa mi – nepáči sa mi, súhlasím – nesúhlasím).* *Jednoducho sformulovať svoje myšlienky a pocity bez reflexie ich dopadu na druhých (egocentrický prístup).* *Pomenovať emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).* *Pomenovať prejavy emócií (úsmev, plač, zaťaté päste, sčervenanie, pokoj, nepokoj a pod.).* *Vypočuť si názory druhých bez preukázania záujmu o ich zdôvodnenia a motivácie.* *Aktívne počúvať vysvetlenie názoru druhých so snahou porozumieť ich zdôvodneniam.* *Prejaviť záujem pri načúvaní názorom druhých a vyjadriť im rešpekt, s úctou vysloviť svoj súhlas alebo nesúhlas.* *Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine.*	*Prejavovať záujem o zdvorilú komunikáciu kvôli budovaniu dobrých vzťahov s druhými. Zdvorilo komunikovať a prejavovať tak osobný záujem o druhých okrem slušného správania klásť otázky, aktívne počúvať, vyjadrovať rešpekt a uznanie.* *Vyjadriť svoje myšlienky a pocity tak, že si všíma, ako pôsobia na druhých.* *Vhodne, slušne a zdvorilo reagovať na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej témy.* *Vhodne a slušne verbálne vyjadriť svoje bežné emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).* *Vyjadriť svoje emócie v súlade s tým, čo aktuálne cíti.* *Zvážiť názory spolužiakov k určenej téme ako príležitosť na vylepšenie svojho názoru.* *Aktívne rozvíjať vzťahy v komunite.*	***Používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu.*** *Slušne a zdvorilo poskytnúť spätnú väzbu na nevhodné správanie spolužiaka. 6. Slušne a zdvorilo sa ospravedlniť za svoje nevhodné správanie.* ***Vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.*** *Opísať reakcie spolužiakov (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie svojich myšlienok a pocitov, vyplývajúcich z určenej témy.* *Opísať svoje reakcie (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej téme.* ***Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám a podporné.*** *Viesť jednoduchý dialóg na zistenie svojich aktuálnych emócií a aktuálnych emócií svojho spolužiaka.* *Primerane vyjadriť svoje emócie a zároveň ich regulovať tak, aby rešpektoval dohodnuté pravidlá komunikácie.* *Autenticky vyjadriť svoje emócie s ohľadom na druhých tak, aby ich nezranil.* ***Vypočuť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania.*** ***Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.***

3. cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní		
1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Opísať svoje charakterové vlastnosti. *Opísať svoje záľuby.* *Pomenovať svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.* *Pomenovať dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov.* *Opísať svoje typické správanie sa v triede.* *Opísať typické správanie sa ľubovoľného spolužiaka. Porozumieť významu slov: nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné, príjemné konanie.* *Na príklade príbehu z bežného života pričleniť úkonom hlavnej postavy uvedené vlastnosti konania: konanie nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné, príjemné.*	*Opísať predstavy o svojom budúcom povolaní.* *Pomenovať a oceniť dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov.* *Pomenovať a oceniť svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.* *Identifikovať kladného hrdinu v príbehu.* *Vlastnými slovami opísať, čo hrdinské hrdina v príbehu vykonal.* *Vyjadriť svoj súhlas/nesúhlas s konaním rôznych postáv príbehu.* *Identifikovať koho vo svojom okolí považuje za hrdinu a prečo.* *Identifikovať príčiny/dôvody svojho typického správania sa v triede.* *Identifikovať dôsledky svojho typického správania sa v triede* *Zrevidovať vlastný bežný deň a identifikovať v ňom úkony, ktoré sú nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné, príjemné..*	***Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.*** *Opísať predstavy o svojom budúcom živote.* *Opísať svoju najväčšiu túžbu alebo sen.* ***Oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať.*** ***Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov.*** *Diskutovať v skupine o hlavných znakoch hrdinského konania. Identifikovať konkrétnu/fiktívnu osobu ako svoj vzor. Zdôvodniť výber konkrétnej/fiktívnej osoby ako svojho vzoru.* ***Pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer. Riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.***

4. cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými		
1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Vymenovať pravidlá platné v triede. *Navrhnúť pravidlo vzhľadom na situáciu v triede.* *Uviesť príklad sankcie za nedodržiavanie pravidiel v triede a škole.* *Uviesť príklady povinnosti ako člena rodiny/komunity.* *Uviesť príklady povinností ako žiaka školy.* *Uviesť dôsledky neplnenia si svojich povinností.*	*Identifikovať dôsledky porušenia základných pravidiel školského poriadku na život žiaka a na život školy.* *Rozlíšiť svoje práva a povinnosti.* *Uviesť príklady pravidiel, ktoré pozná z rôznych situácií.* *Uviesť príklady rôznych zamestnaní s náplňou činnosti.*	***Spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole.*** *Ilustrovať na vybranom pravidle školy efektívnosť jeho dodržiavania.* *Dodržiavať spoločným hlasovaním prijaté triedne pravidlá.* ***Uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách.*** ***Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania.***
	Uviesť príklady rôznych profesií participujúcich na výrobe vybraného produktu/poskytnutí služby. *Zdôvodniť prečo pracujú príbuzní/blízki ľudia žiaka.* *Zdôvodniť výber svojho vysnívaného budúceho zamestnania/povolania (prečo chce byť tým, čím chce).*	*Vysvetliť význam deľby práce na vybranom príklade.* *Identifikovať výhody a nevýhody zamestnaní/povolaní svojich príbuzných/blízkych ľudí.*

5. cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ		
1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
Uviesť jednoduché príklady situácii, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu.	*Rozlíšiť rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).* *Opísať rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).* *Identifikovať rôzne druhy médií (tlačené: publikácie, billboardy, plagáty a i., elektronické: televízia, rozhlas, DVD, USB, internet a i.).* *Zistiť, ktoré druhy médií sa používajú vo svojom okolí.* *Uviesť príklad situácie stretnutia sa s klamstvom.* *Identifikovať dôsledky šírenia nepravdy /klamstva* *Spolupracovať v skupine na tvorbe reklamy (obrazovej, slovnej, hranej, zvukovej) na udalosť, službu, produkt..*	***Pomenovať rôzne zdroje informácií.*** *Uviesť jednoduché príklady situácii, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu.* *Popísať jednoduchý postup v situáciách, v ktorých potrebujem nájsť informáciu. .* *Zvažovať spoľahlivosť rôznych zdrojov informácií.* ***Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.*** *Na príklade vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopismi, televíziou a rozhlasom s tematickým zameraním.* *Uviesť príklady situácií potreby televízie a novín. Uviesť príklad média ako zdroja oznamov, správ, zábavy, reklamy.* ***Uviesť príklad nepravdivej správy.*** *Navrhnúť možnosti overenia nepravdivej informácie.* *Potvrdiť pravdivosť/nepravdivosť uvedenej informácie jednoduchým argumentom.* ***Identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.***

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

	6. cieľ: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy		
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
	Identifikovať možnosti zlepšenia života v triede/škole. V práci v skupine navrhnúť možné riešenia.	*Hlasovaním vybrať prezentované návrhy na zlepšenie života v triede/škole.*	***Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.*** *Aplikovať návrhy na zlepšenie života v triede/škole. Vyhodnotiť výsledky zavedeného opatrenia (s odstupom času).*
Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	***Pojmy:*** Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. ***Činnosti:*** Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie vo vzťahu k spolužiakom, vyjadrenie úcty k učiteľom a zamestnancom školy (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov / oboznámenie sa s pojmami/ Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách v triede, škole. Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie počas vyučovania.	***Pojmy:*** Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. ***Činnosti:*** Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie vo vzťahu k blízkej a vzdialenejšej rodine. Vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu k starým rodičom (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov /aktívne používanie pojmov/ Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách blízkeho a vzdialeného prostredia. Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie v rôznych životných situáciách.	***Pojmy:*** Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. ***Činnosti:*** Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie v spoločnosti na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov / automatizácia Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách v spoločnosti.

	Sebapoznávanie	***Pojmy:*** Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. ***Činnosti:*** Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností vo vzťahu k spolužiakom, učiteľom. Rozprávanie o vlastných záľubách. Vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.	***Pojmy:*** Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. ***Činnosti:*** Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností v bežnom živote. Rozvíjanie a využitie svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní vo vzťahu k spoločnosti. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote. Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.	***Pojmy:*** Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. ***Činnosti:*** Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností v rôznych životných situáciách. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými.

	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	***Pojmy:*** Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca. ***Činnosti:*** Identifikovanie jedinečných a zaujímavých čŕt spolužiaka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce.	***Pojmy:*** Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania. ***Činnosti:*** Identifikovanie jedinečných a zaujímavých čŕt členov rodiny. Vedieť pomenovať, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Vnímanie rodinných vzťahov ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce.	***Pojmy:*** Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. ***Činnosti:*** Identifikovanie jedinečných a zaujímavých čŕt druhého človeka. Vnímanie spolužitia ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých.

		Obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	Tvorivé oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania v bežnom živote.

	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	***Pojmy:*** Emócie (nadšenie, radosť, dôvera, strach, hnev), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií. ***Činnosti:*** Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, radosti, hnevu. Zvládanie prejavov vlastných emócií.	***Pojmy:*** Emócie (súcit, strach, hnev, prekvapenie), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie v rodine. ***Činnosti:*** Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu. Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické.	***Pojmy:*** Emócie, vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. ***Činnosti:*** Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu, znechutenia. Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické a zároveň neranili druhých.
	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozerá	***Pojmy:*** Čestnosť a pravdovravnosť, dobré vlastnosti. ***Činnosti:*** Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z rozprávkových príbehov. Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv.	***Pojmy:*** Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. ***Činnosti:*** Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo zo seriálov a filmov. Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami.	***Pojmy:*** Čestnosť a pravdovravnosť, odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. ***Činnosti:*** Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo z dejín, literatúry, seriálov alebo filmov.

		Diskutovanie o rozprávkových hrdinoch.	Diskutovanie o detských hrdinoch z filmov a seriálov. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s klamstvom.	Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami váhajú a k akým dôsledkom ich rozhodnutia vedú. Diskutovanie o detských hrdinoch. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s nečestným správaním.
	Sebariadenie	***Pojmy:*** Túžby, potreby, sebaovládanie. ***Činnosti:*** Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám.	***Pojmy:*** Túžby, rebríček hodnôt, osobné ciele. ***Činnosti:*** Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.	***Pojmy:*** Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. ***Činnosti:*** Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.
	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	***Pojmy:*** Komunita, inšpiratívni ľudia. ***Činnosti:*** Oceňovanie hodnôt spojených s komunitou triedy a školy (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie rôznych životných situácií detí. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v komunite a ich bližšie poznávanie.	***Pojmy:*** Domov, rodina, príbuzní a blízki. ***Činnosti:*** Oceňovanie hodnôt spojených s rodinou (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie variability rôznych životných situácií rodín. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v rodine a ich bližšie spoznávanie.	***Pojmy:*** Inšpiratívni ľudia. ***Činnosti:*** Oceňovanie hodnôt spojených s blízkymi osobami (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie variability rôznych životných situácií detí. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v spoločnosti a ich bližšie spoznávanie.

10.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

10.5.1 Učíme sa pre život

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Vyučovací predmet	Učíme sa pre život
Škola (názov, adresa)	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Základnými stavebnými prvkami predmetu sú komponenty: život v komunite, rozvoj jemnej motoriky rúk a prstov, poskytnutie prvej pomoci, Enviropoznávanie a finančná gramtnosť. Všetky komponenty sú zamerané na nadobudnutie zručností pre reálny život, s ktorým sa žiaci denno- denne konfrontujú a stretávajú. Život v komunite je zameraný na rozvoj medziľudských vzťahov v triede. Rozvoj jemnej motoriky rúk a prstov je potrebný nielen pre zvládnutie techniky písania, ale aj na vykonávanie rôznych činností ako sú sebaobslužné , tvorivé, atď. Poskytnutie prvej pomoci ako ošetrenie drobných poranení, zvládnuť volanie na tiesňové linky je pre praktický život nevyhnutné. Enviropoznávanie je oblasť, ktorú žiaci poznávajú, aby získali poznatky a návyky ako šetrne zaobchádzať s prírodou, vodou, ktoré sú potrebné k zachovaniu života na našej planéte. Finančná gramotnosť je oblasť, ktorú

rozvíjame ako poznanie, napr. históriu vzniku peňazí, spôsoby obchodovania v minulosti ale aj ako oblasť rozvoja osobnostných hodnôt človeka. Žiaci spoznávajú hodnotu peňazí a skúsenosť nakupovať v obchode – napr. v školskom bufete, v potravinách, na tržnici. Dôraz je kladený na rozvíjanie zručností potrebných pre život.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Učiť sa využívať nadobudnuté poznatky pri riešení situácii v reálnom živote..
2. Realizovať jednoduché projekty s využitím nadobudnutých zručností ako sú: nakupovanie, ošetrenie drobných poranení, triedení odpadu, šetrení vodou, viazania šnúrok, pečenie, výroba darčekov, atď....
3. Získať poznatky z rôznych oblastí života, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité a pre reálny život potrebné.
4. Rozvíjať životné zručnosti sú : priateľstvo, starostlivosť, sebadôvera, spolupráca, zodpovednosť, flexibilita, zmysel pre humor, zdravý rozum, zvedavosť, trpezlivosť.
5. Používať vlastnú predstavu, tvorivosť a nápady pri tvorení projektov.
6. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách.
7. Rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k peniazom a k ľudskej práci.
8. Spolupracovať, pomenovať a prezentovať vlastné y.
9. Rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine, v komunite pozitívne vzťahy.
10. Rozvíjať enviropoznávanie dôležité pre eko život

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus Učíme sa pre život				
Komponent 1: Život v komunite – životné zručnosti				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Oboznámiť sa so životnými zručnosťami: ***Priateľstvo*** *– komunita triedy, nastaviť si pravidlá triedy* ***Sebadôvera –*** *byť presvedčený, že niečo dokážem urobiť sám* ***Spolupráca –*** *dokázať počúvať a pracovať spoločne s inými.* ***Flexibilita*** *-rozvíjať schopnosť meniť plány a vedieť sa prispôsobiť.* ***Zodpovednosť'-*** *môžeš na mňa spoľahnúť.* ***Zdravý rozum –*** *hľadať správne rozhodnutia.* ***Trpezlivosť' –*** *vedieť počkať, ak je to treba.* ***Organizácia –*** *vedieť si veci naplánovať.* ***Snaha –*** *snažiť sa usilovne pracovať.* ***Zvedavosť' –*** *rád sa niečo nové dozvedieť.* ***Starostlivosť' –*** *mať ohľad na iných. Všímať si čo potrebujú ľudia okolo mňa.* ***Akceptácia –*** *všímať si odlišnosti.* ***Iniciatíva –*** *vedieť ochotne urobiť „prvý krok"* ***Zmysel pre humor -****. Rád sa smiať. Mať dobrú náladu. Rozdávať úsmev.*	*Prehlbovať životné zručnosti v komunite triedy.* ***Priateľstvo****-vytvoriť si priateľstvá a dbať na ich udržateľnosť.* ***Sebadôvera –*** *dokážem niečo zmysluplné urobiť.* ***Spolupráca –*** *chcieť sa zúčastniť na dianí okolo seba a byť ochotný spolupracovať.* ***Flexibilita-*** *mať schopnosť meniť plány a nájsť sa v zmenenej situácii.* ***Zodpovednosť'****-spravím, čo som sľúbil.* ***Zdravý rozum –*** *mať schopnosť vybrať to najlepšie z viacerých alternatív.* ***Trpezlivosť' –*** *vedieť vytrvať pri určitej činnosti.* ***Organizácia –*** *usporiadať si veci a realizovať ich.* ***Snaha –*** *byť ochotný urobiť čo najviac a čo najlepšie.* ***Zvedavosť' –*** *mať radosť z nového poznania.* ***Starostlivosť' –*** *záležať na dobrom pocite u ľudí v mojom okolí.* ***Akceptácia –*** *vedieť prijímať odlišnosti. Inakosť neposudzovať ako lepšiu, či horšiu.* ***Iniciatíva –*** *dokázať začať činnosť, alebo prácu. „Priložiť ruku k dielu."* ***Zmysel pre humor -****.byť vtipný bez zraňovania iných.*	*Rozvíjať životné zručnosti v komunite triedy.* ***Priateľstvo*** *– rozšíriť o vzájomnú úctu v komunikácii. Rozlíšiť nové priateľstvá na základe nových záujmov.* ***Integrita*** *– byť poctivý, úprimný. Mať svoje morálne pravidlá. Stáť si za svojím slovom.* ***Sebadôvera****-hrdosť na to čo dokážem urobiť sám.* ***Spolupráca****- viem spoločne s ďalšími niečo urobiť.* ***Flexibilita –*** *vie nájsť nové lepšie riešenie.* ***Zodpovednosť'-*** *môžeš so mnou počítať. Som zodpovedný a dôveryhodný.* ***Zdravý rozum*** *-dokázať si vybrať tak, aby to bolo pre mňa aj pre ostatných čo najlepšie.* ***Trpezlivosť' –*** *dokázať počkať, dokázať pracovať dlhšie.* ***Organizácia –*** *premyslieť si svoju činnosť a potom ju robiť.* ***Snaha –*** *vedieť podať svoj najlepší výkon.* ***Zvedavosť' –*** *zisťovať : Ako to vlastne je? Ako to funguje ? Prečo je to tak ? Môžeš mi o tom povedať viac ?* ***Starostlivosť' –*** *vedieť vyjadriť, že mi záleží na tom čo chceš a ako sa cítiš. Vedieť poskytnúť pomoc.* ***Akceptácia –*** *chápať, že každý sme originálny.*

				Ale môžeme sa navzájom obohatiť. ***Iniciatíva –*** *vedieť sa rozhodnúť „ Urobím to teraz“* ***Zmysel pre humor -****. Rád sa baviť a smiať, ale nie na úkor druhých.*

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

Komponent 2: Rozvoj jemnej motoriky rúk a prstov				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Viazanie šnúrok *-Vedieť viazať šnúrky na topánkach.* ***Písanie do piesku a múky*** *– získať poznatky hmatom o rôznych látkach a materiáloch. Písať prstom do piesku, alebo do múky písmená, slabiky, slová.* **Práca s prírodnými materiálmi –** *spoznávať prírodné materiály. Triediť prírodné materiály podľa daných kritérií.* **Navliekanie korálok –** *vedieť navliecť korálky a ukončiť svoj výrobok tak, aby sa nevyvliekol.* **Práca so stavebnicou –** *práca s legom-.vyrobiť výrobok podľa návodu, alebo inštrukcií učiteľa.* **Modelovanie s plastelínou –** *spoznať vlastnosti daného materiálu. Využiť farebnosť materiálu. Opakované použitie daného materiálu na prácu. Odprezentovanie výrobku.* .	***Viazanie šnúrok*** *-Spoznať viaceré spôsoby viazania šnúrok.* ***Písanie do piesku a múky*** *– vedieť rozlíšiť, spoznať po hmate rôzne druhy materiálov. Kresliť prstom do piesku, alebo do múky. Vytvoriť obraz na základe predlohy.* **Práca s prírodnými materiálmi –** *vedieť využiť rôzne* *druhy a vlastnosti prírodných (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) aj technických materiálov (korálky, gombíky, silon, drôt). Rozlíšiť prírodné a technické materiály.* *Vytvoriť jednoduchý objekt z modelovacieho materiálu a prírodného materiálu podľa predlohy. Spolupracovať v skupine na výrobe jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa.* *Opísať využitie a prínos vytvoreného predmetu. Opísať skonštruovaný predmet.* **Navliekanie korálok –** *vedieť kombinovať rôzne druhy a farby korálok. Snažiť sa vytvoriť výrobok, ktorý bude mať praktické využitie.* **Práca so stavebnicou -***.vyrobiť výrobok podľa návodu, alebo inštrukcií učiteľa. Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP.* **Modelovanie s moduritom -** *vyrobiť výrobok podľa predlohy, alebo vlastnej fantázie. Odprezentovať svoj výrobok. Vyrobiť darček.*	***Viazanie šnúrok*** *- vedieť si uviazať šnúrky aj mašličky. Vedieť vkusne zabaliť darček.* ***Písanie do piesku a múky*** *- Kresliť prstom, štetcom, alebo ceruzkou do piesku, alebo do múky. Vytvoriť obraz na základe vlastnej fantázie. Využiť vlastnosti daného matriálu.* **Práca s prírodnými materiálmi -** *Vytvoriť jednoduchý objekt z modelovacieho materiálu a prírodného materiálu podľa predlohy, alebo vlastnej fantázie. Spolupracovať v skupine na výrobe jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Prezentovať vyrobený jednoduchý predmet samostatne alebo v skupine. Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP. Porovnať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv s objektmi konštruovanými spolužiakmi.* **Navliekanie korálok –** *vyrobiť výrobok podľa predlohy, alebo vlastnej fantázie. Vedieť pracovať podľa pracovného návodu. Odprezentovať svoj výrobok. Vyrobiť darček.* **Práca so stavebnicou -** *Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov. Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP. Prezentovať vyrobený jednoduchý predmet samostatne alebo v skupine*

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus				
Učíme sa pre život				
Komponent 1: Ja a moje zdravie				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Návšteva u lekára - *vedieť sa vhodne správať v čakárni u lekára. Pozdrav. Rozvoj životnej zručnosti trpezlivosť. Využiť rolovú hru.* ***Návšteva lekárne –*** *vedieť sa vhodne správať. Vedieť sa pozdraviť, poprosiť, poďakovať. Klásť vhodné otázky, ak chceme získať nové poznatky.* ***Prírodná lekáreň –*** *Spoznávanie liečivých rastlín. Vhodné správanie sa v prírode. Zbierame rastliny iba ktoré poznáme.* ***Vybavenie lekárničky –*** *vedieť kde sa nachádza lekárnička doma v škole, v obchode, v aute, atď....* ***Ošetrenie drobných poranení –*** *Vedieť ošetriť sebe a inému drobné poranenia ako krvácanie z nosa, porezanie, odrenina. Rozvoj životných zručností – riešenie problémov, trpezlivosť, spolupráca, starostlivosť, zdravý rozum, iniciatíva.* **Úraz –** *vedieť privolať pomoc. Poznať telefónne čísla tiesňového volania. Rolové hry.*	***Návšteva u lekára -*** *Poznať prácu lekára a zdravotnej sestry. Vedieť opísať chorobu, svoje pocity. Uvedomiť si zodpovednosť za vlastné zdravie. Správne stravovacie návyky. Zdravé potraviny.* ***Návšteva lekárne –*** *Poznať prácu lekárnika. Zorganizovať besedu s lekárnikom. Spoznať históriu lekárni a jej pracovníkov v našej krajine. Exkurzia – navštíviť historickú lekáreň v oblastnom múzeu v Galante* ***Prírodná lekáreň –*** *PrehĺbiŤ poznatky o liečivých rastlinách. Zber liečivých rastlín. Spoznávať ich spôsob spracovania.* ***Vybavenie lekárničky -*** *Spoznať obsah lekárničky .Spoznať vybavenie lekárničky Vedieť odôvodniť miesto uskladnenia lekárničky.* ***Ošetrenie drobných poranení –*** *Vedieť ošetriť sebe alebo inému poranenie ako . uštipnutie hadom, hmyzom.....Rozvoj životných zručností – riešenie problémov, trpezlivosť, spolupráca, starostlivosť, zdravý rozum, iniciatíva.* **Úraz –** *vedieť privolať pomoc. Poznať telefónne čísla tiesňového volania. Vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc - stabilizovaná poloha.*	***Návšteva u lekára -*** *získať poznatky o e-recepte. Návšteva lekára. Spoznať názvy oddelení v nemocnici. Zorganizovať besedu s rodičom lekárom, zdravotnou setrou. Rozlíšiť liečbu doma a v nemocnici.* ***Prírodná lekáreň –*** *poznávať „ľudové liečiteľstvo“ jeho poslanie v minulosti. Vedieť pripraviť čaj z niektorých liečivých rastlín.* ***Vybavenie lekárničky –*** *vedieť použiť lekárničku v prípade potreby.* ***Ošetrenie drobných poranení –*** *Vedieť ošetriť poranenia sebe, alebo inému ako je porezanie, cudzie teleso v rane, zlomenina.* *Rozvoj životných zručností – riešenie problémov, trpezlivosť, spolupráca, starostlivosť, zdravý rozum, iniciatíva.* **Úraz –** *vedieť privolať pomoc. Poznať telefónne čísla tiesňového volania. Rolové hry.* *Vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc. Vedieť opísať ako treba postupovať v prípade autonehody.*

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus Učíme sa pre život				
Komponent 4: Enviropoznávanie				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Zmyslovo skúmať prírodu, jej krásy, priestor na regeneráciu a oddych. Tutustické vychádzky do prírody, do lesoparku Berek, kŕmenie zvierat *Triedenie odpadu v triede.* *Skúmať tvárnosť pôdy, hliny a iných prírodných materiálov.* *Samostatne vyrobiť jednoduchý predmet, podľa pokynov učiteľa. – vyrezávanie z tekvice, postavičky z gaštanov zo šišiek ihličnatých stromov.* *Pripraviť pracovné prostredie, nástroje, pomôcky a materiál na výrobu jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Upratať pracovné prostredie po výrobe jednoduchého predmetu.* *Poznať základné pravidlá BOZP pre daný pracovný postup, potrebné materiály a pracovné nástroje a pomôcky.*	*Spoznať druhy a vlastnosti vody.* *Príbeh znečistených kvapiek, čistota a znečistenie – aktivity a hry.* *Triedenie odpadu v triede a v domácnostiach, čistenie okolia školy.* *Vytvoriť jednoduchý objekt z prírodného materiálu podľa predlohy. Spolupracovať v skupine na výrobe jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa.* *Prezentovať vyrobený jednoduchý predmet samostatne alebo v skupine.* *Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP.* *Opísať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv.* *Porovnať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv s objektmi konštruovanými spolužiakmi.*	*Získať poznatky o rôznych prírodných a chránených územiach v našom regióne.* *Deň vody – „Čo môžem urobiť ja!“ – projekt* *Prezentovať svoj projekt samostatne alebo v skupine.* *Opísať jeho využitie a prínos.* *Navštíviť čističku odpadových vôd.* *Triedenie odpadu, starostlivosť o predzáhradku v okolí našej školy.* *Ekoučebňa v areály školy – úprava jej oklia.* *Spoznať turistické značky pri pobyte v prírode a vedieť sa podľa nich riadiť.* *Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie v reálnom živote.*

Základná škola, Nábrežná 95, Nové Zámky

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus Učíme sa pre život				
Komponent 1: Finančná gramotnosť				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Spoznávanie hodnoty peňazí – vyrobiť si papierové peniaze. *Priraďovať matematický počet, číslo, polohu na číselnej osi. Porovnávať a určovať čo je viac, menej rovnako.* *Využiť hry na obchod.* *Vedieť odkiaľ prichádzajú peniaze.* *Úcta k peniazom – projekt : Moja peňaženka.*	*Spoznávanie hodnoty peňazí – čo si môžem za danú sumu peňazí kúpiť.* *Realizovať nákupy v školskom bufete.* *Realizovať nákupy v potravinách.* *Spoznávať rôzne spôsoby platby – hotovosťou, platobnou kartou.* *Spoznávať hodnotu ľudskej práce a jej finančné ohodnotenie.* *Poznať povolanie svojich rodičov.*	*Spoznávanie históriu peňazí.* *Vedieť odôvodniť prečo sa niektoré spôsoby platby už v súčasnosti nepoužívajú.* *Realizovať nákupy v potravinách a vedieť odôvodniť zmysluplnosť nákupu potravín.* *Upozorniť na plytvanie potravinami.* *Nakupovanie na tržnici.* *Vedieť porovnať kvalitu potravín na tržnici a ich cenu v porovnaní s obchodom Potraviny.* *Sporenie peňazí – pochopiť význam sporenia finančných prostriedkov.* *Moje peniaze – projekt. Urobiť si plán sporenia svojich finančných prostriedkov a cieľ na aký ich použijem.*

10.5.2 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Vyučovací predmet	**Človek a svet práce**
Škola (názov, adresa)	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 4. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 5. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú tri komponenty: *Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť, Kariérová výchova.* Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by pochopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického

charakteru. Profesijná gramotnosť - vo všeobecnej rovine sa označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového

plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.
2. Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.
3. Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov.
4. Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických modelov.
5. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a dnes.
6. Rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k práci.
7. Pomenovať a prezentovať vlastné záľuby.
8. Rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine pozitívne vzťahy.
9. Realizovať jednoduchý nápad.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus *ČLOVEK A SVET PRÁCE*				
Komponent 1: TECHNIKA				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Zmyslovo skúmať modelovacie netvrdnúce (plastelína) a tvrdnúce materiály (modurit, cesto, vosk) a hlinu. *Zmyslovo skúmať prírodné materiály (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) Zmyslovo skúmať technické materiály (korálky, gombíky, silon, drôt).* *Skúmať tvárnosť a plastickosť modelovacích netvrdnúcich materiálov, tvrdých materiálov.* *Skúmať tvrdosť a tvárnosť (ohýbanie) prírodných materiálov (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) a technických materiálov (gombíky, korálky, silon, drôt).* *Samostatne vyrobiť jednoduchý predmet, podľa pokynov učiteľa. Pripraviť pracovné prostredie, nástroje, pomôcky a materiál na výrobu jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Upratať pracovné prostredie po výrobe jednoduchého predmetu.* *Poznať základné pravidlá BOZP pre daný pracovný postup, potrebné materiály a pracovné nástroje a pomôcky.*	*Spoznať druhy a vlastnosti prírodných (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) aj technických materiálov (korálky, gombíky, silon, drôt). Rozlíšiť prírodné a technické materiály.* *Vytvoriť jednoduchý objekt z modelovacieho materiálu a prírodného materiálu podľa predlohy.* *Spolupracovať v skupine na výrobe jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa.* *Prezentovať vyrobený jednoduchý predmet samostatne alebo v skupine.* *Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP.* *Opísať využitie a prínos známych domácich spotrebičov/technických strojov/dopravných strojov.* *Skonštruovať domáce spotrebiče/technický stroj/dopravný stroj pomocou stavebnice, podľa vlastnej predstavy. Opísať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv. Porovnať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv s objektmi konštruovanými spolužiakmi.*	***Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.*** *Rozlíšiť modelovacie netvrdnúce a tvrdnúce materiály. Spoznať a popísať rôzne veku primerané pracovné postupy (strihanie, lepenie, a pod.).* ***Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.*** *Vytvoriť jednoduchý objekt z technického materiálu podľa predlohy.* ***Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP.*** *Reprodukovať pracovný postup výroby jednoduchého predmetu.* *Opísať využitie a prínos známych budov/objektov/konštrukcií.* ***Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov.***

		Vymenovať známe domáce spotrebiče/technické stroje/dopravné stroje/budovy/objekty/konštrukcie. *Skonštruovať jednoduchý predmet pomocou stavebnice, podľa predlohy.* *Vymenovať a opísať tri známe pracovné činnosti a profesie.*	*Identifikovať základné pracovné činnosti a profesie v obci a regióne.* *Porozumieť, že učebná činnosť je druhom práce.* *Opíš priebeh svojej učebnej činnosti (kedy sa učí, kde sa učí, ako dlho sa učí, s kým sa učí, čo k tomu potrebuje, ako učenie prebieha).*	*Opísať postup konštruovania podľa vlastných predstáv.* *Verbálne zhodnotiť kvalitu a vizuálne prevedenie objektu konštruovaného podľa vlastných predstáv a navrhnúť možnosti vylepšenia objektu skonštruovaného podľa vlastných predstáv.* *Spoznať a opísať navzájom súvisiace pracovné činnosti profesie, typickej pre obec a región.* *Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách (s akcentom na obec a región), realizovať jednoduchý nápad.*

Obsahový štandard		Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností modelovacích materiálov. Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov. Odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastnosti papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod. Kovy - druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia v tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek.	Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Zhotovovanie výrobkov z rôznych prírodných materiálov ako mach, vlna, šúpolie, kamienky a z technických materiálov ako drôt, gombíky, korálky a pod. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie vlastností ako udržiavanie tepla, nasiakavosť, krčivosť, pevnosť, odolnosť a iné. V tvorivých činnostiach poznávať základné stehy: predný, zadný. Skúmanie vlastností plastov. Plasty: druhy, vlastnosti, triedenie, druhotné využitie, poznávanie plastov na základe informácií na obaloch výrobkov. Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave. Technika v domácnosti, v doprave: druhy, technika v minulosti a dnes,	Poznávanie vlastností modelovacích materiálov • druhy a vlastnosti netvrdnúcich, samo tvrdnúcich a tvrdnúcich modelovacích materiálov: cesto, hlina, modurit a pod. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie • skúmanie a poznávanie surovín potrebných na výrobu papiera, výroba recyklovaného papiera. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie rôznych druhov textílií na základe väzby tkaniny a informácií z etikety výrobku. Drevo - mechanické vlastnosti, základy opracovania a využitie.

		Činnosti: Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom. Zhotovenie jednoduchých výrobkov z technických, drobných a prírodných materiálov. Zhotovenie darčekových predmetov, jednoduchej hračky, alebo výrobku z modelovacích materiálov podľa ľudovej predlohy tradičnou ľudovou technikou. Opísanie významu technických objektov okolo nás. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti. Návšteva dielne remeselníka, technickej pamiatky, technického diela v obci alebo v regióne.	poznávanie spôsobov prepravy tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, konštrukčné časti bicykla a elementárna údržba. **Činnosti:** Porovnanie plastov v domácnosti a predmetov z plastov. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti.	Poznávanie rôznych mechanických vlastností pri brúsení, rezaní a pilovaní rovnobežne a kolmo na vlákna dreva. Konštruovanie budovy, objekty, V tvorivých konštrukčných činnostiach priestorová tvorba predmetov, objektov, rôznych druhov konštrukcií. **Činnosti:** Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov, dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení. Posúdenie rozdielov medzi modelovacími materiálmi. Opísanie významu technických objektov
Komponent 2: KARIÉROVÁ VÝCHOVA				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Identifikovať pracovnú činnosť, pracovné prostredie, pracovný predmet. *Jednoducho a primerane veku opísať vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov.* *Identifikovať význam práce (mzda, aktivita, sebarealizácia, rozvoj, kontakty, socializácia, časový režim, osobná identita, tvorba hodnôt).* *Jednoducho a primerane veku pomenovať výhody a nevýhody vybranej pracovnej činnosti.* *Opísať svoje záľuby.*	*Rozlíšiť vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov.* *Porovnať vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov.* *Identifikovať profesijné hodnoty (napr.: dobré vzťahy, zabezpečenie, užitočnosť, riadenie iných, dosahovať, výkon, prekonávanie sa, prostredie, moc, súťaživosť, bezpečnosť, morálka, odbornosť, poriadok, tempo vplyv, pokoj, vedenie iných, služba druhým, fyzická/duševná činnosť, istota, stabilita, postavenie, spolupráca, individualizmus, tým a pod.).* *Jednoducho a primerane veku opísať profesijné hodnoty a význam práce.*	***Porovnávať rôzne druhy povolaní, pričom má reálnu predstavu o ich pracovnej náplni.*** *Identifikovať pracovné činnosti svojho budúceho povolania.* *Opísať pracovné činnosti svojho budúceho povolania. Identifikovať vlastné profesijné hodnoty.* *Jednoducho a primerane veku pomenovať výhody a nevýhody činnosti svojho budúceho povolania.* *Jednoducho a primerane veku opísať význam (spoločenský, ekonomický, osobný) pracovnej činnosti svojho budúceho povolania.* *Jednoducho a primerane veku posúdiť, či je vybrané budúce povolanie/zamestnanie v súlade s vlastnými profesijnými hodnotami.*

			Pomenovať schopnosti a zručnosti, potrebné pre učiteľom zadané povolanie/zamestnanie. *Pomenovať svoje schopnosti, zručnosti a doterajšie úspechy (vie bicyklovať, plávať, lyžovať, hrať na hudobný nástroj, kresliť, spievať, vyhrať súťaž, stará sa o zvieratko a pod.).*	***Prezentovať kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti z pohľadu budúcej voľby povolania/remesla a k oceneniu významu práce.*** *Opísať svoje budúce povolanie/zamestnanie (pracovné činnosti).* *Zhodnotiť súlad/nesúlad svojich záľub so svojim budúcim povolaním/zamestnaním.* ***Spoznávať a prezentovať svoje záľuby a úspechy v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.*** *Pomenovať schopnosti a zručnosti, potrebné pre svoje budúce povolanie/zamestnanie.* *Zhodnotiť súlad/nesúlad svojich schopností, zručností a doterajších úspechov (vie bicyklovať, plávať, lyžovať, hrať na hudobný nástroj, kresliť, spievať, vyhrať súťaž, stará sa o zvieratko a pod.) so svojim budúcim povolaním/zamestnaním.*
Obsahový štandard		Poznávanie vlastných záľub a hodnôt. Záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech. **Činnosti:** Prezentácia záľub a úspechov v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.	Charakterizovanie vybraných povolaní podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov. Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce. **Činnosti:** Orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce (pracovná činnosť, pracovné prostredie, a pod.).	Charakterizovanie vybraných povolaní, kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti, ako súčasť základnej zložky pre budúcu voľbu povolania. **Činnosti:** Oboznamovanie sa s hodnotami vzťahujúcimi sa k práci.

Komponent 3: PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Porozumieť zadanej úlohe a pokynom učiteľa pre návrh jednoduchého produktu. *Dodržiavať učiteľom zadané pokyny pre návrh jednoduchého produktu.*	*Prezentovať v skupine vlastný návrh jednoduchého produktu.* *Pozorne vypočuť návrhy jednoduchého produktu ostatných členov skupín.*	*Jednoducho zreflektovať spoločnú prácu v skupine (pozitíva, negatíva, prístup a prínos svoj, aj ostatných členov skupiny).*
		Identifikovať, s pomocou učiteľa, pracovné nástroje, pomôcky a materiál, potrebné na výrobu jednoduchého produktu. *Samostatne vyrobiť jednoduchý produkt v stanovenom termíne.* *Identifikovať základné ľudské potreby (potreby prežitia): jedlo, teplo, spánok, vzduch, svetlo, voda).* *Porozumieť ako šetrne, efektívne a bezpečne pracovať s materiálom, pomôckami a nástrojmi.*	*S rešpektom dosiahnuť kompromisný návrh jednoduchého produktu so všetkými členmi skupín (neprimerane sa nepresadzovať, nezostávať v úzadí).* *Dohodnúť sa na kompromisnom návrhu jednoduchého produktu so všetkými členmi skupín.* *Identifikovať, s pomocou učiteľa, čas potrebný na výrobu jednoduchého produktu.* *Samostatne vyrobiť jednoduchý produkt v stanovenom termíne.* *Opísať jednoduchý produkt (kvalitu, vizuálne prevedenie, aké má časti, na čo slúži, akú má odolnosť a pod.).* *Porozumieť medzi fyzickou a duševnou rozdielnou prácou.* *Posúdiť, ktoré základné ľudské potreby je možné naplniť zadarmo a za ktorých naplnenie treba zaplatiť.* *Identifikovať základné finančné náklady človeka (jedlo, oblečenie, nájom, hygiena a pod.).* *Šetrne, efektívne a bezpečne pracovať s materiálom, pomôckami a nástrojmi na zadanej úlohe. Podeliť sa pri práci na zadanej úlohe o materiál, pomôcky a nástroje.*	*Navrhnúť zlepšenie svojej budúcej spolupráce v skupine.* ***Na základe nápadu navrhnúť jednoduchý produkt.*** ***Byť motivovaný pre prácu na nápade a venovať mu primeranú pozornosť a úsilie.*** *Opísať výrobu jednoduchého produktu (kedy, kde, ako dlho, kto mu pomáhal, čo k tomu potreboval, ako to prebiehalo, aké prekážky prekonal, aký úspech).* ***Pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach.*** *Porozumieť mzde, ako odmene za prácu.* *Porozumieť mzde, ako základnému ekonomickému dôvodu, pre ktorý ľudia pracujú (slúžia na úhradu základných finančných nákladov).* *Identifikovať ďalšie základné (ekonomické, spoločenské, osobné) dôvody, pre ktoré ľudia pracujú (mzda/dôchodok, uznanie, zmysel, aktivita, sebarealizácia, užitočnosť, rozvoj, kontakty, socializácia, časový režim, osobná identita, tvorba hodnôt).* ***Podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvať nimi a recyklovať ich.***

				Identifikovať bytový a odpadový materiál. *Využiť odpadový materiál pri práci* *Podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvať nimi a recyklovať ich.*
Obsahový		Stanovenie cieľov a tvorba nápadu návrh a príprava nápadu, • spolupráca na spoločnom nápade,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu • návrh a príprava nápadu, • spolupráca na spoločnom nápade,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu

		• ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa, • vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti • peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby. **Činnosti:** Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku.	• ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa, • vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti • recyklácia, upcyklácia, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania. **Činnosti:** Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsle4dku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyklácia a šetrenie.	• stanovenie si cieľov a kritérií úspechu potrebných pre proces prípravy a tvorby nápadu. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti • mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny, • porozumieť vzťahu peniaze a mzda ako odmena za prácu, ktoré slúžia na uspokojovanie základných potrieb. **Činnosti:** Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyklácia a šetrenie.

10.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

10.6.1 Hudobná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	**Hudobná výchova**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	Kopinová a kol.: Hudobná výchova pre 1. ročník základných škôl Langsteinová, Felix: Hudobná výchova pre 2. ročník základných škôl Langsteinová, Felix: Hudobná výchova pre 3. ročník základných škôl

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdza sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí, ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom, ktorý podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností.

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahraditeľnú súčasť neverbálnej kultúry. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu. Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov.

Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej tradície, ktoré formujú žiakove hudobné spôsobilostí využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe. Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expresívne spôsobilosti žiakov.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu (výška, sila, farba, dĺžka).
2. Objavovať možnosti vlastného hlasu, znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov.
3. Spievať rôznorodé piesne v skupine, aj s inštrumentálnym sprievodom.
4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.
5. Identifikovať a aplikovať vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a dramatickom vyjadrovaní hudby.
6. Vyjadriť pocity z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym pohybom aj inými umeleckými prostriedkami.
7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus *UMENIE A KULTÚRA* *Hudobná výchova*				
Komponent 1: SPEV				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas. *Spievať primerane po melodickej a rytmickej stránke piesne a popevky s jednoduchou melodickou a rytmickou štruktúrou.* *Prirodzená elementárna hlasová technika – pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike pri hrách na ozvenu a spev jednoduchých popevkov.* *Prirodzené zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.* *Spievať v kolektíve a v menšej skupine so sprievodom hudobného nástroja (rozumej hra učiteľa) aj a capella.*	*Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickej a rytmickej stránke.* *Prirodzená elementárna hlasová technika - pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike a zrozumiteľnú artikuláciu pri speve jednoduchých riekaniek a rôznych piesní.* *Prirodzené zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.* *Spievať v kolektíve a v menšej skupine (a capella/ so sprievodom hudobného nástroja alebo elementárnych hudobných nástrojov.* *Reagovať na taktovacie gestá učiteľa.* *Na elementárnej úrovni rytmizovať a melodizovať reč v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice.* *Poznať a prakticky vokálne použiť rytmické slabiky ta, titi, sa (nota osminová, štvrťová a štvrťová pomlčka).*	*Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke, v primeranej hlasovej polohe (c1 – c2), spamäti.* *Prirodzená elementárna hlasová technika – pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike a zrozumiteľnej artikulácii a hlasový začiatok, legato pri spevoch rôznych piesní.* *Prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.* *Prirodzené zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.*

		Na elementárnej úrovni rytmizovať slová, slovné spojenia, dialogické hry, jednoduché vety a riekanky. V hre na tele odlíšiť rytmus textu a pulz. *Experimentovať so znením vlastného hlasu imitáciou zvukového okolitého sveta, v tvorivých hrách s dychom a hlasom a pri hudobnodramatickom stvárnení riekaniek.*	*Rytmizovať a melodizovať reč v melodickej dialogickej hre v tónovom priestore so-mi (5.-3. stupeň), so-la-somi, so-mi-do podľa gesta ruky aj s využitím obrázkových partitúr.* *Poznať a prakticky vokálne upraviť rytmické hodnoty tá, ti-ti, sa, tá-á, sa-a (nota osminová, štvrťová, štvrťová pomlčka, polová nota, polová pomlčka).* *Rytmickými slabikami zaznamenať vytvorený rytmizovaný útvar.* *Notovým písmom zaznamenať v 2/4 alebo 3/4 tak vytvorený rytmizovaný útvar.* *Experimentovať so znením vlastného hlasu pri interpretácii rôznych hlasových modelov, pri hudobnodramatickom stvárnení básní.* *Uplatňovať individuálne hlasové dispozície pri improvizácii a pri tvorivých hrách s hlasom.*	*Spievať v kolektíve, v menšej skupine, a capella i so sprievodom hudobného nástroja, udržať melodickú líniu, reagovať na taktovacie gestá učiteľa. Pri speve v kolektíve a v menšej skupine (a capella/so sprievodom hudobného nástroja, jedného alebo viacerých elementárnych hudobných nástrojov) zjednocovať spoločný spev, reagovať na taktovacie gestá učiteľa. Pri speve v kolektíve a v menšej skupine so sprievodom hudobného nástroja zachovať melodickú líniu a prispôsobiť sa spevu skupiny.* *Otextovať vytvorený rytmizovaný alebo melodický útvar.* *Rytmizovať a melodizovať reč v tónovom priestore so-la-so-fa-mi-re-do podľa gesta ruky.* *Využite solmizačné slabiky so-la-so-fa-mire-do na ich zápis v C-dur do notovej osnovy.* *Uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách, hlasom experimentovať a improvizovať.* *Uplatňovať individuálne hlasové dispozície pri rolovom spievaní, pri tvorivom dotváraní príbehov a situácií.* *Experimentovať so znením vlastného hlasu pri hudobno-dramatickom stvárnení príbehov.*

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		Spievanie riekaniek, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Rozvíjanie elementárnych speváckych návykov, spevu legato a v primeranej dynamike, zjednocovanie spoločného spevu. Objavovanie možností vlastného hlasu, imitovanie zvukov okolitého sveta. Rytmizovanie a melodizovanie slov.	Spievanie hlasových modelov, dialogických hier, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové) v durových i molových tóninách. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: osminová, štvrťová, a pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, 2/4, 3/4 takt. Rytmizovanie a melodizovanie slovných spojení.	Spievanie hlasových modelov, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: polová nota a pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, tónový priestor v dur: 5,-3,; 5,-6,-5,-3,; 5,3,-1, a 5,-4,-3,-2,-1, stupňa durovej stupnice (C dur), príslušné solmizačné slabiky, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku tónu a postup melódie alebo fonogestika, Rolové spievanie, vytváranie rôznorodých melódií podľa fantázie, dotváranie príbehov a situácií prostredníctvom zvukomaľby hlasom. Tvorenie rytmických útvarov, ich otextovanie, smerovanie k uvedomovaniu si melodických postupov a ich zachyteniu gestom ruky, graficky (linkou, obrázkom, farbou, grafickým znakom), pomocou rôznorodých predmetov.

Komponent 2: HRA NA HUDOBNOM NÁSTROJI				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Hrať na elementárnom hudobnom nástroji v primeranom čase. *Hrať sám na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch.* *Hrať elementárne hudobné sprievody.* *Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja.* *Spoznať hudobnú symboliku - notové písmo.* *Dodržiavať pokyny pri spoločnej hre na elementárne hudobné nástroje.*	*Hrať sám a v skupine na elementárnom hudobnom nástroji v primeranom čase a tempe.* *Hrať v skupine na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch. Hrať melodické miniatúry.* *Zvukomalebne vyjadriť charakter skladieb a počúvanej hudby.* *Porozumieť symbolickému notovému zápisu a hrať podľa symbolického notového zápisu.* *Prijať svoju pozíciu pri hre na elementárne hudobné nástroje a spolupracovať pri vytváraní hudobných sprievodov.*	*Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, podľa gesta učiteľa.* *Hrať na rytmických aj melodických nástrojoch, na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch, okolitých zvukových objektoch. Hrať v skupine na okolitých objektoch.* *Vytvárať rytmické a melodické miniatúry, hrať elementárne hudobné sprievody.* *Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a zvukomalebne vyjadriť mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, náladu, charakter postavy).* *Zvukomalebne vyjadriť sledovaný mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, nálada, charakter postavy).* *Orientovať sa v symbolickom aj v notovom zápise.* *Porozumieť notovému zápisu a hrať podľa notového zápisu.* *Byť súčasťou spoločnej hry, spolupracovať pri hre.* *Rešpektovať tvorivé nápady spolužiakov pri vytváraní hudobných sprievodov a hre.*

Obsahový štandard		Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, zvukové hračky.	Hra podľa grafickej partitúry aj z notového zápisu osminové, štvrťové hodnoty, hra sprievodov k piesňam, riekankám aj tancom. Vytváranie predohier, medzihier, dohier.	Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: regionálne detské ľudové hudobné nástroje, vlastnoručne vyrobené

			Vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení, rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky.	hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál. Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja.
Komponent 3: POČÚVANIE HUDBY				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Identifikovať zvuk a poznať rozdiel medzi zvukom a tónom. *Identifikovať (postrehnúť) základné výrazové prostriedky hudby.* *Pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt počúvanej skladby.*	*Porozumieť rozdielu medzi zvukom a tónom.* *Charakterizovať a rozlíšiť základné výrazové prostriedky hudby.* *Výtvarne vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah počúvanej skladby.*	*Identifikovať zvuk a tón, porovnávať ich vlastnosti.* *Porovnať vlastnosti zvuku a tónu.* *Identifikovať tón a jeho vlastnosti.* *Charakterizovať základné výrazové prostriedky hudby a ich vlastnosti, základnú štruktúru a hudobnú formu.* *Charakterizovať základnú štruktúru a hudobnú formu počúvanej hudby.* *Verbálne, výtvarne, pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah a pocity z počúvanej skladby.* *Verbálne vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah počúvanej skladby.*

Obsahový štandard		Intuitívne počúvanie rôznorodej hudby. Pri počúvaní rozlišovanie a určenie vokálnej a inštrumentálnej hudby. Na základe farby zvuku identifikovanie ľudských hlasov (detský, mužský, ženský). Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.	Zámerné počúvanie rôznorodej hudby. Identifikovanie vlastností tónu produkovanej aj počúvanej hudby (výška, dĺžka, sila, farba). Na základe farby zvuku identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov. Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, vyjadrenie fantazijných predstáv a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.	Aktívne počúvanie rôznorodej hudby. Nachádzanie totožnosti, podobnosti a kontrastu výrazových prostriedkov (melódia, rytmus, tempo, dynamika) a hudobnej formy znejúcej hudby. Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne a iné vyjadrenie fantazijných predstáv.

Komponent 4: HUDOBNO-POHYBOVÉ VYJADRENIE HUDBY				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Spontánnym pohybom vyjadriť tempo a rytmus počúvanej alebo produkčnej hudby. *Imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách podľa vzoru.* *Imitovať základné tanečné prvky. Tancovať vo dvojici alebo skupine.* *Imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom.*	*Spontánnym pohybom sledovať charakter, formu, tempo a rytmus počúvanej alebo produkčnej hudby.* *Uplatniť základné tanečné prvky. Tancovať vo dvojici alebo skupine.*	*Spontánnym a koordinovaným pohybom vyjadriť charakter, formu, tempo, metrum, rytmus a dynamiku počúvanej alebo produkovanej hudby.* *Koordinovaným pohybom vyjadriť charakter, formu, tempo, metrum, rytmus a dynamiku počúvanej alebo produkčnej hudby. Tvoriť pohyb podľa slovného pokynu.* *Uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine.* *Uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine.*

Obsahový štandard		Imitovanie pohybu v hudobno-pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom. Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja (hra na tele). Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (chôdze, prísunový krok vpred) v jednoduchých tanečných choreografiách.	Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby. Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vzad, do strán v pérovaní) v jednoduchých tanečných choreografiách.	Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (valaský krok) v jednoduchých tanečných choreografiách. Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby.
Komponent 5: HUDOBNO – DRAMATICKÉ VYJADRENIE HUDBY				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Stvárniť obsah piesne či riekanky prostriedkami hudobnej dramatiky. *Imitovať hlasom rôzne zvuky prírody a okolitého sveta.*	*Stvárniť obsah, charakter a formu piesne či riekanky prostriedkami hudobnej dramatiky.*	*Stvárniť obsah, charakter a formu piesne či riekanky, fragmenty ľudových hudobno-pohybových hier prostriedkami hudobnej dramatiky.*

		Tvoriť hlasom odpovede na spievané otázky. *Vyjadriť náladu mimohudobných obsahov hlasom a pohybom alebo inými zdrojmi zvuku.* *Vypočuť spolužiaka pri hudobno-dramatickom stvárňovaní a rešpektovať iné dramatické stvárnenie situácie spolužiakom.*	*Využívať elementárne hudobné nástroje na zvukomaľbu k príbehom a situáciám a dotvárať príbehy a situácie hrou na okolité objekty.* *Tvoriť rytmické odpovede na spievané či hrané otázky.* *Vyjadriť dej, náladu mimohudobných obsahov hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.* *Spontánne cítiť svoje pocity a predstavy pri vytváraní príbehu na hudobno-dramatické stvárnenie.* *Vypočuť si vyjadrenia spolužiaka o jeho pocitoch z hudobno-dramatického stvárnenia.*	*Stvárniť ľudovú hudobno-pohybovú hru prostriedkami hudobnej dramatiky.* *Tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám.* *Hlasom vhodne vytvoriť príbeh.* *Experimentovať s hlasom pri dramatickej interpretácii rôznych zvukových situácií.* *Stvárniť príbeh dostupnými zvukomalebnými prostriedkami.* *Tvoriť melódie, odpovede na spievané či hrané otázky.* *Rozvíjať tvorivý hudobný dialóg spevom aj hrou na elementárne hudobné nástroje.* *Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku mimohudobných obsahov, literárnej predlohy hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.* *Rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní.*

Obsahový štandard		Dramatické stvárňovanie piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier.	Dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier. Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, zvukomaľby.	Uplatňovanie mimiky, gest, využívanie okolitých objektov a rekvizít, pohybovej improvizácie v dramatických obrázkoch alebo príbehoch.

10.6.2 Výtvarná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	**Výtvarná výchova**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova rozvíja tvorivé zručnosti, svoje cítenie, myslenie a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebavyjadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej činnostnej povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebavyjadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, porovnať a triediť ich na základe skúsenosti, zážitkov a predstáv, následne ich využiť pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
2. Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou vyjadriť vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.
3. Pri tvorivej činnosti primerane použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy.
4. Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
5. Poznať úlohu múzeí a galérií.
6. Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.

Výchova umením: Zameriavame sa na rozvoj estetického cítenia. Návštevou divadiel, múzeií, galérií, tvorivých dielní a výstav vedieme žiakov k pozitívnemu vzťahu k umeniu. V prvom cykle sa orientujeme na spoznávanie nášho regiónu a osobností nášho regiónu: Galéria Ernesta Zmetáka, Múzeum Jána Thajna, Knižnica Antona Bernoláka, Bábkové divadlo Karola Spišáka a Divadlo Andreja Bagara.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus *UMENIE A KULTÚRA* *Výtvarná výchova*				
Komponent 1: KOMUNIKÁCIA				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3. ročník**
		Rozlíšiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky. *Použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky vo výtvarných zadaniach a vlastných zámeroch.* *Experimentovať s rôznymi technikami (napr. kreslenie, maľovanie, modelovanie...) a postupmi.* *Rozlišovať a pomenovať základné nástroje a materiály.* *Dodržiavať správne postupy pri práci.* *Použiť vybrané výtvarné techniky na vyjadrenie vlastných zámerov.*	*Rozlíšiť vybrané kompozičné princípy.* *Použiť vybrané kompozičné princípy vo výtvarných zadaniach a vlastných zámeroch.* *Dodržiavať správne postupy pri práci.* *Tvorivo použiť rôznorodé materiály pri riešení výtvarného problému.* *Využiť pri tvorbe dostupný softvér (napr. kreslene, textový editor).*	***Rozlíšiť, pomenovať a použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy*** *Pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných výtvarných vyjadrovacích prvkov.* *Pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných kompozičných princípov.* *Identifikovať výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy vo vybraných umeleckých dielach.* ***Vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník*** *Použiť dostupné digitálne technológie pri riešení výtvarného problému.* *Opísať vybrané techniky a postupy tvorby.* ***Identifikovať dostupné digitálne zariadenia a tvorbu digitálneho obsahu***

Obsahový štandard		• Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie	• Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba	• Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba, pohybová expresia a experimentovanie s nimi

		• tvorba a podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry. • Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode. • tvorenie dočasných a procesuálnych prác	• výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • Rôzna kvalita výtvarných vyjadrovacích prostriedkov prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry.	• výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • rozlišovanie digitálnych zariadení a typov digitálneho obsahu

Komponent 2: UMENIE A VIZUÁLNA KULTÚRA				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (kresba, maľba) interpretovať podnety z umenia, napr. praveké umenie. *Reagovať na prírodné prostredie prostredníctvom priestorovej tvorby.* *Využiť v tvorbe odpadové materiály vhodné na recykláciu (napr. papier, plast).* *Opísať inšpiráciu pri tvorbe vlastného artefaktu. Porovnať námety umeleckých diel vybraných umelcov a umelkýň.* *Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy výstavy.*	*Opísať techniky ľudového remesla.* *Tvorivým spôsobom uplatniť techniky ľudového remesla.* *Tvorivo interpretovať (činnostne, slovne) vizuálne symboly napr. na bankovkách) podnety z verejného priestoru (napr. sochy, reklamu, architektúru...).* *Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu. Opísať materiály a nástroje použité pri tvorbe. Pomenovať materiály a nástroje použité pri tvorbe.* *Porovnať vybrané kompozičné princípy (napr. symetria, asymetria) vo vybraných umeleckých dielach.* *Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy divadelného predstavenia.*	***Tvorivo interpretovať diela a opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, online prostredia, vizuálnej kultúry a okolitého sveta.*** *Prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (grafika, kombinácia techník...) interpretovať podnety z umenia (napr. impresionizmus, kubizmus...).* *Tvorivými aktivitami interpretovať diela v galérií.* ***Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu*** *Použiť pre opis vzniku vlastného výtvarného artefaktu vybranú terminológiu.* *Prezentovať svoj výtvarný artefakt rôznymi spôsobmi.* *Porovnať vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky (napr. farba, línia, tvar) vo vybraných umeleckých dielach.* ***Vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.*** *Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy napr. kostola v obci, meste, regióne.* ***Identifikovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.***

Obsahový štandard		• vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy • vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života • návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov • objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry • reklama v rôznom prostredí	• vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy • vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života • objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských umelkýň a umelcov • návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov • objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry • reklama v rôznom prostredí	• vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy • vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života • objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských aj zahraničných umelkýň a umelcov • návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov • objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry • reklama v rôznom prostredí
Komponent 3: OSOBNOSŤ				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Vyjadriť zmyslové vnemy získané z prostredia. *Vyjadriť zmyslové vnemy z umenia.* *Opísať postup práce pri tvorbe.* *Dohodnúť sa na deľbe práce pri tvorbe kolektívneho výtvarného diela.* *Opísať rodinné zvyky a tradície.* *Opísať vlastné názory k stanovenej téme.*	*Vyjadriť vnímané pocity napr. z divadelného predstavenia.* *Uplatniť vnímané pocity napr. z divadelného predstavenia vo vlastnej tvorbe. Opísať skúsenosti z vlastnej tvorby.* *Rešpektovať výtvarné postupy spolužiakov.* *Opísať a zdieľať rodinné zvyky a tradície.* *Opísať a zdieľať vlastné názory k stanovenej téme.*	***Vyjadriť pocity a emócie.*** *Vyjadriť zmyslové vnemy získané z prostredia.* *Vyjadriť zmyslové vnemy z umenia.* ***Reflektovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.*** *Pri tvorbe reflektovať svoje slabé a silné stránky.* *Reflektovať rôzne prístupy k tvorbe spolužiakov.* ***Kooperatívne pracovať v skupine.*** *Reflektovať výtvarný názor spolužiaka.* ***Pomenovať, zdieľať rôzne osobné hodnoty.*** *Porovnať zvyky a tradície vlastného prostredia s vybraným prostredím z inej kultúry***.**

Obsahový štandard		• pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre • tvorenie kolektívnych prác. • druhy a formy reflexie možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	• pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre • tvorenie kolektívnych prác. • druhy a formy reflexie možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	• pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre tvorenie kolektívnych • prác. druhy a formy reflexie možnosti • prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti. vytváranie portfólia.

10.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

10.7.1 Telesná a športová výchova

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Vyučovací predmet	**Telesná a športová výchova**
Škola	Základná škola Nábrežná 95, Nové Zámky
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KRÍDLACH POZNANIA
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Zdravie a pohyb sa zameriava sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou. Zlepšením prístupu k informáciám o zdraví a ich schopnosti efektívne ich využívať je zdravotná gramotnosť rozhodujúca pre posilnenie postavenia starostlivosti o svoje zdravie (WHO, 1998). Pohybová gramotnosť zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia (Dudley, 2015). Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu.

2. Ovládať základné pohybové zručnosti.
3. Dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier.
4. Oznámiť ohrozujúcu situáciu, privolať, resp. poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.
5. Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Na hodinách telesnej výchovy sa zameriame na rozvoj pohybových aktivít rôznymi činnosťami, ako sú:

-Aktívne prestávky – počas veľkej prestávky (25 minút) žiaci majú možnosť zapojiť sa do tanca a v rytme hudby tancovať podľa ukážky.

-Predplavecký výcvik – nadväzujeme na prirodzenú činnosť dieťaťa hry vo vode, prvú skúsenosť v predškolskom období.

-Základný plavecký výcvik – pokračujeme vo výučbe plaveckej abecedy.

-Turistické vychádzky –rozvíjame pohybovú aktivitu, telesnú kondíciu žiakov a zároveň budujeme pozitívny vzťah k pohybu a zdravému životnému štýlu.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus *ZDRAVIE A POHYB* *Telesná a športová výchova*				
Komponent 1: ZDRAVIE A ŽIVOTNÝ ŠTÝL				
Výkonový štandard		**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**
		Vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená byť zdravý (ako sa cítim, keď som zdravý). *Vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená byť chorý (ako sa cítim, keď som chorý).* *Identifikovať s pomocou učiteľa zdravé a nezdravé potraviny.* *Porozumieť významu dodržiavania základných hygienických pravidiel.* *Dodržiavať umývanie rúk po použití toalety, po príchode z exteriéru a pred jedlom.* *Identifikovať s pomocou učiteľa nesprávne držanie tela.* *Zopakovať cvičenie pre správne držanie tela podľa ukážky učiteľa.*	*Jednoducho popísať ako sa stará o svoje zdravie (o hygienu tela, o pravidelný pohyb, aké nosí oblečenie, ako sa stravuje).* *Vybrať z určitej skupiny potravín 1 zdravú a 1 nezdravú potravinu.* *Vysvetliť, prečo je vhodné sa pred a po vykonaní pohybovej aktivity (potenie) prezliecť. Vysvetliť, prečo je vhodné sa po vykonaní pohybovej aktivity umyť alebo osprchovať.* *Predviesť správne aj nesprávne držanie tela podľa ukážky učiteľa.* *Predviesť cvičenie pre správne držanie tela v správnej technike.*	***Pochopiť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie.*** *Identifikovať dôsledky nesprávneho stravovania, nedostatočného pohybu a nedostatočnej hygieny.* *Vysvetliť dôsledky nesprávneho stravovania, nedostatočného pohybu* ***Identifikovať aspoň tri zdraviu prospešné potraviny.*** *Vymenovať 3 zdravé a 3 nezdravé potraviny. Opísať 3 zdravé potraviny a 3 nezdravé potraviny.* ***Dodržiavať základné hygienické zásady pri vykonávaní pohybových aktivít.*** *Nosiť na pohybovú aktivitu (TŠV) čisté a hygienické oblečenie.* ***Rozlišovať správne a chybné držanie tela.*** *Vysvetliť dôsledky dlhodobého nesprávneho držania tela. Ukázať správne držanie tela v stoji a v sede.* ***Predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela.***

Obsahový štandard		• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, pohyb a odpočinok v dennom režime, • hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena cvičebných úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad, • organizácia cvičenia, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede.	• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 2 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, • organizácia cvičenia, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 1 cvičenie), príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela.	• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 3 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, • organizácia cvičenia, • pomoc pri cvičení, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 2 cvičenia).

Komponent 2: TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Porozumieť významu testovania pohybovej výkonnosti. *Zúčastniť sa testovania pohybovej výkonnosti.* *Jednoducho vysvetliť dôležitosť cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.* *Porozumieť významu cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.* *Zúčastniť sa jednej pohybovej hry na hodinách TŠV.*	*Porozumieť významu zlepšenia vlastnej telesnej zdatnosti.* *Identifikovať s pomocou učiteľa fyziologické prejavy tela pri pohybovej aktivite (napr. potenie, dýchanie).* *Identifikovať s pomocou učiteľa podstatu zmeny farby pokožky pri pohybe (sčervenanie).* *Porozumieť pravidlám základných pohybových hier.* *Vysvetliť pravidlá jednej pohybovej hry.* *Aktívne sa zúčastňovať cvičení pre dosiahnutie zlepšenia svojho výkonu.*	***Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti*** *Identifikovať s pomocou učiteľa vlastné individuálne dispozície pre dosiahnutie výkonu.* *Identifikovať s pomocou učiteľa význam zlepšenia vlastnej telesnej zdatnosti ako dôležitého zdravotného faktora. Dosiahnuť individuálne zlepšenie vlastnej telesnej zdatnosti.* ***Vysvetliť význam pohybu, ktorý je potrebný pre rozvoj telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.*** *Vymenovať 2 fyziologické prejavy tela pri pohybovej aktivite (napr. potenie, dýchanie).* *Identifikovať s pomocou učiteľa význam cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.* ***Predviesť aspoň dve pohybové hry pre rozvoj pohybových schopností.*** *Predviesť dve vybrané pohybové hry na základe vlastnej preferencie.*

Obsahový štandard		• Význam pravidelnosti cvičenia pri rozvíjaní pohybových schopností.	• Pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností (cvičenia, hry, súťaže, prekážkové dráhy).	• Poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení, potenie, dýchanie, farba, pokožky, koordinácia pohybov, • pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností - štafety.
				•
Komponent 3: POHYBOVÉ KOMPETENCIE				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Zúčastniť sa poradových cvičení podľa pokynov. Reagovať na zmeny v priestore (rad, zástup, kruh). Zopakovať ukážku behu podľa ukážky učiteľa. Zopakovať ukážku skoku znožmo z miesta podľa ukážky učiteľa. *Predviesť kolísku a kotúľ vpred s pomocou učiteľa.* *Predviesť ľah vznesmo a stojku na lopatkách.* *Zúčastniť sa jednoduchých úpolových cvičení podľa ukážky učiteľa (preťahovanie lanom, odporové cvičenia vo dvojiciach).* *Poznať správnu techniku hádzania a chytania vo dvojici na mieste (rôzne techniky) podľa ukážky učiteľa.* *Rytmicky správne imitovať pohyb tela podľa ukážky učiteľa.* *Zopakovať vybrané základné plavecké zručnosti (ponáranie, splývanie, dýchanie, atď) podľa ukážky.* *Predviesť ukážku vybraných základných plaveckých zručností (ponáranie, splývanie, dýchanie, atď).*	*Vykonať stoj, drep, kľak, sed, ľah podľa pokynov.* *Pomenovať základné poradové útvary a základné polohy tela.* *Zopakovať ukážku hodu loptičkou podľa ukážky učiteľa.* *V správnej technike predviesť skok znožmo z miesta.* *Predviesť kotúľ vpred v rôznych obmenách a väzbách.* *Vymenovať aspoň 2 úpolové športy (judo, karate, zápasenie, MMA).* *Predviesť správnu techniku hádzania a chytania vo dvojici na mieste (rôzne techniky).* *Predviesť manipuláciu s vybraným náčiním (švihadlo, stuha).* *Rytmicky správne zladiť pohyb tela s hudobným rytmom.* *Predviesť ukážku bicyklovania, kolobežkovania, prípadne iného sezónneho športu.* *Rozlíšiť výbavu potrebnú na turistiku v rôznom teréne.* *Opísať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.*	***Správne pomenovať a vykonať základné polohy tela, jeho častí a reagovať na základné povely.*** *Pomenovať základné poradové útvary a základné polohy tela.* *Vykonať základné polohy tela a jeho častí v správnej technike.* ***Využívať základnú techniku behu, skoku a hodu loptičkou*** *Zopakovať ukážku skoku do diaľky podľa ukážky učiteľa.* *Poznať rozdiel medzi rýchlym a vytrvalostným behom.* *Rozlíšiť rýchly a vytrvalostný beh. V správnej technike predviesť skok do diaľky.* ***Využívať základné gymnastické cvičenia v rôznych obmenách*** *Predviesť cvičenie na náradí (lavička, rebrina, mostík) podľa pokynov učiteľa.* *Predviesť kotúľ vpred, kotúľ vzad v rôznych obmenách a väzbách.*

		Bezpečne sa pohybovať vo vodnom a športovom prostredí. *Predviesť techniku jedného plaveckého spôsobu alebo sezónneho športu.* *Identifikovať výbavu potrebnú na turistiku v rôznom teréne.* *Poznať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.* *Zvládnuť turistiku v ľahšom rovinatom teréne (poldeň).*	*Zvládnuť turistiku v ľahšom kopcovitom teréne (poldeň).* *Dodržiavať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.*	*Predviesť jednoduchú gymnastickú zostavu s využitím kotúľov, stojky na lopatkách a váhy predklonmo.* ***Ukázať aspoň dve úpolové cvičenia*** *Vo dvojici predviesť ukážku dvoch úpolových cvičení.* *Poznať úpolové športy (judo, karate, MMA).* ***Využívať základnú techniku manipulácie s náčiním a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej hre*** *Zopakovať manipuláciu s vybraným náčiním (švihadlo, stuha) podľa ukážky učiteľa. Využiť manipuláciu s náčiním vo vybranej pohybovej hre (hádzanie, chytanie, streľba). Využiť manipuláciu s náčiním vo vybranej športovej hre (vedenie lopty, streľba).* ***Zladiť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou*** ***Uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít*** *Predviesť ukážku bicyklovania, kolobežkovania, skateboarding, prípadne iného sezónneho športu.* ***Bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a teréne a v rôznych prírodných podmienkach*** *Zvládnuť turistiku v stredne náročnom kopcovitom teréne (celý deň).*

Obsahový štandard		• Základné postoje, obraty – rad, zástup, kruh, polkruh, jednotlivec, dvojica, trojica, na značky, čiara, priestor, ihrisko, poradové cvičenia a hry ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore, • lokomočné zručnosti – beh rýchly, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, • gymnastika –gymnastické cvičenia (základné polohy a postoje, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho ako prevaly, obraty a kotúle, stojka na lopatkách), cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, mostík, trampolínka), • chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, • cvičenia a hry zamerané na osvojenie si iných základných sezónnych zručností.	• Rytmické cvičenia spojené s vytlieskaním, vydupávaním, hrou na tele, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky a poskoky, • cvičenia a hry zamerané na osvojenie si základných zručností z korčuľovania na ľade. • manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (lopta, stuha, obruč, , švihadlo, a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, • lokomočné zručnosti - beh akceleračný, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, skok do diaľky znožmo z miesta, • gymnastika –gymnastické cvičenia.	• Úpolové cvičenia a hry (preťahy, pretlaky a odpory), • manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (krátka tyč, lano a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, • lokomočné zručnosti - bežecká abeceda, beh vytrvalostný, hod plnou loptou, • gymnastika –gymnastické cvičenia.
Komponent 4: ŠPORT A POHYBOVÁ AKTIVITA				
		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Poznať základné pravidlá vybraných športových hier. *Spolupracovať v tíme pri hre športových hier.* *Poznať pravidlá fair play (poctivej hry).* *Poznať pojem olympiáda. Vysvetliť pojem olympiáda.*	*Dodržiavať základné pravidlá vybraných športových hier (po upozornení učiteľom).* *Identifikovať, ak niekto nedodržiava pravidlá športových hier.* *Rešpektovať súperov pri hre športových hier.* *Vysvetliť dôležitosť dodržiavania pravidiel fair play. Dodržiavať pravidlá fair play.* *Poznať olympijské symboly (znak, hymna, oheň, farby, heslo).* *Vymenovať aspoň jeden olympijský symbol.*	***Rešpektovať dohodnuté pravidlá v hre a športovej činnosti*** *Chápať výhru a prehru pri hre športových hier. Prijať výhru a prehru pri hre športových hier.* ***Uplatňovať zásady fair – play pri hre a športových činnostiach*** *Identifikovať dôsledky a sankcie nedodržiavania pravidiel fair play.* *Vysvetliť dôsledky a sankcie v prípade nedodržania pravidiel fair play.*

			Identifikovať najznámejších slovenských olympionikov.	***Identifikovať základné olympijské symboly, olympijské motto, pojem olympiáda a minimálne troch slovenských športovcov – olympionikov*** *Vymenovať aspoň troch slovenských olympionikov.* *Vlastnými slovami vyjadriť olympijské motto.* *Vedieť kedy a kde sa koná najbližšia olympiáda.*
Obsahový štandard		• Základné pravidlá realizovaných hier a športových činností (priebeh, bezpečnosť, výber športového náčinia v súlade s určeným účelom. • Aktívne sa zapojiť do tanečno-hudobných prestávok.	• Význam a základy fair-play (športová etika), kooperácia a špecifiká komunikácie v pohybových a športových činnostiach. • Aktívne sa zapojiť do tanečno-hudobných prestávok. • Vedieť zladiť rytmus a pohyb svojho tela.	• Základy olympizmu – symboly, motto a základné pojmy, slovenský olympizmus. • Aktívne sa zapojiť do tanečno-hudobných prestávok. • Vedieť precvičiť krátke tanečné zostavy pred ostatných spolužiakov.

Komponent 5: OCHRANA A BEZPEČNOSŤ ŽIVOTA A ZDRAVIA OBYVATEĽSTVA

		1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**
		Identifikovať základné život ohrozujúce stavy. *Pozorovať ukážky poskytovania prvej pomoci pri základných život ohrozujúcich stavoch.* *Identifikovať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva.* *Vlastnými slovami opísať dve situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva.* *Poznať tiesňovú linku 112 (zjednotené celoeurópske tiesňové telefónne číslo).* *Poznať ďalšie tiesňové linky (158, 155, 150).* *Poznať základné pravidlá cestnej premávky.* *Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre chodcov.* *Identifikovať osoby v škole, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v škole.*	*Vlastnými slovami pomenovať život ohrozujúce stavy. Poznať základné postupy poskytovania prvej pomoci.* *Opísať jeden veku primeraný postup poskytnutia prvej pomoci. Identifikovať dôvody použitia tiesňovej linky 112. Identifikovať dôvody použitia ďalších tiesňových liniek (158, 155, 150).* *Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.* *Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov.* *Identifikovať osoby, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v mimoškolskom prostredí.*	***Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni*** *Predviesť jeden veku primeraný postup poskytnutia prvej pomoci v skupine.* ***Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva*** *Vlastnými slovami opísať 1 dôvod na použitie vybratej tiesňovej linky.* ***Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov*** *Zúčastniť sa cvičenia pravidiel cestnej premávky na dopravnom ihrisku.* *Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.*

		Vymenovať osoby v škole, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v škole. *Poznať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).*	*Vymenovať osoby, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v mimoškolskom prostredí.* *Opísať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).*	***Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života*** *Uviesť príklady ohrozenia zdravia alebo života v školskom alebo v mimoškolskom prostredí, v ktorých je potrebné použiť číslo zjednotenej tiesňovej linky (112) .*
Obsahový štandard		• Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v okolí školy, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), • význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, • prvá pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom).	• Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v rámci mesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), • význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, poznanie svojich schopností, • simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (požiar), • základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách(povodeň), • prvá pomoc pri drobných poraneniach (uštipnutie hadom).	• Kolektívne aktivity (organizované prechádzky na určené miesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), • význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, sebaochrana, rešpekt, sebaúcta, • základné pravidlá cestnej premávky, • simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (autonehoda), • základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách (zemetrasenie), • prvá pomoc pri drobných poraneniach (úpal, popálenina).

Didaktické hry

Ročník	Obsah	Cieľ	Časová dotácia
1.	Aktívne cvičiť pre dosiahnutie zlepšenia svojho výkonu.	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Roztriediť zdravé a nezdravé potraviny.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Poznať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre chodcov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	

	Poskytnúť prvú pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom).	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
2.	Prekážková dráha v prírode	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Jednoducho popísať ako sa stará o svoje zdravie (o hygienu tela, o pravidelný pohyb, aké nosí oblečenie, ako sa stravuje). Vybrať z určitej skupiny potravín 1 zdravú a 1 nezdravú potravinu.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Poznať tiesňovú linku 112 (zjednotené celoeurópske tiesňové telefónne číslo) a ďalšie tiesňové linky (158, 155, 150).	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri drobných poraneniach (o uštipnutie hadom).	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
3.	Štafetový beh	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Vymenovať 3 zdravé a 3 nezdravé potraviny. Opísať 3 zdravé potraviny a 3 nezdravé potraviny.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Vlastnými slovami opísať 1 dôvod na použitie vybratej tiesňovej linky.	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri zlomenine.	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s VIN

11.1 Vymedzenie cieľov, poslania a zamerania školy

Cieľ, poslanie a zameranie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania v § 3 zákona 245/2008. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§3 písm. d), ktoré je *uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania*. A nielen žiakov, ale aj **každého človeka** v školskom prostredí – t. j. rodičov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

Systém podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podporných úrovní 1. – 4. stupňa definovaných v § 131 školského zákona a bližšie popísaných ministerstvom školstva najmä v podpornej úrovni 1. stupňa a 2. stupňa. To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých vzťahov či kultúry rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju človeka. Pedagogický zbor, ktorý pôsobí v podpornej úrovni 1. stupňa najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, je v našej škole doplnený o **školský podporný tím** (ďalej ŠPT), ktorý intenzívne napomáha podpore vzťahov pedagogických zamestnancov a rodičov na ceste k žiakom. Takýto tím je zložený z odborných zamestnancov a pedagogických zamestnancov, ktorí spoločne vytvárajú tímovú prácu v školskom prostredí.

Naša škola nastúpila na **cestu k inkluzívnemu vzdelávaniu** otvorením sa pre nové profesie a činnosti so snahou budovať inkluzívnu klímu a kultúru. Inkluzívna cesta je zameraná na:

- podporu každého žiaka, ale aj učiteľa a rodiča v tom, čo potrebuje k svojmu rastu,
- poskytovanie komplexnej podpory na škole prostredníctvom **školského podporného tímu** – najmä ako prevencia a včasné vyhľadávanie a riešenie problémov,
- budovanie vzťahového trojuholníka žiak, rodič a učiteľ,
- zameranie viac na formatívne hodnotenie a reflexiu.

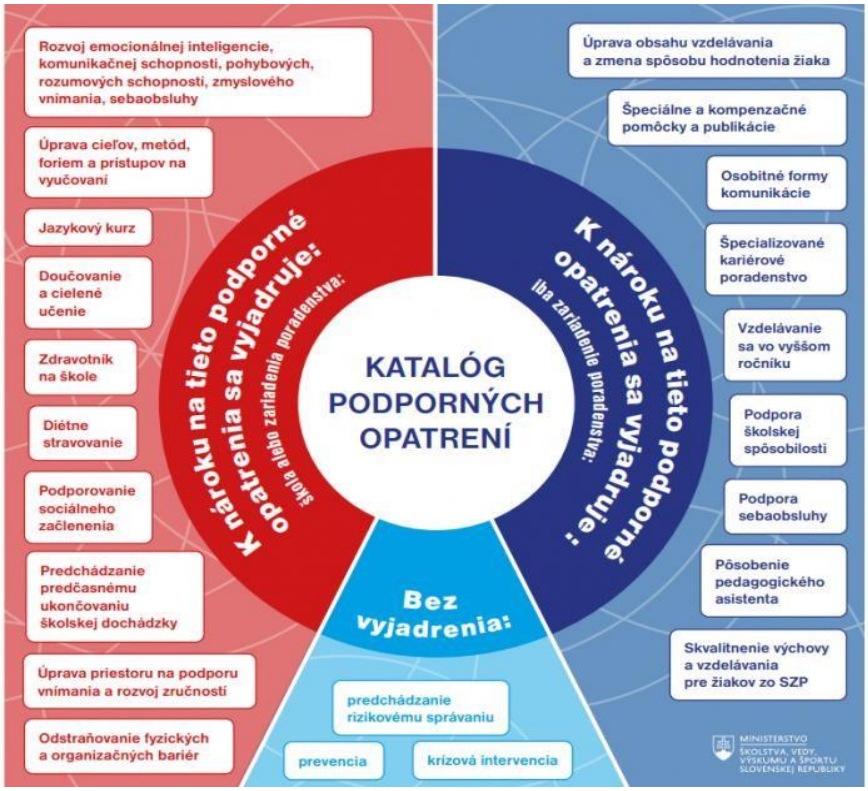
Naša škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej individuálnym potrebám žiaka, triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a necítilo sa odmietané. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti.

11.2 Podporné opatrenia

Základná škola na základe novelizovaného školského zákona 182/2023 podľa paragrafu 145 a) a 145 b) poskytuje žiakom podporné opatrenia.

Podporným opatrením je opatrenie poskytované školou alebo školským zariadením potrebné na to, aby sa žiaci mohli plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti.

Škola poskytuje podporné opatrenia (ďalej PO) podľa Katalógu podporných opatrení.

Hlavnými oblasťami podpory sú v súlade s § 131 školského zákona prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo

žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii, podpora učiteľa počas vyučovania, depistáže pri zápisoch alebo v prvých ročníkoch, sociometrie, besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a ďalšie. Práca a činnosť týchto zamestnancov je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a napĺňania cieľov výchovy a vzdelávania.

Škola na podporu **výchovno-vzdelávacích potrieb** žiakov podľa § 2 h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom a to tak, že *zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov* v úzkej spolupráci so ŠPT:

a) poskytuje všetkým žiakom podporu na podpornej úrovni 1. stupňa, ako sú preventívne programy, ranné kruhy, pravidelné elektronické aj osobné konzultácie rodičov s učiteľmi, kariérové poradenstvo,
b) zostavuje školský poriadok zameraný na spravodlivejšie a ľudskejšie formované pravidlá školského života v súčinnosti so žiakmi a radou školy,
c) pravidelne sleduje a realizuje skríning dochádzky, prospechu a správania žiakov cez prístup ŠPT do internetovej žiackej knižky a triednej knihy, prinášanie systémových návrhov pre zlepšenie, špecifické sledovanie rizikových faktorov ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ, prechod na druhý stupeň ZŠ - 2.cyklus podľa nového, prestup alebo odchod žiaka, obdobie dospievania,
d) umožňuje všetkým žiakom prístup k ŠPT a jeho službám, keď to v priebehu celej školskej dochádzky žiak alebo rodič potrebuje pre individuálnu podporu v kríze, životných ťažkostiach alebo na vlastný rozvoj svojho potenciálu,
e) umožňuje prácu v škole a triedach aj zamestnancom CPP pri preventívnej činnosti, krízovej intervencii, kariérovom poradenstve, skríningu i spolupráci na podpore detí a rodičov v úzkej súčinnosti so ŠPT,
f) informuje rodičov, žiakov a zamestnancov cez webovú stránku školy, nástenky, internetovú žiacku knižku o ďalšej podpornej činnosti.

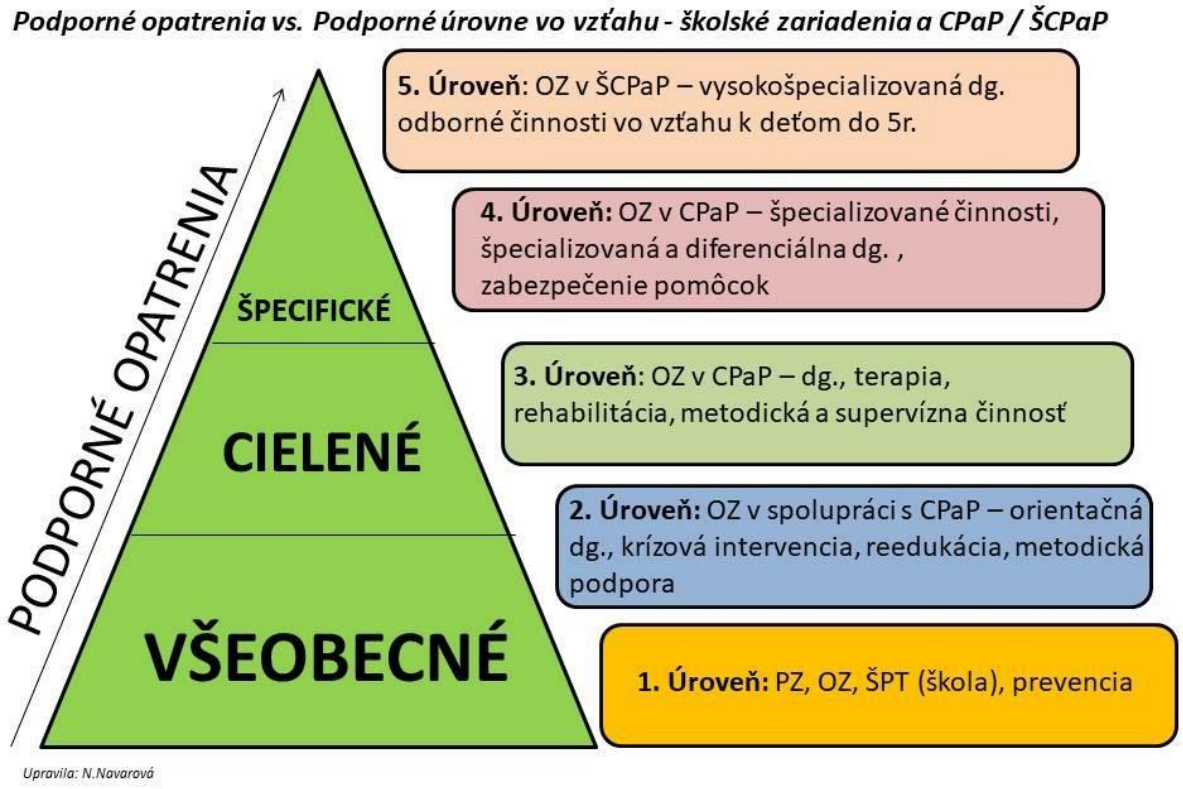
Škola zároveň poskytuje špecifickú podporu aj žiakom, ktorí podľa § 2 i) majú **špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby** (ďalej ŠVVP). Žiaci sa vzdelávajú v bežnej triede ZŠ v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania:

- v podmienkach **všeobecnej podpory** s využitím všeobecných podporných mechanizmov školského vzdelávacieho programu, keď učitelia vytvárajú v triedach takú atmosféru spolupráce, slobody a zodpovednosti, podpory a diferencovaného prístupu v hodnotení a metódach, že žiak dokáže účinne napredovať bez ďalších úprav,
- žiak so ŠVVP sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu (ďalej ŠkVP),
- ak jeho ŠVVP neumožňujú, aby sa vzdelával podľa ŠkVP, žiak sa vzdeláva podľa **Individuálneho vzdelávacieho programu** (ďalej IVP) podľa § 7a) školského zákona, pričom sa realizuje úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti.

IVP dopĺňa a upravuje tento školský vzdelávací program a zahŕňa:

a) vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (ďalej CPP), zväčša na odporúčanie ŠPT a triedneho učiteľa a stanovenie ŠVVP a následných odporúčaní úprav,
b) vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča,
c) úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, prípadne asistenta, ak pôsobí v triede a člena ŠPT v prepojení na odporúčania CPP,
d) žiak má možnosť využiť aj dodatočnú psychologickú, sociálno-pedagogickú i špeciálno-pedagogickú starostlivosť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo,
e) zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania,
f) úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úpravu a zmenu systému hodnotenia alebo nehodnotenie v predmetoch.

11.3 Aplikácia podporných opatrení

11.3.1 Aktéri podporných opatrení:

Triedny učiteľ

Triedny učiteľ je kľúčovým pilierom 1. stupňa podpornej úrovne. Počas výchovno-vzdelávacej činnosti primárne zodpovedá za **koordináciu činnosti na podporu budovania pozitívnej** klímy triedy, riešenie žiackych konfliktov, vytváranie zdravých vzťahov, identifikáciu potrieb, prekážok a rizík, tiež hľadanie zdrojov na ich skoré riešenie. Tieto činnosti realizuje v spolupráci s pedagogickým asistentom, vychovávateľom, ostatnými PZ, ktorí pôsobia v triede. **PZ vykonáva činnosti podpornej úrovne 1. stupňa, ktoré zahŕňajú pedagogickú diagnostiku, pedagogickú intervenciu, výchovné poradenstvo, kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania a prevenciu.** Každý PZ informuje o realizovaných činnostiach triedneho učiteľa a ten v prípade potreby modifikuje nastavenú podporu. Podpora zohľadňuje potreby a prekážky žiaka a realizuje sa formou jednoduchých úprav metód a foriem vzdelávania v školskej i domácej príprave. Podpora sa poskytuje každému žiakovi, ktorý si to na základe pedagogickej diagnostiky bude vyžadovať. Zároveň

aplikuje podporné opatrenia vyšších stupňov, ak sú žiakovi odporúčané po odborných vyšetreniach.

Učiteľ

Učiteľ zodpovedá za zavedenie a realizovanie podporných opatrení na základe odporúčaní jednotlivých úrovní podpory.

Školský špeciálny pedagóg

Školský špeciálny pedagóg v našej škole postupuje podľa štandardov „Výkon odborných činností školského špeciálneho pedagóga“, viď: https://www.minedu.sk/vykonove-standardy-odbornych-cinnosti/ .

- depistážna činnosť – účasť pri zápise žiakov do 1. ročníka,
- preventívna činnosť – preventívna činnosť v 1. stupni podpory,
- činnosti na rozvíjanie :

a) pohybových zručností:
- Bilaterálna integrácia, Neurovývinová stimulácia,
- Senzorická integrácia: súbory cielených hrubomotorických a jemnomotorických cvičení pre celkovú neuromotorickú integráciu.

b) zmyslového vnímania a čiastkových funkcií:
- využitie metodiky SINDELAR:
- stimulácia zrakového vnímania (rozlíšenie figúry a pozadia , zraková diferenciácia, zraková analýza a syntéza, rozvoj očných pohybov, zraková pamäť, vizuomotorická koordinácia)
- stimulácia sluchového vnímania (sluchová diferenciácia, sluchová pozornosť, sluchová pamäť, analýza a syntéza, vnímanie rytmu
- stimulácia intermodality
- stimulácia seriality

c) rozvíjanie komunikačných zručností:

- rozvíjanie fonologického a fonematického uvedomovania - metóda Eľkonin,
-

d) rozvíjanie matematických predstáv

e) práca na zlepšovaní koncentrácie pozornosti - KUPOZ, KUPREV,

f) učebné štýly a metakognícia

tt)

uu) Počas školského roka:

- vykonáva odborné činnosti v rámci orientačnej špeciálnopedagogickej diagnostiky a depistáže s cieľom identifikovať rizikové faktory u žiakov a tým im zabezpečiť včasnú odbornú starostlivosť,
- poskytuje poradenstvo a konzultácie žiakom, učiteľom a zákonným zástupcom
- v rámci inklúzie sa spolupodieľa na vypracovaní a aktualizácii individuálnych výchovnovzdelávacích programov pre žiakov so ŠVVP a na vypracovaní podporných opatrení žiakom, ktorí to potrebujú,
- spolu s učiteľmi pripravuje podklady potrebné k odbornému vyšetreniu žiakov v CPP, aktívne spolupracuje so školskou psychologičkou aj v rámci ŠPT,
- v spolupráci so ŠP pripravuje rozvrhy pre pedagogické asistentky (PA),
- v spolupráci so ŠP realizuje metodické stretnutia pre PA,
- poskytuje individuálne konzultácie pre PA,
- formou dotazníka zisťuje štýly učenia žiakov, a pod.
- spolu so školskou psychologičkou realizuje adaptačný pre žiakov 1. a 5. ročníka,
- podľa potreby realizuje spolu so ŠP programy na rozvíjanie sociálnych a komunikačných zručností žiakov, na pozitívnu klímu v triede, zlepšovanie vzťahov v triede, na prevenciu a riešenie šikanovania,
- spolu so ŠP realizuje v 1. ročníku stimulačný program podľa Eľkonina,
- zúčastňuje sa zápisu žiakov do 1. ročníka,
- zúčastňuje sa pracovných porád, pedagogických rád, združení rodičov školy,
- zúčastňuje sa metodických stretnutí organizovaných CPP

Školský psychológ

Školský psychológ v našej škole postupuje podľa štandardov „Výkon odborných činností školského psychológa“, viď: https://www.minedu.sk/vykonove-standardy-odbornych-cinnosti/ Poskytuje odborné psychologicko-edukačné služby žiakom, učiteľom a zákonným zástupcom. Jeho základné pracovné úlohy sú poradenská, konzultačná, prevenčná, intervenčná, koordinačná, lektorská a administratívna činnosť.

Počas školského roka:

- vykonáva odborné činnosti v rámci orientačnej psychologickej diagnostiky a depistáže s cieľom identifikovať rizikové faktory u žiakov a tým im zabezpečiť včasnú odbornú starostlivosť,
- poskytuje poradenstvo a konzultácie žiakom, učiteľom a zákonným zástupcom
- uskutočňuje odbornú psychologickú starostlivosť žiakom s ťažkosťami v učení a správaní, pri narušených sociálnych vzťahoch v triede, psychohygienických otázkach vo výchovno – vzdelávacom procese,
- v rámci inklúzie sa spolupodieľa na vypracovaní a aktualizácii individuálnych výchovnovzdelávacích programov pre žiakov so ŠVVP a na vypracovaní podporných opatrení žiakom, ktorí to potrebujú,
- spolu s učiteľmi pripravuje podklady potrebné k odbornému vyšetreniu žiakov v CPP,
- aktívne spolupracuje so školskou špeciálnou pedagogičkou (ŠŠP) aj v rámci ŠPT,
- zabezpečuje činnosti súvisiace s prevenciou drogovej závislosti a iných sociálno-patologických javov,
- v spolupráci so ŠŠP pripravuje rozvrhy pre pedagogické asistentky (PA),
- v spolupráci so ŠŠP realizuje metodické stretnutia pre PA,
- poskytuje individuálne konzultácie pre PA,
- formou dotazníka zisťuje štýly učenia žiakov, typy temperamentu, vzťahy triede, výskyt šikanovania, užívanie návykových látok a pod.

- spolu so školskou špeciálnou pedagogičkou realizuje adaptačný pre žiakov 1. a 5. ročníka,
- podľa potreby realizuje spolu so ŠŠP programy na rozvíjanie sociálnych a komunikačných zručností žiakov, na pozitívnu klímu v triede, zlepšovanie vzťahov v triede, na prevenciu a riešenie šikanovania,
- zabezpečuje termíny besied a preventívnych programov pre triedy podľa záujmu triednych učiteľov a potrieb žiakov v spolupráci s CPP,
- zúčastňuje sa zápisu žiakov do 1. ročníka,
- pomáha pri realizovaní výletu, tvorivých dielní pre žiakov so ŠVVP,
- zúčastňuje sa pracovných porád, pedagogických rád, združení rodičov školy,
- zúčastňuje sa metodických stretnutí organizovaných CPP

Pedagogický asistent

Pedagogický asistent podľa požiadaviek učiteľa, vychovávateľa a v spolupráci s odbornými zamestnancami vytvára rovnosť príležitostí vo výchove a vzdelávaní, pomáha žiakovi alebo skupine žiakov pri prekonávaní architektonických, informačných, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér. Pedagogický asistent v spolupráci s učiteľom, vychovávateľom a OZ školy sa podieľa na prezenčnej i dištančnej výchovno-vzdelávacej činnosti, tiež na zlepšovaní klímy v triede, tvorí s učiteľom vyučovacie stratégie a v spolupráci s ním tvorí edukačné materiály. Počas výchovno-vzdelávacej činnosti je podporou pre všetkých žiakov, ktorí to v danom momente vyžadujú. Pomáha porozumieť a individualizovať ciele a spolupracovať pri diferencovaní úloh a edukačného materiálu s ohľadom na potreby každého jedného žiaka v triede. Pomáha žiakom pri plnení zadaných úloh. Podľa inštrukcií či zadaní učiteľa sa podieľa na výchovno-vzdelávacej činnosti všetkých žiakov.

Výchovný poradca

Výchovný poradca je odborný alebo pedagogický zamestnanec školy, menovaný do funkcie riaditeľom školy na základe menovacieho dekrétu, ktorý zabezpečuje a podieľa sa na poskytovaní výchovného poradenstva v oblasti výchovy a vzdelávania formou informačných, koordinačných, konzultačných, metodických a iných súvisiacich činností.
Výchovný poradca počas školského roka:

- vykonáva poradenstvo pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb žiakov,
- sprostredkováva žiakom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické, sociálne, psychoterapeutické, reedukačné a iné služby, ktoré koordinuje v spolupráci s triednymi učiteľmi,
- úzko spolupracuje s pedagogickými pracovníkmi školy, so ŠPT, so školským psychológom, školským špeciálnym pedagógom a odbornými zamestnancami poradenských zariadení,
- poskytuje odborno-metodickú pomoc v oblasti výchovného poradenstva,
- v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa z roku 1991 zabezpečovať aktívnu ochranu žiakov pred sociálno-patologickými javmi.
- Spoluprácou s triednymi učiteľmi a ďalšími pedagogickými pracovníkmi priebežne monitoruje zmeny v správaní žiakov. Okamžite rieši vyskytujúce sa prejavy šikanovania. Spolupracuje s CPP a s Mestskou políciou v oblasti represívnej aj preventívnej.
- v závažných problémoch žiakov s rodinnou kauzalitou tiež kontaktuje príslušný odbor sociálnych vecí, podľa potreby lekára – pediatra alebo odborného lekára.

Koordinátor prevencie sociálno- patologických javov

Koordinátor prevencie svojimi aktivitami zabezpečuje zvýšenie bezpečnosti a pre prevenciu nežiaducich javov, informácií vo výchovno-vzdelávacom procese a odporúčaní preventívnovýchovných aktivít a projektov škôl a školských zariadení na predchádzanie a elimináciu kriminality, šikanovania, záškoláctva, násilia na deťoch a iných nežiaducich javov. Prevencia drogových závislostí v rezorte školstva vychádza z článku 33 Dohovoru o právach dieťaťa a Európskej protidrogovej stratégie. Týka sa realizácie preventívnych opatrení na úrovni škôl a školských zariadení, priorít rezortu školstva, výchovno-vzdelávacích projektov a programov. Prioritnou oblasťou podpory sú projekty zamerané na formovanie vzťahu k zdravému životnému štýlu, ochranu telesného a duševného zdravia, odstraňovanie zdraviu škodlivých vplyvov a prevenciu rizikového správania (násilie, šikanovanie, záškoláctvo, agresivita, delikvencia, kriminalita, drogové závislostí, zneužívanie, prejavy extrémizmu, terorizmu, HIV/AIDS, obchodovanie s ľuďmi), na podporu zdravého životného štýlu, zlepšenie

psychosociálnej klímy a duševného zdravia. Pri realizácii preventívnych aktivít a programov sa odporúča spolupráca s príslušným centrom poradenstva a prevencie.

Školský podporný tím

V súlade s § 84a zákona č. 138/2019 Z. z. pracuje na škole aj **školský podporný tím** (ďalej len „ŠPT“) zložený zo školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa, kariérového poradcu a iných pedagogických zamestnancov. Činnosť tohto tímu sa riadi § 131 školského zákona a § 21n. a § 84a) zákona 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch, procesnými, výkonovými a obsahovými štandardami i popísanými úrovňami podpory, predovšetkým však podporné úrovne 1. a 2. stupňa, ale aj metodickými usmerneniami VÚDPaPu (napr. ŠPT 2022). Tento tím veľmi úzko spolupracuje a je metodicky usmerňovaný Centrom poradenstva a prevencie (ďalej len „CPP“). V škole tím úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, predmetovými učiteľmi, pedagogickými asistentkami, vedením školy, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi. V prípade potreby spolupracuje s ďalšími subjektami a sieťuje sa s políciou, sociálnou kuratelou, lekármi a ďalšími organizáciami pre komplexnejšiu podporu všetkých žiakov.

Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním Centra poradenstva a prevencie v našom okrese. Pôsobenie týchto zamestnancov je plne v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, so školským zákonom a najlepším záujmom žiaka. A hoci samotná činnosť tímu nepodlieha špeciálnemu súhlasu rodičov tak ako je to napríklad v rezorte zdravotníctva, predsa jeho činnosť je podporná, partnerská a otvorená s vysokým štandardom etiky a transparentnosti a informačnou povinnosťou vo vzťahu k rodičom. Držíme sa zásady, že rodič je partner školy a je nielen informovaný, ale aj priamo zapojený do podpory žiaka.

11.3.2 Vertikálny model podporných opatrení:

I. Všeobecné podporné opatrenia

II. Cielené podporné opatrenia

III. Špecifické podporné opatrenia

vv)

I. Všeobecné podporné opatrenia

Podporná úroveň 1. stupňa – univerzálna preventívno – výchovná činnosť, ktorá sa poskytuje všetkým žiakom ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti. Cieľom je zabezpečiť optimálne podmienky pre sociálno-emocionálny, kognitívny a osobnostný rozvoj žiaka.
Sú poskytované všetkým žiakom a bez nutnosti vyjadrenia pedagogického, odborného zamestnanca alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Patria sem PO:

ww) **Prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania** (napr. Zippyho kamaráti, ranné kruhy, prevenčné programy, metóda fonematického uvedomovania podľa D. B. Eľkonina, Program neuromotorickej zrelosti...):

- Preventívne programy;
- Školský poriadok zameraný na spravodlivejšie a ľudskejšie formované pravidlá školského života v súčinnosti so žiakmi a radou školy;
- Škola pravidelne sleduje a realizuje skríning dochádzky prospechu a správania žiakov cez prístup ŠPT do internetovej žiackej knižky a triednej knihy;
- Prinášanie systémových návrhov pre zlepšenie;
- Špecifické sledovanie rizikových faktorov ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ;
- Prechod na druhý stupeň ZŠ;
- Prestup alebo odchod žiaka;
- Umožňovanie všetkým žiakom prístup k ŠPT a jeho službám, keď to v priebehu školskej dochádzky žiak alebo rodič potrebuje pre individuálnu podporu;

- Umožňovanie práce v škole a triedach aj zamestnancom CPP pri preventívnej činnosti;
- Informovanie rodičov, žiakov a zamestnancov cez webovú stránku.

Krízová intervencia

Vykonáva sa v prípade živelnej pohromy, úmrtia žiaka v triede, prípadne iných dramatických udalostí. Krízovú intervenciu vykonáva vždy psychológ, ktorý je v krízovej intervencii špeciálne vyškolený.

Všeobecné podporné opatrenia

- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Jasne odkomunikovať požiadavky na správanie a prácu žiaka.
- Pre ľahšie pochopenie vysvetľovaného učiva sa odporúča používať názorné ukážky konkrétnych predmetov.
- Rozvíjať základné myšlienkové operácie prostredníctvom rozvoja schopnosti počúvať, rozumieť hovorenému a formulovať vlastné výpovede.
- Rešpektovať individuálne psychomotorické tempo žiaka, predĺžiť časovú dotáciu, poskytnúť mu dostatočný čas na vypracovanie úloh.
- Pred žiaka predkladať iba reálne ciele. Výkony žiaka hodnotiť vzhľadom k jeho možnostiam, porovnávať jeho predchádzajúce výkony - súťaženie so sebou samým.
- Pri hodnotení využívať zásadu „často, ale v menšom rozsahu“, žiaka hodnotiť priebežne, vopred informovať o obsahu a rozsahu kontrolných, tematických a štvrťročných prác a diktátov.
- V jeden deň písať písomnú prácu maximálne z dvoch predmetov.
- Ak bol žiak hodnotený známkou nedostatočná, môže byť preskúšaný znova v prípade, ak bol jeho slabý výsledok zapríčinený jeho aktuálnym zdravotným alebo psychickým stavom, o ktorom bol učiteľ vopred informovaný.
- Pomôcť žiakovi prekonať prípadný neúspech, aby sa u neho neprehlboval pocit menejcennosti v porovnaní so spolužiakmi, poverovať ho úlohami, v ktorých by

mohol byť úspešný. Nikdy nezosmiešňovať žiaka za jeho slabší alebo neúspešný výkon.

- Pozitívne motivovať, podporovať vo vykonávanej činnosti, využívať pochvalu, ocenenie a povzbudenie, poskytovať pomoc na individuálnej úrovni.
- Dať žiakovi príležitosť ukázať svoje silné stránky a priebežne ho oceňovať za drobné úspechy. Je veľmi dôležité, aby pedagóg žiaka nestrápňoval, neponižoval a nezosmiešňoval. Pre žiaka je primárne dôležité zachovať si sebaúctu.
- Pomôcť žiakom zaradiť sa do skupinových aktivít.
- Budovať v triede rešpektujúcu a bezpečnú atmosféru.
- Preukázateľne (zápisom) spolupracovať so zákonnými zástupcami a oboznámiť ich s konkrétnymi problémami žiaka.

Slovenský jazyk a literatúra

- Po napísaní diktátu dať možnosť žiakovi opraviť svoje chyby. Autokorektúra je jedna z veľmi dôležitých úloh práce a výborný prostriedok k náprave ťažkostí. Ak je žiak schopný nájsť si chyby, je to veľký pokrok.
- Text, ktorý žiak číta, kontrolovať.
- Používať gramatické súhrny pri osvojovaní si učiva.

Matematika

- Opakovane žiaka motivovať a povzbudzovať k výkonu, čím získa sebaistotu.
- Zadávať prevažne predtlačené kontrolné práce.
- Žiakovi umožniť dostatočný priestor na kontrolu práce.
- Rozlišovať chyby vzniknuté z nezvládnutého učiva a chyby vznikajúce chybným odpisom, zámenou poradia číslic, písmen, chybným zápisom číslic pod seba.
- Pracovné postupy rozplánovať na jednotlivé menšie kroky.
- Pred skúšaním dať žiakovi podobné úlohy a príklady na domácu prípravu.
- Tolerovať používanie názoru na prstoch.
- Od siedmeho ročníka umožniť používanie kalkulačky pri úlohách, kde nie je cieľom precvičovanie numerických príkladov.
- Používať tabuľku násobkov podľa potreby, min. do 5. ročníka.

- Mať možnosť používať štvorčekový papier pre podpisovanie príkladov.
- Používať gradované kontrolné práce.
- Domáce úlohy dávať len z prebratého učiva.

Cudzí jazyk

- Výuku smerovať na verbálne osvojovanie si cudzieho jazyka, osvojenie si praktických vetných celkov – dorozumievanie sa v cudzine, využívať Quizlet, slovník zaužívaných výrazov a idiómov, pádových väzieb slovies s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami... .
- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso, precvičiť a dotrénovať vo väzbách a postupne ďalšie.
- Nové slová si osvojovať vo väzbách, spájať obrázky so slovami, vyhľadávať slovné spojenia k situačným obrázkom, nové prvky napr. gramatického učiva hneď spájať s komunikáciou.
- Zamerať sa na osvojovanie odporúčanej slovnej zásoby a slovných spojení, viet a fráz (možné je používať IKT, zvukové ukážky, prípadne žiak opakuje po učiteľovi).
- Používať čo najviac názornosti.
- Žiadať od žiaka osvojenie a používanie gramatických pravidiel.
- Zamerať sa na schopnosť žiaka porozumieť jazyku a dohovoriť sa v bežných situáciách, učiť žiaka bežným nadpisom, krátkym pokynom (napr. stanica, obchod,...).
- Pri výučbe je vhodné využívať jednoduché básničky, pesničky, porekadlá, hádanky.
- Zamerať sa na správnu výslovnosť.
- Používať doplňovanie vhodných slov do viet (ústnou formou).
- Trénovať reakcie na pokyny v cudzom jazyku bez prekladu do slovenského jazyka.
- Využívať audio nahrávky k tréningu správnej výslovnosti.
- Vždy sa presvedčiť, či žiak porozumel zadaniu.

- Používať gramatické prehľady nepravidelné slovesá počas vyučovania (2. stupeň ZŠ).
- Odložiť skúšanie z dôvodu dlhodobej absencie.
- Diferencovať úlohy podľa potreby.

Ostatné predmety

- Alternatívne formy zisťovania vedomostí sú vhodné tiež v rámci ostatných predmetov.
- Tolerovať pracovné, psychomotorické tempo, tempo písania, čítania, počítania.
- V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme.
- Multisenzorický prístup vo výuke – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov (počúvaj-pozeraj-hovor-napíš-ukáž).
- Skontrolovať porozumenie zadania, dovoliť žiakovi otázky aj v priebehu práce, písomky, priebežne usmerniť v prípade potreby v samostatnej práci.
- Kontrolovať postup práce, nielen výsledok.
- Ústretový, nápomocný prístup pri odpovediach, klásť pomocné otázky, nestresovať, nedávať priestor pre výsmech spolužiakov, výnimočne poskytnúť možnosť odpovede mimo triedy.
- Častú motiváciu, povzbudenie a poskytnutie spätnej väzby.
- Rozdelenie pokynov na menšie časti.
- Okrem slovenského jazyka tolerovať zníženú kvalitu písomného prejavu (do hodnotenia nezahrňovať chyby vznikajúce chybným odpisom, nedostatočnou úpravou, tolerovať zápis tlačenými písmenami).
- Ponechať žiakovi viac času, tolerovať pomalšie pracovné tempo.
- Preferovať ústny prejav, nenaliehať na pohotovú odpoveď, nápomocný prístup.
- Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác.
- V prípade potreby pomôcť žiakovi s porozumením textu a zadania.
- Častejšie využívať názorné pomôcky.

- Záujem žiaka o dané učivo vyvolávať tiež používaním rôznych vizuálnych pomôcok, farieb (fixky, kriedy,...), do výučby začleňovať názorné a praktické ukážky.

II. Cielené podporné opatrenia

Sú určené žiakom so zvýšenými nárokmi na podporu, **ktoré môžu byť aj prechodného charakteru,** vrátane detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. K poskytnutiu PO **je potrebné vyjadrenie** pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov školy alebo vyjadrenie CPP (pedagogická, orientačná diagnostika, alebo základná diagnostika). Sú určené pre žiakov, napr.:

– žiaci z cudzojazyčného prostredia,
– žiaci, ktorých prvým jazykom nie je slovenčina,
– žiaci s odloženou školskou dochádzkou,
– žiaci predčasne zaškolení (nezrelí),
– žiaci v diagnostickom procese s problémami v učení,
– žiaci s aktuálnymi osobnými problémami (rozvod, úmrtie v rodine, šikanovanie),
– žiaci so psychickými problémami krátkodobého a dlhodobého charakteru (sebapoškodzovanie, užívanie návykových látok ...),
– žiaci so zdravotnými problémami (napr. často chorí, zdravotne oslabení),
– žiaci s predikciami VPU a iných zdravotných znevýhodnení atď.

Uvedené podporné opatrenia vykonávajú **pedagógovia, školský špeciálny pedagóg, školský psychológ v úzkej spolupráci s vyučujúcimi a zákonnými zástupcami žiakov** v čase vyučovania alebo po vyučovaní. Podporné opatrenie sa zameriava na zmierňovanie alebo odstraňovanie prekážok dieťaťa/žiaka vo výchove a vzdelávaní s cieľom zabezpečiť rozvoj jeho schopností alebo osobnosti a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania prostredníctvom intervencií.

Patria sem PO z Katalógu podporných opatrení:

a) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní

b) *zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy*

c) zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy

d) zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka

e) činnosť na podporu sociálneho zaradenia

f) činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy

g) *poskytovanie zdravotnej starostlivosti*

h) zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdania zručností

i) odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní) zabezpečenie diétneho stravovania

Uvedené PO sú špecifikované v Katalógu podporných opatrení a v sprievodných materiáloch:

https://podporneopatrenia.minedu.sk/katalog-podpornych-opatreni/

Je v kompetencii učiteľa, ktoré z nasledujúcich odporúčaní v PO použije, najlepšie po dohode s členom ŠPT.

Zároveň je nutné dodržiavať Odporúčania pri práci so všetkými žiakmi (všeobecné aj pre jednotlivé predmety).

III. Špecifické podporné opatrenia

Uvedené podporné opatrenia sú určené pre žiakov s diagnostikovanými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vyjadrenie na účel podporných opatrení vydáva zariadenie poradenstva a prevencie. Podporné úrovne 3. stupňa sú zabezpečované a vykonávané tímom odborných zamestnancov (ďalej len "OZ") centra poradenstva a prevencie v spolupráci s odbornými zamestnancami školy a školským špeciálnym pedagógom.

Škola poskytuje špecifickú podporu žiakom, ktorí podľa § 2 i) šk. zákona majú **špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.** Tá sa realizuje v rámci vytvárania **Individuálneho vzdelávacieho programu** podľa § 7a) školského zákona, pričom sa realizuje *úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti*. **Žiak postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu len v tých prípadoch, ak nemôže postupovať ŠkVP** (napr. žiak s viacerými ťažkosťami a úpravou dochádzky...)

Patria sem podporné opatrenia:

a) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu, výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní

b) činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti

c) skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne-znevýhodneného prostredia

d) zabezpečenie vzdelávania sa vo vyučovacom predmete alebo vo vzdelávacej oblasti vo vyššom ročníku

e) zabezpečenie osobitných foriem komunikácie dieťaťa so zdravotným postihnutím alebo žiaka so zdravotným postihnutím so školou alebo so školským zariadením

f) špecializované kariérové poradenstvo

g) zabezpečenie pôsobenia pedagogického asistenta v triede

h) zabezpečenie sebaobslužných úkonov podľa osobitného predpisu 80 c) v čase výchovno-vzdelávacieho procesu

i) poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok.

11.4 Psychologické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi so švvp

Učiteľ postupuje podľa záverov a odporúčaní z diagnostického vyšetrenia v CPP a na základe konzultácie s členom ŠPT.

Všeobecné odporúčania

- Ak bol žiak hodnotený známkou nedostatočná, môže byť preskúšaný znova v prípade, ak bol jeho slabý výsledok zapríčinený jeho aktuálnym zdravotným alebo psychickým stavom, o ktorom bol učiteľ vopred informovaný.
- Uprednostniť formu skúšania, pri ktorej žiak dosahuje optimálny výkon, overiť si tak pre žiaka vhodnejším spôsobom úroveň jeho nadobudnutých vedomostí. Zároveň prihliadať na oslabenia v konkrétnych oblastiach. Je potrebné dopriať žiakovi vždy dostatok času na premyslenie odpovede.
- Používať krátke, jasné inštrukcie, overiť si, či im žiak porozumel. Častejšie opakovať inštrukcie. Viesť žiaka k tomu, aby sa prihlásil, keď niečomu nerozumie.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pre ľahšie pochopenie vysvetľovaného učiva sa odporúča používať názorné ukážky konkrétnych predmetov.
- Zadávané úlohy je potrebné rozložiť na menšie časti, ktoré žiak postupne zvládne.
- Jasne odkomunikovať požiadavky na správanie a prácu žiaka.
- Rozvíjať základné myšlienkové operácie prostredníctvom rozvoja schopnosti počúvať, rozumieť hovorenému a formulovať vlastné výpovede.
- Preukázateľne (zápisom) spolupracovať so zákonnými zástupcami a oboznámiť ich s konkrétnymi problémami žiaka.
- Rešpektovať individuálne psychomotorické tempo žiaka, predĺžiť časovú dotáciu, poskytnúť mu dostatočný čas na vypracovanie úloh, prípadne úlohy rozdeliť na časti. Nehodnotiť to, čo žiak nestihne vypracovať. Umožniť žiakovi zmenu pracovnej polohy, krátky odpočinok, relaxáciu.

- Pred žiaka predkladať iba reálne ciele. Výkony žiaka hodnotiť vzhľadom k jeho možnostiam, porovnávať jeho predchádzajúce výkony - súťaženie so sebou samým.
- Pri hodnotení využívať zásadu „často, ale v menšom rozsahu“, žiaka hodnotiť priebežne, vopred ho informovať, kedy bude skúšaný.
- Neodporúča sa písať písomky ako bleskovky alebo päťminútovky.
- Pomôcť žiakovi prekonať prípadný neúspech, aby sa u neho neprehlboval pocit menejcennosti v porovnaní so spolužiakmi, poverovať ho úlohami, v ktorých by mohol byť úspešný. Nikdy nezosmiešňovať žiaka za jeho slabší alebo neúspešný výkon.
- Pozitívne motivovať, podporovať vo vykonávanej činnosti, využívať pochvalu, ocenenie a povzbudenie, poskytovať pomoc na individuálnej úrovni.
- Dať žiakovi príležitosť ukázať svoje silné stránky a priebežne ho oceňovať za drobné úspechy. Je veľmi dôležité, aby pedagóg žiaka nestrápňoval, neponižoval a nezosmiešňoval. Pre žiaka je primárne dôležité zachovať si sebaúctu.
- Budovať v triede rešpektujúcu a bezpečnú atmosféru.
- Pomôcť žiakovi zaradiť sa do skupinových aktivít.

Vývinové poruchy učenia

- Pri potrebe navýšenia časovej dotácie v oblastiach, v ktorých nepracuje žiak prirodzene rýchlym tempom, dopriať viac času na spracovanie úloh, aby došlo k prejaveniu nadobudnutých vedomostí.
- Pri potrebe kompenzačných pomôcok diskutovať aj so žiakom, do akého rozsahu sú pre neho potrebné v jednotlivých predmetoch.
- Pri potrebe do vysvetlenia zadania, viackrát zadanie zopakovať alebo ho pretransformovať do inej podoby, aby došlo k jeho porozumeniu. Používať krátke a jasné inštrukcie. Otázky a úlohy zadávať tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne.
- Podporovať žiaka v jeho výkonoch, rozvíjať nadobudnuté vedomosti a utvrdzovať tie, ktoré už vie. Pokúsiť sa mu opätovne vysvetliť tie, v ktorých si nie je istý, aby nedochádzalo len k mechanickému naučeniu, ale aj tendencii naučené použiť.
- Hodnotiť vždy iba to, čo žiak stihol vypracovať, nie to, čo nevypracoval.

- Oceniť snahu, aj keď výsledok práce nezodpovedá našim predstavám, oceniť akékoľvek drobné pokroky v čítaní a v pravopise.
- Za neúspech žiaka nekarhať. Hodnotenie a klasifikácia majú pôsobiť povzbudivo.
- Žiaka vopred informovať, čo od neho budeme vyžadovať, z čoho bude hodnotený, nech nie jeho výkon negatívne ovplyvnený.
- V prípade, že sa žiak nevyhne písomnému skúšaniu, môže mať podľa potreby na vypracovanie písomných úloh viac času ako je obvyklé, mal by mať povolené používať didaktické pomôcky, technické pomôcky, kompenzačné pomôcky, upravené materiály, špeciálne pracovné listy a učebnice a iné (diktafón, notebook, gramatické tabuľky, pravidlá slovenského pravopisu, diktát pripravený ako doplňovačka, odkopírované poznámky od spolužiakov, dyslektické (čítacie) okienko, dyslektická tabuľka, a i.).
- V prípade písomných prác (aritmetických výpočtov) poskytnúť čistý papier na pomocné výpočty. Pri písaní matematických príkladov na tabuľu vyznačovať operačné znamienka farebne.
- Dlhšie učivo je vhodné rozdeliť na niekoľko ucelených kratších častí, pedagóg by mal viesť vyučovaciu hodinu interaktívne, zapájať žiaka do výkladu, dávať mu otázky.
- Verbálne vysvetľovanie je vhodné doplniť ilustráciami, zvýrazniť kľúčové slová farebne, používať obrázky a iné názorné pomôcky. Zložitejšie postupy, kľúčové slová je vhodné napísať v bodoch na tabuľu. Nové pojmy vždy vysvetľovať a objasňovať v rôznych súvislostiach, nadväzovať na skúsenosti žiaka.
- Používať efektívne stratégie učenia, pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva.
- Nové učivo usporiadať po krokoch, postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu.
- Poskytovať žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva.
- Vždy, keď je to potrebné, konzultovať rozsah učiva so špeciálnym pedagógom/príp. školským logopédom.
- Prihliadať na znížený grafický prejav vo všetkých predmetoch.
- Nedávať žiakovi písať rozsiahle zápisy, inak sa úroveň grafického prejavu zníži natoľko, že budú poznámky nepoužiteľné – dať žiakovi písať len časť textu,

ostatné mu umožniť odkopírovať od spolužiakov alebo mu poskytnúť vopred predtlačený text.

Porucha aktivity a pozornosti

- Pokiaľ možno vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety. Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Poprípade s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícií len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje.
- Žiak s ADHD má problém s udržaním poriadku a učebnými schopnosťami. Je potrebné zaistiť, aby si správne zaznamenával úlohy, usporiadal pracovný priestor a pomôcky.
- Oddychom je pohybové uvoľnenie. Nenútiť žiaka do úplného kľudu. Dovoliť mu pri práci kľačať, stáť alebo meniť polohu. V školskej triede ho umiestniť tak, aby nerušil ostatných žiakov. Žiaka s ADHD je nevhodné trestať zákazom pobytu vonku (možnosť „vybehať sa“ je pre takéhoto žiaka základnou potrebou).
- Školské skúšanie a práce, ktoré majú vplyv na klasifikáciu, by sa mali diať iba za dobrého sústredenia a dobrej spolupráce žiaka, a to len v prvej polovici vyučovacieho času a na začiatku jednotlivých vyučovacích hodín.
- Pri slovnom skúšaní sa odporúča skúšať žiaka kratšie a radšej dvakrát. Ak žiak píše písomnú prácu, je vhodné rozdeliť ju podľa potreby na viac kratších častí.
- Nepripustiť, aby vznikol pocit menejcennosti pri stále opakovaných neúspechoch v súťaži s druhými žiakmi, ani pocit výnimočnosti pri zvláštnom vedení, ktoré mu učiteľ poskytuje.
- Snažiť sa upriamiť pozornosť žiaka ešte skôr, ako ho bude potrebné dôrazne napomenúť (napríklad letmý dotyk).
- Stanoviť pre žiaka primerané krátkodobé ciele, ktoré je žiak schopný splniť v reálnom časovom termíne.
- Potrebné je jednoznačné vedenie - zo správania je potrebné dôsledky vyvodzovať okamžite.
- V rámci priebežného hodnotenia je vhodné využívať rôzne formy hodnotenia, nielen klasické známkovanie (percentá, vyznačenie jednotlivých chýb, slovné hodnotenie),

- Vymedzenie hraníc a dodržiavanie všeobecných školských či triednych pravidiel (žiak by mal dopredu vedieť, aké negatívne následky má ich porušovanie).
- Vysvetliť žiakom, prečo je pre nich preberaná látka dôležitá, využívať farebné písacie potreby na tabuľu, pracovať s grafmi, mapami, názornými ukážkami, používať počítačové prezentácie.
- Vyučovaciu hodinu obohacovať aj o tímové aktivity – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh.
- Pravidelná kontrola vyhotovených domácich úloh a poznámok v zošite, na záver vyučovania prekontrolovať úlohy zadané v priebehu vyučovacej hodiny.
- Využiť prebytok energie u žiaka – zapájať ho do školských žiackych projektov, mimo-školských aktivít, zadávať mu rôzne typy nie veľmi zložitých úloh alebo stručne precvičovať prebraté učivo.
- Vyhýbať sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa skúsiť so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva.
- Pri hodnotení správania je efektívnejšie pozitívne hodnotiť dobré správanie sa žiaka ako trestať nežiaduce prejavy v správaní.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Odmeňovať dobrú prácu a udržať pozornosť pochvalou.
- V rámci vyučovacej hodiny zahrnúť viacero rôznorodých aktivít, ktoré upútajú pozornosť žiaka.
- Uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, napr. udržiavať s ním častejší očný kontakt.
- Upútať pozornosť žiaka jeho aktívnym vtiahnutím do vyučovacieho procesu, napr. požiadať ho o pomoc pri rozdávaní pomôcok, písaním kľúčových slov na tabuľu.
- Častejšie striedanie činností.
- Jasná štruktúra vyučovania. Predvídateľné a dôsledné správanie pedagóga.
- Častý nácvik žiadúceho správania, názorné predvádzanie správneho postupu pri plnení rutinných úloh a príležitostné opakovanie požiadaviek a pravidiel.
- Jasne a spravodlivo stanoviť dôsledky nežiadúceho správania. Venovať dostatok času vysvetleniu toho, čo je v triede prijateľné a čo nie.

- Oddeliť správanie, ktoré sa nám nepáči od samotnej osoby žiaka - „Nepáči sa mi, keď robíš. “ namiesto „Si zlý!!“
- Pomôcť žiakovi nájsť prostriedok, ktorým môže redukovať aktuálne prežívané napätie, hnev (napr. dovoliť mu kresliť, modelovať z plastelíny).
- Upozorniť žiaka , že s ním nechceme bojovať, ukázať mu rešpekt a pomôcť mu nájsť spôsob, ako získať pocit dôležitosti, uznania primeraným spôsobom.
- Učiteľ alebo triedny učiteľ zváži, či je nevyhnutné vhodným, taktným spôsobom vysvetliť ostatným žiakom v triede špecifický prístup v hodnotení žiaka s poruchou správania.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.

Pomalé psychomotorické tempo

- Vystaviť na nástenke rozvrh a pravidlá a často ich vysvetľovať.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pri vysvetľovaní zapísať na tabuľu hlavné body.
- Poskytovať žiakovi rôzne účinné podnety, ktorých sa bude môcť zachytiť, keď ochabne jeho pozornosť, na hodinu si pripraviť rôzne činnosti.
- Žiakov, ktorí majú najväčšie ťažkosti, posadiť blízko niekoho, kto im môže pomôcť, ale tak, aby ich bolo možné podľa potreby posadiť aj ďalej od seba, aby neboli nikým rušení a zaistiť priestory, aby žiaci mali kde sami zvládnuť svoje správanie.
- Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.

Žiaci/žiačky s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS)

- Akceptuje problémy žiaka spojené s jeho narušenou komunikačnou schopnosťou a rešpektuje špecifiká jeho osobnosti.
- Rešpektuje správanie žiaka spôsobené jeho narušením.
- Podporuje a taktne usmerňuje jeho spôsoby sebarealizácie.

- Povzbudzuje žiaka a vytvára príležitosti pre jeho pozitívne hodnotenie.
- Stimuluje rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté.
- Podporuje všetky snahy žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu a vedie ku komunikatívnosti i ostatných spolužiakov.
- Žiakovi dôveruje a oslovuje ho rovnakým spôsobom ako ostatných spolužiakov.
- Poskytuje žiakovipodnety na hodnotiace myslenie a vedie ho k primeranému sebahodnoteniu.
- Vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru.
- Kladie na žiaka primerané požiadavky, nezľavuje v nárokoch a neoslobodzuje ho od činností, ktoré môže s individuálnou pomocou učiteľa alebo spolužiakov zvládnuť.
- Zachováva diskrétnosť o problémoch žiaka s NKS a nereferuje o nich pred inými žiakmi, či rodičmi.
- Pracuje s námetom v takom rozsahu, ktorý je primeraný veku a mysleniu žiaka. V individuálnych prípadoch konzultuje rozsah učiva so špeciálnym pedagógom.
- Pri vyučovaní využíva skúsenosti žiaka.
- Nové pojmy vždy vysvetlí a objasní ich v rôznych súvislostiach.
- Využíva názorný materiál a poskytuje žiakovi možnosť manipulácie s ním.
- Nové učivo usporiada po krokoch a dodržiava postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu.
- Systematicky sa venuje žiakovi individuálne, aby žiak postupne preberal celé učivo.
- Poskytne žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva.
- Priebežne si overuje ako žiak porozumel učivu alebo úlohe.
- Pri skúšaní a overovaní vedomostí žiaka volí formu písanú, ústnu i praktickú.
- Uprednostňuje tú formu, ktorú v aktuálnom čase, prípadne aj pre konkrétny druh úloh odporúča školské poradenské zariadenie.
- Otázky a úlohy zadáva tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne.
- Pri skúšaní a hodnotení žiaka si overí či žiak porozumel zadanej úlohe.
- Umožní, aby školský logopéd a školský špeciálny pedagóg mohol pracovať na vyučovacej hodine individuálne so žiakom, paralelne s vyučujúcim učiteľom.

Učiteľ rešpektuje:

- motorickú instabilitu,
- nedostatky vo vývine psychomotorických zručností,
- zníženú mieru koncentrácie a vytrvalosti pozornosti,
- pomalé tempo zapamätávania a narušenie pamäti,
- ťažkosti pri niektorých myšlienkových operáciách,
- neadekvátne emocionálne reakcie,
- zvýšenú unaviteľnosť,
- zníženú sebadôvera,
- nerovnomerné výkony a i.

Žiaci/žiačky s PAS bez mentálneho znevýhodnenia

Žiaci postupujú podľa odporúčaní centier špeciálnopedagogického poradenstva, ktoré sú zapracované do ich individuálnych vzdelávacích programov.

- rešpektuje, že žiak občas potrebuje status sociálneho voľna,
- uplatňuje štruktúrované učenie,
- dôsledne fyzicky organizuje časový rozvrh, individuálny prístup a rutina sú hlavné aspekty štruktúry,
- využíva pozitívne metódy, pri ktorých sa dieťa s autizmom pomocou vypracovaného systému odmien učí komunikovať a vytvára si správne návyky,
- rešpektuje sekundárne dopady diagnózy – narušený vývin reči, ťažkosti v motorike,
- plne rešpektuje potreby pohybu po triede,
- umožňuje, aby sa žiak v prípade potreby vzdelával alebo relaxoval mimo kolektívu triedy so školským špeciálnym pedagógom alebo školským psychológom.

Učiteľ rešpektuje, že žiak má:

– ťažkosti v bežných sociálnych verbálnych rutinách,
– ťažkosti iniciovať, udržať a ukončiť rozhovor,
– ťažkosti v asertívnosti,
– ťažkosti v reagovaní na jednoduché otázky.

Žiaci/žiačky s intelektovým nadaním

Žiakom je poskytované podporné opatrenia podľa katalógu podporných opatrení.

https://podporneopatrenia.minedu.sk/zabezpecenie-vzdelavania-sa-vo-vyucovacom-predmete-alebo-vo-vzdelavacej-oblasti-vo-vyssom-rocniku/

Všeobecné odporúčanie pre postup učiteľa pri vzdelávaní žiakov s IND:

- Zapájať žiaka do mimoškolských aktivít a krúžkov zameraných na rozvoj jeho vedomostného potenciálu.
- Rozvíjať a stimulovať všeobecné aj špeciálne schopnosti žiakov, ich zručnosti a spôsobilosti v súlade s ich nadaním.
- Zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov.
- Akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných.
- Viesť žiakov k realistickému sebahodnoteniu vlastných schopností a výsledkov svojej práce.
- Viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.
- Dbať na všestranný rozvoj osobnosti.
- Viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Žiaci/žiačky zo sociálne znevýhodneného prostredia

Žiakom je poskytované podporné opatrenie podľa katalógu podporných činností:

https://podporneopatrenia.minedu.sk/skvalitnenie-podmienok-vychovy-a-vzdelavania-ziakov-zo-socialne-znevyhodneneho-prostredia/

- Vedomosti prednostne preverovať ústnym preskúšaním, pri ktorom má učiteľ väčší priestor klásť žiakovi otázky, naviesť ho na odpoveď.
- Pokiaľ sú vedomosti preverované písomne, voliť jednoduché otázky, prípadne voliť testy s možnosťou zakrúžkovania správnej odpovede.
- Nezasahovať nevhodne do odpovede žiaka, umožniť plne prejaviť svoje vedomosti, neprerušovať pri prípadnej súvislej odpovedi.
- Neprekvapovať neočakávaným skúšaním, ale preferovať pravidelné skúšanie alebo dopredu oznámené skúšanie, nie náhodné a nie za trest.
- Vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka zo SZP.
- Zapájať žiakov do mimoškolskej záujmovej činnosti.
- Rozvíjať schopnosť komunikovať v slovenskom jazyku.
- Rozvíjať schopnosť seba prezentácie a podporiť pozitívny seba obraz.
- Využívať:
  – metódu viacnásobného opakovania informácie – umožňuje žiakovi čo najpresnejšie prijať novú informáciu,
  – metódu nadmerného zvýraznenia informácie – učiteľ môže zvýrazniť pozadie, informáciu, predmet farebne, iným typom písma a pod.,
  – metóda multisenzorického sprostredkovania – žiak prijíma informáciu viacerými zmyslami,
  – sluchové cvičenia, sluchovo–pohybové cvičenia, pohybovo–sluchovo-zrakové cvičenia zamerané na rozvoj zmyslovej percepcie,
  – tvorivé manipulačné činnosti zamerané na rozvoj elementárnych grafických a manipulačných zručností žiakov.

Žiaci/žiačky s mentálnym znevýhodnením

Žiaci postupujú podľa ŠkVP, učebné osnovy sú upravené individuálnym možnostiam a schopnostiam žiaka podľa odporúčaní CPP. Postup je zaznamenaný v IVP. Osnovy môžu byť inšpirované osnovami špeciálnej školy.

Na základe žiadosti zákonného zástupcu môžu byť žiaci z cudzieho jazyka hodnotení slovne.

Zásady:

- Rozvíjať vizuomotoriku (riešenie ciest a labyrintov, spájanie bodiek podľa predlohy, prekresľovanie cez fóliu, skladanie podľa predlohy, vyfarbovanie omaľovániek, kreslenie podľa čísel, skladať útvary zo skladačiek podľa predlohy, strihať po čiare, postupne aj jednoduché obrysy...), grafomotoriku (prac. listy s predpísanými grafémami, kreslenie do piesku, obťahovanie predkreslenej grafémy).
- Precvičovať zrakovú oblasť / reverzné tvary (zrkadielko, otláčanie vertikálnej polovice obrázka), pamäť (pexeso), analýzu – syntézu (puzzle z dvoch a viac častí).
- Precvičovať rozlišovanie detailov, zamerať sa postupne na menšie detaily.
- Rozvíjať sluchovú pamäť / básne , riekanky... spájať ich s pohybom, znázorňovaním / štrukturovať pokyny, po častiach nakoľko je sluchová pamäť žiaka oslabená.
- Precvičovať úchop – uskutočňovať prstové cvičenia, tvarovanie plastelíny, krepového papiera, otláčanie farby, tiež maľovanie prstovými farbami – využívať rôzne výtvarné a pracovné techniky, snažiť sa fixovať pinzetový úchop.
- Rozvíjať celkovo orientáciu na všetkých úrovniach, tiež orientáciu v zmysle vpravo – vľavo na ploche a v priestore.
- Dať žiakovi možnosť oddychovať, využívať častejšie prestávky, striedať fyzickú prácu so psychickou, meniť polohu tela, zaraďovať relaxačné a telovýchovné chvíľky.
- Vo výraznej miere využívať názor/obrázkový materiál, písmená na lavici, príklady, gramatické pravidlá, opakované vysvetľovanie, sprostredkovanie učebnej látky viacerými zmyslami na zautomatizovanie.
- Pri počítaní nevyužívať názor prostredníctvom prstov, nakoľko sú spastické, menej ohybné, skôr kocky, počítadlo.
- Komunikácia by mala byť jednoduchá spojená s ukazovaním súvislostí.
- Informácie žiakovi sprostredkovať rôznymi spôsobmi, názormi, príkladom, ktoré mu napomôžu pochopiť informácie.
- Na žiaka rozprávať zrozumiteľne, overiť si, či porozumel informácii.
- Dbať na bezpečnosť všeobecne pri samostatnom pohybe, pri presunoch po budove školy, pri chôdzi po schodoch.

- Na TSV rešpektovať fyzické obmedzenie žiaka, vyzdvihnúť jeho snahu.

Žiaci/žiačky chorí a zdravotne oslabení

- Žiak má v dôsledku zdravotného oslabenia sťažené podmienky v bežnom živote, je preto nevyhnutné mať pochopenie pre jeho osobitosti (výkyvy v práci, úzkostné prežívanie a iné), dôležitá je trpezlivosť a akceptácia. Nezávisí len od samotného žiaka, aby úspešne prekonával svoje ťažkosti, dôležité je aj vnímanie celkovej situácie a pozitívne a podporné pôsobenie ako rodičov, tak aj učiteľov a i. Liečba bez farmakoterapie nie je u tejto poruchy mysliteľná. Treba si uvedomiť, že žiak alebo adolescent trpiaci touto diagnózou potrebuje oveľa väčšiu pozornosť a starostlivosť ako jeho zdraví vrstovníci. Porucha vyžaduje veľkú dávku trpezlivosti, pochopenia a mnoho láskyplnej dôslednosti. To všetko pomôže chorému získavať späť pocit istoty v preňho tak neistom svete.
- Zdravotné oslabenie prináša so sebou kolísavý priebeh, preto v prípade „horších“ dní vynechať písanie písomných prác, prípadne nehodnotiť výsledky týchto prác. V prípade potreby umožniť žiakovi svoju odpoveď zopakovať v iný deň.
- Upovedomiť žiaka vopred na skúšanie, písomnú prácu.
- Využívať pochvalu, podporu, pozitívnu motiváciu, povzbudenie.
- Nevystavovať žiaka zbytočným stresovým a záťažovým situáciám.
- Dať žiakovi pocit podpory, chápavé a bezpečné školské prostredie.

11.5 Špeciálno-pedagogické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi so švvp

Slovenský jazyk

- Uprednostňovať preverovanie vedomostí ústnou formou pred písomnou.
- Vhodná je tiež forma doplňovačiek, testov s voľbou správnych odpovedí.
- Pri písomnom prejave je potrebné, aby si žiak diktoval čo píše a naučil sa po sebe kontrolovať si text.
- Pri písaní je lepšie písať znamienka ihneď, aj keď sa poruší zásada plynulého písania.

- Pri prepise a odpise kombinovať prepis s doplňovačkami, umožniť tiché „diktovanie si“, množstvo prepisovaného textu redukovať, rešpektovať pomalšie tempo, častejšie žiaka kontrolovať.
- Stimulovať jemnú motoriku a motoriku rúk uvoľňovacími cvičeniami, dbať o správne držanie písacej potreby a sedenie.
- Pri písaní poznámok dovoliť žiakovi písať si len hlavné body, rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka.
- Nedávať prepisovať zošity kvôli úprave.
- Štylistickú, gramatickú a grafickú stránku písomného prejavu hodnotiť s prihliadnutím na VPU, ktorá priamo ovplyvňuje kvalitu písomnej práce žiaka. Vhodné je slovné hodnotenie, hodnotenie počtom chýb, známkou je vhodné hodnotiť, keď sa práca „podarí“.
- Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie gramatickú.
- Slohové cvičenia v písomnej forme sú nevhodné, vhodná je forma ústneho prejavu s výberom tém rozvíjajúcich fantáziu žiaka. Vhodné je tiež dopĺňanie nedokončených viet alebo dokončenie príbehu, konverzácie.
- Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania.
- Chyby v diktátoch neopravovať klasickým spôsobom, ale prepísať správne slovo, chyby neopravovať červeným, ale zeleným perom, slová správne napísané výrazne podčiarknuť, urobiť spoločný rozbor.
- Možnosť doplňovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel.
- Diktáty nehodnotiť známkou horšou ako 3, vyčísliť počet chýb.
- Po napísaní diktátu dať možnosť žiakovi opraviť svoje chyby. Auto korektúra je jedna z veľmi dôležitých úloh práce s integrovanými žiakmi a výborný prostriedok k náprave ťažkostí. Ak je žiak schopný nájsť si chyby, je to veľký pokrok.
- Hodnotiť vypracované úlohy, tie ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne.
- Pri písaní rozdeliť dlhší celok na dve časti alebo viac častí.
- Umožniť žiakovi používať pomôcku, na ktorej má vzor písanej podoby jednotlivých písmen.
- Častejšie zadávať úlohy na prepis – ako predpoklad k zlepšeniu rýchlosti písania a osvojenia gramatiky.

- Viesť žiaka k správnej technike čítania, v prípade potreby tolerovať aj slabikovanie. V individuálnom kontakte viesť žiaka k plynulému slabikovanému hlasnému čítaniu, napr. párovým čítaním, zadávať kratšie úseky. Neznámy test neklasifikovať.
- Zamerať sa na nácvik čítania s porozumením, pochopenie prečítaného textu overovať kladením otázok. Podľa potreby umožniť používať záložku, resp. čítacie okienko, odbúravať dvojité čítanie.
- Nestresovať, nezameriavať sa len na rýchlosť čítania, ale aj na kvalitu - t. z. kvalitu reprodukcie.
- Zadávať kratšie texty k čítaniu.
- Trénovať orientáciu v texte – napr. vyhľadávanie konkrétnych slov, viet v neznámom alebo málo známom texte.
- Nevyvolávať na hlasné a dlhé čítanie pred triedou.
- Viesť k používaniu správnej techniky čítania.
- K domácej príprave dať čítať primerane dlhý text .
- Pred samotným čítaním vybrať z textu ťažké slová a precvičiť ich čítanie.
- Text, ktorý žiak číta, kontrolovať.
- Pred čítaním súvislého textu zaradiť rozcvičku čítanie písmen, slabík, slov.
- Viesť žiaka k tomu, aby si chyby v čítaní sám objavil a opravil.
- Pri povinnom čítaní zadávať len primerané časti diel, nezadávať príliš krátky časový limit na prečítanie.

Matematika

- Pri hodnotení striedavo využívať ústne i písomné odpovede.
- Opakovane žiaka motivovať a povzbudzovať k výkonu, čím získa sebaistotu.
- Vytvárať si na kartičkách vzory na riešenie jednotlivých algoritmov, na ktorých bude mať rozkrokované jednotlivé matematické postupy a naučiť žiaka pracovať s nimi.
- Tolerovať pomalšie tempo.
- Tolerovať pri písomnom nácviku matematických operácií chyby z nesprávneho podpísania čísel.

- Zadávať predtlačené kontrolné práce.
- Žiakovi umožniť dostatočný priestor na kontrolu práce.
- Pri kontrole spolupracovať so žiakom a viesť ho k zvládnutiu tejto činnosti.
- Slovné úlohy – nacvičiť istý typ (spolu, o viac, o menej, krát viac,...) nemeniť formuláciu zadania, zvýrazniť kľúčové slovo, čo máme vypočítať.
- Pri slovných úlohách v prípade potreby nesprávny krok žiakovi hneď opraviť.
- Rozlišovať chyby vzniknuté z nezvládnutého učiva a chyby vznikajúce chybným odpisom, zámenou poradia číslic, písmen, chybným zápisom číslic pod seba.
- Pracovné postupy rozplánovať na jednotlivé menšie kroky.
- Pri písomných prácach prispôsobiť počet a náročnosť príkladov schopnostiam žiaka.
- V numerických úlohách používať jeden spôsob vypočítania, ktorý žiakovi vyhovuje, dovoliť používanie kalkulačky, tabuľku násobkov, premeny jednotiek... (ideálne, ak si žiak vyrobí svoj vlastný „vzorkovník“ z matematiky, ale i z jazykov).
- Pred skúšaním dať žiakovi podobné úlohy a príklady na domácu prípravu.
- Tolerovať používanie názoru na prstoch.

Cudzí jazyk

- V cudzom jazyku u žiakov tolerovať nedostatočné rozlišovanie slov, s deficitmi v zrakovom vnímaní – nesprávny zápis slov, neschopnosť identifikovať slová v niekoľkoriadkových textoch. Dovoliť prepisy slov „píš ako počuješ“.
- Výuku smerovať na verbálne osvojovanie si cudzieho jazyka, osvojenie si praktických vetných celkov – dorozumievanie sa v cudzine, (žiak si postupne zhotovuje slovník zaužívaných výrazov, pádových väzieb slovies s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami, vetné konštrukcie, zaužívané frázy,...).
- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso, precvičiť a odtrénovať vo väzbách a postupne ďalšie.

- Farebne zobrazovať kmeň slova, gramatické kategórie, slovné druhy...Zápis textu do riadkov alebo prehľadných celkov s jednoduchou orientáciou na ploche.
- Nepostupovať k vyššej úrovni, pokiaľ nebola zvládnutá predchádzajúca.
- Nové slová si osvojovať vo väzbách, spájať obrázky so slovami, vyhľadávať slovné spojenia k situačným obrázkom, nové prvky napr. gramatického učiva hneď spájať s komunikáciou.
- Vyskúšať efektívnosť „sluchovej cesty“ pri vyučovaní.
- Zamerať sa na osvojovanie najdôležitejšej slovnej zásoby a slovných spojení, viet a fráz (možné je používať magnetofón, diktafón, prípadne žiak opakuje po učiteľovi).
- Písomnú formu výučby ponechať ako vedľajšiu.
- Používať čo najviac názornosti.
- Zvážiť skúšanie naučených slovíčok písomnou formou, chyby v zápise tolerovať, ak sú foneticky správne zapísané.
- Chyby opravovať zeleným perom, vhodné je využitie PC k samostatnej práci, taktiež na domácu prípravu.
- Nežiadať od žiaka doslovné preklady a skladanie viet z izolovane osvojených slovíčok.
- Nežiadať od žiaka presné osvojenie a používanie všetkých gramatických pravidiel.
- Zamerať sa na schopnosť žiaka porozumieť jazyku a dohovoriť sa v bežných situáciách, učiť žiaka bežným nadpisom, krátkym pokynom (napr. stanica, obchod,...).
- Pri výučbe využívať jednoduché básničky, pesničky, porekadlá, hádanky, vtipy....
- Zamerať sa na správnu výslovnosť.
- Používať doplňovanie vhodných slov do viet (ústnou formou);
- Nedávať čítať dlhé a náročné texty.
- Odpovedať na základe otázok – pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu.
- Nepísať do stĺpcov, ale do riadkov, na čítanie taktiež používať text písaný do riadkov;

- Nepoužívať v učebniciach tzv. „bubliny“.
- Trénovať reakcie na pokyny v cudzom jazyku bez prekladu do slovenského jazyka;
- Čítať slová ako celky – tzv. globálnou metódou.
- Využívať audio nahrávky k tréningu správnej výslovnosti
- Zhotoviť slovník zaužívaných výrazov a idiomov, pádových väzieb slovies s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami...(zhotovenie realizuje žiak s priebežným usmerňovaním vyučujúceho).
- Podľa možnosti uprednostniť učebnice a pracovné zošity s výkladom v slovenčine;
- Vždy sa presvedčiť, či žiak porozumel zadaniu.

Ostatné predmety

- Alternatívne formy zisťovania vedomostí sú vhodné tiež v rámci ostatných predmetov.
- Kľúčové písomné práce písať s predĺženým časom (cca o 20 %) a redukciou úloh.
- Tolerovať pracovné, psychomotorické tempo, tempo písania, čítania, počítania.
- V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme používať aj pri vlastnej odpovedi (heslovitý záznam, možnosť dokresľovania...).
- Multisenzorický prístup vo výuke – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov (počúvaj-pozeraj-hovor-napíš-ukáž).
- Nezadávať písomné práce, úlohy s obmedzeným časom, bleskovky, päťminútovky, alebo ich výsledky nehodnotiť.
- Skontrolovať porozumenie zadania, dovoliť žiakovi otázky aj v priebehu práce, písomky, priebežne usmerniť v prípade potreby v samostatnej práci.
- Zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok.

- Žiaka dopredu informovať o písaní písomnej práce, o obsahu a rozsahu písomnej práce.
- Pri krátkych, každodenných cvičeniach postupne zvyšovať nároky po zvládnutí predchádzajúcich cvičení.
- Ústretový, nápomocný prístup pri odpovediach, klásť pomocné otázky, nestresovať, nedávať priestor pre výsmech spolužiakov, poskytnúť možnosť odpovede mimo triedy.
- Hodnotiť vypracované úlohy, tie ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne.
- Častú motiváciu, povzbudenie a poskytnutie spätnej väzby.
- Systematický individuálny prístup, aby žiak postupne prebral učivo.
- Rozdelenie pokynov na menšie časti a podľa potreby každú z nich žiakovi zvlášť opakovať.
- Pri písomnom overovaní vedomostí voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede. Časovo limitované práce sú menej vhodné, hodnotiť po verbálnom doskúšaní žiaka.
- Vo všetkých predmetoch tolerovať zníženú kvalitu písomného prejavu (do hodnotenia nezahrňovať chyby vznikajúce chybným odpisom, nedostatočnou úpravou, tolerovať zápis tlačenými písmenami...) uprednostniť kvalitu pred kvantitou.
- Preferovať ústny prejav, nenaliehať na pohotovú odpoveď, nápomocný prístup.
- Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác.
- Pomôcť žiakovi s porozumením textu.
- Tolerovať horšiu grafickú úpravu písomného prejavu.
- Častejšie využívať názor.
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania.
- Pri odpovediach, kde je potrebné vedieť poučky naspamäť, voliť možnosť doplňovania textu poučky alebo formou testov s výberom možných odpovedí.
- Záujem žiaka o dané učivo vyvolávať tiež používaním rôznych vizuálnych pomôcok, farieb (fixky, kriedy,...), do výučby začleňovať názorné a praktické ukážky.
- U žiakov s ťažšou formou VPU tolerovať kopírovanie poznámok spolužiaka, zvukový záznam výkladu a pod.

11.6 Logopedické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi so švvp

- Rozvíjať aj neverbálne zručnosti (orientácia, pamäť, jemná motorika, grafomotorika, sluchové a zrakové funkcie).
- Dávať pozor na preťaženie, psychickú únavu žiaka, poskytovať pravidelné prestávky na oddych, relax mimo lavice/triedy.
- Ideálny je menší detský kolektív.
- Zadávať stručné slovné pokyny v poradí, v akom majú byť vykonané, viackrát zopakovať inštrukciu.
- Ponechať dostatok času na porozumenie.
- Preformulovať, parafrázovať inštrukcie, používať jasné, priame požiadavky.
- Používať aktívne slovné väzby namiesto pasívnych ako aj kratšie, jednoduché vety.
- Overovať porozumenie zadania úloh priebežne počas žiakovej práce.
- Podporovať žiaka v tom, aby požiadal o vysvetlenie keď nerozumie.
- Spomaliť tempo reči - žiaci s oslabením vo verbálno – akustickej pamäti potrebujú viac času na súčasné spracovanie fonologického a sémantického aspektu slov v prúde reči.
- Akceptovať pretrvávanie narušenej komunikačnej schopnosti žiaka ako v jeho rečovom prejave, tak aj v čítaní, kde pretrváva fonologická porucha, substitúcie,

asimilácie hlások a artikulačná neobratnosť, kde žiak prispôsobuje výslovnosť pre neho ľahšie vysloviteľnej hláske – z toho môžu vyplývať chyby v čítaní i v písaní.

- Akceptovať nedostatky vo verbálnom vyjadrovaní žiaka – hľadať iné náhrady – výber viacerých možností odpovedí, v čo najväčšej miere podporovať verbálne vyjadrovanie žiaka vizualizáciou učiva prostredníctvom obrázkového materiálu, použitím pojmových máp, nápovedných tabuliek s daným precvičovaným gramatickým javom.
- Pomôcť s formuláciami (poskytnúť sémantické ako aj fonetické nápovede).

- Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže žiak použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Pri dysgramatizme poskytnúť správny tvar slova, používať pomocné otázky či osnovu.
- Nehodnotiť vonkajšiu stránku prejavu, zamerať sa na obsah.
- Rozvíjať slovnú zásobu, tvorbu viet, naratívne schopnosti, konverzačné schopnosti, fonematickú diferenciáciu, akusticko-verbálnu pamäť.
- Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže žiak použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Ak si žiak nevie vybaviť správne slovo, napovedať mu opísaním významu slova, príp. prvou hláskou či slabikou.
- V písanom prejave nehodnotiť zámeny hlások, nesprávne gramatické tvary slov, nesprávne časovanie a skloňovanie.
- Efektívne pre žiakov s dysfáziou sú online cvičenia, práca na počítači, edukačné webové portály.
- Pri písomnom skúšaní preferovať test – doplnenie, výber správnej odpovede, maximálne jedno či dvojslovnú odpoveď, nevyžadovať od žiaka celé vety. Vynechať alebo aspoň redukovať časovo limitované skúšky (päťminútovky).
- Využívať pojmové mapy alebo grafy.
- Cudzí jazyk hodnotiť slovne, zamerať sa na frázy a konverzačné zručnosti, neľpieť na gramatických pravidlách, akceptovať foneticky správne napísané slová, využívať vizuálnu podporu pri výučbe.
- Citlivo pristupovať ku klasifikácii a k pedagogickému hodnoteniu.

11.7 Zásady hodnotenia žiakov s IVP

Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ (príloha č. 2 metodického pokynu – Zásady hodnotenia žiaka so ZZ začleneného v ZŠ)

Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole

- Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.

- Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
- Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
- U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostňuje forma, ktorá je pre neho výhodnejšia, a ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov.
- Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami (chybami a poruchami reči a vývinovými poruchami učenia), žiakovi so sluchovým postihnutím a žiakovi s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami zabezpečí učiteľ pri ústnej odpovedi také podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu. Učiteľ v konkrétnych prípadoch zváži, či uprednostní písomnú, praktickú alebo ústnu formu odpovede.
- Žiak s diagnózou zajakavosť môže byť ústne skúšaný a na obsah jeho výpovede môžu byť kladené rovnaké nároky ako u ostatných žiakov, ak nemá písomné odporúčanie poradenského zariadenia rezortu školstva o vylúčení ústneho skúšania. Formálna stránka odpovede sa nehodnotí. Zajakavému žiakovi je potrebné poskytnúť viac času na odpoveď a taktne o tom poučiť aj spolužiakov.
- Pri skúšaní žiaka so sluchovým alebo zrakovým postihnutím učiteľ dbá, aby správne a jednoznačne porozumel zadaným otázkam a úlohám.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s narušenými komunikačnými schopnosťami alebo so sluchovým postihnutím sa hodnotia predovšetkým vecné poznatky a praktické zručnosti, nie úroveň jazykového prejavu.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka so zrakovým postihnutím učiteľ uprednostňuje ústnu odpoveď pred písomnou prácou.
- Úroveň čítania sa hodnotí individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.

- Žiak s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia) môže písať diktát, alebo byť skúšaný písomnou formou len za podmienky, že bol vopred pripravený špeciálnymi metodickými postupmi na vyučovaní. Diktát žiaka s vývinovými poruchami učenia učiteľ nehodnotí známkami, ale slovne, vyčísli počet chýb a pri hodnotení spolupracuje so žiakom.
- Ak žiak so sluchovým postihnutím píše diktát, nehodnotí sa známkou, ale slovne a pri hodnotení učiteľ spolupracuje so žiakom.
- Grafický prejav žiaka s takým zdravotným znevýhodnením, ktoré má vplyv na jeho úroveň (napr. písanie, výtvarný prejav), sa priebežne ani súhrnne nehodnotí známkou.
- Estetická stránka grafického prejavu žiaka so zrakovým postihnutím, ktorý používa bežné písmo, sa nehodnotí.
- U žiaka so zrakovým postihnutím, ktorý používa bežné písmo, učiteľ pri dlhotrvajúcich písomných skúškach počíta s primeranou, individuálne stanovenou dobou zrakového odpočinku. Dĺžka zrakového zaťaženia pri práci s hľadením do blízka vychádza z odporúčania poradenského zariadenia rezortu školstva.
- U žiaka so zrakovým postihnutím, ktorý používa Braillovo písmo, učiteľ pri všetkých druhoch písomných skúšok počíta s časovou rezervou potrebnou na obsluhu špeciálnych pomôcok.
- Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa rýchlo unaví, musí mať možnosť pri písomnej skúške pracovať individuálnym tempom, prípadne krátko relaxovať.
- Ak v správaní zdravotne znevýhodneného žiaka a žiaka s chronickými ochoreniami (napr. diabetes, choroby srdca, onkologické, neurologické ochorenia, poúrazové stavy a pod.) učiteľ pozoruje prejavy (ako napr. impulzívnosť, precitlivelosť, podráždenosť, poruchy pozornosti, únava a pod.), ktoré môžu byť dôsledkom postihnutia alebo chronického ochorenia, toto zohľadňuje pri jeho hodnotení.
- Učiteľ primerane dlhé obdobie nehodnotí žiaka s chronickým ochorením, žiaka zdravotne oslabeného, alebo po dlhodobom ochorení, ak ešte nemohol byť adekvátne pripravený a jeho výkon bol výrazne nižší ako zvyčajne. Tento žiak

môže byť bežným spôsobom hodnotený, až keď sa doučí učebnú látku podľa individuálneho programu.

- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka, ktorý sa vrátil do kmeňovej školy zo školy pri zdravotníckom zariadení, učiteľ kmeňovej školy rešpektuje hodnotenie učiteľa školy pri zdravotníckom zariadení, v tých vyučovacích predmetoch, z ktorých bol hodnotený.
- Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý plní ciele učebných osnov v predmetoch cudzí jazyk, telesná výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova a pracovné vyučovanie v rozsahu primeranom svojim predpokladom, sa jeho učebné výsledky hodnotia s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.
- Žiak, ktorý vzhľadom na druh a stupeň svojho znevýhodnenia nemôže v celku plniť učebné osnovy základnej školy v niektorých alebo všetkých predmetoch a postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, jeho učebné výsledky sa priebežne aj súhrnne na vysvedčení hodnotia podľa individuálnych kritérií. Na vysvedčení v doložke,alebo v rámci súhrnného slovného hodnotenia triedny učiteľ uvedie, v ktorých predmetoch žiak postupoval podľa individuálneho učebného programu.
- Pri polročnom a koncoročnom hodnotení zdravotne znevýhodneného žiaka sa používa rovnaké tlačivo vysvedčenia ako pre ostatných žiakov.

Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Zásady hodnotenia

- Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktoré má informatívnu, motivačnú a korekčnú funkciu.
- Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Žiak a jeho

- zákonný zástupca má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.

- Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou, slovným hodnotením, kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia alebo slovným komentárom bez vyjadrenia

stupňov.[1]) O spôsobe hodnotenia rozhodne riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

- Klasifikácia[2]) je jednou z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú v jednotlivých vyučovacích predmetoch určenými piatimi stupňami.
- Slovné hodnotenie je jednou z foriem hodnotenia, ktorého výsledky v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa vyjadrujú slovne štyrmi stupňami.[3])
- Kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia je forma hodnotenia, pri ktorej sa výsledky niektorých vyučovacích predmetov vyjadrujú stupňom klasifikácie a niektoré sa vyjadrujú slovne.
- Slovný komentár o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov je stručné, výstižné vyjadrenie dosiahnutej úrovne vzdelávania žiaka k očakávaným výstupom v jednotlivých vyučovacích predmetoch, v ktorom učiteľ zhodnotí klady a citlivo poukáže na nedostatky práce žiaka, jeho správania.
- Žiakov so stredným, ťažkým a hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa odporúča hodnotiť formou slovného komentára.
- Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:
- priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter, učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručnotstí a návykov v danom vyučovacom predmete.
- V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia a klasifikácie sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými obsahom vzdelávania, osvojené kľúčové kompetencie vymedzené v príslušnom vzdelávacom programe,[4]) usilovnosť, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.
- Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj kľúčových kompetencií,
- obsahom vzdelávania vymedzeným v príslušných vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím.

---

[1]) § 55 ods. 1 a § 23 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 464/2013 Z. z.

[2]) § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.

[3]) § 55 zákona č. 245/2008 Z. z.

Získavanie podkladov na hodnotenie

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové),
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka s osobitným zameraním na manuálnu zručnosť a na celkovú vyspelosť,
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami, podľa potreby s odbornými zamestnancami centra špeciálno-pedagogického poradenstva, so všeobecným lekárom pre deti a dorast,
- rozhovormi so žiakom a zákonným zástupcom žiaka.

Žiak je z vyučovacieho predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky, najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď a tak, aby žiak hodnoteniu porozumel. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 3 dní.

Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

---

[4]) Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, Vzdelávací program pre žiakov s ťažkým a hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru. U žiaka so stredným, ťažkým a hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa takáto písomná skúška nevykonáva.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:

- známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
- známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, grafické práce, praktické práce, pohybové činnosti,
- posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 2 ods. 10.

Hodnotenie prospechu a správania

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:
1 – výborný

2 – chválitebný
3 – dobrý,
4 – dostatočný,
5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov a pojmov určených obsahom vzdelávania, a vo vzťahu medzi nimi nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje niekedy drobné nepresnosti, chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh niekedy s menšími chybami. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je v celku správne, ale pomalšie. Ústny a písomný prejav je pomerne správny a výstižný, grafický prejav je úhľadný a estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je občas narušená nedostatkami. Žiak je schopný pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov určených obsahom vzdelávania, a vo vzťahoch medzi nimi ojedinelé podstatnejšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje nepresnosti, ktoré dokáže s pomocou učiteľa korigovať. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s menšími chybami. Pri využívaní poznatkov na výklad a hodnotenie javov je menej samostatný a potrebuje vedenie učiteľa. Jeho myslenie vykazuje drobné nepresnosti. Ústny a písomný prejav má zvyčajne nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je menej estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je narušená nedostatkami. Žiak je po predchádzajúcom návode učiteľa schopný s menšími ťažkosťami samostatne pracovať.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov určených obsahom vzdelávania, a vo vzťahoch medzi nimi závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje často nepresnosti. Na výklad a hodnotenie javov dokáže svoje vedomosti uplatniť obmedzene a len s pomocou učiteľa. Niekedy prejavuje aj väčšie nedostatky v myslení. Ústny aj

písomný prejav žiaka je slabý, grafický prejav je často menej estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je narušená značnými nedostatkami. Žiak je schopný samostatne pracovať pod občasným dohľadom učiteľa.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov určených v obsahu vzdelávania, a vo vzťahoch medzi nimi mnoho závažných nedostatkov. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje mnoho značných nepresností. Na výklad a hodnotenie javov dokáže svoje vedomosti uplatniť veľmi obmedzene a len za stálej pomoci učiteľa. Má často väčšie nedostatky v myslení. Ústny aj písomný prejav žiaka je veľmi slabý, grafický prejav nie je estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je narušená veľkými nedostatkami. Žiak je schopný pracovať iba pod trvalým dohľadom učiteľa.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si učivo určené v obsahu vzdelávania neosvojil. Trvalo má veľmi podstatné nedostatky vo vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností. Medzerovité a nepresné osvojenie vedomostí a zručností žiaka nestačí na riešenie teoretických a praktických úloh. Pri výklade a hodnotení javov nedokáže uplatniť svoje vedomosti ani za pomoci učiteľa. Trvalo má výrazné nedostatky v myslení. Jeho ústny a písomný prejav je celkom nevyhovujúci. Aj grafický prejav je na veľmi nízkej úrovni. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre prípravný, prvý až štvrtý ročník uvádza arabskou číslicou, označujúcou klasifikačný stupeň, na vysvedčení pre piaty až deviaty ročník sa vypíše slovom.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre prípravný, prvý až deviaty ročník vo variante A môže hodnotiť slovne. Príklady formulácií:

Žiak je aktívny, tvorivý, prevažne samostatný, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti určené obsahom vzdelávania. Využíva svoje osobné predpoklady a úspešne ich rozvíja v individuálnych a kolektívnych prejavoch. Jeho ústny a písomný prejav je správny, výstižný.

Grafický prejav je estetický. Žiak aplikuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v nových úlohách. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je veľmi dobrá.

Žiak je menej aktívny, snaží sa byť tvorivý a samostatný, prevažne ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti určené obsahom vzdelávania. Iba čiastočne využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave. Jeho ústny a písomný prejav je takmer správny a prevažne výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Vedomosti a zručnosti aplikuje s čiastočnou pomocou učiteľa. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je dobrá.

Žiak je prevažne pasívny, nerozširuje svoju tvorivosť, nie je samostatný. Poznatky, pojmy a zákonitosti podľa obsahu vzdelávania ovláda iba čiastočne. Grafický prejav je málo estetický.

Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti a výstižnosti nedostatky. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce a pomoc učiteľa. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je uspokojivá.

Žiak je v činnosti pasívny a nesamostatný. Neosvojil si poznatky, pojmy a zákonitosti požadované obsahom vzdelávania, nedokáže ich využívať. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Úlohy rieši s častými a závažnými chybami. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, svoje minimálne vedomosti a zručnosti aplikuje len pomocou učiteľa. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je neuspokojivá.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre prípravný, prvý až desiaty ročník vo variante A, B a C môže slovne bez vyjadrenia stupňov podľa týchto zásad:

Slovný komentár má byť vecný, komplexný, motivujúci, pozitívne formulovaný. Má vystihovať, čo žiak v danom období dosiahol, jeho pokroky, snaženie a vzťah k jednotlivým činnostiam. Učiteľ posudzuje výsledky práce žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada na závažnosť jeho mentálneho postihnutia a vynaloženého úsilia.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

1 – veľmi dobré,

2 – uspokojivé,

3 – menej uspokojivé,

4 – neuspokojivé.

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a školský poriadok a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá správania a školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Celkové hodnotenie žiaka sa vo všetkých ročníkoch na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

- prospel (a),
- neprospel (a).

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroka vyjadruje výsledky jeho hodnotenia a klasifikácie v povinných vyučovacích predmetoch a klasifikáciu jeho správania; nezahŕňa klasifikáciu v nepovinných vyučovacích predmetoch.

Žiak *prospel*, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nebol hodnotený ako „nedostatočný“ alebo „dosiahol neuspokojivé výsledky“. Pri hodnotení slovným komentárom

žiak prospel, ak zvládol učivo povinných vyučovacích predmetov v príslušnom vzdelávacom programe.

Žiak *neprospel*, ak bol z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške hodnotený ako „nedostatočný“. Pri hodnotení slovne žiak neprospel, ak nezvládol očakávaný výstup v povinných vyučovacích predmetoch príslušného vzdelávacieho programu.

Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, opakuje ročník počas plnenia povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení slovne žiak neprospel, ak nezvládol očakávaný výstup v povinných vyučovacích predmetoch príslušného vzdelávacieho programu.

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných.

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

- absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,
- neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takéhoto žiaka je neprospel,
- neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované činnosti v rámci príslušného vyučovacieho predmetu, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval.

Žiak, ktorý bol oslobodený od vyučovania niektorého vyučovacieho predmetu sa v ňom nehodnotí a kolónka príslušného predmetu sa na vysvedčení nevypĺňa, prečiarkne sa. Ak sa žiak zúčastňoval nepovinných predmetov, na vysvedčení sa uvádza slovo absolvoval(a).

11.8 Intervencie

Intervencie školského špeciálneho pedagóga

Školský špeciálny pedagóg v našej škole postupuje podľa štandardov „Výkon odborných činností školského špeciálneho pedagóga“

Viď: https://www.minedu.sk/vykonove-standardy-odbornych-cinnosti/

- depistážna činnosť – účasť pri zápise žiakov do 1. ročníka,
- preventívna činnosť – preventívna činnosť v 1. stupni podpory,
- činnosti na rozvíjanie :

a) pohybových zručností:

- Bilaterálna integrácia
- Nurovývinová stimulácia
- senzorická integrácia

b) zmyslového vnímania a čiastkových funkcií:

1. Tréning zrakového vnímania (využitie metodiky SINDELAR)
   - rozlíšenie figúry a pozadia
   - zraková diferenciácia
   - zraková analýza a syntéza
   - rozvoj očných pohybov
   - zraková pamäť
   - vizuomotorická koordinácia

2. Tréning sluchového vnímania (využitie metodiky Zelinková – Pavučinka, využitie metodiky SINDELAR, Eľkonin)
   - sluchová pozornosť
   - sluchová diferenciácia
   - sluchová pamäť

- analýza a syntéza
- vnímanie rytmu
- fonematické uvedomovanie

3. Oblasť vnímania telesnej schémy, seba samého v priestore (senzorická integrácia):
   - taktilné zmyslové vnímanie
   - propriocepcia
   - vestibulárny systém
4. Tréning intermodality (Sindelar):
   - schopnosť tvoriť vzťahy medzi videným a počutým, videným a hmatovým (napr.vizuomotorická koordinácia), prepájať rôzne formy zmyslového vnímania navzájom
5. Tréning seriality (Sindelar):
   - schopnosť vnímať a chápať následnosť, postupnosť, zachovávať poradie, sled činností

c) rozvíjanie komunikačných zručností:

- rozvíjanie fonologického a fonematického uvedomovania– predgrafémová aj grafémová etapa
- multisenzorické vyvodzovanie hlások a písmen.
- práca so sluchovo podobnými hláskami
- práca so zrakovo podobnými písmenami (rozlišovanie reverzných tvarov),
- práca so slabikou.
- alternatívna výuka čítania (ak sa neosvedčí analyticko-syntetická metodika),
- vyučovanie techniky čítania.
- práca na porozumení čítania /obrázkové čítanie, obrázková podpora, dopĺňanie slov do viet, čítanie podľa obrázkov).
- špecifická príprava na diktát.
- realizácia rôznych typov diktátov, práca na všetkých jazykových rovinách,
- slovné druhy,
- vetné členy,
- tvorenie slov,

- jazykové štýly
- tvorba prehľadov učiva, ktoré žiaci využívajú na vyučovaní aj počas písomných prác,
- práca so slovníkmi.

d) rozvíjanie matematických predstáv (využívanie Montessori pomôcok)

- predstava čísla
- predstava sčítania, odčítania, násobenia a delenia
- prednosť matematických operácií
- predstava desatinného čísla,
- predstava zlomku
- zaokrúhľovanie prirodzených a desatinných čísel
- predstava kladných a záporných čísel
- postupy pri jednoduchých slovných úlohách
- predstava mocniny a odmocniny
- matematická symbolika
- vytváranie prehľadov učiva, ktoré pomáhajú pri práci žiakov na vyučovacej hodine aj na previerkach
- rozvíjanie geometrických predstáv
- postupy rysovania
- rozlišovanie rovinných tvarov
- rozlišovanie priestorových telies

e) práca na zlepšovaní koncentrácie pozornosti: realizácia programov KUPOZ, KUPREV, ROPRATEM

f) učebné štýly a metakognícia

Intervencie školského psychológa

Vzdelávanie žiakov je obohatené intervenciami školského psychológa, ktorý vykonáva:

- rozhovory,
- relaxačné techniky,
- brainstorming,
- arteterapeutické techniky,
- techniky dramototerapie, hranie rolí, pantomíma,
- kognitívno-behaviorálne techniky,
- sociometrické techniky.

12 Školský klub detí (ŠKD) STONOŽKA

je školské výchovno – vzdelávacie zariadenie, ktoré sídli v priestoroch Základnej školy, Nábrežná 95, Nové Zámky a je jej súčasťou. Zabezpečuje pre deti, plniace povinnú školskú dochádzku, výchovu a vzdelávanie v čase mimo vyučovania. Je tvorené oddeleniami, ktoré fungujú pod vedením pani vychovávateliek. Svoje činnosti realizujú v triedach, v ktorých doobeda prebieha vzdelávací proces žiakov a v špeciálne určenej triede pre ŠKD. Oddelenia sú tvorené žiakmi prvého stupňa základnej školy. Podľa požiadaviek rodičov a po schválení vedenia školy, poskytuje ŠKD výchovu mimo vyučovania aj deťom z vyšších ročníkov.

Denný režim v ŠKD začína bezprostredne po vyučovaní oddychovou činnosťou, počas ktorej je zabezpečená regenerácia a odpočinok detí po vyučovacom procese. Následne prebieha zmysluplná a cielená činnosť so zameraním na oblasti výchovy. V treťom bloku prebieha rekreačná činnosť, ktorá je počas priaznivého počasia realizovaná vo vonkajších priestoroch školy pobytom vonku, prechádzkou a inými športovo-rekreačnými činnosťami a činnosťami na rozvoj základných zručností človeka. V prípade nepriaznivého počasia využívame aktuálne možnosti, ktoré nám priestory školy ponúkajú ako napríklad športové aktivity v telocvični školy, rozvoj základných zručností v kuchynke školy alebo didaktickými hrami v rámci oddelenia, prípadne celoklubovými aktivitami. Príprava na vyučovanie nespočíva prioritne vo vypracovávaní domácich úloh. Spočíva v opakovaní osvojených poznatkov z vyučovania a precvičovaní problematických oblastí. Pani vychovávateľka zabezpečí v tomto čase, od 15:00 do 15:30, priestor na vypracovanie si domácich úloh, avšak za ich kontrolu nezodpovedá.

Nenáročnou činnosťou, ktorá je realizovaná na základe výchovného programu školského zariadenia, rozvíjame u detí kľúčové spôsobilosti pre život v 21. storočí. Deti sa učia spolupracovať v kolektíve, tolerovať individualitu ostatných, oceniť a plnohodnotne využívať svoj voľný čas na sebarozvoj. Našim cieľom je posilniť osobnosť každého jedinca tak, aby dosiahol úspech alebo bol schopný sa poučiť zo svojho neúspechu. Podnecujeme u detí najmä vplyv vnútornej motivácie k danej aktivite – radosť z činnosti, túžba byť lepším, zvedavosť. Na popredí výchovno-vzdelávacích činností je relaxácia, aktívny pohyb a záujmová činnosť, ktorá rozvíja celú osobnosť žiaka a rešpektuje potrebu psychohygieny. Deťom sa snažíme zabezpečiť podnetné prostredie, poskytnúť im pocit bezpečia, v ktorom môžu slobodne prejaviť svoj názor bez strachu a môžu byť sami sebou. Pretože iba vtedy vieme splniť vyššie stanovený cieľ a zlepšovať výchovno-vzdelávacie výsledky detí.

Pri realizácií činností v ŠKD máme k dispozícii materiálno-technické vybavenie na vysokej úrovni. Každé oddelenie má k dispozícii interaktívnu tabuľu, hračky, športové potreby, dataprojetor, reproduktor, notebook,... V priestoroch školy sú nám k dispozícii aj školská knižnica, počítačová učebňa, klubovňa, telocvičňa, oddychové a herné zóny. Využívame aj externé priestory ako je školský dvor, átrium, multifunkčné ihrisko, pocitový chodník a atletické ihrisko. Osobitý prístup venujeme všetkým deťom na základe ich potrieb. Výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti ŠKD určuje všeobecné záväzné nariadenie zriaďovateľa.

ŠKD uplatňuje a chráni práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami podieľajúcimi sa na výchove dieťaťa. Táto spolupráca prebieha na veľmi dobrej úrovni a jedná sa o:

- osobný kontakt s rodičom resp. zákonným zástupcom dieťaťa
- riešenie spoločných problémov vo výchove a vzdelávaní
- kooperácia v mimoškolských aktivitách

ŠKD sa počas školského roka aktívne zapája do mnohých dlhodobých, či krátkodobých projektov, aktivít a udalostí:

- Škola podporujúca zdravie, Zber papiera, Jesenné slávnosti, Predmikulášska oslava, Karneval, Burza kníh, Záložka do knihy spája školy, Vynášanie Moreny, Vešanie veľkonočných vajíčok, Deň Zeme, Stavanie „Mája“, Čo sa sluší a čo nie, Finančná gramotnosť, Zo školy do školy – dopravný kvíz, Spolupráca s knižnicou, Spolupráca s MŠ,

  Spolupráca s domovom dôchodcov, Deň mlieka, Deň jablka, Letný tábor, atď.

Na realizácii vyššie uvedených aktivít sa podieľajú všetky pani vychovávateľky, ktoré do nich aktívne zapájajú svoje deti v oddeleniach.

Identifikačné údaje

Forma výchovy a vzdelávania	denná
Výchovný jazyk	slovenský
Druh školského zariadenia	štátne
Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy/ školského zariadenia	1.9.2025
Dátum prerokovania v rade školy/ rade školského zariadenia	
Platnosť výchovného programu	1.9.2025

Názov ŠKD

Školský klub detí **STONOŽKA**– každé písmeno tohto slova predstavuje určité schopnosti, životné zručnosti alebo vlastnosti, ktoré chceme u našich detí vybudovať, zlepšovať, či ich k nim viesť.

S– **svedomitosť**: pristupovať k činnostiam, povinnostiam a svojim záväzkom zodpovedne

T– **trpezlivosť**: vedieť byť pokojný a zdržanlivý pred životnými situáciami

O– **otvorenosť**: vedieť otvorene a priamo vyjadriť svoj názor, myšlienku alebo emóciu

N– **nápaditosť** produkovať nové a hodnotné nápady, riešenia, myšlienky; v každej situácií používať zdravý rozum

O– **organizácia**: plánovať, zostavovať a prevádzať veci usporiadaným spôsobom

Ž– **životné prostredie:** viesť deti k ochrane životného prostredia, predstaviť im naše životné prostredie a jeho pozitívny vplyv na človeka a jeho nenahraditeľnosť

K– **komunikácia**: ovládať komunikáciu v úradnom jazyku Slovenskej republiky, rozvíjať komunikačné schopnosti v cudzom jazyku a v informačno-komunikačných technológiách

A– **aktivita:** vedieť analyzovať problémy, mať snahu dozvedieť sa, čo najviac o svete okolo nás; samostatne aktívne pracovať a zároveň sa aj aktívne zapájať do skupinových činností

Ciele a poslanie výchovy v ŠKD

Poslaním školského klubu detí (ďalej ŠKD) je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba, regionálnych tradícií, zvykov a ľudovej kultúry ako nášho, tak aj iných kultúr na svete
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

Formy výchovy a vzdelávania v ŠKD

Výchova a vzdelávanie v školskom klube detí sa realizuje dennou formou v čase bezprostredne po ukončení vyučovania do 16:00. Ranná služba je v prevádzke od 6:00 do 7:30. Poobedná služba prebieha od 16:00 do 17:00.

Počas činností v školskom klube detí využívame individuálnu, skupinovú a frontálnu organizačnú formu výchovy a vzdelávania. Deti realizujú spontánne a riadené činnosti.

Najčastejšie využívané formy výchovy počas spontánnej činnosti sú – spoločenské hry, kresba, čítanie, športové aktivity, hry na rozvoj logického, priestorového myslenia a rolplay. Formy výchovy, ktoré využívame pri riadenej činnosti sú didaktické hry, športové hry, súťaže, technické práce, besedy, vychádzky.

Výchovný jazyk v ŠKD

Výchovným jazykom je slovenský jazyk, ktorý je štátnym jazykom Slovenskej republiky. Úlohou vychovávateliek je, aby deti používali spisovný jazyk ako v písomnej, tak i v ústnej forme. Taktiež žiakov oboznamujú aj s nárečovými slovami a zastaranými výrazmi a nahrádzajú ich synonymicky v komunikácii.

Tematické oblasti výchovy

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania. Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť *Jazyk a komunikácia* a oblasť *Matematika a práca s informáciami*. Tematická oblasť výchovy *Sebarozvoj a svet práce* je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou *Človek a svet práce*. Tematická oblasť výchovy *Zdravie a subjektívna pohoda* súvisí so vzdelávacou oblasťou *Zdravie a pohyb*. V tematickej oblasti výchovy *Spoločnosť a príroda* sú integrované dve vzdelávacie oblasti – *Človek a spoločnosť* a *Človek a príroda*. Tematická oblasť výchovy *Kultúra a umenie* je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou *Umenie a kultúra*.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciácia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v

školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy:

Komunikácia a práca s informáciami (KPI)

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy. Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti. Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií. Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami

- Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
- Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
- Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
- Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
- Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
- Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
- Osvojovať si komunikačnú etiku.
- Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

Sebarozvoj a svet práce (SSP)

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebapoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa.

Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolaní, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce

- Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
- Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
- Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
- Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
- Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
- Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
- Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
- Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

Zdravie a subjektívna pohoda (ZSP)

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa. Motivácia, ašpirácie, túžby.

Postoje, názory. Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.

Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežiť v obrane. Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života. Skutočný život a virtuálna realita.

Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda

- Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.

- Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
- Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
- Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
- Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
- Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
- Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
- Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
- Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
- Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
- Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

Spoločnosť a príroda (SP)

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti.

Ľudské práva. Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu. Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda

- Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.

- Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
- Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
- Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
- Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
- Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
- Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

Kultúra a umenie (KU)

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo.

Slovensko – moja krajina.

Náboženstvá.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.

Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie

- Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
- Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.

- Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
- Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
- Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
- Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
- Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.